

ปัจจัยในการกำหนดบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา

นายวิวรรณ ดำรงค์กุลนันท์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

FACTORS IN DETERMINING THE SENTENCING GUIDELINES FOR OFFENCES OF THEFT
UNDER THAI CRIMINAL CODE

Mr. Wiwat Damrongkulnan

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2013

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยในการกำหนดบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐาน
	ลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา
โดย	นายวิวรรธน์ ดำรงค์กุลนันท์
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร.คณพล จันทน์หอม

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.นันทวัฒน์ บรมานันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.คณพล จันทน์หอม)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชัชพล ไชยพร)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.ดล บุนนาค)

วิวรรณ ดำรงค์กุลนันท์ : ปัจจัยในการกำหนดโทษจำคุกสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา. (FACTORS IN DETERMINING THE SENTENCING GUIDELINES FOR OFFENCES OF THEFT UNDER THAI CRIMINAL CODE) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร.คณพล จันทน์หอม, 190 หน้า.

ระวางโทษจำคุกสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาค่อนข้างกว้างขวาง ทั้งไม่ได้มีการกำหนดปัจจัยที่ใช้สำหรับการพิจารณากำหนดอัตราโทษจำคุกไว้อย่างครอบคลุม และชัดเจน ส่งผลให้เกิดความยากลำบากแก่ศาลในการใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ซึ่งกระทำความผิดตามบทบัญญัติมาตราเดียวกัน และข้อเท็จจริงแห่งคดีไม่แตกต่างกันมากนักให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะพิจารณาว่าการที่ศาลจะใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ควรมีสิ่งใดมาใช้เป็นแนวทางประกอบการใช้ดุลพินิจหรือไม่

จากการศึกษา ค้นคว้าวิธีการกำหนดอัตราโทษจำคุกของต่างประเทศ พบว่าผู้พิพากษาในต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษจำคุกให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันได้อย่างเป็นระบบด้วยวิธีการกำหนดให้มีบัญชีอัตราโทษ (Sentencing Guidelines) สำหรับความผิดฐานต่างๆ กล่าวคือ บัญชีอัตราโทษจะกำหนดไว้โดยชัดเจนว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด ส่งผลให้การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานต่างๆ เกิดความเป็นเอกภาพ และอำนวยความสะดวกธรรมให้แก่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีมากยิ่งขึ้น

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการจัดทำบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในเรื่องความยากลำบากแก่ศาลในการใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ซึ่งกระทำความผิดตามบทบัญญัติมาตราเดียวกัน และข้อเท็จจริงแห่งคดีไม่แตกต่างกันมากนักให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกธรรมให้แก่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่อนิติสตร์

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

5485982034 : MAJOR LAWS

KEYWORDS: THEFT / SENTENCING GUIDELINES / FACTORS IN DETERMINING

WIWAT DAMRONGKULNAN: FACTORS IN DETERMINING THE SENTENCING GUIDELINES FOR OFFENCES OF THEFT UNDER THAI CRIMINAL CODE. ADVISOR: KANAPHON CHANHOM, Ph.D., 190 pp.

The imprisonment punishment for offences of theft under Thai Criminal Code was pervaded and did not determine the factors for sentencing guidelines pervasively and clearly which effected to the difficulty of sentencing guidelines discretion for offences of theft under the same section of provision. The objective of the thesis was the consider the determining the sentencing guidelines of the court for sentencing guidelines discretion for offences of theft.

The result of the study an sentencing guidelines of other countries found that the judge specifically in USA able to consider the sentencing in the same direction with the procedures of sentencing guidelines for the offences. The court should determine the punishment for the offender which effected to the court determining the sentencing guideline concerning the unity and justice.

This thesis provide various suggestion such as the sentencing guidelines provision for offences of theft under Thai Criminal Code. The court should determine the punishment for the offender in order to protection the difficult problems for the court determining the sentencing guidelines for offences of theft as the same section of provision with the non different case because it was the same direction.

Field of Study: Laws

Academic Year: 2013

Student's Signature

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากความเมตตากรุณาจากบุคคลหลายท่าน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณนายวีระ และนางรับรุ่ง ดำรงค์กุลนันท์ บิดามารดาผู้เป็นที่รักยิ่งของผู้เขียน

กราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.คณพล จันทน์หอม ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก ทั้งยังได้ให้คำแนะนำ และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสมอมา

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ชัชพล ไชยพร และอาจารย์ ดร.ตล บุนนาค ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ แม้ภาระงานของอาจารย์จะมีมากมายหลายด้าน แต่อาจารย์ก็ยังได้สละเวลาอันมีค่า ให้คำแนะนำ และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

กราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ศุภศิษฏ์ ทวีแจ่มทรัพย์ ที่กรุณาได้รับผู้เขียนเป็นผู้ช่วยงานวิจัย ของท่าน ทำให้ผู้เขียนได้รับการฝึกฝนจนเกิดองค์ความรู้ทางวิชาการ และนำมาประยุกต์เพื่อใช้เขียน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

กราบขอบพระคุณอาจารย์ณัฐพร นครอินทร์ ผู้จุดประกายทางความคิดของผู้เขียน ทำให้ ผู้เขียนตัดสินใจอย่างแน่วแน่ในการเขียนวิทยานิพนธ์ตามหัวข้อที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอบคุณนางสาวชนมณีภา ดำรงค์กุลนันท์ น้องสาวของผู้เขียน ที่ช่วยแบ่งเบาหน้าที่ของ ผู้เขียนในการดูแลบิดามารดา ทำให้ผู้เขียนมีสมาธิ และมีเวลาในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เพิ่ม มากยิ่งขึ้น

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาด หรือข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับ ข้อผิดพลาด หรือข้อบกพร่องนั้นไว้แต่เพียงผู้เดียว

คุณความดีอันเกิดจากการที่ผู้เขียนได้จัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอกราบเป็น กตเวทิตาแต่บิดามารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้เขียนตำรา และเอกสารต่างๆ ที่ผู้เขียนได้นำมาอ้างอิง และเรียบเรียงขึ้นเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.5 สมมติฐานของการวิจัย	6
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย	6
1.7 นิยามศัพท์.....	6
1.8 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
1.9 ลำดับประเด็นนำเสนอในวิทยานิพนธ์.....	8
บทที่ 2 พัฒนาการและแนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลัก ทรัพย์ของประเทศไทย	10
2.1 ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ก่อนประมวลกฎหมายอาญามีผล บังคับใช้	12
2.1.1 ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏในกฎหมายตรา สามดวง.....	13
2.1.1.1 ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏในพระไอยการพระมศักดิ์.....	14
2.1.1.2 ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏในพระ ไอยการลักษณโจร.....	24
2.1.1.2.1 ตัวผู้กระทำความผิด	25
2.1.1.2.2 ทรัพย์ที่ถูกลัก	27
2.1.1.2.3 พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด	29
2.1.1.2.4 สถานที่กระทำความผิด	30

2.1.1.2.5	ปัจจัยอื่นๆ.....	30
2.1.2	ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏในกฎหมาย ลักษณะอาญา.....	32
2.1.2.1	ตัวผู้เสียหาย.....	35
2.1.2.2	ทรัพย์ที่ถูกลัก.....	35
2.1.2.3	พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด.....	38
2.1.2.4	สถานที่กระทำความผิด.....	43
2.1.2.5	ปัจจัยอื่นๆ.....	46
2.2	ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ภายหลังประมวลกฎหมายอาญามี ผลบังคับใช้.....	49
2.2.1	ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏในประมวล กฎหมายอาญา.....	50
2.2.1.1	ตัวผู้เสียหาย.....	52
2.2.1.2	ทรัพย์ที่ถูกลัก.....	53
2.2.1.3	พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด.....	55
2.2.1.4	สถานที่กระทำความผิด.....	58
2.2.1.5	ปัจจัยอื่นๆ.....	61
2.2.2	ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏในคำพิพากษาศาล ฎีกา.....	66
2.2.2.1	ตัวผู้กระทำความผิด.....	67
2.2.2.2	ปัจจัยอื่นๆ.....	69
บทที่ 3	พัฒนาการและแนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลัก ทรัพย์ของต่างประเทศ.....	76
3.1	ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	77
3.1.1	ตัวผู้เสียหาย.....	80
3.1.2	ทรัพย์ที่ถูกลัก.....	81
3.1.3	สถานที่กระทำความผิด.....	83
3.1.4	ปัจจัยอื่นๆ.....	84

3.1.5	ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์.....	90
3.2	ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศอังกฤษ	93
3.2.1	การลักทรัพย์ซึ่งตนได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ดูแลรักษา	94
3.2.1.1	ทรัพย์ที่ถูกลัก.....	95
3.2.2	การลักทรัพย์ในเคหสถาน.....	96
3.2.2.1	ตัวผู้เสียหาย.....	96
3.2.2.2	พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด	97
3.2.3	การลักทรัพย์จากบุคคลอื่น.....	100
3.2.3.1	ตัวผู้เสียหาย.....	100
3.2.3.2	พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด	101
3.2.4	การลักทรัพย์จากร้านค้า.....	104
3.2.4.1	ทรัพย์ที่ถูกลัก.....	104
3.2.4.2	พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด	105
3.2.4.3	ปัจจัยอื่นๆ.....	105
3.2.5	ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์.....	108
3.3	ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศออสเตรเลีย	111
3.3.1	ตัวผู้กระทำความผิด	114
3.3.2	ตัวผู้เสียหาย	114
3.3.3	ทรัพย์ที่ถูกลัก	115
3.3.4	ปัจจัยอื่นๆ.....	115
3.3.5	ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์.....	116
บทที่ 4	ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่จะนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา.....	119
4.1	ตัวผู้กระทำความผิด	120
4.2	ตัวผู้เสียหาย	124

4.3 ทฤษฎีที่ถูกลัก	127
4.4 พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด	130
4.5 สถานที่กระทำความผิด	135
4.6 ปัจจัยอื่นๆ	138
บทที่ 5 บัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา	152
5.1 ขั้นตอนการจัดทำบัญชีอัตราโทษ	152
5.2 โครงสร้างและเนื้อหาของบัญชีอัตราโทษ	154
5.2.1 การกำหนดจุดเริ่มต้นของระดับความร้ายแรงแห่งความผิด	155
5.2.2 การเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ	157
5.2.3 การแปลงผลรวมของระดับความร้ายแรงแห่งความผิดเป็นอัตราโทษเบื้องต้นที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด	166
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	168
6.1 บทสรุป	168
6.2 ข้อเสนอแนะ	171
บรรณานุกรม	186
รายการอ้างอิง	188
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	190

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ดุลพินิจ หรือ ดุลยพินิจ (Discretion) มีความหมายตามความเข้าใจกันโดยทั่วไป หมายความว่า การวินิจฉัยตามที่เห็นสมควร¹ สำหรับความหมายในทางกฎหมายหมายความว่าอำนาจ หรือสิทธิพิเศษ (Privilege) ของผู้พิพากษาที่จะพิจารณาพิพากษา หรือมีคำสั่งตามหลักแห่ง ความยุติธรรม² ซึ่งอำนาจ หรือสิทธิพิเศษนี้พิจารณาไปตามขอบเขตที่กฎหมายได้บัญญัติให้อำนาจแก่ ผู้พิพากษาไว้ ประกอบกับภาวะแวดล้อมแห่งพฤติการณ์ (Circumstances) และการใช้วิจารณ์ญาณ ในการตัดสินคดีของตัวผู้พิพากษานั้นเอง โดยไม่ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณ หรือการตัดสินของบุคคล อื่นใด³

แม้ดุลพินิจจะเป็นสิ่งที่กฎหมายให้อำนาจแก่ผู้พิพากษาในการพิจารณาพิพากษา หรือมีคำสั่ง ในกรณีต่างๆ ได้ตามที่เห็นสมควรภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย แต่การใช้ดุลพินิจในกรณีที่เกิดขึ้นมี ข้อเท็จจริงใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด⁴ ซึ่งคดีเป็นความผิดฐานเดียวกัน บทบัญญัติมาตราเดียวกัน และข้อเท็จจริงแห่งคดี ไม่แตกต่างกันมากนัก ก็ควรที่จะเป็นไปในแนวทางเดียวกันตามหลักการของทฤษฎีสัดส่วน เหมาะสม (Proportionality) กล่าวคือ ตามหลักการของทฤษฎีสัดส่วนเหมาะสมนั้นมีแนวคิดหลักที่สำคัญอยู่ว่าผู้กระทำความผิดควรที่จะได้รับโทษในอัตราที่สมควร หรือเหมาะสมกับความผิดที่ตนได้

¹ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชันส์, 2556), หน้า 440.

² Bryan A. Garner, Editor, Black's Law Dictionary, 8th ed. (Minnesota: West, a Thomson Business), p. 499.

³ นพพร โพธิ์รังสียากร, “การใช้ดุลพินิจของศาลในการลงโทษ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารนิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 5-6.

⁴ ในบรรดาโทษทั้งหลายตามที่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 นั้น โทษจำคุกนับว่าเป็นโทษที่มีระดับความรุนแรงมาก เนื่องจากเป็นโทษที่มีระดับความรุนแรงรองลงมาจากโทษประหารชีวิต และยังเป็นมาตรการบังคับทางอาญาที่มีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิ เสรีภาพในการใช้ชีวิตโดยปกติสุขของผู้กระทำความผิด ในขณะที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษ ทั้งยังมีลักษณะตัดความเป็นสมาชิกของผู้กระทำความผิดออกจากสังคมปกติ ช่วงเวลาหนึ่งในขณะที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษอีกด้วย ภายหลังจากที่ผู้กระทำความผิดพ้นจากโทษจำคุกแล้ว ก็มักจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมโดยรวมเท่าที่ควร ทั้งในแง่ของการรับเข้าทำงาน การทำงานร่วมกัน การคบหาสมาคม ฯลฯ

กระทำลงไป⁵ แนวคิดของทฤษฎีนี้สร้างความยุติธรรมให้แก่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีเป็นอย่างมาก เพราะหากผู้พิพากษาในทุกๆ คดีนำแนวคิดของทฤษฎีนี้มาเป็นเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด นอกจากผู้พิพากษาจะต้องพิจารณาถึงความสมดุล หรือความเหมาะสมของอัตราโทษกับความร้ายแรงแห่งความผิดที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำลงไปแล้ว ผู้พิพากษายังต้องพิจารณาถึงความเป็นไปในแนวทางเดียวกันของอัตราโทษที่ศาลในคดีอื่นๆ ลงแก่ผู้กระทำความผิดอีกด้วย

แต่ทว่า ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติอัตราโทษจำคุกสำหรับความผิดฐานต่างๆ ไว้ในรูปแบบของระวางโทษ (ยกเว้นโทษจำคุกตลอดชีวิตที่โดยสภาพแล้วไม่มีระวางโทษในตัวเอง) ซึ่งมีทั้งกรณีที่กฎหมายได้กำหนดระวางโทษขั้นสูงไว้⁶ และกรณีที่กฎหมายได้กำหนดไว้ทั้งระวางโทษขั้นสูง และระวางโทษขั้นต่ำ⁷ ทั้งนี้ ก็เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้พิพากษาสามารถใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีได้อย่างเต็มที่ภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย ซึ่งมีข้อดีคือผู้พิพากษาสามารถใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดได้อย่างเหมาะสมกับความผิดที่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีได้กระทำลงไป แต่มีข้อเสียคือเป็นการยากที่ผู้พิพากษาจะใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดซึ่งกระทำความผิดฐานเดียวกัน บทบัญญัติมาตราเดียวกัน และข้อเท็จจริงแห่งคดีไม่แตกต่างกันมากนักให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เนื่องจากความผิดส่วนใหญ่ที่ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ค่อนข้างกว้างขวาง โดยมีได้กำหนดปัจจัยที่ใช้สำหรับการพิจารณากำหนดอัตราโทษไว้อย่างครอบคลุม และชัดเจน

อนึ่ง แม้ทางปฏิบัติจะมีการนำยึดถือ⁸ มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญา แต่ก็นำมาใช้เฉพาะกับความผิดตามกฎหมายบางฉบับ ไม่ได้นำมาใช้กับทุกฐานความผิด ประกอบกับยึดถือไม่ได้ถูกจัดทำขึ้นให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งหมดทุกศาล ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาของยึดถือก็จะระบุไว้แต่เพียงอัตราโทษที่แน่นอนตายตัว โดยมีได้ระบุถึงปัจจัยที่ใช้สำหรับการพิจารณากำหนดอัตราโทษไว้อย่างครอบคลุม และชัดเจนเช่นเดียวกัน เช่น ประมวล

⁵ Detention in Europe, **Principle of proportionality** [Online], 14 January 2014. Available from http://detention-in-europe.org/index.php?option=com_content&view=article&id=174&Itemid=216

⁶ กรณีที่ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดระวางโทษขั้นสูงไว้ กฎหมายจะบัญญัติโดยใช้คำว่า “ไม่เกิน” เช่น มาตรา 362 บัญญัติว่า “...ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เป็นต้น

⁷ กรณีที่ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดไว้ทั้งระวางโทษขั้นสูง และระวางโทษขั้นต่ำ กฎหมายจะบัญญัติโดยใช้คำว่า “ตั้งแต่” และ “ถึง” ไว้ในมาตราเดียวกัน เช่น มาตรา 340 ทวิ วรรคแรก บัญญัติว่า “...ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท” เป็นต้น

⁸ เรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่ายึดถือ

กฎหมายอาญา มาตรา 334 กฎหมายได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ไม่เกิน 3 ปี ยึดตอกก็จะระบุไว้ แต่เพียงว่าให้ลงโทษจำคุกจำเลยเป็นระยะเวลา 1 ปี โดยที่ไม่ได้ระบุรายละเอียดว่าเหตุใดจึงได้กำหนดอัตราโทษไว้เช่นนี้ เป็นต้น ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่ายึดตอกสามารถช่วยให้ผู้พิพากษาใช้ดุลพินิจ กำหนดอัตราโทษจำคุกได้สะดวก และเป็นไปในแนวทางเดียวกันได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น และไม่อาจ อำนวยความยุติธรรมให้แก่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีได้อย่างแท้จริง เพราะผู้กระทำความผิด ในแต่ละคดีก็ควรที่จะได้รับโทษในอัตราที่สมควร หรือเหมาะสมกับความผิดที่ตนได้กระทำลงไปด้วย

จากการศึกษา ค้นคว้าวิธีการกำหนดอัตราโทษของต่างประเทศ พบว่าผู้พิพากษาใน ต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษให้เป็นไป ในแนวทางเดียวกันได้อย่างเป็นระบบด้วยวิธีการกำหนดให้มีบัญชีอัตราโทษ (Sentencing Guidelines) สำหรับความผิดฐานต่างๆ กล่าวคือ บัญชีอัตราโทษจะกำหนดไว้โดยชัดแจ้งเลยว่าหาก คดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้ ผู้พิพากษาควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด ส่งผล ให้การใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษเกิดความเป็นเอกภาพ และอำนวยความยุติธรรมให้แก่ผู้กระทำ ความผิดในแต่ละคดีเป็นอย่างมาก

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งที่จะทำการศึกษาลึกลงไปถึงความเป็นไปได้ในการสร้างเครื่องมือขึ้นมา เพื่อช่วยให้ผู้พิพากษาสามารถใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันได้อย่างเป็น ระบบ ซึ่งเครื่องมือที่ว่านี้ก็คือบัญชีอัตราโทษนั่นเอง แต่เนื่องจากบัญชีอัตราโทษสามารถนำไปใช้ได้กับ ทุกฐานความผิดที่มีอัตราโทษจำคุก ซึ่งในประมวลกฎหมายอาญาประกอบไปด้วยหลายฐานความผิด เกินกว่าจะนำมาทำการศึกษได้ทั้งหมด เพราะฉะนั้น ผู้เขียนจะหยิบยกขึ้นมาฐานความผิดหนึ่ง เพื่อเป็นตัวอย่างในการศึกษา โดยความผิดที่ผู้เขียนจะนำมาทำการศึกษานี้ก็คือความผิดฐานลักทรัพย์ ด้วยเหตุผลหลักที่ว่าประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิด ฐานลักทรัพย์ไว้บางส่วนแล้วซึ่งมีมากพอสมควร⁹ ประกอบกับการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์เกิดขึ้น เป็นจำนวนมากทำให้มีข้อมูลในการศึกษา วิเคราะห์เพิ่มมากยิ่งขึ้น¹⁰ และที่สำคัญประมวลกฎหมาย

⁹ ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามที่ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดไว้ เช่น การลักทรัพย์ในเวลากลางคืน การลักทรัพย์ในเคหสถาน การลักทรัพย์โดยมีอาวุธ เป็นต้น

¹⁰ ตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ. 2556 สำนักงานศาลยุติธรรมได้รายงานข้อมูลสถิติคดีประจำปี (ตั้งแต่ เดือนมกราคมถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556) ในข้อหาสูงสุด 5 อันดับแรกที่เข้าสู่การพิจารณาของศาล ทหารอาญาจักร ปรากฏว่า ในกลุ่มคดีอาญาข้อหาลักทรัพย์เข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นทหารอาญาจักร เป็นลำดับที่ 4 จำนวน 2,951 คดี จากจำนวนคดีทั้งหมด 45,235 คดี หรือคิดเป็นร้อยละ 6.52 เข้าสู่การพิจารณา ของศาลอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์ภาค 1-9 เป็นลำดับที่ 2 จำนวน 2,977 คดี จากจำนวนคดีทั้งหมด 13,339 คดี หรือคิดเป็นร้อยละ 22.31 และเข้าสู่การพิจารณาของศาลฎีกาเป็นลำดับที่ 4 จำนวน 538 คดี จากจำนวนคดีทั้งหมด 4,494 คดี หรือคิดเป็นร้อยละ 11.97 เป็นต้น รายละเอียดโปรดดู สำนักงานศาลยุติธรรม, ข้อมูลสถิติคดีประจำปี

อาญาได้กำหนดระวางโทษจำคุกสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ค่อนข้างกว้างขวาง¹¹ ส่งผลให้เกิดความยากลำบากแก่ผู้พิพากษาในการใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ซึ่งกระทำความผิดตามบทบัญญัติมาตราเดียวกัน และข้อเท็จจริงแห่งคดีไม่แตกต่างกันมากนักให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

การจัดทำบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้นั้น มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อช่วยให้ผู้พิพากษาสามารถใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษให้เกิดความเป็นเอกภาพ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีมากยิ่งขึ้น โดยที่ผู้เขียนจะจัดทำในลักษณะของการนำปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษ ซึ่งปัจจัยที่เหมาะสมนี้จะวิเคราะห์จากทั้งกฎหมายอาญา และคำพิพากษาศาลฎีกาของประเทศไทย ประกอบกับการพิจารณาบัญชีอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ และแนวทางการกำหนดอัตราโทษของประเทศออสเตรเลีย รวมถึงจะแสดงให้เห็นตัวอย่างด้วยว่าบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาที่จะสร้างขึ้นจะมีรูปแบบเป็นอย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
2. เพื่อทราบถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของต่างประเทศ

2556 [ออนไลน์], 25 มกราคม 2557. แหล่งที่มา <http://www.oppb.coj.go.th/userfiles/file/SJanToNovlevel52013.pdf>

¹¹ ประมวลกฎหมายอาญา ได้กำหนดระวางโทษจำคุกสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ในแต่ละมาตรา ไว้ดังนี้
 มาตรา 334 ได้กำหนดระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี
 มาตรา 335 วรรคแรก ได้กำหนดระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 5 ปี
 มาตรา 335 วรรคสอง ได้กำหนดระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 7 ปี
 มาตรา 335 วรรคสาม ได้กำหนดระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี ถึง 10 ปี
 มาตรา 335 วรรคท้าย ให้อำนาจแก่ศาลสามารถลงโทษผู้กระทำความผิดโดยอาศัยระวางโทษของมาตรา 334 ได้
 มาตรา 335 ทวิ วรรคแรก ได้กำหนดระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี ถึง 10 ปี
 มาตรา 335 ทวิ วรรคท้าย ได้กำหนดระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปี ถึง 15 ปี
 มาตรา 336 ทวิ ได้กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรา 334 มาตรา 335 หรือมาตรา 335 ทวิ แล้วแต่กรณี กึ่งหนึ่ง

3. เพื่อทราบถึงแนวคิด และแนวทางในการจัดทำบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของต่างประเทศ

4. เพื่อเสนอให้เห็นถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมในการนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของต่างประเทศ แนวคิด และแนวทางการจัดทำบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของต่างประเทศ

2. ทำให้สามารถวิเคราะห์หาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมในการนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา

3. ทำให้การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ซึ่งคดีเป็นความผิดตามบทบัญญัติมาตราเดียวกัน และข้อเท็จจริงแห่งคดีไม่แตกต่างกัน มากนักเกิดความเป็นเอกภาพ และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีมากยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศไทยจากกฎหมายตราสามดวง กฎหมายลักษณะอาญา ประมวลกฎหมายอาญา และคำพิพากษาศาลฎีกา ที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษตามประมวลกฎหมายอาญา รวมตลอดถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของต่างประเทศ ซึ่งประกอบไปด้วยประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศออสเตรเลีย เฉพาะที่ปรากฏอยู่ในบัญชีอัตราโทษหรือแนวทางการกำหนดอัตราโทษ แล้วแต่กรณี เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ และสกัดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมในการนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาต่อไป

1.5 สมมติฐานของการวิจัย

ระวางโทษจำคุกสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาค่อนข้างกว้างขวาง ทั้งนี้ได้กำหนดปัจจัยที่ใช้สำหรับการพิจารณากำหนดอัตราโทษไว้อย่างครอบคลุมและชัดเจน แม้ทางปฏิบัติจะมีการนำยึดต่อมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดอัตราโทษ แต่ยึดต่อก็นำมาช่วยในการใช้ดุลพินิจของศาลเป็นไปในแนวทางเดียวกันได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น และไม่อาจอำนวยความสะดวกให้ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีได้อย่างแท้จริง การกำหนดให้มีบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาซึ่งรวบรวมปัจจัยที่ใช้สำหรับการพิจารณากำหนดอัตราโทษไว้อย่างครอบคลุม และชัดเจน จะช่วยในการใช้ดุลพินิจของศาลเกิดความเป็นเอกภาพ และอำนวยความสะดวกให้ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีมากยิ่งขึ้น

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยค้นคว้าจากเอกสารภาษาไทย และเอกสารภาษาต่างประเทศ คำพิพากษาศาลฎีกาของประเทศไทย บัญชีอัตราโทษ และแนวทางการกำหนดอัตราโทษของต่างประเทศ งานวิจัย หนังสือ วารสาร บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บทความ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการศึกษาเปรียบเทียบ วิเคราะห์ และหาข้อสรุป

1.7 นิยามศัพท์

“บัญชีอัตราโทษ” หมายความว่า แนวทางการกำหนดอัตราโทษซึ่งรวบรวมไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด

บัญชีอัตราโทษมีที่มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Sentencing Guidelines” เนื่องจากคำว่า Sentencing Guidelines นี้ สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้หลายความหมาย เช่น “บัญชีชั้นโทษ” หรือ “บัญชีลำดับชั้นโทษ” หรือ “แนวทางการกำหนดโทษ” หรือ “แนวทางการกำหนดอัตราโทษ” เป็นต้น ซึ่งความหมายที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปคือบัญชีอัตราโทษ และเมื่อผู้เขียนได้ทำการศึกษาคำหมายของ Sentencing Guidelines โดยละเอียดประกอบกับพิจารณาเนื้อหาของ Sentencing Guidelines ที่ใช้กันในต่างประเทศแล้ว ผู้เขียนเห็นว่าหากแปลความหมายของ Sentencing Guidelines ว่าบัญชีอัตราโทษตามที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปจะเกิดความเหมาะสม และสอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มากกว่าความหมายอื่นๆ ดังนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะใช้คำว่า บัญชีอัตราโทษแทนคำว่า Sentencing Guidelines

1.8 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้เขียนได้สำรวจบรรณานิติวรรณกรรมแล้ว พบว่ามีโครงการวิจัย 2 เรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เรื่องแรกเป็นโครงการวิจัยเรื่อง “การบังคับใช้โทษประเภทอื่นที่มีได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา” (Enforcement of Criminal Penalties other than those Specified by the Thai Penal Code) โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ และคณะ เป็นผู้วิจัย¹² โครงการวิจัยฉบับนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการนำเสนอให้นำโทษทางอาญาประเภทอื่นที่มีได้มีอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยมาใช้บังคับ โดยการสร้างบทบัญญัติเพิ่มเติมให้มีประเภทของโทษทางอาญา และมาตรการอื่นที่หลากหลายขึ้น ภายหลังจากที่ได้บัญญัติเพิ่มประเภทของโทษทางอาญา และมาตรการอื่นแล้ว คณะผู้วิจัยก็ได้เสนอแนะให้สร้างบัญชีอัตราโทษ (Sentencing Guidelines) ขึ้น เพื่อบรรเทาปัญหาที่เกิดจากความลักลั่นในการกำหนดอัตราโทษไปพร้อมกันเท่านั้น ส่วนเรื่องที่สองเป็นเรื่องที่เนื้อหาค่อนข้างมีความเกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มากกว่าเรื่องแรก ซึ่งก็คือโครงการวิจัยเรื่อง “การกำหนดชั้นโทษและการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา” โดย รองศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ และคณะ เป็นผู้วิจัย¹³ สาระสำคัญของโครงการวิจัยฉบับนี้คือการนำเสนอแนวทางการกำหนดอัตราโทษของศาลในประเทศไทย เช่น การยก ร่างข้อบังคับประธานศาลฎีกาในเรื่องกระบวนการกำหนดอัตราโทษ รวมถึงการยก ร่างระเบียบ ราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม เพื่อวางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดอัตราโทษให้เป็นระเบียบ แบบแผนเดียวกัน ทั้งนี้ แม้โครงการวิจัยทั้ง 2 เรื่องดังกล่าวข้างต้นจะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แต่ก็ยังมีได้มีโครงการวิจัยเรื่องใดที่ได้วิจัยในประเด็นเรื่อง การนำปัจจัยในการ กำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวล กฎหมายอาญาดังเช่นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

¹² อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ และคณะ, การบังคับใช้โทษประเภทอื่นที่มีได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา (กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554)

¹³ ณรงค์ ใจหาญ และคณะ, การกำหนดชั้นโทษและการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา (นนทบุรี: สถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม สำนักกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, 2551)

1.9 ลำดับประเด็นนำเสนอในวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งที่จะตอบคำถามว่าการนำปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด จะช่วยให้การใช้ดุลพินิจของศาลเกิดความเป็นเอกภาพ และอำนวยความสะดวกธรรมให้แก่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีมากยิ่งขึ้นหรือไม่ อย่างไร โดยที่ผู้เขียนจะแบ่งการพิจารณาออกเป็นประเด็นๆ ดังต่อไปนี้

ประเด็นแรก เป็นการพิจารณาว่าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศไทย และของต่างประเทศประกอบไปด้วยปัจจัยใดบ้าง และแต่ละปัจจัยมีแนวคิดอย่างไร โดยที่ผู้เขียนจะเริ่มพิจารณาตั้งแต่บทที่ 2 ซึ่งจะทำการศึกษาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันตามที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวง กฎหมายลักษณะอาญา ประมวลกฎหมายอาญา และคำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษาและกำหนดอัตราโทษตามประมวลกฎหมายอาญา จากนั้นในบทที่ 3 จะทำการศึกษาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่ใช้ระบบบัญญัติอัตราโทษ เพราะข้อมูลที่ได้จากการศึกษาบทที่ 2 ยังไม่สมบูรณ์เพียงพอต่อการวิเคราะห์หาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมเพื่อนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา ทั้งในแง่ของจำนวนปัจจัยที่จะนำมาวิเคราะห์ และในแง่ของรูปแบบบัญญัติอัตราโทษที่จะสร้างขึ้นด้วย โดยประเทศที่จะทำการศึกษาประกอบไปด้วยประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งจะศึกษาเฉพาะบัญญัติอัตราโทษที่มีชื่อว่า 2012 USSC Guidelines Manual ประเทศอังกฤษศึกษาเฉพาะบัญญัติอัตราโทษที่มีชื่อว่า Theft and Burglary in a building other than a dwelling และประเทศออสเตรเลียศึกษาเฉพาะแนวทางการกำหนดอัตราโทษที่มีชื่อว่า Judge for yourself

อนึ่ง เนื่องจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งเน้นที่จะนำปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นสำคัญ ฉะนั้น แต่ละช่วงของการนำเสนอเนื้อหาในบทที่ 3 ผู้เขียนจะสอดแทรกให้ผู้อ่านได้เห็นถึงพัฒนาการหลักการ แนวความคิด ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดทำ และการปรับใช้บัญญัติอัตราโทษของต่างประเทศควบคู่กันไปด้วย

ประเด็นที่สอง ภายหลังจากที่ได้ทำการศึกษาจนทราบว่าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ทั้งของประเทศไทย และของต่างประเทศประกอบไปด้วยปัจจัยใดบ้าง และแต่ละปัจจัยมีแนวคิดอย่างไรแล้ว ในบทที่ 4 ผู้เขียนก็จะนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาบทที่ 2

และบทที่ 3 มาทำการวิเคราะห์ว่าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษใดบ้างที่มีความเหมาะสมจะนำมา กำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา

ประเด็นสุดท้าย ภายหลังจากที่ทำการวิเคราะห์จนทราบว่าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษ ใดบ้างที่มีความเหมาะสมจะนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตาม ประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ในบทที่ 5 ผู้เขียนจะแสดงให้เห็นว่าบัญญัติอัตราโทษตัวอย่าง (Model) ที่จะสร้างขึ้นจะมีรูปแบบเป็นอย่างไร หากนำปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมซึ่งได้จากการ วิเคราะห์ในบทที่ 4 มากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมาย อาญา

เมื่อผู้เขียนได้ทำการศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังกล่าวมาข้างต้นทั้งหมดแล้ว พบว่าการนำ ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญาในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนด โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใดนั้น สามารถช่วยให้การใช้ดุลพินิจของศาลเกิดความเป็น เอกภาพมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการอำนวยความสะดวกธรรมให้แก่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดี มากยิ่งขึ้นอีกด้วย

บทที่ 2

พัฒนาการและแนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ ของประเทศไทย

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในส่วนของการใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้น นอกจากศาลจะต้องใช้วิจารณญาณของตนเองกำหนดโทษภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายได้บัญญัติให้อำนาจไว้แล้ว ศาลยังควรพิจารณาถึงข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ ซึ่งเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษด้วย เพราะหากศาลใช้วิจารณญาณของตนเองแต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้พิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษใดๆ เลย ย่อมส่งผลให้คำพิพากษาของศาลในคดีนั้นกับคำพิพากษาของศาลในคดีอื่นๆ ซึ่งคดีเป็นความผิดฐานเดียวกัน บทบัญญัติมาตราเดียวกัน และข้อเท็จจริงแห่งคดีไม่แตกต่างกันมากนักเกิดความลักลั่นกันได้โดยง่าย อันจะนำมาซึ่งความไม่เป็นธรรมต่อจำเลยในคดีต่างๆ เหล่านี้ด้วย ดังนั้น การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์โดยผ่านกระบวนการพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษปัจจัยต่างๆ มาก่อนแล้วจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การใช้ดุลพินิจของศาลเป็นไปในแนวทางเดียวกันมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม หากศาลในคดีต่างๆ นำปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษต่างปัจจัยกันมาปรับใช้ แม้คดีเหล่านั้นจะเป็นคดีความผิดฐานลักทรัพย์ตามบทบัญญัติมาตราเดียวกัน และข้อเท็จจริงแห่งคดีไม่แตกต่างกันมากนัก ก็เป็นไปได้ยากที่อัตราโทษซึ่งศาลในคดีต่างๆ กำหนดจะเป็นไปในแนวทางเดียวกัน หรือแม้ศาลในคดีต่างๆ จะปรับใช้ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษปัจจัยเดียวกัน อัตราโทษที่ศาลในคดีต่างๆ กำหนดก็มีแนวโน้มที่จะไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันได้อีกเช่นกัน ทั้งนี้ เพราะศาลแต่ละศาลย่อมมีมุมมอง หรือทัศนคติต่อปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษเดียวกันที่แตกต่างกันออกไป แต่ปัญหาดังกล่าวนี้ก็สามารถแก้ไขได้ด้วยวิธีการนำปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกๆ ศาล ซึ่งปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่จะนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษนั้นก็ควรจะเป็นปัจจัยที่มีความเหมาะสมด้วย เพราะนอกจากจะทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษในอัตราที่สมดุลหรือเหมาะสมกับความผิดที่ตนได้กระทำลงไปแล้ว ยังเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดคนในสังคมเกิดความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อการใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอีกด้วย สำหรับการวิเคราะห์หาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมนั้น จะเป็นการวิเคราะห์จากปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ทั้งของประเทศไทย และของต่างประเทศ โดยในบทที่ 2 นี้ ผู้เขียนจะทำการศึกษาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์

ของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันก่อนว่าประกอบไปด้วยปัจจัยใดบ้าง และแต่ละปัจจัยมีแนวคิดอย่างไร

การพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศไทยนั้นจะเริ่มพิจารณาตั้งแต่หัวข้อ 2.1 ซึ่งจะกล่าวถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ก่อนประมวลกฎหมายอาญามีผลบังคับใช้ อันประกอบไปด้วยปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวง และกฎหมายลักษณะอาญา จากนั้นในหัวข้อ 2.2 จะเป็นการพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ภายหลังประมวลกฎหมายอาญามีผลบังคับใช้ โดยในหัวข้อนี้นอกจากจะทำการศึกษาด่วนกฎหมายซึ่งก็คือประมวลกฎหมายอาญาเป็นสำคัญ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ได้บัญญัติให้การลักทรัพย์เป็นความผิดอาญาแล้ว ยังได้ทำการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาคำพิพากษา และกำหนดอัตราโทษตามประมวลกฎหมายอาญาอีกด้วย เพราะมีคำพิพากษาศาลฎีกาหลายฉบับที่ได้แสดงให้เห็นถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ในคำพิพากษานั้นๆ เอง ซึ่งปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกานั้นผู้เขียนจะหยิบยกมานำเสนอเฉพาะปัจจัยที่ไม่ปรากฏอยู่ในตัวบทกฎหมายอาญาใดๆ เลย ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายตราสามดวง กฎหมายลักษณะอาญา หรือประมวลกฎหมายอาญา ทั้งนี้ ก็เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกันทางด้านเนื้อหา ซึ่งมีข้อน่าสังเกตว่าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏในคำพิพากษาศาลฎีกาหลายปัจจัยเป็นปัจจัยที่มีความเหมาะสมในการนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วยเช่นกัน

อนึ่ง เนื่องจากปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศไทยที่ จะทำการศึกษาทั้งในหัวข้อ 2.1 และ 2.2 นั้นมีทั้งปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดควรรับโทษในอัตราที่หนักขึ้น และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดควรรับโทษในอัตราที่เบาลงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนจะกล่าวถึงแต่เฉพาะปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดควรรับโทษในอัตราที่หนักขึ้นเท่านั้น เนื่องจากโดยทั่วไปแล้วบัญญัติอัตราโทษของต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งของประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษได้รวบรวมปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษไว้แต่เพียงเฉพาะปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้นเท่านั้น ส่วนปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษในอัตราที่เบาลงไม่ได้ถูกนำมารวบรวมไว้ในบัญญัติอัตราโทษด้วยโดยตรง แต่จะถือว่าเป็นเหตุบรรเทาโทษซึ่งถูกรวบรวมไว้ในส่วนอื่นๆ แทน สำหรับประเทศไทยก็เช่นกัน ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดควรได้รับโทษในอัตราที่เบาลงปรากฏ

เป็นเหตุบรรเทาโทษตามที่ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติไว้ในมาตรา 78¹ อยู่แล้ว ประกอบกับ มาตรา 71² ของกฎหมายฉบับเดียวกันก็ได้บัญญัติเหตุยกเว้นโทษ และเหตุลดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ไว้เป็นกรณีพิเศษอยู่แล้ว ดังนั้น ปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดควรได้รับโทษในอัตราที่เบาลงจึงไม่ควรนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาอีก

2.1 ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ก่อนประมวลกฎหมายอาญามีผลบังคับใช้

ในอดีต ความผิดฐานลักทรัพย์ตามกฎหมายอาญาของประเทศไทยได้ปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการลักขณโจร ซึ่งพระไอยการลักขณโจรนี้เป็นกฎหมายเก่าแก่ที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา และได้ตกทอดมาจนถึงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ โดยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรวจชำระ คัดลอก และรวบรวมไว้ในกฎหมายตราสามดวงเช่นเดียวกับกฎหมายลักษณะอื่นๆ อีกหลายลักษณะ³

ในรัชกาลต่อมาเป็นช่วงเวลาแห่งความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยในหลายๆ ด้าน เนื่องจากประเทศไทยได้มีการติดต่อกับค้าขายกับกลุ่มประเทศตะวันตก เป็นเหตุให้เกิดการรับเอาวิทยาการ และวิถีคิดแบบประเทศตะวันตกเข้าสู่สังคมไทยในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านกฎหมาย ส่งผลให้กฎหมายลักษณะต่างๆ ที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวงซึ่งได้บัญญัติ และรวบรวม

¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏว่ามีเหตุบรรเทาโทษ ไม่ว่าจะได้มีการเพิ่มหรือการลดโทษตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่นแล้วหรือไม่ ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นก็ได้

เหตุบรรเทาโทษนั้น ได้แก่ ผู้กระทำความผิดเป็นผู้เผลอหลงไปทำผิดอยู่ในความทุกข์อย่างสาหัส มีคุณความดีมาก่อน รู้สึกผิดและพยายามบรรเทาผลร้ายแห่งความผิดนั้น ลุแก่โทษต่อเจ้าพนักงาน หรือให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา หรือเหตุอื่นที่ศาลเห็นว่ามิใช่ลักษณะทำนองเดียวกัน”

² ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 71 บัญญัติว่า “ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 334 ถึงมาตรา 336 วรรคแรก และมาตรา 341 ถึงมาตรา 364 นั้น ถ้าเป็นการกระทำที่สามมีกระทำต่อภริยา หรือภริยากระทำต่อสามี ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ

ความผิดดังระบุนานี้ ถ้าเป็นการกระทำที่ผู้บุพการีกระทำต่อผู้สืบสันดาน ผู้สืบสันดานกระทำต่อผู้บุพการี หรือพี่หรือน้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกระทำต่อกัน แม้กฎหมายมิได้บัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้ ก็ให้เป็นความผิดอันยอมความได้ และนอกจากนั้น ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้”

³ พิชรินทร์ ในพรมราช, “ความผิดอาญาเกี่ยวกับทรัพย์: ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของฐานความผิดตั้งแต่สมัยกฎหมายตราสามดวงจนถึงสมัยกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขานิติศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536), หน้า 8-9.

ขึ้นตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาบางส่วนล้าสมัย และซ้ำซ้อนกับกฎหมายใหม่ที่ออกมาในภายหลัง เป็นเหตุให้ประเทศมหาอำนาจตะวันตกใช้เป็นข้ออ้างในการเรียกร้องสิทธิสภาพนอกอาณาเขต⁴ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ปฏิรูปการศาล และกฎหมายขึ้น โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดทำประมวลกฎหมาย (Code) ตามแบบอย่างของกลุ่มประเทศตะวันตก ประมวลกฎหมายฉบับแรกที่ได้จัดทำสำเร็จ และประกาศใช้บังคับในพระราชอาณาจักร ได้แก่ “กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127”⁵ ส่งผลให้พระไอยการลักษณะโจร (โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับความผิดฐานลักทรัพย์) และกฎหมายอื่นๆ อีกหลายลักษณะในกฎหมายตราสามดวงถูกยกเลิกไปโดยกฎหมายลักษณะอาญานี้เอง⁶

จนกระทั่งปี พ.ศ. 2499 ได้มีการออก “พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499”⁷ ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้ยกเลิกกฎหมายลักษณะอาญา⁸ และให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญาฉบับที่ผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันแทน⁹

การศึกษาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ก่อนประมวลกฎหมายอาญามีผลบังคับใช้เพื่อที่จะได้พิจารณาว่าประกอบไปด้วยปัจจัยใดบ้าง และแต่ละปัจจัยมีแนวคิดอย่างไรนั้น จึงจำต้องพิจารณาจากกฎหมายตราสามดวง และกฎหมายลักษณะอาญา เพราะกฎหมายทั้ง 2 ฉบับนี้ เป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับก่อนที่ประมวลกฎหมายอาญาจะมีผลบังคับใช้ ประกอบกับเป็นกฎหมายที่ได้บัญญัติให้การลักทรัพย์เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา

2.1.1 ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวง

กฎหมายตราสามดวงเป็นชื่อเรียกประมวลกฎหมายของประเทศไทยในอดีต เริ่มมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2348¹⁰ โดยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

⁴ กนิษฐา ชิตช่วง, “มูลเหตุของการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127,” (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532), หน้า 20-27.

⁵ ต่อไปจากนี้ผู้เขียนจะเรียกกฎหมายฉบับนี้ว่า “กฎหมายลักษณะอาญา”

⁶ พิชรินทร์ ในพรมราช, “ความผิดอาญาเกี่ยวกับทรัพย์: ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของฐานความผิดตั้งแต่ สมัยกฎหมายตราสามดวงจนถึงสมัยกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127,” หน้า 3.

⁷ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 73 ตอนที่ 95 (ฉบับพิเศษ), วันที่ 15 พฤศจิกายน 2499, หน้า 1.

⁸ “พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499,” มาตรา 4, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 73 ตอนที่ 95 (ฉบับพิเศษ), วันที่ 15 พฤศจิกายน 2499.

⁹ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 3.

มหาราชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรวจชำระจากกฎหมายเก่าที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา คัดลอก และรวบรวมขึ้นใช้บังคับในพระราชอาณาจักรสืบต่อมาอีกนับศตวรรษ เนื้อหาส่วนใหญ่ของกฎหมายฉบับนี้แสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกันระหว่างกฎหมายในยุคสมัยกรุงศรีอยุธยากับกฎหมายในยุคสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของแนวคิด และค่านิยม เช่น การที่กฎหมายให้ความสำคัญกับเรื่องยศศักดิ์ และชาติวุฒิ การให้ความสำคัญกับเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคมบนพื้นฐานของระบบอุปถัมภ์ และระบบพรรคพวก เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า เนื้อหาส่วนใหญ่ของกฎหมายตราสามดวงที่มีผลบังคับใช้ในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้นนั้น เคยมีผลบังคับใช้มาก่อนแล้วตั้งแต่ยุคสมัยกรุงศรีอยุธยา¹¹

อนึ่ง เมื่อพิจารณาเนื้อหาให้ลึกลงไปเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานต่างๆ ตามที่ปรากฏในกฎหมายฉบับนี้แล้ว พบว่ายังไม่ค่อยมีความชัดเจนแน่นอนเท่าที่ควร สังเกตได้จากบางกรณีกฎหมายได้บัญญัติถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษไว้แต่เพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ แต่บางกรณีก็ได้บัญญัติถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษไว้อย่างละเอียดมากจนเกินไป ส่งผลให้ในหลายๆ กรณี ศาลไม่อาจใช้ดุลพินิจในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดได้อย่างสะดวก¹² แต่ถึงกระนั้น ในกฎหมายตราสามดวงก็มีกฎหมายฉบับหนึ่งที่ชื่อว่า “พระไอยการพรมศักดิ์” กฎหมายฉบับนี้แม้ไม่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความผิดฐานลักทรัพย์ แต่ก็มีคุณสมบัติตรงที่ว่าได้บัญญัติปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษส่วนใหญ่ไว้ในรูปแบบของบัญชีอัตราโทษตามที่จะได้ศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ฉะนั้น ในหัวข้อนี้ก่อนที่จะได้กล่าวถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ ผู้เขียนจะขอกล่าวถึงตัวอย่างปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในพระไอยการพรมศักดิ์ก่อน เพื่อแสดงให้เห็นว่าในอดีตกฎหมายอาญาของประเทศไทยเคยมีแนวคิดเกี่ยวกับบัญชีอัตราโทษมาก่อนแล้ว

2.1.1.1 ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏในพระไอยการพรมศักดิ์

พระไอยการพรมศักดิ์คือกฎหมายที่ระบุถึงอัตราโทษปรับสินไหมโดยพิจารณาจากปัจจัยทางด้านเพศ อายุ ศักดินา และพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดกรณีต่างๆ

¹⁰ กฎหมายตราสามดวง: แวนส่องสังคมไทย ผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ลำดับที่ 2 โครงสร้างกฎหมายตราสามดวง: การพิจารณาใหม่, วินัย พงศ์ศรีเพียร, บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร: เพ็ญฟ้า, 2547). หน้า 1.

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

¹² คนพล จันทน์หอม, รายงานการสัมมนา การรับฟังความคิดเห็นในโครงการวิจัยเรื่อง “การบังคับใช้โทษทางอาญาประเภทอื่นที่มีได้อยู่ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย”, รายงานการประชุม เอกสารไม่ปรากฏหน้าประชุมที่ห้องประชุมสุรเกียรติ์ เสถียรไทย อาคารเทพทวาราวดี ชั้น 4 คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 13 มิถุนายน 2554.

บทบัญญัติบางช่วงบางตอนที่แสดงให้เห็นว่ากฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษไว้ในรูปแบบของบัญญัติอัตราโทษ มีดังนี้¹³

พระไอยการพระมคักติ

หมวด 1

จักกล่าวลักษณมูลคดีวิวาทอันเกิดความด้วยพิกัดกระเสี้ยรอายุศม

ชาย }
หญิง }

อันตั้งอยู่ใน
ปลม }
มณม } ไวย โดยบาฬีคำภีรพระธรรมสาตราว่า อคฆาปนายุ เปนต้นดั่งนี้
บัตติม }

มีอรรถาธิบาย ดังกล่าวมาแล้ว

แต่นี้จึสืบสาขคดีคือกิงความตามพระราชบัญญัติ อันบูรณราชกระษัตร์

ทรงพระราช วินิจฉัยตามคำภีรพระธรรมสาตรา จัดเปนนบทมาตราสี่ๆ มาดั่งนี้...

¹³ โปรดดู กฎหมายตราสามดวง เล่ม 1 ฉบับพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง แก้ไขปรับปรุงใหม่, กัธร เลี้ยงสัจธรรม, บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ, 2548), หน้า 336-352.

1

มาตราหนึ่ง ถ้าผู้ใดบังอาจฟันแทงทุบตีกันให้ตายก็ดี ทำฉมบกฤติยาให้ตาย
ก็ดี ใส่ยาให้กันตายก็ดี อนึ่งมิได้แกล้งให้ตายก็ดี แลทำให้ตายด้วยหาพิจารณามิได้ก็ดี แลลงสินไหมก็ดี

ตามโทษ $\left. \begin{array}{l} \text{หนัก} \\ \text{เบา} \end{array} \right\}$ นั้น ตามค่าคนดังนี้

ถ้าแลมิได้ตาย ให้ไหมตามพระอายุการเดิม

ถ้าผู้ชาย อายุศมเดือน $\left. \begin{array}{l} 1 \\ 2 \\ 3 \end{array} \right\}$ เดือนค่า 6 บาท อายุศม $\left. \begin{array}{l} 4 \\ 5 \\ 6 \end{array} \right\}$

เดือนค่า 2 ตำลึง อายุศม $\left. \begin{array}{l} 7 \\ 8 \\ 9 \end{array} \right\}$ เดือนค่า 10 บาท อายุศม $\left. \begin{array}{l} 10 \\ 11 \end{array} \right\}$ เดือนค่า 3 ตำลึง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

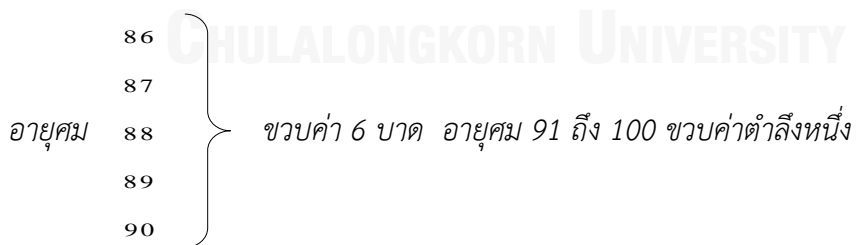
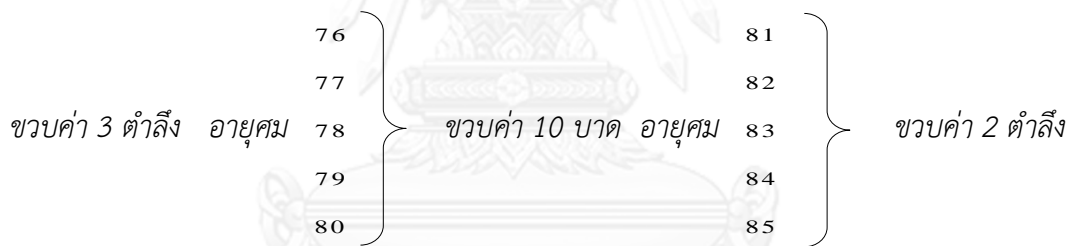
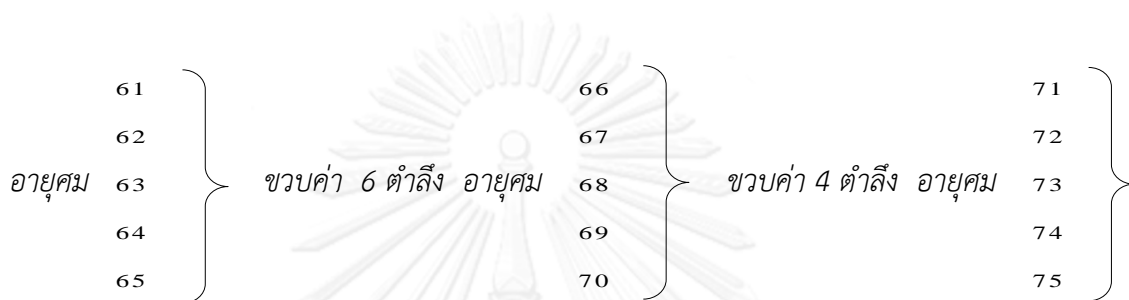
ถ้าผู้ชาย อายุศมชวบ $\left. \begin{array}{l} 1 \\ 2 \end{array} \right\}$ ชวบค่า 4 ตำลึง อายุศม $\left. \begin{array}{l} 3 \\ 4 \end{array} \right\}$ ชวบค่า

5 ตำลึง

อายุศม $\left. \begin{matrix} 5 \\ 6 \end{matrix} \right\}$	} ขวบค่า 6 ตำบลิ่ง	อายุศม $\left. \begin{matrix} 7 \\ 8 \end{matrix} \right\}$	} ขวบค่า 8 ตำบลิ่ง	อายุศม	} ขวบค่า
				9	}
				10	
				11	
				12	
				13	
				14	
				15	

11 ตำบลิ่ง

อายุศม $\left. \begin{matrix} 16 \\ 17 \\ 18 \\ 19 \\ 20 \end{matrix} \right\}$	} ขวบค่า 12 ตำบลิ่ง	อายุศม $\left. \begin{matrix} 21 \\ 22 \\ 23 \\ 24 \\ 25 \end{matrix} \right\}$	} ขวบค่า 13 ตำบลิ่ง
อายุศม $\left. \begin{matrix} 26 \\ 27 \\ 28 \\ 29 \\ 30 \\ 31 \\ 32 \end{matrix} \right\}$	} ขวบค่า 14 ตำบลิ่ง	อายุศม $\left. \begin{matrix} 33 \\ 34 \\ 35 \\ 36 \\ 37 \\ 38 \\ 39 \\ 40 \end{matrix} \right\}$	} ขวบค่า 14 ตำบลิ่ง
			อายุศม $\left. \begin{matrix} 41 \\ 42 \\ 43 \\ 44 \\ 45 \\ 46 \\ 47 \\ 48 \\ 49 \\ 50 \end{matrix} \right\}$

เดือนค่า 6 บาท อายุศม $\left. \begin{matrix} 7 \\ 8 \\ 9 \end{matrix} \right\}$ เดือนค่า 2 ตำลึง อายุศม $\left. \begin{matrix} 10 \\ 11 \end{matrix} \right\}$ เดือนค่า 10 บาท

อายุศมขวบ $\left. \begin{matrix} 1 \\ 2 \end{matrix} \right\}$ ขวบค่า 3 ตำลึง อายุศม $\left. \begin{matrix} 3 \\ 4 \end{matrix} \right\}$ ขวบค่า 4 ตำลึง

อายุศม $\left. \begin{matrix} 5 \\ 6 \end{matrix} \right\}$ ขวบค่า 5 ตำลึง อายุศม $\left. \begin{matrix} 7 \\ 8 \end{matrix} \right\}$ ขวบค่า 7 ตำลึง อายุศม $\left. \begin{matrix} 9 \\ 10 \end{matrix} \right\}$ ขวบค่า

8 ตำลึง

อายุศม $\left. \begin{matrix} 11 \\ 12 \\ 13 \\ 14 \\ 15 \end{matrix} \right\}$ ขวบค่า 9 ตำลึง อายุศม $\left. \begin{matrix} 16 \\ 17 \\ 18 \\ 19 \\ 20 \end{matrix} \right\}$ ขวบค่า 10 ตำลึง อายุศม $\left. \begin{matrix} 21 \\ 22 \\ 23 \\ 24 \\ 25 \\ 26 \\ 27 \\ 28 \\ 29 \\ 30 \end{matrix} \right\}$

31 32 33 34 35	}	36 37 38 39 40	}	31 32 33 34 35
31 32 33 34 35	}	36 37 38 39 40	}	31 32 33 34 35
31 32 33 34 35	}	36 37 38 39 40	}	31 32 33 34 35

41 42 43 44 45	}	46 47 48 49 50	}	51 52 53 54 55
41 42 43 44 45	}	46 47 48 49 50	}	51 52 53 54 55
41 42 43 44 45	}	46 47 48 49 50	}	51 52 53 54 55

ขวบค่า 7 ตำบล

56 57 58 59 60	}	61 62 63 64 65	}	66 67 68 69 70
56 57 58 59 60	}	61 62 63 64 65	}	66 67 68 69 70
56 57 58 59 60	}	61 62 63 64 65	}	66 67 68 69 70

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

71 72 73 74 75	}	76 77 78 79 80	}	71 72 73 74 75
71 72 73 74 75	}	76 77 78 79 80	}	71 72 73 74 75
71 72 73 74 75	}	76 77 78 79 80	}	71 72 73 74 75

81	}	86	}
82		87	
อายุศม 83		88	
84		89	
85		90	

ขวบค่า 6 บาท อายุศม ขวบค่าตำลึงหนึ่ง

อายุศมแต่ 91 ถึง 100 ขวบค่าสามบาท¹⁴ ...

...ถ้าจักขุพิกาลข้างหนึ่งก็ดี หูหนวกก็ดี ให้ลดลง ค่าส่วนหนึ่งเอา 5 ส่วน

ถ้าแลมือพิกาลข้างหนึ่งก็ดี ผิวเท้าพิกาลข้างหนึ่งก็ดี ให้ลดค่าส่วนหนึ่งเอา 3 ส่วน ถ้าแลจักขุพิกาลสองข้างก็ดี มือพิกาลสองข้างก็ดี ให้ลดค่าลง 2 ส่วนเอาส่วนหนึ่ง ถ้าแลเท้าพิกาลทั้งสองข้าง ให้ลดลง ค่าส่วน 1 เอาส่วนหนึ่ง

ถ้าแลเกิดโรคแลเหนจรักษาหายพลัน ให้ลดค่าลงส่วนหนึ่งเอาแต่ 6 ส่วน ถ้าแลเกิดโรคแลเหนจะรักษานานหาย ให้ลดค่าลงส่วน 1 เอา 4 ส่วน ถ้าแลผู้โรคลำบากแลจักษุมิหาย ให้ลดค่าลง 2 ส่วนเอา 2 ส่วน ถ้าเปนบ้าเลมอะแลบ้าหมูเหงาเงื่อง ให้ลดค่าลงส่วนหนึ่งเอา 2 ส่วน

ซึ่งพิกาลแลเกิดโรคอันกล่าวต้งนี้ ถ้าสูงอายุศมแลแตกสกันก็ดี ให้เทียบเอาตามอายุศมซึ่งพิกัดไว้นั้น แลแล้วให้ลดค่านั้นลงตามพิกาลโรคนั้นแล...¹⁵

จากบทบัญญัติบางช่วงบางตอนของพระไอยการพรมศักดิ์ดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าพระไอยการพรมศักดิ์ได้บัญญัติปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษไว้หลายปัจจัย โดยแต่ละปัจจัยก็ได้มีการระบุไว้อย่างชัดเจนแน่นอนว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด

สำหรับปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวง ในส่วนของพระไอยการพรมศักดิ์ ประกอบด้วย

¹⁴ ตารางพิกัดกระเสียรอายุศมชายหญิง โปรดดู เรื่องเดียวกัน, หน้า 339.

¹⁵ รายละเอียดอื่นๆ โปรดดู เรื่องเดียวกัน, หน้า 336-352.

ตัวผู้กระทำความผิด

1) เพศของผู้กระทำความผิด ปัจจุบันนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าผู้กระทำความผิดมีเพศชาย หรือเพศหญิง โดยกฎหมายได้กำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นชาย และหญิงไว้ในอัตราที่แตกต่างกัน แม้ว่าผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นชาย และหญิงจะได้กระทำความผิดฐานเดียวกันก็ตาม ดังข้อความที่ปรากฏในตัวบทกฎหมายว่า

“...ผู้ใดบังอาจฟันแทงทุบตีกันให้ตายก็ดี...แลลงสินไหม

ก็ดี ตามโทษ หนัก
เบา } นั้น ตามค่าคนดังนี้...

ถ้าผู้ชาย อายุครบเดือน 1
2
3 } เดือนค่า 6 บาท...

ถ้าผู้หญิง อายุครบเดือน 1
2
3 } เดือนค่าต่ำสิ่งหนึ่ง...”

2) อายุของผู้กระทำความผิด ปัจจุบันนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในขณะที่ผู้กระทำความผิดลงมือกระทำความผิดนั้น ผู้กระทำความผิดมีอายุเท่าใด ปัจจุบันนี้มีหลักเกณฑ์ลักษณะเดียวกันกับปัจจัยเกี่ยวกับเพศของผู้กระทำความผิด กล่าวคือ กฎหมายได้กำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดโดยพิจารณาจากอายุของผู้กระทำความผิดไว้ในอัตราที่แตกต่างกัน แม้ว่าผู้กระทำความผิดซึ่งมีอายุที่แตกต่างกันนั้นจะได้กระทำความผิดฐานเดียวกันก็ตาม ดังข้อความที่ปรากฏในตัวบทกฎหมายว่า

“...ผู้ใดบังอาจฟันแทงทุบตีกันให้ตายก็ดี...แลลงสินไหม

ก็ดี ตามโทษ $\left. \begin{array}{l} \text{หนัก} \\ \text{เบา} \end{array} \right\} \text{ นั้น ตามค่าคนดังนี้...}$

ถ้าผู้ชาย อายุครบขวบ $\left. \begin{array}{l} 1 \\ 2 \end{array} \right\} \text{ ขวบค่า 4 ตำลึง}$

อายุครบ $\left. \begin{array}{l} 3 \\ 4 \end{array} \right\} \text{ ขวบค่า 5 ตำลึง...}”$

3) ความพิการของผู้กระทำความผิด ปัจจุบันนี้เป็นปัจจัย

ในการกำหนดอัตราโทษที่ศาลพิจารณาว่าในขณะที่ผู้กระทำความผิดลงมือกระทำความผิดนั้น ผู้กระทำความผิดมีความพิการประการใดตามลักษณะที่กฎหมายได้บัญญัติไว้หรือไม่ เช่น มือของผู้กระทำความผิดพิการ ตาของผู้กระทำความผิดบอด เป็นต้น โดยกฎหมายได้กำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดโดยพิจารณาจากความพิการของผู้กระทำความผิดไว้ในอัตราที่แตกต่างกันไป ดังข้อความที่ปรากฏในตัวอย่างกฎหมายว่า “...ถ้าจักษุพิการข้างหนึ่งก็ดี หูหนวกก็ดี ให้ลดลงค่าส่วนหนึ่งเอา 5 ส่วน...ถ้าแลมือพิการข้างหนึ่งก็ดี ผีวเท้าพิการข้างหนึ่งก็ดี ให้ลดค่าส่วนหนึ่งเอา 3 ส่วน...”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4) โรคประจำตัวของผู้กระทำความผิด ปัจจุบันนี้เป็น

ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ศาลพิจารณาว่าในขณะที่ผู้กระทำความผิดลงมือกระทำความผิดนั้น ผู้กระทำความผิดมีโรคประจำตัวตามลักษณะดังที่กฎหมายได้บัญญัติไว้หรือไม่ เช่น ผู้กระทำความผิดเป็นโรคที่สังเกตเห็นได้ว่าสามารถรักษาให้หายขาดได้โดยเร็ว หรือเป็นโรคที่สังเกตเห็นได้ว่าไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้โดยเร็ว ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นลมบ้าหมู เป็นต้น โดยกฎหมายได้พิจารณาจากประเภทและลักษณะของโรคประจำตัวของผู้กระทำความผิดเป็นหลักสำคัญในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด ดังข้อความที่ปรากฏในตัวอย่างกฎหมายว่า “...ถ้าแลเกิดโรคแลเหนจรักษาหายพลัน ให้ลดค่าลงส่วนหนึ่งเอาแต่ 6 ส่วน ถ้าแลเกิดโรคแลเหนจะรักษานานหาย ให้ลดค่าลงส่วน 1 เอา

4 ส่วน ถ้าแลผู้โรคลำบากแลจรัชามีหาย ให้ลดค่าลง 2 ส่วนเอา 2 ส่วน ถ้าเปนบ้าเลมอะแลบ้าหมู เหงาเงื่องให้ลดค่าลงส่วนหนึ่งเอา 2 ส่วน...”

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในกฎหมาย ตราสามดวงในส่วนของพระไอยการพระมศักดิ์นั้นส่วนใหญ่แล้วได้ถูกบัญญัติไว้ในรูปแบบของ บัญชีอัตราโทษ อันประกอบไปด้วยเพศของผู้กระทำความผิด อายุของผู้กระทำความผิด ความพิการ ของผู้กระทำความผิด และโรคประจำตัวของผู้กระทำความผิด เป็นต้น ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิดทั้งสิ้น

2.1.1.2 ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏใน พระไอยการลักษณโจร

หัวข้อที่ผ่านมา ผู้เขียนได้กล่าวถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏใน พระไอยการพระมศักดิ์ แม้กฎหมายฉบับดังกล่าวจะไม่มี ความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับความผิดฐาน ลักทรัพย์โดยตรง แต่ก็มีลักษณะพิเศษตรงที่ว่าได้มีการบัญญัติปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษส่วนใหญ่ ไว้ในรูปแบบของบัญชีอัตราโทษตามที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้กำลังทำการศึกษา ผู้เขียนจึงได้หยิบยกขึ้นมา ทำการศึกษา เพื่อแสดงให้เห็นว่าในอดีตกฎหมายอาญาของประเทศไทยนั้นเคยมีแนวคิดเกี่ยวกับ บัญชีอัตราโทษมาก่อนแล้ว หาใช่ไม่เคยมีมาก่อนแต่อย่างใด

สำหรับหัวข้อนี้ จะเป็นการพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษ สำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏในพระไอยการลักษณโจร เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้เป็น กฎหมายที่ได้บัญญัติให้การลักทรัพย์เป็นความผิดทางอาญา ทั้งยังได้รวบรวมบทบัญญัติที่เกี่ยวกับ ความผิดฐานลักทรัพย์ในกรณีต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน และยังเป็นกฎหมายฉบับหนึ่งในบรรดากฎหมาย หลายๆ ฉบับที่ถูกรวบรวมไว้ในกฎหมายตราสามดวง

เมื่อพิจารณาเนื้อหาบทบัญญัติของพระไอยการลักษณโจรในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์แล้ว พบว่าบางมาตรากฎหมายได้ บัญญัติปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ไว้เพียงปัจจัยเดียว แต่บาง มาตรากฎหมายก็ได้บัญญัติปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ไว้มากกว่า หนึ่งปัจจัย ซึ่งปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมาย ฉบับนี้นั้น มีทั้งกรณีที่ถูกกฎหมายได้บัญญัติไว้ในลักษณะของบัญชีอัตราโทษ กล่าวคือ บัญญัติไว้

ในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด เช่น พระไอยการลักษณะโจร มาตรา 165¹⁶ บัญญัติให้ศาลกำหนดอัตราโทษทวนด้วยลวดหนึ่งจำนวน 50 ครั้ง แก่โจรที่เป็นชายฉกรรจ์ หรือจำนวน 25 ครั้ง แก่โจรที่เป็นเด็กหนุ่มไม่ถึงกับฉกรรจ์ และโจรที่เป็นหญิงฉกรรจ์ หรือจำนวน 15 ครั้ง แก่โจรที่เป็นหญิงไม่ถึงกับฉกรรจ์ เป็นต้น และกรณีที่กฎหมายได้บัญญัติปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ไว้แต่เพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ โดยไม่ได้ชี้ชัดลงไปว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด ดังเช่น บทบัญญัติมาตรา 165 ที่ได้ยกตัวอย่างมาแล้วข้างต้น มีบทบัญญัติบางช่วงบางตอนที่กฎหมายกำหนดให้ศาลพิจารณาถึงสถานที่ที่ผู้กระทำความผิดลงมือกระทำความผิดว่าสถานที่นั้นผู้กระทำความผิดสามารถลักเอาทรัพย์ไปได้โดยง่าย หรือยาก¹⁷ โดยที่กฎหมายไม่ได้ระบุชี้ชัดลงไปว่าหากผู้กระทำความผิดได้ลงมือกระทำความผิดในสถานที่ที่สามารถลักเอาทรัพย์ไปได้โดยง่าย ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด หรือหากผู้กระทำความผิดลงมือกระทำความผิดในสถานที่ที่เอาทรัพย์ไปได้โดยยาก ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด เป็นต้น

ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏในพระไอยการลักษณะโจรนั้นมีหลายปัจจัย สรุปได้ดังนี้

2.1.1.2.1 ตัวผู้กระทำความผิด

1) เพศของผู้กระทำความผิด (มาตรา 165)¹⁸

ปัจจัยเกี่ยวกับเพศของผู้กระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าผู้กระทำความผิดมีเพศชาย หรือเพศหญิง โดยกฎหมายได้กำหนด

¹⁶ พระไอยการลักษณะโจร มาตรา 165 บัญญัติว่า “ในพระณครบาลผู้พิจารณาความโจร พึงรู้เทศการยากง่าย เมื่อการทุภีชะ ฤเมื่อกระเซมคูกช สถารที่ลักเอาไปนั้นยากง่าย ปล้นเอาไปถูกลอบเอาไป ทรัพย์มาก ฤน้อย ให้เลงดูโทษจะภอฆ่าเสีย ให้ตัดตีนสินมือ ถ้าตัดตีนสินมือ ท่านให้ทวนด้วยลวดหนึ่ง 50 ที่ ที่ภอทวนด้วยลวดหนึ่ง ให้ตีด้วยไม้หวาย ภอจะตีหลัง ให้ตีตะโภก ถ้าจะตีตะโภก ท่านให้ไหม ถ้าโจรนั้นชายสกัน ให้ทวนด้วยลวดหนึ่ง 50 ที่ ถ้าโจรนั้นเด็กหนุ่มมิภอสกัน ให้ทวนด้วยลวดหนึ่ง 25 ที่ ถ้าโจรหญิงเปนสกัน ให้ทวนด้วยลวดหนึ่ง 25 ที่ ถ้าหญิงมิสกัน ให้ทวนด้วยลวดหนึ่ง 15 ที่ แลเอาทุมทรัพย์ตั้งใหม่โดยขนาก”

¹⁷ เรื่องเดียวกัน, ปรากฏตามถ้อยคำที่ว่า สถารที่ลักเอาไปนั้นยากง่าย

¹⁸ เรื่องเดียวกัน, ปัจจัยเกี่ยวกับเพศของผู้กระทำความผิด ปรากฏตามถ้อยคำที่ว่า ชาย เด็กหนุ่ม และ หญิง

อัตรโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นชาย และหญิงไว้ในอัตราที่แตกต่างกัน แม้ว่าผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นชาย และหญิงจะได้กระทำความผิดฐานเดียวกันก็ตาม เช่น พระไอยการลักษณะโจร มาตรา 165 บัญญัติให้ศาลกำหนดอัตรโทษทวนด้วยลวดหน้จำนวน 50 ครั้ง แก่โจรที่เป็นชายฉกรรจ์ หรือจำนวน 25 ครั้ง แก่โจรที่เป็นเด็กหนุ่มไม่ถึงกับฉกรรจ์ และโจรที่เป็นหญิงฉกรรจ์ หรือจำนวน 15 ครั้ง แก่โจรที่เป็นหญิงไม่ถึงกับฉกรรจ์ เป็นต้น เหตุที่กฎหมายกำหนดอัตรโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นชายและหญิงไว้ในอัตราที่แตกต่างกันนั้น เนื่องจาก เพศชายและเพศหญิงมีลักษณะทางด้านกายภาพที่แตกต่างกัน กล่าวคือ เพศชายเป็นเพศที่มีความสมบูรณ์แข็งแรงทางด้านร่างกายมากกว่าเพศหญิง ประกอบกับเพศชายมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือก่อให้เกิดอันตรายแก่เจ้าทรัพย์ได้มากกว่าเพศหญิง ดังนั้น กฎหมายจึงกำหนดให้ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นชายได้รับโทษที่ลงแก่เนื้อตัวร่างกาย เป็นต้นว่า โทษทวนด้วยลวดหน้ในอัตราที่หนักกว่าผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นหญิง แม้ทั้งชาย และหญิงนั้นจะได้กระทำความผิดฐานเดียวกันก็ตาม¹⁹

2) อายุของผู้กระทำความผิด (มาตรา 165)²⁰

ปัจจัยเกี่ยวกับอายุของผู้กระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตรโทษที่ศาลพิจารณาว่าในขณะที่ผู้กระทำความผิดลงมือกระทำความผิดนั้น ผู้กระทำความผิดมีอายุอยู่ในช่วงวัยใด เช่น พระไอยการลักษณะโจร มาตรา 165 บัญญัติให้ศาลกำหนดอัตรโทษทวนด้วยลวดหน้จำนวน 50 ครั้ง แก่โจรที่เป็นชายฉกรรจ์ หรือจำนวน 25 ครั้ง แก่โจรที่เป็นเด็กหนุ่มไม่ถึงกับฉกรรจ์ และโจรที่เป็นหญิงฉกรรจ์ หรือจำนวน 15 ครั้ง แก่โจรที่เป็นหญิงไม่ถึงกับฉกรรจ์ เป็นต้น การที่กฎหมายกำหนดอัตรโทษทวนด้วยลวดหน้ซึ่งเป็นโทษที่กระทำต่อเนื้อตัวร่างกายของผู้กระทำความผิดซึ่งมีอายุอยู่ในช่วงวัยฉกรรจ์ในอัตราที่หนักกว่าผู้กระทำความผิดที่อายุยังไม่ถึงช่วงวัย

¹⁹ แต่หากเป็นกฎหมายแพ่งในอดีต เพศชายก็มักที่จะได้รับสิทธิ หรือมีสิทธิมากกว่าเพศหญิง เช่น การที่พระไอยการลักษณะผัวเมีย กำหนดให้สามีสามารถมีภริยาได้หลายคน ไม่ว่าภริยานั้นจะมีสถานภาพเป็นเมียกลางเมือง ภรรยาพระราชทาน เมียกลางนอก หรือ เมียกลางทาส ก็ตาม ทั้งยังกำหนดให้สามีสามารถยกภริยาให้บุคคลใดก็ได้ นอกจากนี้สามียังมีสิทธิขายภริยาของตนโดยภริยาไม่จำเป็นต้องรับรู้ หรือให้ความยินยอมได้อีกด้วย เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะสังคมไทยในอดีตมีค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมองว่าชายเป็นฝ่ายที่มีหน้าที่หลักในการทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ส่วนหญิงมีหน้าที่หลักเพียงดูแลความสงบเรียบร้อยของบ้าน ดูแลบุตรเท่านั้น รายละเอียดโปรดดู ฉัตรบงกช ศรีวิวัฒนสาร, *กฎหมายลักษณะผัวเมีย พ.ศ. 2473 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมในสมัยรัชกาลที่ 7 : จุดเริ่มต้นของสถานะภรรยาสมัยปัจจุบัน* [ออนไลน์], 26 มกราคม 2557. แหล่งที่มา <http://kingprajadhipokstudy.blogspot.com/2010/06/2473.html>

²⁰ เรื่องเดียวกัน, ปัจจัยเกี่ยวกับอายุของผู้กระทำความผิด ปรากฏตามถ้อยคำที่ว่า *สก้น มิภอสก้น และมิสก้น*

ฉกรรจ์นั้น นอกจากเหตุผลทางด้านกายภาพ กล่าวคือ ผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยฉกรรจ์โดยปกติแล้ว ย่อมมีความสมบูรณ์แข็งแรงทางด้านร่างกายมากกว่าผู้ที่อายุยังไม่ถึงช่วงวัยฉกรรจ์ ยังมีอีกเหตุผลหนึ่ง ซึ่งก็คือผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยฉกรรจ์นั้นเป็นผู้ที่ผ่านการดำเนินชีวิตมามาก จึงย่อมมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีมากกว่าผู้ที่อายุยังไม่ถึงช่วงวัยฉกรรจ์ ดังนั้น กฎหมายจึงได้กำหนดให้ผู้กระทำความผิดซึ่งมีอายุอยู่ในช่วงวัยฉกรรจ์ได้รับโทษทวนด้วยลวดหนึ่งซึ่งเป็นโทษที่กระทำต่อเนื้อตัวร่างกายในอัตราที่หนักกว่าผู้กระทำความผิดที่อายุยังไม่ถึงช่วงวัยฉกรรจ์ แม้ผู้กระทำความผิดนั้นจะได้กระทำความผิดฐานเดียวกันก็ตาม

2.1.1.2.2 ทรัพย์สินที่ถูกลัก

1) ประเภททรัพย์สินที่ถูกลัก (มาตรา 22)²¹

ปัจจัยเกี่ยวกับประเภททรัพย์สินที่ถูกลักเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาท่าทรัพย์สินที่ถูกลักนั้นเป็นทรัพย์สินประเภทใด เป็นทรัพย์สินประเภทตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้หรือไม่ ซึ่งหากเป็นทรัพย์สินประเภทที่กฎหมายได้บัญญัติไว้แล้วก็มีอัตราโทษสำหรับผู้กระทำความผิดกำหนดไว้โดยเฉพาะ เช่น พระไอยการลักขณโจร มาตรา 22 บัญญัติให้ศาลกำหนดอัตราโทษทวนด้วยลวดหนึ่งจำนวน 30 ครั้ง แก่โจรที่กระทำการลักทรัพย์สินประเภท *ช้าง ม้า โค กระบือ* เป็นต้น เหตุที่กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองทรัพย์สินจำพวกนี้ไว้เป็นพิเศษ เนื่องจาก ช้าง ม้า โค หรือกระบือนั้นเป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนไทยในอดีตเป็นอย่างมาก เพราะคนไทยในอดีตส่วนใหญ่แล้วเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพกสิกรรม และเกษตรกรรม ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องใช้สัตว์จำพวกนี้ในประกอบอาชีพ เช่น การใช้ช้างในการลากซุง การใช้ม้าในการเดินทาง การใช้โคในการลากเกวียน การใช้กระบือในการไถนา เป็นต้น หากทรัพย์สินจำพวกนี้ถูกลักไปแล้วย่อมส่งผลกระทบต่อผู้เสียหายเป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้ผู้เสียหายขาดรายได้มาจุนเจือครอบครัว เนื่องจากไม่มีสัตว์ที่จะนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ ดังนั้น กฎหมายจึงได้บัญญัติให้ความคุ้มครองทรัพย์สินจำพวกนี้ไว้เป็นพิเศษ

²¹ พระไอยการลักขณโจร มาตรา 22 บัญญัติว่า “โจรปล้นสดมฉกรรจ์ทรัพย์สินสิ่งของช้างม้าโคกระบือเจ้าของจับทรัพย์สินสิ่งของ ช้างม้าโคกระบือนั้นส่งมายังสุภาจ่าเมืองร้อยแขวง ถ้าพวกพ้องพี่น้องญาติกาอายุผู้ร้ายมาซึ่งเอาช้างม้าโคกระบือทรัพย์สินสิ่งของมันไปจากสุภาจ่าเมืองร้อยแขวง ท่านว่าผู้นั้นละเมิด ให้เร่งเอาตัวจงได้ ให้ทวนด้วยลวดหนึ่ง ³⁰/₆₀ ที่ ให้เอาของนั้นตั้งใหม่กึ่งโจร ถ้าหมีได้ของคืน ให้ทวน แล้วให้ใหม่จงบเต็ม”

ปัจจัยเกี่ยวกับประเภททรัพย์สินที่ถูกลัก ปรากฏตามถ้อยคำที่ว่า *ลักทรัพย์สินสิ่งของช้างม้าโคกระบือ*

2) จำนวนทรัพย์สินที่ถูกลัก (มาตรา 165)²²

ปัจจัยเกี่ยวกับจำนวนทรัพย์สินที่ถูกลักเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าทรัพย์สินที่ถูกลักนั้นมีจำนวนมาก หรือน้อย ซึ่งมีข้อสังเกตว่ากฎหมายมิได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าหากทรัพย์สินที่ถูกลักนั้นมีจำนวนมาก ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด หรือหากทรัพย์สินที่ถูกลักนั้นมีจำนวนน้อย ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด คงปล่อยให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะวินิจฉัยโทษในอัตราที่เห็นสมควร เหตุที่กฎหมายบัญญัติให้ศาลคำนึงถึงจำนวนทรัพย์สินที่ถูกลักด้วยนั้น ก็เนื่องมาจากสภาพความผิดของฐานลักทรัพย์เอง ที่โดยปกติแล้วสามารถคำนวณได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกลักนั้นมีจำนวนมาก หรือน้อย ซึ่งหากทรัพย์สินที่ถูกลักมีจำนวนมากเท่าใดความเสียหายที่เกิดแก่ผู้เสียหายก็ย่อมมีมากเท่านั้น ด้วยเหตุนี้หากศาลนำปัจจัยนี้ไปใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดแล้ว ก็ย่อมอนุมานได้ว่าจำเลยที่ลักทรัพย์เป็นจำนวนมากย่อมได้รับโทษในอัตราที่หนักกว่าจำเลยที่ลักทรัพย์เป็นจำนวนน้อย

3) ราคาทรัพย์สินที่ถูกลัก (มาตรา 165)²³

เมื่อพิจารณาข้อความของบทบัญญัติมาตรา 165 แห่งพระไอยการลักษณะโจรในส่วนที่ว่า “ทรัพย์สินมากหรือน้อย” แล้ว ผู้เขียนตีความข้อความดังกล่าวได้ออกเป็น 2 ความหมาย โดยความหมายแรกเป็นความหมายในเชิงปริมาณ (จำนวนทรัพย์สินที่ถูกลัก) ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อปัจจัยเกี่ยวกับจำนวนทรัพย์สินที่ถูกลัก และความหมายที่สองเป็นความหมายในเชิงมูลค่า (ราคาทรัพย์สินที่ถูกลัก) ดังที่จะได้กล่าวในหัวข้อนี้

ปัจจัยเกี่ยวกับราคาทรัพย์สินที่ถูกลักเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าทรัพย์สินที่ถูกลักนั้นมีราคาสูง หรือต่ำ ซึ่งมีข้อสังเกตว่ากฎหมายมิได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าหากทรัพย์สินที่ถูกลักนั้นมีราคาสูง ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด หรือหากทรัพย์สินที่ถูกลักนั้นมีราคาต่ำ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด คงปล่อยให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะวินิจฉัยโทษในอัตราที่เห็นสมควร (หลักเกณฑ์เดียวกันกับปัจจัยเกี่ยวกับจำนวนทรัพย์สินที่ถูกลัก) ซึ่งหากศาลนำปัจจัยนี้มาใช้ประกอบ

²² พระไอยการลักษณะโจร มาตรา 165, ปัจจัยเกี่ยวกับจำนวนทรัพย์สินที่ถูกลัก ปรากฏตามถ้อยคำที่ว่า ทรัพย์สินมากหรือน้อย

²³ เรื่องเดียวกัน

ดุลพินิจในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดแล้ว ก็ย่อมอนุมานได้อีกเช่นกันว่าจำเลยที่
 ลักทรัพย์ซึ่งมีราคาสูงย่อมได้รับโทษในอัตราที่หนักกว่าจำเลยที่ลักทรัพย์ซึ่งมีราคาต่ำ

2.1.1.2.3 พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดมีเพียง
 ปัจจัยเดียว ได้แก่ **ลักษณะแห่งการพาเอาทรัพย์สินที่ลักไป** (มาตรา 165)²⁴ ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการ
 กำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการที่ผู้กระทำความผิดลงมือกระทำการลักทรัพย์นั้น
 ผู้กระทำความผิดพาเอาทรัพย์สินไปในลักษณะใด ปล้นเอาไป หรือลอบเอาไป ซึ่งมีข้อสังเกตว่ากฎหมาย
 มิได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าหากผู้กระทำความผิดปล้นเอาทรัพย์สินไป ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลง
 แก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด หรือหากผู้กระทำความผิดลอบเอาทรัพย์สินไป ศาลควรจะต้องกำหนด
 โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด คงปล่อยให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะวินิจฉัยโทษในอัตราที่
 เห็นสมควร เหตุที่กฎหมายกำหนดให้ศาลคำนึงถึงลักษณะแห่งการพาเอาทรัพย์สินที่ลักไปว่าเป็นการ
 ปล้นเอาไป หรือลอบเอาไปนั้น ก็เนื่องมาจากการปล้นเอาไปเป็นการเอาไปซึ่งทรัพย์สินในลักษณะที่
 ร้ายแรง และอุกอาจกว่าการลอบเอาไป ซึ่งบางครั้งมีการใช้กำลังประทุษร้ายจนเจ้าทรัพย์ได้รับ
 บาดเจ็บ หรือเสียชีวิต ในขณะที่การลอบเอาทรัพย์สินไปนั้นเป็นการกระทำที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่
 ร่างกาย หรือชีวิตของเจ้าทรัพย์แต่อย่างใด ซึ่งหากศาลนำปัจจัยนี้มาใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนด
 อัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดแล้ว ก็ย่อมอนุมานได้ว่าผู้กระทำความผิดที่ปล้นเอาทรัพย์สินไป
 ย่อมได้รับโทษในอัตราที่หนักกว่าผู้กระทำความผิดที่ลอบเอาทรัพย์สินไป อนึ่ง มีข้อสังเกตว่าประมวล
 กฎหมายอาญาที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันได้แยกความผิดฐานลักทรัพย์กับความผิดฐานปล้นทรัพย์
 ออกจากกันอย่างชัดเจนแล้ว โดยถือว่าความผิดฐานลักทรัพย์เป็นเพียงความผิดพื้นฐานที่นำไปสู่
 ความผิดฐานปล้นทรัพย์ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การที่จะมีความผิดฐานปล้นทรัพย์ได้นั้นจะต้องเป็น
 ความผิดฐานลักทรัพย์มาก่อนแล้ว ดังนั้น ปัจจัยนี้จึงไม่อาจนำมาใช้ประกอบดุลพินิจของศาลในการ
 กำหนดโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาได้อีกต่อไป

²⁴ เรื่องเดียวกัน, ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะแห่งการพาเอาทรัพย์สินที่ลักไป ปรากฏตามถ้อยคำที่ว่า *ปล้นเอาไป
 ลอบเอาไป*

2.1.1.2.4 สถานที่กระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิดมีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ ความยากง่ายของสถานที่ลงมือกระทำความผิด (มาตรา 165)²⁵ ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าสถานที่ที่ผู้กระทำความผิดลงมือกระทำการลักทรัพย์นั้นเป็นสถานที่ที่ผู้กระทำความผิดสามารถลักเอาทรัพย์ไปได้โดยง่าย หรือยาก ซึ่งมีข้อสังเกตว่ากฎหมายมิได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าหากผู้กระทำความผิดได้ลงมือกระทำความผิดในสถานที่ที่สามารถลักเอาทรัพย์ไปได้โดยง่าย ศาลจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด หรือหากผู้กระทำความผิดลงมือกระทำความผิดในสถานที่ที่สามารถลักเอาทรัพย์ไปได้โดยยาก ศาลจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด คงปล่อยให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะวินิจฉัยโทษในอัตราที่เห็นสมควร เหตุที่กฎหมายบัญญัติให้ศาลคำนึงถึงความยากง่ายของสถานที่ลงมือกระทำความผิดด้วยนั้น ก็เนื่องมาจากการลักทรัพย์ในสถานที่ซึ่งสามารถลักเอาทรัพย์ไปได้โดยยากนั้นเป็นการแสดงให้เห็นอย่างชัดแจ้งเลยว่าผู้กระทำความผิดมีเจตนาอย่างแน่วแน่ที่จะทำการลักทรัพย์ ต่างจากกรณีการลักทรัพย์ในสถานที่ซึ่งสามารถลักเอาทรัพย์ไปได้โดยง่าย ที่บางครั้งผู้กระทำความผิดไม่ได้มีเจตนาที่จะลักทรัพย์มาก่อน แต่เมื่อเข้ามา หรือผ่านมาเห็นทรัพย์ ประกอบกับเห็นว่าสถานที่นั้นสามารถลักเอาทรัพย์ไปได้โดยง่ายจึงเกิดเจตนาที่จะลักทรัพย์ขึ้นในภายหลัง เป็นต้น หากศาลนำปัจจัยนี้มาใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดแล้ว ก็ย่อมอนุมานได้ว่าจำเลยที่ลักทรัพย์ในสถานที่ซึ่งสามารถลักเอาทรัพย์ไปได้โดยยากย่อมได้รับโทษในอัตราที่หนักกว่าจำเลยที่ลักทรัพย์ในสถานที่ซึ่งสามารถลักเอาทรัพย์ไปได้โดยง่าย

2.1.1.2.5 ปัจจัยอื่นๆ

1) ความยากง่ายแห่งการกระทำความผิด (มาตรา 165)²⁶

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการที่ผู้กระทำความผิดลงมือกระทำการลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดพึงรู้เทศกาลง่าย หรือยาก ซึ่งมีข้อสังเกตว่ากฎหมายมิได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าหากผู้กระทำความผิดพึงรู้เทศกาลว่าง่ายแก่การ

²⁵ เรื่องเดียวกัน, ปัจจัยเกี่ยวกับความยากง่ายของสถานที่ลงมือกระทำความผิด ปรากฏตามถ้อยคำที่ว่า *สถานที่ลักเอาไปนั้นยากง่าย*

²⁶ เรื่องเดียวกัน, ปัจจัยเกี่ยวกับความยากง่ายแห่งการกระทำความผิด ปรากฏตามถ้อยคำที่ว่า *พึงรู้เทศการว่าง่าย*

ลักทรัพย์ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด หรือหากผู้กระทำความผิดพึงรู้ว่าเทศกาลยากแก่การลักทรัพย์ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด คงปล่อยให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะวินิจฉัยโทษในอัตราที่เห็นสมควร การที่กฎหมายบัญญัติให้ศาลคำนึงถึงความยากง่ายแห่งการกระทำความผิดด้วยนั้น ก็ด้วยหลักการเดียวกันกับการบัญญัติปัจจัยเกี่ยวกับความยากง่ายของสถานที่ลงมือกระทำความผิด กล่าวคือ หากผู้กระทำความผิดได้ทำการลักทรัพย์ทั้งที่รู้ว่าเทศกาลนั้นยากแก่การลักทรัพย์ ย่อมเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดมีเจตนาอย่างแน่วแน่ที่จะทำการลักทรัพย์ ต่างจากกรณีผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดยรู้ว่าเทศกาลนั้นง่ายแก่การลักทรัพย์ เพราะบางครั้งผู้กระทำความผิดไม่ได้มีเจตนาที่จะลักทรัพย์มาก่อน แต่เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นเทศกาลที่ง่ายแก่การลักทรัพย์ จึงเกิดเจตนาที่จะลักทรัพย์ขึ้นในภายหลัง เป็นต้น หากศาลนำปัจจัยนี้มาใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดแล้ว ก็ย่อมอนุมานได้ว่าจำเลยที่กระทำการลักทรัพย์ทั้งที่รู้ว่าเทศกาลนั้นยากแก่การลักทรัพย์ย่อมได้รับโทษในอัตราที่หนักกว่าจำเลยที่ลักทรัพย์โดยรู้ว่าเทศกาลนั้นง่ายแก่การลักทรัพย์

2) ความเป็นอยู่ของประชากรในบ้านเมืองในขณะลงมือกระทำ

ความผิด (มาตรา 165)²⁷

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ศาลพิจารณาว่า ในขณะที่ผู้กระทำความผิดลงมือกระทำการลักทรัพย์นั้น ประชากรในบ้านเมืองมีความเป็นอยู่กันอย่างไร มีความเป็นอยู่กันอย่างสงบสุข หรือมีความเป็นอยู่กันอย่างมีความทุกข์ ซึ่งมีข้อสังเกตว่ากฎหมายมิได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าหากในขณะผู้กระทำความผิดลงมือกระทำการลักทรัพย์นั้น ประชากรในบ้านเมืองมีความเป็นอยู่กันอย่างสงบสุข ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด หรือหากในขณะผู้กระทำความผิดลงมือกระทำการลักทรัพย์นั้น ประชากรในบ้านเมืองมีความเป็นอยู่กันอย่างมีความทุกข์ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด คงปล่อยให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะวินิจฉัยโทษในอัตราที่เห็นสมควร เหตุที่กฎหมายบัญญัติให้ศาลคำนึงถึงความเป็นอยู่ของประชากรในบ้านเมืองในขณะลงมือกระทำความผิดด้วยนั้น ก็เนื่องมาจากการลักทรัพย์ในขณะที่ประชากรในบ้านเมืองมีความเป็นอยู่กันอย่างสงบสุขย่อมเป็นการสร้างความทุกข์ร้อนให้เกิดขึ้นแก่ประชากรในบ้านเมือง ส่วนการลักทรัพย์ในขณะที่ประชากรในบ้านเมืองมีความเป็นอยู่กันอย่างมีความทุกข์นั้นย่อมเป็นการสร้างความทุกข์ร้อนให้เกิดขึ้นแก่ประชากรในบ้านเมืองยิ่งขึ้นไปอีก เพราะเป็นการสร้างความทุกข์ขึ้นมาซ้ำเติมความทุกข์ร้อนที่

²⁷ เรื่องเดียวกัน, ปัจจัยเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของประชากรในบ้านเมืองในขณะลงมือกระทำความผิดปรากฏตามถ้อยคำที่ว่า *เมื่อการทุจริตจะถูกระงับ*

ประชากรในบ้านเมืองประสบอยู่แล้ว ทั้งนี้ หากศาลนำปัจจัยนี้มาใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดแล้ว ก็ย่อมอนุมานได้ว่าจำเลยที่ลงมือลักทรัพย์ในขณะที่ประชากรในบ้านเมืองมีความเป็นอยู่กันอย่างมีความทุกข์ย่อมได้รับโทษในอัตราที่หนักกว่าจำเลยที่ลงมือลักทรัพย์ในขณะที่ประชากรในบ้านเมืองมีความเป็นอยู่กันอย่างสงบสุข

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการลักษณะโจรนั้นมีทั้งที่ถูกบัญญัติไว้ในรูปแบบของบัญญัติอัตราโทษ และถูกบัญญัติไว้แต่เพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ โดยไม่ได้ชี้ชัดลงไปว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด ทั้งนี้ ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ประกอบไปด้วย **ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิด** ได้แก่ เพศของผู้กระทำความผิด และอายุของผู้กระทำความผิด **ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกลัก** ได้แก่ ประเภททรัพย์สินที่ถูกลัก จำนวนทรัพย์สินที่ถูกลัก และราคาทรัพย์สินที่ถูกลัก **ปัจจัยเกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด** มีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ ลักษณะแห่งการพาเอาทรัพย์สินที่ลักไป **ปัจจัยเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิด** มีเพียงปัจจัยเดียวเช่นกัน ได้แก่ ความยากง่ายของสถานที่ลงมือกระทำความผิด **และปัจจัยอื่นๆ** ได้แก่ ความยากง่ายแห่งการกระทำความผิด และความเป็นอยู่ของประชากรในบ้านเมืองในขณะลงมือกระทำความผิด

นอกจากปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวงแล้ว วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งที่จะพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมเพื่อนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นสำคัญ ฉะนั้น เพื่อให้มีข้อมูลที่สมบูรณ์เพียงพอต่อการพิจารณาหาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสม จึงจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายลักษณะอาญาด้วย ดังนี้

2.1.2 ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏในกฎหมายลักษณะอาญา

กฎหมายลักษณะอาญาเป็นกฎหมายอาญาอีกฉบับหนึ่งที่เคยมีผลบังคับใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยในอดีต โดยเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2451 เป็นต้นมาจนกระทั่งถูกยกเลิกไป กฎหมายฉบับนี้ถือได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากการปฏิรูปกฎหมาย และการศาลในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และถือกันโดยทั่วไป

ว่าเป็นประมวลกฎหมายอาญา (Criminal Code) ฉบับแรกของประเทศไทยที่ดำเนินการร่าง และบัญญัติตามหลักการ และวิธีการแบบประเทศตะวันตก ซึ่งเมื่อพิจารณาภาพรวมของกฎหมาย ฉบับนี้แล้วก็พบว่าบทบัญญัติส่วนใหญ่มีลักษณะที่ทันสมัย สอดรับกับวัฒนธรรม และความต้องการ ของสังคมไทยในยุคสมัยนั้นได้เป็นอย่างดี²⁸ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐาน ลักทรัพย์ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง และพัฒนามาจากกฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการ ลักขณโจรเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ ก็เนื่องมาจากบทบัญญัติที่เกี่ยวกับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการลักขณโจรนั้นส่วนใหญ่แล้วเป็นบทบัญญัติที่ล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรม และความต้องการของสังคมไทยในช่วงระยะเวลาที่ได้มีการร่างเนื้อหาของ กฎหมายลักษณะอาญาแล้ว

เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาของความผิดฐานลักทรัพย์ตามที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายฉบับนี้ พบว่าถูกบัญญัติไว้ในส่วนที่ 9 ว่าด้วยความผิดที่ประทุษร้ายแก่ทรัพย์ หมวด 1 ความผิดฐานลักทรัพย์ มาตรา 288 ถึงมาตรา 296 และเมื่อพิจารณาเนื้อหาให้ลึกลงไปเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการ กำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์แล้ว พบว่าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษได้ถูกบัญญัติ ไว้ในมาตรา 292²⁹ มาตรา 293³⁰ มาตรา 294³¹ มาตรา 295³² และมาตรา 296³³ รวมทั้งสิ้นจำนวน

²⁸ คนพล จันทน์หอม, เหตุใดหลักการในกฎหมายลักษณะอาญา รัตนโกสินทรศก 127 จึงทันสมัยข้าม ศตวรรษ? (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), หน้า 1.

²⁹ มาตรา 292 บัญญัติว่า “ผู้ใดบังอาจลักเก็บผลไม้ หรือพรรณไม้ที่มีประโยชน์อย่างใดๆ ที่เขาปลูกไว้ใน เรือกสวนไร่นา ท่านว่ามีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำคุกปรับไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท”

³⁰ มาตรา 293 บัญญัติว่า “ถ้าหากว่าการลักทรัพย์ได้กระทำประกอบด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังว่า ต่อไป ในมาตรานี้ คือ

- (1) ลักทรัพย์เขาในเวลาค่าคืนก็ดี
- (2) ลักทรัพย์เขา โดยปืนป่าย หรือตัดช่องเข้าไปลักภายในบริเวณที่เขาทำไว้สำหรับป้องกัน ภัยอันตรายแก่คน หรือแก่ทรัพย์ก็ดี
- (3) ลักทรัพย์เขา โดยมันย่องเบาเข้าทางๆ ช่องทางอันมิใช่สำหรับให้คนไปมา หรือใช้ช่องทางที่ พรรคพวก หรือผู้สมรู้เป็นใจด้วยมันผู้ร้ายลอบเปิดไว้ให้ก็ดี
- (4) ลักทรัพย์เขา โดยลอบไขกุญแจด้วยลูกกุญแจที่มีมืออยู่โดยผิดกฎหมาย หรือไขด้วยเครื่องมือ อย่างอื่นก็ดี
- (5) ลักทรัพย์เขา โดยมันงัดผ้า หรือพาเอาสิ่งที่เขาใช้บรรจทรัพย์ไปก็ดี
- (6) ลักทรัพย์เขา โดยอาศัยโอกาสที่เกิดเหตุภัยอันตราย เช่นว่าในเวลาเกิดเพลิงไหม้ดินระเบิด รถไฟชำรุด เรือเสีย หรือเวลามหาชนตื่นเหตุกลัวอันตรายเป็นต้นก็ดี
- (7) ลักทรัพย์เขา โดยมันมีศาสตราวุธติดตัวไปด้วยก็ดี
- (8) ลักทรัพย์เขา โดยมันแปลงตัว หรือมอมหน้าเข้าไปลักทรัพย์ก็ดี
- (9) ลักทรัพย์เขา โดยปลอมตัวเป็นผู้อื่นก็ดี
- (10) ลักทรัพย์เขา โดยมันปลอมว่ามันทำการตามอำนาจอันชอบด้วยกฎหมายก็ดี

5 มาตรา ลักษณะของการบัญญัติปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ได้ถูกบัญญัติไว้แต่เพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ โดยไม่ได้ชี้ชัดลงไปว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด ทั้งนี้ มีข้อสังเกตประการหนึ่งว่า กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ในรูปแบบของ ระยะเวลาโทษเช่นเดียวกับประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งระยะเวลาโทษจะมีขอบเขตกว้างขวางเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัจจัยที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ เช่น หากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีตรงกับปัจจัย ตามมาตรา 293 ก็จะมีระยะเวลาโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 5 ปี แต่หากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีตรงกับ ปัจจัยตามมาตรา 296 ก็จะมีระยะเวลาโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี ถึง 7 ปี เป็นต้น

ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ใน บทบัญญัติมาตรา 292 มาตรา 293 มาตรา 294 มาตรา 295 และมาตรา 296 แห่งกฎหมายลักษณะ อาญานั้นมีหลายปัจจัย ประกอบกับมีคำพิพากษาศาลฎีกาหลายฉบับที่พิจารณาพิพากษา และกำหนด อัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตราดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

(11) ลักทรัพย์เขา โดยมีพรรคพวกนับทั้งตัวมันตั้งแต่สองคนขึ้นไปก็ดี

ถ้าผู้ใดลักทรัพย์ประกอบด้วยเหตุดังกล่าวในมาตรานี้ใช้ ท่านว่ามันมีความผิด ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงห้าปี แลให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงพันบาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง”

³¹ มาตรา 294 บัญญัติว่า “ถ้าหากว่าการลักทรัพย์ได้กระทำประกอบด้วยเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังว่า ต่อไปนี้มาตรานี้ คือ

- (1) เข้าไปลักทรัพย์ถึงในเคหะสถานที่เขาทรัพย์มิได้อนุญาตให้มันเข้าไปก็ดี
- (2) ลักทรัพย์ในสถานที่บูชาในทางศาสนาก็ดี
- (3) ลักทรัพย์ในที่จอดรถไฟ ที่ท่าเรือ แลที่รับส่งสินค้าก็ดี
- (4) ลักทรัพย์ที่จะใช้สำหรับราชการ หรือที่จะใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ก็ดี
- (5) ลักทรัพย์ของนาย หรือของผู้ที่เขาจ้างมันก็ดี
- (6) ลักปลูสัตว์ หรือสัตว์พาหนะก็ดี

ถ้าผู้ใดลักทรัพย์ กระทำประกอบด้วยเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังว่าในมาตรานี้ ท่านว่ามันมี ความผิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงห้าปี แลให้ปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงพันบาท ด้วยอีก โสดหนึ่ง

ถ้าแลมันผู้กระทำความผิดนั้น ได้กระทำโดยอาการ หรือโดยอุบายอย่างหนึ่งอย่างใด เช่นว่าใน มาตรา 293 นั้นด้วยใช้ ท่านว่ามันต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ปีหนึ่งขึ้นไปจนถึงห้าปี แลให้ปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไป จนถึงพันบาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง”

³² มาตรา 295 บัญญัติว่า “ถ้าผู้ใดลักทรัพย์ในเคหะสถานในเวลาค่าคืน แลมันได้กระทำความผิดนั้น ประกอบด้วยเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังว่าในมาตรา 293 นั้นด้วยใช้ ท่านว่ามันต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปี ขึ้นไปจนถึงเจ็ดปี แลให้ปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงพันบาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง”

³³ มาตรา 296 บัญญัติว่า “ถ้าผู้ใดลักช้างแม่แต่เชือกเดียวก็ดี หรือลักปลูสัตว์ หรือสัตว์พาหนะตั้งแต่ สามตัวขึ้นไปก็ดี ท่านว่ามันต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีขึ้นไปจนถึงเจ็ดปี แลให้ปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึง พันบาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง”

2.1.2.1 ตัวผู้เสียหาย

ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหายมีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ **ทรัพย์สินที่เป็นของนายจ้าง** ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าผู้ถูกลักทรัพย์นั้นมีสถานะเป็นนายจ้างของผู้กระทำความผิดหรือไม่ ปัจจัยนี้ปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 294 (5) ที่ว่า “...ลักทรัพย์ของนาย หรือของผู้ที่เขาจ้างมันก็ดี...” เหตุที่กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองทรัพย์สินที่เป็นของนายจ้างไว้เป็นพิเศษ เนื่องจากการลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นการฉวยโอกาสโดยอาศัยความไว้วางใจที่นายจ้างมีให้แก่ลูกจ้าง ประกอบกับสัญญาจ้างแม้จะเป็นสัญญาต่างตอบแทนระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง กล่าวคือ ลูกจ้างทำงานให้กับนายจ้าง ส่วนนายจ้างก็ให้ค่าตอบแทนแก่ลูกจ้าง แต่ก็ต้องถือด้วยว่านายจ้างเป็นผู้ที่มีพระคุณแก่ลูกจ้างเป็นอย่างมาก เพราะเป็นผู้จ้างงานจนทำให้ลูกจ้างเกิดรายได้ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ในบางกรณีนายจ้างยังอาจให้ความช่วยเหลือลูกจ้างด้วยการให้ที่พักอาศัย ออกค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน ออกค่าใช้จ่ายในการรับประทาน อาหารด้วย ฯลฯ อนึ่ง มีนักวิชาการบางท่านเห็นว่ากรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองทรัพย์สินที่เป็นของนายจ้างไว้เป็นกรณีพิเศษนั้นน่าจะมีรากเหง้าทางความคิดมาจากระบบศักดินา (Feudal System) ของสังคมไทยในอดีต³⁴ กล่าวคือ สังคมไทยในอดีตมีการจัดระเบียบคนในสังคมออกเป็น 2 ชั้นใหญ่ๆ ได้แก่ ชั้นเจ้านาย (ชนชั้นผู้ปกครอง) กับชนชั้นไพร่ (ชนชั้นผู้ใต้ปกครอง) ชั้นไพร่โดยเฉพาะอย่างยิ่งไพร่สมเป็นไพร่ที่ถวายตัวรับใช้เจ้านาย โดยจะต้องทำงานรับใช้เจ้านายเพื่อแลกกับการถูกเกณฑ์แรงงานจากหลวง ด้วยเหตุนี้จึงถือได้ว่าเจ้านายคือผู้ที่มีพระคุณต่อไพร่สมซึ่งมีสถานะเป็นลูกจ้างเป็นอย่างมาก ผู้ร่างกฎหมายจึงได้บัญญัติให้ความคุ้มครองทรัพย์สินของเจ้านายซึ่งมีสถานะเป็นนายจ้างไว้เป็นกรณีพิเศษ

2.1.2.2 ทรัพย์สินที่ถูกลัก

1) ประเภททรัพย์สินที่ถูกลัก

ปัจจัยเกี่ยวกับประเภททรัพย์สินที่ถูกลักเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าทรัพย์สินที่ถูกลักนั้นเป็นทรัพย์สินประเภทที่กฎหมายได้บัญญัติให้ความคุ้มครองไว้เป็นพิเศษหรือไม่ ปัจจัยนี้ปรากฏตามต้วบทกฎหมายมาตราต่างๆ ดังต่อไปนี้ มาตรา 292 ที่ว่า “ผู้ใดบังอาจ

³⁴ คณิต ธิ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน จำกัด, 2553). หน้า 320.

ลักเก็บผลไม้ หรือพรรณไม้ที่มีประโยชน์อย่างใดๆ ที่เขาปลูกไว้ในเรือนสวนไร่นา...³⁵ มาตรา 294 (6) ที่ว่า “ถ้าหากว่าการลักทรัพย์ได้กระทำประกอบด้วยเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังว่าต่อไปในมาตรานี้ คือ...ลักปลูสดำ หรือสัตว์พาหนะก็ดี...”³⁶ และมาตรา 296 ที่ว่า “ผู้ใดลักข้าง...หรือลักปลูสดำ หรือสัตว์พาหนะ...”³⁷ เหตุที่กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองทรัพย์ประเภทดังที่ได้กล่าวมานี้ไว้เป็นพิเศษ เนื่องจากเห็นว่าสังคมไทยในอดีตเป็นสิ่งสังคมแห่งศีลธรรม และเกษตรกรรม ผู้คนส่วนใหญ่ซึ่งมีฐานะยากจนประกอบอาชีพทำไร่ ไถนา หากทรัพย์ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เป็นต้นว่า ปลูสดำ หรือสัตว์พาหนะ หรือทรัพย์ที่ได้มาจากการประกอบอาชีพ เป็นต้นว่า ผลไม้ หรือพรรณไม้ซึ่งมีประโยชน์อย่างใดๆ ที่ปลูกไว้ในสวน ไร่ นาถูกลักไป ย่อมส่งผลเสียหายอย่างร้ายแรงแก่เจ้าทรัพย์ที่ไม่สามารถหาทรัพย์อื่นมาประกอบอาชีพได้อีกต่อไป หรือไม่มีผลผลิตไปจำหน่าย เช่น ไม่มีข้างมาลากซุง ไม่มีกระบือมาไถนา ไม่มีผลไม้ไปจำหน่าย เป็นต้น

2) จำนวนทรัพย์ที่ถูกลัก

ปัจจัยเกี่ยวกับจำนวนทรัพย์ที่ถูกลักเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ ศาลพิจารณาว่าทรัพย์ที่ถูกลักนั้นมีจำนวนตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งมีข้อสังเกตว่าปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ศาลต้องพิจารณาประกอบกับปัจจัยเกี่ยวกับประเภททรัพย์ที่ถูกลักด้วย ดังปรากฏในตัวบทกฎหมายมาตรา 296 ที่ว่า “ผู้ใดลักข้าง แม้แต่เชือกเดียวก็ดี หรือลักปลูสดำ หรือสัตว์พาหนะ

³⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 463/2468 จำเลย 4 คน เดิรทางมาโดยกำลังหัวไทย พบอ้อยในไร่เข้า จึงต่างคนเข้าลักหักมารับประทานคนละลำ มิได้เผื่อแผ่หวังหาประโยชน์อย่างอื่นอีก ดังนี้ จะฟังว่าสบคบกันยังไม่ได้ ความผิดของจำเลยต้องด้วยกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 292 ไม่ใช่มาตรา 293 ข้อ 11

³⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 69/2467 โจทย์ฟ้องว่าเมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2464 เวลากลางวัน จำเลยสมคบกันลักโคของโจทย์ไป 1 โค ราคา 160 บาท โจทย์จึงขอให้ลงโทษจำเลยฐานลักทรัพย์ ศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงว่า นายกุยถูกกุยกับนายถึงไล่จับโคของนางผาตัวนี้วิ่งเข้าไปในฝูงโคนายย่อยจำเลย แล้วนายย่อยจับโคนั้นส่งให้นายกุย นายถึงไป ในส่วนของนายกุยศาลอุทธรณ์พิพากษาว่าส่วนตัวกรฐานลักโค มีความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 ข้อ 6 ศาลฎีกาพิพากษายืน

คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับอื่นๆ โปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 50/2464, 921/2468 และ 952/2468

³⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 272/2469 ได้ความว่าจำเลยกับพวกสมคบกันเปิดคอกลักโคของ ด. ไปในเวลา กลางคืน ด. แลพวกออกติดตามในทันที ไปพบจำเลยจงโคกลางทางในเวลารุ่งสว่าง ศาลฎีกาตัดสินว่าจำเลยมีความผิดฐานลักทรัพย์ ตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 296

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 713/2470 จำเลยมีพรรคพวกสมคบกับ ด. คนเลี้ยงกระบือของ ย. ลักกระบือของ ย. ไป 6 ตัว ศาลฎีกาตัดสินตามศาลล่างว่า จำเลยมีความผิดฐานลักสัตว์พาหนะ ตามมาตรา 296

คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับอื่นๆ โปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 96/2461 และ 319/2470

ตั้งแต่สามตัวขึ้นไปก็ดี...³⁸ หลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนทรัพย์สินที่ถูกลักนั้นขึ้นอยู่กับความสำคัญของทรัพย์สินที่ถูกลักด้วย เช่น หากเป็นช้างซึ่งผู้ร่างกฎหมายในสมัยนั้นมองว่าเป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยในอดีต ทั้งในแง่ของการใช้แรงงาน และการใช้ประโยชน์ในการเดินทาง ประกอบกับเป็นสัตว์คู่บ้านคู่เมือง และเป็นทรัพย์สินที่มีราคาค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับสัตว์อื่นๆ จึงได้กำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดซึ่งลักช้างไว้เป็นกรณีพิเศษ แม้ผู้กระทำความผิดนั้นจะลักช้างเพียงแค่เชือกเดียวก็ตาม ส่วนสัตว์อื่นๆ ซึ่งมีความสำคัญลดหลั่นลงมา กฎหมายก็ได้กำหนดจำนวนทรัพย์สินที่ถูกลักในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น เป็นต้นว่า การลักปลูสัตว์หรือสัตว์พาหนะจะต้องลักตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป³⁹ ถึงจะต้องด้วยหลักเกณฑ์ของมาตรา 296 ที่กฎหมายได้บัญญัติอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดไว้เป็นกรณีพิเศษ

3) ทรัพย์สินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์

ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าทรัพย์สินที่ถูกลักนั้นเป็นทรัพย์สินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือไม่ ปัจจัยนี้ปรากฏในตัวบทกฎหมายมาตรา 294 (4) ที่ว่า **“...ลักทรัพย์สิน...ที่จะใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ก็ดี...”** เหตุที่กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองทรัพย์สินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ไว้เป็นพิเศษ เนื่องจากเห็นว่าเป็นทรัพย์สินที่สามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ประชาชนในสังคม ซึ่งหากผู้กระทำความผิดลักไปแล้วประชาชนในสังคมก็ย่อมไม่สามารถใช้สอยประโยชน์จากทรัพย์สินนั้นได้อีกต่อไป เช่น การลักหลังคาศาลารอรถริมถนนซึ่งมีผู้บริจาคเงินสร้างไว้เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถนั่งพักในระหว่างรอขึ้นรถ เป็นต้น ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าไม่ว่าทรัพย์สินนั้นประชาชนจะสามารถใช้สอยประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด หากเป็นทรัพย์สินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์แล้วก็ย่อมเข้าหลักเกณฑ์ของมาตรา 294 (4) ที่กฎหมายได้บัญญัติอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดไว้เป็นกรณีพิเศษ

³⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 96/2461 โจทฟ้องกล่าวโทษจำเลยว่า เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2459 เวลากลางวัน จำเลยกับพวกมีอาวุธสักโคของนางพุ่มไป 15 โค และจะทำร้ายพวกเจ้าทรัพย์ ที่ตำบลโคกชะงาย จังหวัดพัทลุง แต่ได้โคกลับคืนมา 14 ตัวแล้ว ยังคงขาดอีก 1 ตัว ราคา 20 บาท ขอให้ลงโทษแลใช้ราคาโค ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าจำเลยลักโคถึง 15 ตัว การที่ได้โคคืนมา 14 ตัว จะว่าจำเลยลักโคตัวเดียวนั้นไม่ได้ จึงชี้ขาดให้แก่บทเพนมาตรา 296 มิใช่มาตรา 294 ข้อ 6 ดังที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัย

คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับอื่นๆ โปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 319/2470 และ 713/2470

³⁹ ความสำคัญของทรัพย์สินประเภทนี้ผู้เขียนได้อธิบายมาแล้วในหัวข้อปัจจัยเกี่ยวกับประเภททรัพย์สินที่ถูกลัก

4) ทรัพย์สินที่ใช้สำหรับราชการ

ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ใช้สำหรับราชการเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าทรัพย์สินที่ถูกปล้นนั้นเป็นทรัพย์สินที่ใช้สำหรับราชการหรือไม่ ปัจจัยนี้ปรากฏในตัวบทกฎหมายมาตรา 294 (4) ที่ว่า “...ลักทรัพย์ **ที่จะใช้สำหรับราชการ...**” เหตุที่กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองทรัพย์สินที่ใช้สำหรับราชการไว้เป็นพิเศษ เนื่องจากเห็นว่าเป็นทรัพย์สินที่ทำให้ระบบการดำเนินงานของทางราชการเป็นไปโดยสะดวก เรียบร้อย หากผู้กระทำความผิดลักทรัพย์สินที่ใช้สำหรับราชการไปแล้ว ก็ย่อมส่งผลให้การทำงานของพนักงานราชการเกิดความขัดข้อง ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น การลักรถยนต์ของทางราชการที่ใช้สำหรับขนส่งเอกสารราชการไปยังหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ย่อมก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่พนักงานราชการในการส่งเอกสารราชการไปยังหน่วยงานภาครัฐต่างๆ เป็นต้น

2.1.2.3 พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด

1) การปีนป่ายเข้าไปลักทรัพย์ภายในบริเวณที่ทำไว้สำหรับป้องกันภัยอันตรายแก่คน หรือแก่ทรัพย์สิน

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ปีนป่ายเข้าไปลักทรัพย์ภายในบริเวณที่ทำไว้สำหรับป้องกันภัยอันตรายแก่คน หรือแก่ทรัพย์สินหรือไม่ ดังปรากฏในตัวบทกฎหมายมาตรา 293 (2) ที่ว่า “...ลักทรัพย์เขาโดยปีนป่าย...เข้าไปลักภายในบริเวณที่เขาทำไว้สำหรับป้องกันภัยอันตรายแก่คน หรือแก่ทรัพย์สินก็ดี...” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดมีพฤติการณ์ปีนป่ายเข้าไปลักทรัพย์ภายในบริเวณที่ทำไว้สำหรับป้องกันภัยอันตรายแก่คน หรือแก่ทรัพย์สินนั้น เป็นการกระทำที่อุกอาจกว่าการลักทรัพย์ในกรณีปกติทั่วไป กล่าวคือ ทั้งที่มีสิ่งป้องกันภัยอันตรายแก่คน หรือแก่ทรัพย์สินไว้อยู่แล้ว ผู้กระทำความผิดก็ยังปีนป่ายเข้าไปลักทรัพย์อีก เช่น การปีนกำแพงบ้านที่มีรั้วลวดหนามล้อมรอบเพื่อที่จะได้เข้าไปลักทรัพย์ภายในตัวบ้าน เป็นต้น

2) การตัดช่องเข้าไปลักทรัพย์ภายในบริเวณที่ทำไว้สำหรับป้องกัน ภัยอันตรายแก่คน หรือแก่ทรัพย์

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ตัดช่องเข้าไปลักทรัพย์ภายในบริเวณที่ทำไว้สำหรับป้องกันภัยอันตรายแก่คน หรือแก่ทรัพย์หรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา 293 (2) ที่ว่า “...ลักทรัพย์เขาโดย...ตัดช่องเข้าไปลักภายในบริเวณที่เขาทำไว้สำหรับป้องกันภัยอันตรายแก่คน หรือแก่ทรัพย์ก็ดี...” การที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ก็ด้วยเหตุผลเดียวกันกับการบัญญัติปัจจัยเกี่ยวกับการปีนป่ายเข้าไปลักทรัพย์ภายในบริเวณที่ทำไว้สำหรับป้องกันภัยอันตรายแก่คน หรือแก่ทรัพย์ กล่าวคือ กฎหมายเห็นว่าการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดมีพฤติการณ์ตัดช่องเข้าไปลักทรัพย์ภายในบริเวณที่ทำไว้สำหรับป้องกันภัยอันตรายแก่คน หรือแก่ทรัพย์เป็นการกระทำที่อุกอาจกว่าการลักทรัพย์ในกรณีปกติทั่วไป ทั้งที่มีสิ่งป้องกันภัยอันตรายแก่คน หรือแก่ทรัพย์ไว้อยู่แล้ว ผู้กระทำความผิดก็ยังตัดช่องเข้าไปลักทรัพย์อีก เช่น การใช้เลื่อยตัดลูกกรงเหล็กบริเวณหน้าต่างเพื่อที่จะเข้าไปลักทรัพย์ภายในตัวบ้าน เป็นต้น

3) การย่องเบาเข้าทางช่องทางอันมิใช่สำหรับให้คนไปมา

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ย่องเบาเข้าทางช่องทางอันมิใช่สำหรับให้คนไปมาหรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา 293 (3) ที่ว่า “...ลักทรัพย์เขา โดยมันย่องเบาเข้าทางๆ ช่องทาง อันมิใช่สำหรับให้คนไปมา...” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดมีพฤติการณ์ย่องเบาเข้าทางช่องทางอันมิใช่สำหรับให้คนไปมานั้น เป็นการกระทำที่อุกอาจ และฉวยโอกาส⁴⁰ โดยมีเจตนาที่จะลักทรัพย์ถึงขนาดต้องเข้าทางช่องทางอันมิใช่สำหรับคนไปมา เช่น ผู้กระทำความผิดเข้าทางช่องลมบริเวณหน้าต่าง⁴¹ เป็นต้น

⁴⁰ คณิศ ฅ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด. หน้า 317.

⁴¹ หยุต แสงอุทัย, คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน จำกัด, 2548). หน้า 433.

4) การใช้ช่องทางที่พรรคพวก หรือผู้สมรู้เป็นใจลอบเปิดไว้ให้

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ใช้ช่องทางที่พรรคพวก หรือผู้สมรู้เป็นใจลอบเปิดไว้ให้หรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 293 (3) ที่ว่า “...ลักทรัพย์เขา *โดยมัน... ใช้ช่องทางที่พรรคพวก หรือผู้สมรู้เป็นใจด้วยมันผู้ร้ายลอบเปิดไว้ให้ก็ดี...*” การที่พรรคพวก หรือผู้สมรู้เป็นใจลอบเปิดช่องทางใดไว้เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเข้าทางช่องทางนั้น เช่น การที่คนรับใช้ลอบเปิดประตูบ้านเพื่อให้คนรักของตนเข้ามาลักทรัพย์ภายในบ้านที่ตนทำงานอยู่ เป็นต้น ถือได้ว่าเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้กระทำความผิดเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถลงมือลักทรัพย์ได้ง่าย และสะดวกยิ่งขึ้น กฎหมายจึงได้กำหนดอัตราโทษสำหรับการลักทรัพย์โดยใช้ช่องทางที่พรรคพวก หรือผู้สมรู้เป็นใจลอบเปิดไว้ให้ไว้เป็นกรณีพิเศษ

5) การลอบไขกุญแจด้วยลูกกุญแจที่ผู้กระทำความผิดมีอยู่โดยผิดกฎหมาย หรือไขด้วยเครื่องมืออย่างอื่น

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ลอบไขกุญแจด้วยลูกกุญแจที่ผู้กระทำความผิดมีอยู่โดยผิดกฎหมาย หรือไขด้วยเครื่องมืออย่างอื่นหรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 293 (4) ที่ว่า “...ลักทรัพย์เขา *โดยลอบไขกุญแจด้วยลูกกุญแจที่มันมีอยู่โดยผิดกฎหมาย หรือไขด้วยเครื่องมืออย่างอื่นก็ดี...*” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดลอบไขกุญแจด้วยลูกกุญแจที่ตนมีอยู่โดยผิดกฎหมาย หรือไขด้วยเครื่องมืออย่างอื่นนั้น เป็นการกระทำที่อุกอาจกว่าการลักทรัพย์ในกรณีปกติทั่วไป กล่าวคือ ทั้งที่มีการใส่กุญแจเพื่อป้องกันไม่ให้ทรัพย์สูญหายแล้ว ผู้กระทำความผิดก็ยังลอบไขกุญแจด้วยลูกกุญแจที่ตนมีอยู่โดยผิดกฎหมาย หรือไขด้วยเครื่องมืออย่างอื่นอีก เช่น ผู้กระทำความผิดใช้ลวดไขกุญแจให้เปิดออกเพื่อที่จะได้ลักทรัพย์ในตู้เก็บของ เป็นต้น

6) การรัดผ้าสิ่งๆที่เจ้าของทรัพย์ใช้บรรจทรัพย์

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้รัดผ้าสิ่งๆที่เจ้าของทรัพย์ใช้บรรจทรัพย์หรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 293 (5) ที่ว่า “...ลักทรัพย์เขา *โดยมันรัดผ้า...สิ่งๆที่เขาใช้บรรจ*

ทรัพย์สินก็ดี...” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดงดฝ่าสิ่งที่เจ้าของทรัพย์สินใช้บรรจุนั้นเป็นการกระทำที่อุกอาจ โดยปกติแล้วมักจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของเจ้าของทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการที่ผู้กระทำความผิดงดฝ่าด้วย เช่น ผู้กระทำความผิดใช้ขวานตัดฝ่าตู้เซฟให้เปิดออกเพื่อที่จะได้ลักทรัพย์ที่อยู่ในตู้เซฟนั้น⁴² เป็นต้น

7) การพาเอาสิ่งเจ้าของทรัพย์สินใช้บรรจุนั้นไป

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้พาเอาสิ่งเจ้าของทรัพย์สินใช้บรรจุนั้นไปด้วยหรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา 293 (5) ที่ว่า “...ลักทรัพย์เขา โดยมี...พาเอาสิ่งที่เขาใช้บรรจุนั้น...” สิ่งบรรจุนั้นตามที่ปรากฏอยู่ในบทบัญญัติมาตรานี้ หมายถึง สิ่งที่ใช้เก็บทรัพย์สินเพื่อป้องกันมิให้ทรัพย์สินถูกลักไปโดยง่าย⁴³ เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดพาเอาสิ่งบรรจุนั้นไปด้วยนั้นสร้างความเสียหายให้แก่เจ้าของทรัพย์สินมากกว่ากรณีลักเฉพาะตัวทรัพย์สินโดยไม่ได้ลักสิ่งบรรจุนั้นไปด้วย เช่น การลักตู้เซฟที่เต็มไปด้วยทรัพย์สินมีค่าโดยยกตู้เซฟไปทั้งตู้ย่อมสร้างความเสียหายให้แก่เจ้าของทรัพย์สินมากกว่าการลักทรัพย์บางชิ้นที่อยู่ในตู้เซฟ (ตู้เซฟคือสิ่งบรรจุนั้น) ทั้งนี้ ทั้งในแง่ของมูลค่าทรัพย์สินที่อยู่ในตู้เซฟ ราคาของตู้เซฟ และบางกรณีเจ้าของทรัพย์สินไม่สามารถหาตู้เซฟใหม่มาใส่ทรัพย์สินมีค่าอื่นๆ ได้ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้กฎหมายจึงได้กำหนดอัตราโทษสำหรับการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดพาเอาสิ่งเจ้าของทรัพย์สินใช้บรรจุนั้นไปไว้เป็นกรณีพิเศษ

8) การแปลงตัวเข้าไปลักทรัพย์

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้แปลงตัวเพื่อลักทรัพย์หรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา 293 (8) ที่ว่า “...ลักทรัพย์เขา โดยมีแปลงตัว...เข้าไปลักทรัพย์ก็ดี...” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากการลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นการสร้างความยากลำบากให้แก่

⁴² เรื่องเดียวกัน, หน้า 434.

⁴³ เรื่องเดียวกัน

เจ้าทรัพย์ พยาน รวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจในการระบุงหาตัวผู้กระทำความผิด⁴⁴ เช่น ผู้กระทำความผิดติดหนวดใส่เครา เป็นต้น

9) การมอมหน้าเข้าไปลักทรัพย์

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้มอมหน้าเพื่อลักทรัพย์หรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 293 (8) ที่ว่า “...ลักทรัพย์เขา *โดยมัน...มอมหน้าเข้าไปลักทรัพย์ก็ดี...*” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ก็ด้วยเหตุผลเดียวกันกับการบัญญัติปัจจัยเกี่ยวกับการแปลงตัวเข้าไปลักทรัพย์ กล่าวคือ การลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นการเพิ่มความยากลำบากในการระบุงหาตัวผู้กระทำความผิด เช่น ผู้กระทำความผิดเอาสีมาทาใบหน้า เป็นต้น

10) การปลอมตัวเป็นผู้อื่น

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ปลอมตัวเป็นผู้อื่นเพื่อลักทรัพย์หรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 293 (9) ที่ว่า “...ลักทรัพย์เขา *โดยปลอมตัวเป็นผู้อื่นก็ดี...*” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ก็ด้วยเหตุผลเดียวกันกับการบัญญัติปัจจัยเกี่ยวกับการแปลงตัวเข้าไปลักทรัพย์ และปัจจัยเกี่ยวกับการมอมหน้าเข้าไปลักทรัพย์ กล่าวคือ การลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นการเพิ่มความยากลำบากในการระบุงหาตัวผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ผู้กระทำความผิดปลอมตัวเป็นผู้อื่นนั้นยิ่งเพิ่มความยากลำบากในการระบุงหาตัวผู้กระทำความผิดเป็นอย่างมาก เพราะการปลอมตัวที่จะต้องด้วยหลักเกณฑ์ของปัจจัยนี้จะต้องเป็นการปลอมตัวให้เหมือนกับบุคคลอื่นที่มีตัวตนอยู่จริง⁴⁵ เช่น ผู้กระทำความผิดทราบว่าจะชกกำลังตื่นกลัวตีใหญ่เป็นอย่างมาก จึงได้ปลอมตัวให้คล้ายคลึงกับตีใหญ่เพื่อให้เจ้าทรัพย์ หรือพยานเข้าใจผิดว่าผู้กระทำความผิดเป็นตีใหญ่ เป็นต้น

⁴⁴ คณิต ญ นคร, *กฎหมายอาญาภาคความผิด*. หน้า 317.

⁴⁵ หยุค แสงอุทัย, *คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127*. หน้า 435.

11) การปลอมว่าผู้กระทำความผิดได้ทำการโดยอาศัยอำนาจอันชอบด้วยกฎหมาย

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ปลอมว่าผู้กระทำความผิดได้ทำการโดยอาศัยอำนาจอันชอบด้วยกฎหมายเพื่อลักทรัพย์หรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 293 (10) ที่ว่า “...ลักทรัพย์เขา โดยมันปลอมว่ามันทำการตามอำนาจอันชอบด้วยกฎหมายก็ดี...” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากการลักทรัพย์ในลักษณะนี้สร้างความสะดวกให้แก่ผู้กระทำความผิดเป็นอย่างสูงโดยการที่ผู้กระทำความผิดใช้อำนาจรัฐเป็นเครื่องมือ ทำให้เจ้าทรัพย์ไม่ทันได้ระวังสงสัยว่ากำลังจะถูกลักทรัพย์ หรือหากระวังสงสัยก็มักไม่กล้าที่จะปิดป้องการกระทำของผู้กระทำความผิดเพราะเข้าใจว่าผู้กระทำความผิดได้ทำการโดยอาศัยอำนาจอันชอบด้วยกฎหมาย เช่น ผู้กระทำความผิดอ้างว่าตนเป็นตำรวจนอกเครื่องแบบขอตรวจค้นตัวบุคคล เมื่อได้ทรัพย์แล้วก็พาทรัพย์นั้นไปเป็นต้น

2.1.2.4 สถานที่กระทำความผิด

1) การลักทรัพย์ในเคหสถานที่เจ้าของทรัพย์มิได้อนุญาตให้ผู้กระทำความผิดเข้าไป

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้เข้าไปลักทรัพย์ในเคหสถานที่เจ้าของทรัพย์มิได้อนุญาตให้ผู้กระทำความผิดเข้าไปหรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 294 (1) ที่ว่า “...เข้าไปลักทรัพย์ถึงในเคหสถานที่เจ้าทรัพย์มิได้อนุญาตให้มันเข้าไปก็ดี...” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากการลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นการละเมิดสิทธิของเจ้าบ้าน⁴⁶ ซึ่งมีข้อสังเกตว่าการลักทรัพย์ใดจะต้องด้วยปัจจัยตามมาตรา 294 (1) นี้ การลักทรัพย์นั้นนอกจากจะต้องลักในเคหสถานแล้วยังต้องประกอบด้วยพฤติการณ์ที่ผู้กระทำความผิดมิได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเคหสถานนั้นด้วย

⁴⁶ คณิศ ฅ นคร, ฎหมายอาญาภาคความผิด. หน้า 319.

2) การลักทรัพย์ในเคหสถานในเวลากลางคืน

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้เข้าไปลักทรัพย์ในเคหสถานในเวลากลางคืนหรือไม่ ดังปรากฏในตัวบทกฎหมายมาตรา 295 ที่ว่า “ถ้าผู้ใดลักทรัพย์ในเคหสถานในเวลากลางคืน...”⁴⁷ การที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ ก็ด้วยเหตุผลเดียวกันกับการบัญญัติปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์ในเคหสถานที่เจ้าของทรัพย์มิได้อนุญาตให้ผู้กระทำความผิดเข้าไป กล่าวคือ การลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นการละเมิดสิทธิของเจ้าบ้าน ซึ่งมีข้อสังเกตว่าการลักทรัพย์ใดจะต้องด้วยปัจจัยตามมาตรา 295 นี้ การลักทรัพย์นั้นนอกจากจะต้องลักในเคหสถานแล้วยังต้องประกอบด้วยพฤติการณ์ที่ผู้กระทำความผิดลงมือลักทรัพย์ในเวลากลางคืนด้วย

3) การลักทรัพย์ในสถานที่บูชาในทางศาสนา

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้เข้าไปลักทรัพย์ในสถานที่บูชาในทางศาสนาหรือไม่ ดังปรากฏในตัวบทกฎหมายมาตรา 294 (2) ที่ว่า “...ลักทรัพย์ในสถานที่บูชาในทางศาสนา...” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าสถานที่บูชาในทางศาสนานั้นบ่อยครั้งเป็นสถานที่ที่ประชาชนเข้าไปสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในทางศาสนากันอย่างพลุกพล่าน ประชาชนส่วนใหญ่มิทันได้ระวังทรัพย์มีค่าที่ตนพกติดตัวมา ทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความสะดอกในการลักทรัพย์เพิ่มมากยิ่งขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁴⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 455/2460 โจทก์ฟ้องว่าจำเลยกับพวกอีก 1 คน เป็นผู้ร้ายลักเอาทรัพย์สินของๆ นางใช้ไปได้หลายอย่างรวมราคา 4 บาท 50 สตางค์ เมื่อคืนวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2459 เหตุเกิดที่ตำบลบางบอน จังหวัดธนบุรี ขอให้ลงโทษจำเลยกับให้จำเลยใช้ทรัพย์สินให้แก่เจ้าทรัพย์ ศาลพระราชนิพนธ์พิพากษาว่าบทมาตรา 295 ลักษณะอาญาฐานเป็นโจรลักทรัพย์ในเคหสถานเวลากลางคืน ให้ลงโทษจำคุกจำเลยมีกำหนด 2 ปี กับให้จำเลยใช้ทรัพย์สินให้แก่เจ้าทรัพย์ ฎมิฉะนั้นให้จำเลยไถ่โทษ ศาลอุทธรณ์อุทธรณ์ทบทวนคดี ศาลฎีกาพิพากษายืน

คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับอื่นๆ โปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 384/2461, 470/2462, 124/2467, 720/2467 และ 624/2469

4) การลักทรัพย์ในที่จอดรถไฟ

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้เข้าไปลักทรัพย์ในที่จอดรถไฟหรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 294 (3) ที่ว่า “...ลักทรัพย์ **ในที่จอดรถไฟ**...” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าที่จอดรถไฟเป็นสถานที่ที่มีผู้คนพลุกพล่าน ทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความสะดวกในการลักทรัพย์เพิ่มมากยิ่งขึ้น

5) การลักทรัพย์ที่ท่าเรือ

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้เข้าไปลักทรัพย์ที่ท่าเรือหรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 294 (3) ที่ว่า “...ลักทรัพย์...**ที่ท่าเรือ**...” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าท่าเรือเป็นสถานที่ที่มีผู้คนพลุกพล่าน ทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความสะดวกในการลักทรัพย์เพิ่มมากยิ่งขึ้น

6) การลักทรัพย์ในที่รับส่งสินค้า

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้เข้าไปลักทรัพย์ในที่รับส่งสินค้าหรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 294 (3) ที่ว่า “...ลักทรัพย์...**ที่รับส่งสินค้า**...” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าที่รับส่งสินค้าเป็นสถานที่ที่มีผู้คนพลุกพล่าน ทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความสะดวกในการลักทรัพย์เพิ่มมากยิ่งขึ้น

2.1.2.5 ปัจจัยอื่นๆ

1) การลักทรัพย์โดยอาศัยโอกาสจากการเกิดเหตุภัยอันตราย หรืออาศัยโอกาสที่มหาชนกำลังแตกตื่นเพราะกลัวอันตราย

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ลักทรัพย์โดยอาศัยโอกาสจากการเกิดเหตุภัยอันตราย หรืออาศัยโอกาสที่มหาชนกำลังแตกตื่นเพราะกลัวอันตรายหรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา 293 (6) ที่ว่า “...ลักทรัพย์เขา โดยอาศัยโอกาสที่เกิดเหตุภัยอันตราย เช่นว่าในเวลาเกิดเพลิงไหม้ ดินระเบิด รถไฟข่า รูด เรือเสีย หรือเวลามหาชนแตกตื่นเหตุกลัวอันตราย เป็นต้นก็ดี...” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่า การลักทรัพย์ในช่วงเวลาดังกล่าวสามารถกระทำได้โดยสะดวก ประกอบกับการลักทรัพย์ในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมอย่างร้ายแรง เพราะเป็นการซ้ำเติมผู้ประสบเคราะห์ร้ายจากภัยพิบัติ⁴⁸

2) เวลาที่ลงมือกระทำความผิด

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในขณะที่ผู้กระทำความผิดกระทำการลักทรัพย์นั้นเป็นเวลากลางคืน (เวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้น)⁴⁹ หรือไม่ ปัจจัยนี้ปรากฏตามตัวอย่างกฎหมายมาตราต่างๆ ดังต่อไปนี้ มาตรา 293 (1) ที่ว่า “ถ้าหากว่าการลักทรัพย์ได้กระทำประกอบด้วยเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังว่าต่อไปในมาตรานี้คือ...ลักทรัพย์เขา ในเวลาค่ำคืนก็ดี...”⁵⁰ และมาตรา 295 ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์ในเคหสถาน ในเวลา

⁴⁸ หยุต แสงอุทัย, กฎหมายอาญา ภาค 2-3, หน้า 272. อ้างใน คณิศ ฌ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, หน้า 316.

⁴⁹ กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 5 (24) บัญญัติว่า “...กลางคืนนั้น ท่านหมายความว่า เวลาระหว่างตั้งแต่พระอาทิตย์ตกไป จนพระอาทิตย์ขึ้น...”

⁵⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 406/2460 โจทฟ้องหาว่าเมื่อวันที่ 9 กันยายน พุทธศก 2458 เวลากลางคืน จำเลยกับพวก 2 คน สมคบกันลักกระเบื้องของนายเอนไป 2 กระเบื้อง รุ่งขึ้นวันที่ 10 กันยายน จำเลยกับพวกได้เอาปืนยิงนายเอน ซึ่งไปตามกระเบื้องกับพวกเจ้าทรัพย์ กระสุนปืนถูกนายเอนเป็นแผลสาหัสปางตาย ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดต่างกันเป็น 2 สถาน คือ ลักทรัพย์ในเวลากลางคืนสถานหนึ่ง อีกสถานหนึ่งพยายามฆ่าคนในวันรุ่งขึ้น ในส่วนของความผิดฐานลักทรัพย์สมควรวางโทษจำคุกจำเลย 3 ปี ตามมาตรา 294 ข้อ 6 และมาตรา 293 ข้อ 1, 7 และ 11 ศาลฎีกาพิพากษายืน

คำคืน...⁵¹ เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าความผิดในเวลากลางคืนนั้นนอกจากจะทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความสะดกแก่การลักทรัพย์แล้ว ยังทำให้เจ้าทรัพย์ หรือพยานไม่สามารถเห็นรูปพรรณสัณฐานของผู้กระทำความผิดได้อย่างชัดเจนอีกด้วย

3) จำนวนผู้ลงมือกระทำความผิด

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการลักทรัพย์นั้นมีผู้ลงมือกระทำความผิดเป็นจำนวนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปหรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา 293 (11) ที่ว่า “...ลักทรัพย์เขา โดยมีพรรคพวกนับทั้งตัวมันตั้งแต่สองคนขึ้นไปก็ดี...”⁵² เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าผู้กระทำความผิดสามารถลงมือกระทำความผิดได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และการกระทำความผิดมีโอกาสที่จะบรรลุผลสำเร็จได้สูงกว่าการที่มีผู้กระทำความผิดเพียงคนเดียว

คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับอื่นๆ โปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 109/2463, 173/2463, 393/2469, 860/2469 และ 707/2470

⁵¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 124/2467 โจทย์ฟ้องว่าวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2464 เวลากลางคืนก่อนเที่ยง จำเลยได้สมคบกันมีสตรีราวุชเข้าไปในพระยาเสถียรสุรประเพณี แลได้ลักเอาทรัพย์ของนายบัน อังสุวัฒน์ ไปหลายอย่างรวมราคา 56 บาท แลจำเลยได้ใช้สาวนเงาะประตู่เรือน เพื่อจะลักทรัพย์ของพระยาเสถียรฯ อีก แต่หาได้ทรัพย์ไปไม่ ศาลพระราชอาญาพิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังว่าจำเลยได้กระทำความผิดตั้งข้อหา จึงพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดฐานลักทรัพย์ตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 295 ประกอบด้วยมาตรา 293 ข้อ 11 ศาลอุทธรณ์ยืนตามศาลพระราชอาญา ศาลฎีกาพิพากษายืนตามศาลอุทธรณ์

คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับอื่นๆ โปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 455/2460, 384/2461, 470/2462, 720/2467 และ 624/2469

⁵² คำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 952/2468 ศาลเดิมพิจารณาคดีแล้ว เชื่อว่าจำเลยสมคบกันลักกระบือนายกองไปฆ่าเสียในป่า มีความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 ข้อ 6 ประกอบด้วย มาตรา 293 ข้อ 7, 11 ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่าจำเลยมีความผิดฐานรับของโจร ศาลฎีกาพิพากษาแก้คำตัดสินศาลอุทธรณ์ ให้บังคับคดีไปตามคำตัดสินศาลเดิม

คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับอื่นๆ โปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 173/2463, 124/2467, 463/2468, 707/2470 และ 124/2471

4) การมีอาวุธติดตัวไปลักทรัพย์

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในขณะที่ผู้กระทำความผิดกระทำการลักทรัพย์นั้นผู้กระทำความผิดมีอาวุธติดตัวไปด้วยหรือไม่⁵³ ดังปรากฏในตัวบทกฎหมายมาตรา 293 (7) ที่ว่า “...ลักทรัพย์เขา **โดยมันมีสาตราวุธติดตัวไปด้วยก็ดี...**”⁵⁴ เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเป็นการเสี่ยงต่อการเพิ่มอันตรายที่อาจนำไปสู่การกระทำความผิดที่หนักขึ้นได้⁵⁵ เช่น ผู้กระทำความผิดหยิบทรัพย์ได้แล้วจึงวิ่งหนีแต่เจ้าทรัพย์วิ่งตามไปในทันที ผู้กระทำความผิดจึงนำมีดที่ตนพกมาแทงจนเจ้าทรัพย์ได้รับบาดเจ็บ ในกรณีนี้จากตอนแรกเป็นแค่เพียงความผิดฐานลักทรัพย์ แต่ตอนหลังกลับกลายเป็นถึงความผิดฐานชิงทรัพย์ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายลักษณะอาญานั้นได้ถูกบัญญัติไว้แต่เพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ โดยไม่ได้ชี้ชัดลงไปว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด ทั้งนี้ ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ประกอบไปด้วย **ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหาย**มีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ ทรัพย์ที่เป็นของนายจ้าง **ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่ถูกลัก** ได้แก่ ประเภททรัพย์ที่ถูกลัก จำนวนทรัพย์ที่ถูกลัก ทรัพย์ที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ และทรัพย์ที่ใช้สำหรับราชการ **ปัจจัยเกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด** ได้แก่ การปีนป่ายเข้าไปลักทรัพย์ภายในบริเวณที่ทำไว้สำหรับป้องกันภัยอันตรายแก่คนหรือแก่ทรัพย์ การตัดช่องเข้าไปลักทรัพย์ภายในบริเวณที่ทำไว้สำหรับป้องกันภัยอันตรายแก่คนหรือแก่ทรัพย์ การย่องเบาเข้าทางช่องทางอันมิใช่สำหรับให้คนไปมา การใช้ช่องทางที่พรรคพวกหรือผู้สมรู้เป็นใจลอบเปิดไว้ให้ การลอบไขกุญแจด้วยลูกกุญแจที่ผู้กระทำความผิดมีอยู่โดยผิดกฎหมายหรือไขด้วยเครื่องมืออย่างอื่น การจัดผ้าสิ่งๆที่เจ้าของทรัพย์ใช้บรรจุทรัพย์ การพาเอาสิ่งๆที่เจ้าของทรัพย์ใช้บรรจุทรัพย์ไป การแปลงตัวเข้าไปลักทรัพย์ การมอมหน้าเข้าไปลักทรัพย์ การปลอมตัวเป็นผู้อื่น และการปลอมว่าผู้กระทำความผิดได้ทำการโดยอาศัยอำนาจอันชอบด้วยกฎหมาย **ปัจจัยเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิด** ได้แก่ การลักทรัพย์ในเคหสถาน

⁵³ คำว่า “ติดตัว” ผู้กระทำความผิดไม่จำเป็นต้องใช้อาวุธในการกระทำความผิด เพียงแค่พกติดตัวไปลักทรัพย์ก็เข้าหลักเกณฑ์ของปัจจัยนี้แล้ว

⁵⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 707/2470 จำเลยกับพวกอีกคนหนึ่งได้ตั้งใจไปลักทรัพย์ เมื่อเจ้าทรัพย์ใช้ปืนยิงจำเลยถูกที่ขาล้มฟุบลง จนหมดโอกาสที่จะหนี หรือจะช่วยเหลือได้แล้ว พวกของจำเลยจึงได้ถือดาบวิ่งมาฟันนายกะเจ้าทรัพย์ภายหลัง ศาลฎีกาพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา 293 ข้อ 7

คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับอื่นๆ โปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 384/2461 และ 124/2471

⁵⁵ คณิต ณ นคร, ฎหมายอาญาภาคความผิด. หน้า 318.

เจ้าของทรัพย์สินมิได้อนุญาตให้ผู้กระทำความผิดเข้าไป การลักทรัพย์ในเคหสถานในเวลากลางคืน การลักทรัพย์ในสถานที่บูชาในทางศาสนา การลักทรัพย์ในที่จอดรถไฟ การลักทรัพย์ที่ท่าเรือ และการลักทรัพย์ในที่รับส่งสินค้า และปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ การลักทรัพย์โดยอาศัยโอกาสจากการเกิดเหตุภัยอันตรายหรืออาศัยโอกาสที่มหาชนกำลังแตกตื่นเพราะกลัวอันตราย เวลาที่ลงมือกระทำความผิด จำนวนผู้ลงมือกระทำความผิด และการมีอาวุธติดตัวไปลักทรัพย์

เมื่อทราบถึงประเภท และแนวคิดของปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ก่อนประมวลกฎหมายอาญามีผลบังคับใช้ดังที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวงในส่วน ของพระไอยการลักษณะโจร และที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายลักษณะอาญาแล้ว วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งที่จะ พิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมเพื่อนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับ ความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นสำคัญ ฉะนั้น เพื่อให้มีข้อมูลที่สมบูรณ์เพียงพอ ต่อการพิจารณาหาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสม ประกอบกับเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความ ทันทสมัย และสอดคล้องกับแนวความคิดของความผิดฐานลักทรัพย์ในปัจจุบันที่ถูกบัญญัติไว้ใน ประมวลกฎหมายอาญา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาค้นคว้าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับ ความผิดฐานลักทรัพย์ภายหลังประมวลกฎหมายอาญามีผลบังคับใช้ด้วย ดังนี้

2.2 ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ภายหลังประมวลกฎหมายอาญา มีผลบังคับใช้

ประมวลกฎหมายอาญาคือกฎหมายอาญาของประเทศไทยที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2500 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้แทนที่กฎหมายลักษณะ อาญาที่เคยบังคับใช้มาแล้วเป็นระยะเวลาเกือบ 50 ปี เหตุที่มีการยกเลิกกฎหมายลักษณะอาญา และประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้แทนนั้น เนื่องจากผู้ร่างกฎหมายเห็นว่ากฎหมายลักษณะอาญาได้ ประกาศใช้มาเป็นระยะเวลานาน และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอยู่หลายแห่งกระจัดกระจายอยู่ จึงเห็นสมควรที่จะได้รับการชำระสะสาง และนำเข้าสู่เป็นประมวลกฎหมายอาญาฉบับเดียวกัน⁵⁶ แต่ถึงกระนั้น เมื่อพิจารณาเนื้อหาโดยรวมของประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็พบว่าหลักเกณฑ์ ส่วนใหญ่ที่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญานั้นได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา และแม้ว่าประมวลกฎหมายอาญาจะถูกแก้ไขเพิ่มเติมมาหลายครั้งแล้วก็ตาม แต่หลักเกณฑ์ที่ได้รับการ ถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญาก็ยังคงปรากฏอยู่⁵⁷ และเมื่อได้พิจารณาเนื้อหาให้ลึกลงไป

⁵⁶ หมายเหตุท้ายประมวลกฎหมายอาญา

⁵⁷ คณพล จันทน์หอม, เหตุใดหลักการในกฎหมายลักษณะอาญา รัตนโกสินทรศก 127 จึงทันสมัยข้าม ศตวรรษ? หน้า 2.

เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานลักทรัพย์แล้ว ก็ยังพบอีกว่าหลักเกณฑ์ส่วนใหญ่ได้รับการถ่ายทอดมาจากความผิดฐานลักทรัพย์ตามที่ปรากฏในกฎหมายลักษณะอาญาแทบทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการบัญญัติต้องประกอบความผิด การบัญญัติปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษ หรือแม้แต่การกำหนดอัตราโทษจำคุกไว้ในรูปแบบของระวางโทษ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาว่าแต่ละปัจจัยมีแนวคิดอย่างไรนั้น จึงจำต้องพิจารณาประกอบกับปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายลักษณะอาญาดังที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษา ค้นคว้ามาแล้วในหัวข้อที่ผ่านมาด้วย

การพิจารณาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ภายหลังประมวลกฎหมายอาญามีผลบังคับใช้ว่าประกอบไปด้วยปัจจัยใดบ้าง และแต่ละปัจจัยมีแนวคิดอย่างไรนั้น นอกจากการพิจารณาจากประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นกฎหมายที่ได้บัญญัติความผิดฐานลักทรัพย์ไว้เป็นสำคัญแล้ว การพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษตามประมวลกฎหมายอาญาก็มีความสำคัญมากเช่นกัน เพราะปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกา บางปัจจัยแม้ไม่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา แต่ก็ยังเป็นปัจจัยที่มีความเหมาะสมที่จะนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เพราะฉะนั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่รอบด้าน และมีความสมบูรณ์เพียงพอต่อการวิเคราะห์หาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมเพื่อนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา หัวข้อนี้จึงแบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 ส่วนหลัก คือ พิจารณาเนื้อหาของตัวบทกฎหมายส่วนหนึ่ง และพิจารณาเนื้อหาของคำพิพากษาศาลฎีกาอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏในประมวลกฎหมายอาญา

ความผิดฐานลักทรัพย์ตามที่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญานั้นได้ถูกบัญญัติไว้ในภาค 2 ว่าด้วยภาคความผิด ลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ หมวด 1 ความผิดฐานลักทรัพย์ และวิงราวทรัพย์ มาตรา 334 มาตรา 335 มาตรา 335 ทวิ และมาตรา 336 ทวิ ซึ่งเมื่อพิจารณาเนื้อหาของเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์แล้ว

พบว่าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษได้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 335⁵⁸ มาตรา 335 ทวิ⁵⁹ และมาตรา 336 ทวิ⁶⁰ รวมทั้งสิ้นจำนวน 3 มาตรา ลักษณะของการบัญญัติปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับ

⁵⁸ มาตรา 335 บัญญัติว่า “ผู้ใดลักทรัพย์

- (1) ในเวลากลางคืน
- (2) ในที่หรือบริเวณที่มีเหตุเพลิงไหม้ การระเบิด อุทกภัย หรือในที่หรือบริเวณที่มีอุบัติเหตุ เหตุทุกภัยแก่รถไฟ หรือยานพาหนะอื่นที่ประชาชนโดยสาร หรือภัยพิบัติอื่นทำนองเดียวกัน หรืออาศัยโอกาสที่มีเหตุเช่นว่านั้น หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวภัยอันตรายใดๆ
- (3) โดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์ หรือโดยผ่านสิ่งเช่นว่านั้นเข้าไป ด้วยประการใดๆ
- (4) โดยเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้า หรือเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้
- (5) โดยแปลงตัวหรือปลอมตัวเป็นผู้อื่น มอมหน้า หรือทำด้วยประการอื่นเพื่อไม่ให้เห็นหรือจำหน้าได้
- (6) โดยลงว่าเป็นเจ้าพนักงาน
- (7) โดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป
- (8) ในเคหสถาน สถานที่ราชการ หรือสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะที่ตนได้เข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้นๆ
- (9) ในสถานที่บูชาสาธารณะ สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน ที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ สาธารณสถานสำหรับขนถ่ายสินค้าหรือในเวดยานสาธารณะ
- (10) ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์
- (11) ที่เป็นของนายจ้างหรือที่อยู่ในความครอบครองของนายจ้าง
- (12) ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม บรรดาที่เป็นผลิตภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์หรือเครื่องมืออันมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรมหรือได้มาจากกสิกรรมนั้น

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยลักษณะดังที่บัญญัติไว้ในอนุมาตราดังกล่าวแล้ว ตั้งแต่สองอนุมาตราขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

ถ้าความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำต่อทรัพย์ที่เป็นโค กระบือ เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่ผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรานี้ เป็นการกระทำด้วยความจำใจหรือความยากจนเหลือทนทาน และทรัพย์นั้นมีราคาเล็กน้อย ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 334 ก็ได้”

⁵⁹ มาตรา 335 ทวิ บัญญัติว่า “ผู้ใดลักทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา ถ้าทรัพย์นั้นเป็นที่สักการบูชาของประชาชนหรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูปหรือวัตถุดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก ได้กระทำในวัด สำนักสงฆ์ สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา โบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน สถานที่ราชการหรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท”

⁶⁰ มาตรา 336 ทวิ บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 334 มาตรา 335 มาตรา 335 ทวิ หรือมาตรา 336 โดยแต่งเครื่องแบบทหารหรือตำรวจหรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหารหรือตำรวจ หรือโดยมี

ความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ได้ถูกบัญญัติไว้แต่เพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ โดยไม่ได้ชี้ชัดลงไปว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด ทั้งนี้มีข้อสังเกตประการหนึ่งว่ากฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ในรูปแบบของระวางโทษเช่นเดียวกันกับกฎหมายลักษณะอาญา ซึ่งระวางโทษจะมีขอบเขตกว้างขวางเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัจจัยที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ เช่น หากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีตรงกับปัจจัยตามมาตรา 335 วรรคแรก ก็จะมีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 5 ปี แต่หากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีตรงกับปัจจัยตามมาตรา 335 ทวิ วรรคแรก ก็จะมีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี ถึง 10 ปี เป็นต้น

ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในบทบัญญัติมาตรา 335 มาตรา 335 ทวิ และมาตรา 336 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญานั้น มีหลายปัจจัย ประกอบกับมีคำพิพากษาศาลฎีกาหลายฉบับที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตราดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

2.2.1.1 ตัวผู้เสียหาย

1) ทรัพย์ที่เป็นของนายจ้าง หรืออยู่ในความครอบครองของนายจ้าง

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในขณะที่ผู้กระทำความผิดกระทำการลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดมีสถานะเป็นลูกจ้างของผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ หรือผู้ที่มีสิทธิครอบครองตัวทรัพย์ที่ถูกหรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 335 (11) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...ที่เป็นของนายจ้างหรือที่อยู่ในความครอบครองของนายจ้าง...” ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (5) เหตุที่กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองทรัพย์ที่เป็นของนายจ้าง หรืออยู่ในความครอบครองของนายจ้างไว้เป็นพิเศษ เนื่องจากการลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นการฉวยโอกาสโดยอาศัยความไว้วางใจที่นายจ้างมีให้แก่ลูกจ้าง ประกอบกับนายจ้างเป็นผู้ที่มีพระคุณแก่ลูกจ้าง เพราะเป็นผู้จ้างงานจนทำให้ลูกจ้างเกิดรายได้ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ในบางกรณีนายจ้างยังอาจให้ความช่วยเหลือแก่ลูกจ้างในด้านต่างๆ อีกด้วย เช่น การให้ที่พักอาศัย การออกค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน การออกค่าใช้จ่าย

หรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้นานพาทนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิด หรือการพาทรัพย์นั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ กึ่งหนึ่ง”

ในการรับประทานอาหาร เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ผู้ร่างกฎหมายจึงได้บัญญัติให้ความคุ้มครองทรัพย์สินที่เป็นของเจ้านาย หรืออยู่ในความครอบครองของนายจ้างไว้เป็นกรณีพิเศษ

2) ทรัพย์สินที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม หรือทรัพย์สินของผู้มีอาชีพกสิกรรมมิไว้สำหรับประกอบกสิกรรม

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าผู้กระทำความผิดได้ลักทรัพย์สินที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม หรือทรัพย์สินของผู้มีอาชีพกสิกรรมมิไว้สำหรับประกอบกสิกรรมหรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตราต่างๆ ดังต่อไปนี้ มาตรา 335 (12) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม...” มาตรา 335 วรรคสาม ที่ว่า “ถ้าความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำต่อทรัพย์สิน...ที่มีอาชีพกสิกรรมมิไว้สำหรับประกอบกสิกรรม...” ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 292 และมาตรา 294 (6) มีข้อสังเกตว่ากรณีจะต้องด้วยปัจจัยตามมาตรา 335 (12) วรรคแรก ทรัพย์สินที่ถูกลักนั้นจะต้องเป็นเป็นผลิตภัณฑ์พืชพันธุ์ สัตว์ หรือเครื่องมืออันมิไว้สำหรับประกอบกสิกรรม หรือได้มาจากกสิกรรมนั้นด้วย ส่วนกรณีจะต้องด้วยปัจจัยตามมาตรา 335 วรรคสาม ทรัพย์สินที่ถูกลักนั้นจะต้องเป็นโค กระบือ เครื่องกล หรือเครื่องจักรที่มีอาชีพกสิกรรมมิไว้สำหรับประกอบกสิกรรมด้วย เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้เนื่องจากเห็นว่าอาชีพกสิกรรมเป็นอาชีพหลักของคนไทยในอดีต แม้กระทั่งในปัจจุบันก็ยังคงมีผู้ประกอบอาชีพกสิกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ผู้ประกอบอาชีพกสิกรรมส่วนใหญ่นั้นมีฐานะค่อนข้างยากจนถึงฐานะปานกลาง หากทรัพย์สินที่ระบุมาดังกล่าวข้างต้นถูกลักไปแล้วก็ย่อมสร้างความเสียหายให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกสิกรรมเป็นอย่างมาก เพราะไม่มีทรัพย์สินมาใช้ในการประกอบกสิกรรมได้ต่อไป เช่น ไม่มีกระบือมาใช้ในการไถนา ไม่มีเมล็ดพืชไว้เพาะปลูก เป็นต้น

2.2.1.2 ทรัพย์สินที่ถูกลัก

1) ประเภททรัพย์สินที่ถูกลัก

ปัจจัยเกี่ยวกับประเภททรัพย์สินที่ถูกลักเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าทรัพย์สินที่ถูกลักนั้นเป็นทรัพย์สินประเภทที่กฎหมายได้บัญญัติให้ความคุ้มครองไว้เป็นพิเศษหรือไม่ ปัจจัยนี้ปรากฏตามต้วบทกฎหมายมาตราต่างๆ ดังต่อไปนี้ มาตรา 335 (12) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม บรรดาที่เป็นผลิตภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์หรือเครื่องมือ

อันมีไว้สำหรับประกอบกิจกรรมหรือได้มาจากกิจกรรมนั้น...” มาตรา 335 วรรคสาม ที่ว่า “ถ้าความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำต่อทรัพย์ที่เป็นโค กระบือ เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่ผู้มีอาชีพกิจกรรมมีไว้สำหรับประกอบกิจกรรม...” (บทบัญญัติ 2 มาตรานี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 292 มาตรา 294 (6) และมาตรา 296) และมาตรา 335 ทวิ วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา ถ้าทรัพย์นั้นเป็นที่สักการบูชาของประชาชน หรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูปหรือวัตถุดังกล่าว...” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าทรัพย์ประเภทที่กล่าวไว้ในมาตรา 335 (12) วรรคแรก และมาตรา 335 วรรคสามนั้น เป็นทรัพย์ที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพกิจกรรมเป็นอย่างมาก หากทรัพย์ประเภทนี้ถูกลักไปแล้ว ย่อมส่งผลเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้ประกอบการอาชีพกิจกรรมที่ไม่สามารถหาทรัพย์อื่นมาใช้ในการประกอบอาชีพได้ทันตามฤดูกาล รวมถึงไม่มีผลผลิตที่ได้จากการทำกิจกรรมไปจำหน่าย เช่น ไม่สามารถหากระบือมาไถนาได้ทันตามฤดูกาลเพาะปลูกข้าว (การทำนาปี) ไม่มีเครื่องจักรมาทำการสีข้าว ไม่มีผลไม้ไปจำหน่าย เป็นต้น ส่วนทรัพย์ประเภทที่กล่าวไว้ในมาตรา 335 ทวิ วรรคแรกนั้น เป็นทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติทั้งในแง่ของประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม⁶¹ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการลักไปจำหน่ายยังต่างประเทศที่นับวันจะยิ่งทวีจำนวนเพิ่มมากขึ้น กฎหมายจึงได้บัญญัติให้ความคุ้มครองทรัพย์ประเภทนี้ไว้เป็นพิเศษด้วยเช่นกัน

2) ทรัพย์ที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าผู้กระทำความผิดได้ลักทรัพย์ที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 335 (10) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์...” ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (4) เหตุที่กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองทรัพย์ที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ไว้เป็นพิเศษ เนื่องจากเห็นว่าเป็นทรัพย์ที่สามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ประชาชนในสังคมโดยรวม ซึ่งหากผู้กระทำความผิดลักไปแล้วประชาชนในสังคมก็ย่อมไม่สามารถใช้สอยประโยชน์จากทรัพย์นั้นได้อีกต่อไป เช่น การลักหลอดไฟที่ติดอยู่ในศาลารอรถริมถนน เป็นต้น ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าไม่ว่าทรัพย์นั้นประชาชนจะสามารถใช้สอยประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด หากเป็นทรัพย์ที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์แล้วก็ย่อมเข้าหลักเกณฑ์ของปัจจัยนี้

⁶¹ คณิต ฒ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด. หน้า 322.

2.2.1.3 พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด

1) การทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สิน

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สินหรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา 335 (3) วรรคแรก ที่ว่า *“ผู้ใดลักทรัพย์... โดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สิน...”* ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (5) เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าการลักทรัพย์ในลักษณะนี้ผู้กระทำความผิดไม่เคารพต่อเจตจำนงในการครอบครองทรัพย์สินของเจ้าทรัพย์ที่ได้แสดงออกโดยการคุ้มครองทรัพย์สินไว้เป็นพิเศษ⁶² พฤติการณ์ที่ถือว่าเป็นการทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สิน เช่น การใช้ค้อนทุบกุญแจบ้านให้เปิดออกเพื่อที่จะเข้าไปลักทรัพย์ภายในตัวบ้าน เป็นต้น

2) การผ่านสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สินเข้าไปด้วยประการใดๆ

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ผ่านสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สินเข้าไปด้วยประการใดๆ หรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา 335 (3) วรรคแรก ที่ว่า *“ผู้ใดลักทรัพย์... โดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สินหรือโดยผ่านสิ่งเช่นว่านั้นเข้าไปด้วยประการใดๆ...”* ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (2) การที่กฎหมายบัญญัติปัจจัยนี้ไว้ก็ด้วยเหตุผลเดียวกันกับการบัญญัติปัจจัยเกี่ยวกับการทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สิน กล่าวคือ การลักทรัพย์ในลักษณะนี้ผู้กระทำความผิดไม่เคารพต่อเจตจำนงในการครอบครองทรัพย์สินของเจ้าทรัพย์ที่ได้แสดงออกโดยการคุ้มครองทรัพย์สินไว้เป็นพิเศษ⁶³ พฤติการณ์ที่ถือได้ว่าเป็นการผ่านสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สินเข้าไปด้วยประการใดๆ เช่น การปีนกำแพงบ้านที่มีรั้วลวดหนามล้อมรอบเพื่อที่จะเข้าไปลักทรัพย์ภายในตัวบ้าน เป็นต้น

⁶² เรื่องเดียวกัน, หน้า 316-317.

⁶³ เรื่องเดียวกัน

3) การเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้า

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้เข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้าหรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา 335 (4) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์... โดยเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้า...” ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (3) เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าการลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นการฉวยโอกาส⁶⁴ โดยผู้กระทำความผิดมีเจตนาที่จะลักทรัพย์ถึงขนาดต้องเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้า เช่น เข้าทางช่องระบายอากาศ เป็นต้น

4) การเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้เข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้หรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา มาตรา 335 (4) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์... โดย... เข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้...” ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (3) เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าการกระทำของผู้เป็นใจเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้กระทำความผิดเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถลงมือลักทรัพย์ได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น กฎหมายจึงได้กำหนดอัตราโทษสำหรับการลักทรัพย์โดยเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้ไว้เป็นกรณีพิเศษ

5) การแปลงตัว

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้แปลงตัวไปลักทรัพย์หรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา 335 (5) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์... โดยแปลงตัว...” ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (8) เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากการลักทรัพย์

⁶⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 317.

ในลักษณะนี้เป็นการสร้างความยากลำบากให้แก่เจ้าทรัพย์ พยาน รวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจในการระบุหาตัวผู้กระทำความผิด⁶⁵ เช่น ผู้กระทำความผิดติดหนวดใส่เคราไปลักทรัพย์ เป็นต้น

6) การปลอมตัวเป็นผู้อื่น

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ปลอมตัวเป็นผู้อื่นหรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา 335 (5) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...โดย...ปลอมตัวเป็นผู้อื่น...” ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (9) การที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ก็ด้วยเหตุผลเดียวกันกับการบัญญัติปัจจัยเกี่ยวกับการแปลงตัว กล่าวคือ การลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นการสร้างความยากลำบากในการสืบหาตัวผู้กระทำความผิดที่แท้จริง เช่น ผู้กระทำความผิดทราบว่าจะประชาชนกำลังตื่นกลัวนายปัดที่ได้ก่ออาชญากรรมฐานลักทรัพย์เอาไว้มากมายหลายจังหวัด จึงได้ปลอมตัวให้คล้ายคลึงกับนายปัด เพื่อให้เจ้าทรัพย์ หรือพยานเข้าใจผิดว่าผู้กระทำความผิดเป็นนายปัด เป็นต้น

7) การมอมหน้า หรือทำด้วยประการอื่นเพื่อไม่ให้เห็นหรือจำหน้าได้

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้มอมหน้า หรือทำด้วยประการอื่น เพื่อไม่ให้เห็นหรือจำหน้าได้หรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา 335 (5) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...โดย...มอมหน้า หรือทำด้วยประการอื่น เพื่อไม่ให้เห็นหรือจำหน้าได้...” ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (8) การที่กฎหมายบัญญัติปัจจัยนี้ไว้ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า การลักทรัพย์ในลักษณะนี้เพิ่มความยากลำบากในการสืบหาตัวผู้กระทำความผิดเช่นเดียวกับการแปลงตัว หรือปลอมตัวเป็นผู้อื่น เช่น การที่ผู้กระทำความผิดใช้สีทาบริเวณใบหน้า เป็นต้น

8) การลวงว่าเป็นเจ้าพนักงาน

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ลวงว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือไม่ ดังปรากฏใน

⁶⁵ เรื่องเดียวกัน

ตัวบทกฎหมายมาตรา 335 (6) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...โดยลงว่าเป็นเจ้าพนักงาน...” ปัจจุบันนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (10) เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าการกระทำของผู้กระทำความผิดเป็นการอ้างอำนาจรัฐโดยที่ตนเองไม่มีสิทธิจะอ้าง⁶⁶ ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดสามารถลักทรัพย์ได้โดยสะดวกมากยิ่งขึ้น เพราะเจ้าทรัพย์ไม่ทันได้ระแวงสงสัยว่าตนกำลังจะถูกลักทรัพย์ หรือหากระแวงสงสัยก็มักไม่กล้าที่จะปิดป้องการกระทำของผู้กระทำความผิดเพราะเข้าใจว่าผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าพนักงาน เช่น ผู้กระทำความผิดอ้างว่าตนเป็นตำรวจนอกเครื่องแบบขอตรวจค้นตัวเจ้าทรัพย์ เมื่อได้ทรัพย์แล้วก็พาทรัพย์นั้นไป เป็นต้น

2.2.1.4 สถานที่กระทำความผิด

1) การลักทรัพย์ในเคหสถาน ปัจจุบันนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ลักทรัพย์ในเคหสถานหรือไม่ ดังปรากฏในตัวบทกฎหมายมาตรา 335 (8) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...ในเคหสถาน...”⁶⁷ ปัจจุบันนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (1) และมาตรา

⁶⁶ เรื่องเดียวกัน

⁶⁷ มีคำพิพากษาศาลฎีกาบางฉบับที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 691/2554 ข้อเท็จจริงตามทางนำสืบของโจทก์รับฟังยุติได้ว่า ขณะที่จำเลยไปเคาะประตูเรียกที่บ้านพักของผู้เสียหายที่ 1 มีผู้เสียหายที่ 2 ซึ่งเป็นคู่รักใหม่ของผู้เสียหายที่ 1 เป็นผู้มาเปิดประตูห้อง ทันทันที่จำเลยเห็นผู้เสียหายที่ 1 เดินออกมาจากห้องจึงเข้าไปทำการกระตุกสร้อยคอทองคำของผู้เสียหายที่ 1 แล้วหลังจากนั้นจึงทำการตบตีผู้เสียหายที่ 1 นั้น เห็นว่าการตบตีทำร้ายผู้เสียหายที่ 1 เกิดขึ้นหลังจากจำเลยได้กระตุกสร้อยคอของผู้เสียหายที่ 1 จนหลุดออกแล้ว ดังนั้น การกระตุกสร้อยคอกับการตบตีทำร้ายร่างกาย จึงแยกออกเป็น 2 ตอน จำเลยมิได้ลักทรัพย์โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าในทันใดนั้นจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้เสียหายที่ 1 เพื่อความสะดวกแก่การลักทรัพย์หรือการพาทรัพย์นั้นไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 339 (1) แต่ตามที่จำเลยเข้าไปกระทำการกระตุกสร้อยคอของผู้เสียหายที่ 1 จนขาดออกจากกัน และเอาสร้อยคอกับรูปสัญลักษณ์ศาสนาอิสลามทองคำ 1 องค์ไป จึงเป็นเรื่องที่จำเลยใช้กิริยาฉกฉวยเอาสร้อยคอและรูปสัญลักษณ์ศาสนาอิสลามทองคำของผู้เสียหายที่ 1 ไปซึ่งหน้า จึงเป็นความผิดฐานฉกฉวยทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 336 แต่โจทก์มิได้บรรยายฟ้องว่าจำเลยฉกฉวยเอาสร้อยคอของผู้เสียหายที่ 1 ไปซึ่งหน้า อันเป็นองค์ประกอบความผิดฐานฉกฉวยทรัพย์และคำขอทำฟ้องมิได้ขอให้ลงโทษฐานฉกฉวยทรัพย์ จึงเห็นว่าโจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานฉกฉวยทรัพย์ คงลงโทษจำเลยในความผิดฐานลักทรัพย์ในเวลากลางคืนในเคหสถานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (1) (8) วรรคสอง ซึ่งเป็นความผิดที่ประกอบเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของความผิดฐานชิงทรัพย์ให้ถูกต้องได้

295 เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากการลักทรัพย์ในเคหาสถานเป็นการละเมิดสิทธิของเจ้าบ้าน

ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่จะกล่าวต่อไปจากนี้ (ปัจจัยที่ 2-10) ด้วยเหตุที่ว่าแต่ละปัจจัยต่างถูกบัญญัติขึ้นด้วยเหตุผลเดียวกัน คือเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดเกิดความสะดวกแก่การลักทรัพย์ในสถานที่ที่มีผู้คนพลุกพล่าน ฉะนั้น เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในเนื้อหาที่จะทำการอธิบาย ผู้เขียนจึงนำปัจจัยที่ถูกบัญญัติขึ้นด้วยเหตุผลเดียวกันมาทำการอธิบายรวมกัน ดังนี้

ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ในส่วนของปัจจัยเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิดที่ถูกบัญญัติขึ้นด้วยเหตุผลเดียวกัน คือเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดเกิดความสะดวกแก่การลักทรัพย์ในสถานที่ที่มีผู้คนพลุกพล่าน ประกอบไปด้วย

2) การลักทรัพย์ในสถานที่ราชการ ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ลักทรัพย์ในสถานที่ราชการหรือไม่ ดังปรากฏในตัวบทกฎหมายมาตรา 2 มาตรา คือ มาตรา 335 (8) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์... ใน...สถานที่ราชการ...” และมาตรา 335 ทวิ วรรคสอง ที่ว่า “...ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกได้กระทำใน...สถานที่ราชการ...” มีข้อสังเกตว่ากรณีจะต้องด้วยปัจจัยตามมาตรา 335 ทวิ วรรคสอง นั้น ทรัพย์ที่ถูกลักจะต้องเป็นพระพุทธรูป หรือวัตถุในทางศาสนาซึ่งเป็นที่สักการะบูชาของประชาชน หรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูป หรือวัตถุดังกล่าวด้วย ส่วนมาตรา 335 (8) วรรคแรกนั้นไม่จำกัดประเภทของทรัพย์ที่ถูกลัก

3) การลักทรัพย์ในสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณที่ผู้กระทำความผิดเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้นๆ ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ลักทรัพย์ในสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณที่ผู้กระทำความผิดเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้นๆ หรือไม่ ดังปรากฏในตัวบทกฎหมายมาตรา 335 (8) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...ใน...สถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณที่ตนได้เข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้นๆ...”

4) การลักทรัพย์ในสถานที่บูชาสาธารณ ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ลักทรัพย์ในสถานที่บูชาสาธารณหรือไม่ ดังปรากฏในตัวบทกฎหมายมาตรา 335 (9) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...ในสถานที่บูชาสาธารณ...”⁶⁸ มีข้อสังเกต

⁶⁸ มีคำพิพากษาศาลฎีกาบางฉบับที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5456/2553 โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยลักเหรียญกษาปณ์

ว่าปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (2) 5) **การลักทรัพย์ในสถานีรถไฟ** ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ลักทรัพย์ในสถานีรถไฟหรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 335 (9) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...ใน...สถานีรถไฟ...” มีข้อสังเกตว่าปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (3) 6) **การลักทรัพย์ในท่าอากาศยาน** ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ลักทรัพย์ในท่าอากาศยานหรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 335 (9) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...ใน...ท่าอากาศยาน...” เหตุผลหลักในการบัญญัติปัจจัยนี้อีกเหตุผลหนึ่งก็คือ ท่าอากาศยานเป็นสถานที่ที่มีผู้ใช้บริการทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ เพื่อเป็นการรักษาชื่อเสียงของประเทศไทยไม่ให้ขึ้นชื่อเรื่องการประกอบอาชญากรรมลักทรัพย์กับชาวต่างประเทศ กฎหมายจึงได้บัญญัติปัจจัยนี้ไว้ 7) **การลักทรัพย์ในที่จอดรถสาธารณะ** ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ลักทรัพย์ในที่จอดรถสาธารณะหรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 335 (9) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...ใน...ที่จอดรถ...สาธารณะ...” 8) **การลักทรัพย์ในที่จอดเรือสาธารณะ** ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ลักทรัพย์ในที่จอดเรือสาธารณะหรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 335 (9) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...ใน...ที่จอด...เรือสาธารณะ...” มีข้อสังเกตว่าปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (3) 9) **การลักทรัพย์ในสาธารณสถานสำหรับขนถ่ายสินค้า** ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ลักทรัพย์ในสาธารณสถานสำหรับขนถ่ายสินค้าหรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 335 (9) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...ใน...สาธารณสถานสำหรับขนถ่ายสินค้า...” ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (3) อีกเช่นกัน และ 10) **การลักทรัพย์ในยวดยานสาธารณะ** ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ลักทรัพย์ในยวดยานสาธารณะหรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 335 (9) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...ในยวดยานสาธารณะ...”

รวมเป็นเงิน 842 บาท ของวัดผู้เสียหาย โดยเหรียญกษาปณ์ดังกล่าวอยู่ในพานและบาตรวางอยู่บนชั้นสามของอาคารเจษฎาภินันท์ ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปเพื่อให้ประชาชนมากราบไหว้สักการะบูชาภายในวัดผู้เสียหาย ศาลฎีกาเห็นว่าสถานที่เกิดเหตุลักทรัพย์เป็นสถานที่ซึ่งประชาชนทั่วไปมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ ตรงกับคำนิยามคำว่า “สาธารณสถาน” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (3) ทั้งนี้ เพื่อการสักการะบูชาพระพุทธรูปซึ่งประดิษฐานไว้ให้ประชาชนกราบไหว้สักการะบูชา การกระทำของจำเลยจึงเป็นการลักทรัพย์ในสถานที่บูชาสาธารณะตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (9)

นอกจากปัจจัยที่ 2-10 ซึ่งเป็นกลุ่มปัจจัยที่ถูกบัญญัติขึ้นด้วยเหตุผลเดียวกันแล้ว ก็ยังมีอีกหนึ่งกลุ่มปัจจัยที่ถูกบัญญัติขึ้นด้วยเหตุผลเดียวกันเช่นกัน คือถูกบัญญัติขึ้นด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นสถานที่ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นสถานที่ที่ใช้ประดิษฐาน หรือใช้เก็บวัตถุที่ทรงคุณค่าในทางประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรมของประเทศชาติจำพวกพระพุทธรูป หรือวัตถุในทางศาสนาอันเป็นที่สักการบูชาของประชาชน หรือเก็บไว้เป็นสมบัติของชาติ กฎหมายจึงได้กำหนดอัตราโทษสำหรับการลักทรัพย์ในสถานที่ดังกล่าวไว้เป็นกรณีพิเศษ ปัจจัยที่อยู่ในกลุ่มนี้ประกอบไปด้วย 11) การลักทรัพย์ในวัด 12) การลักทรัพย์ในสำนักสงฆ์ 13) การลักทรัพย์ในสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา 14) การลักทรัพย์ในโบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน และ 15) การลักทรัพย์ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 335 ทวิ วรรคสอง ที่ว่า “...ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก ได้กระทำในวัด สำนักสงฆ์ สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา โบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน สถานที่ราชการหรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ...” มีข้อสังเกตว่ากรณีจะต้องด้วยปัจจัยข้อใดข้อหนึ่ง ทรัพย์ที่ถูกลักนั้นจะต้องเป็นทรัพย์ประเภทพระพุทธรูป หรือวัตถุในทางศาสนาอันเป็นที่สักการบูชาของประชาชน หรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูป หรือวัตถุดังกล่าวด้วย

2.2.1.5 ปัจจัยอื่นๆ

1) การลักทรัพย์ในที่ หรือบริเวณที่เกิดภัยพิบัติ หรืออาศัยโอกาสจากการเกิดภัยพิบัติ หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวภัยอันตรายใดๆ

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ลักทรัพย์ในที่ หรือบริเวณที่เกิดภัยพิบัติ หรืออาศัยโอกาสจากการเกิดภัยพิบัติ หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวภัยอันตรายใดๆ หรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมายมาตรา 335 (2) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...ในที่หรือบริเวณที่มีเหตุเพลิงไหม้ การระเบิด อุทกภัยหรือในที่หรือบริเวณที่มีอุบัติเหตุ เหตุอุทกภัยแก่รถไฟ หรือยานพาหนะอื่นที่ประชาชนโดยสารหรือภัยพิบัติอื่นทำนองเดียวกันหรืออาศัยโอกาสที่มีเหตุเช่นว่านั้นหรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวภัยอันตรายใดๆ...” ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (6) เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าในช่วงเวลาที่เกิดภัยพิบัติ หรือช่วงเวลาที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวภัยอันตรายใดๆ ผู้กระทำความผิด

สามารถลงมือลักทรัพย์ได้โดยสะดวก ประกอบกับการลักทรัพย์ในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมอย่างร้ายแรง เพราะเป็นการซ้ำเติมผู้ประสบเคราะห์ร้ายจากภัยพิบัติ⁶⁹

2) เวลาที่ลงมือกระทำความผิด

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ลงมือลักทรัพย์ในเวลากลางคืนหรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา 335 (1) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์ในเวลากลางคืน...”⁷⁰ ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 295 เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าเวลากลางคืน หรือเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้นนั้น⁷¹ เป็นเวลาที่ผู้กระทำความผิดสามารถลงมือกระทำความผิดได้อย่างสะดวก นอกจากนี้ยังทำให้เจ้าทรัพย์หรือพยานไม่สามารถเห็นรูปพรรณสัณฐานของผู้กระทำความผิดได้อย่างชัดเจนอีกด้วย

3) จำนวนผู้ลงมือกระทำความผิด

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้นมีผู้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปหรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา มาตรา 335 (7) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...โดยร่วมกระทำความผิด

⁶⁹ หยุต แสงอุทัย, กฎหมายอาญา ภาค 2-3, หน้า 272. อ้างใน คณิต ณ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, หน้า 316.

⁷⁰ มีคำพิพากษาศาลฎีกาบางฉบับที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13491/2553 โจทก์ฟ้องว่าจำเลยลักท่อพีวีซีจำนวน 5 ท่อของโจทก์ซึ่งมีอาชีพทำนาทุ่งไปในเวลากลางคืน ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (1) (2) วรรคสอง ศาลฎีกาเห็นว่า ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิต พ.ศ.2542 คำว่า “กลีกรรม” หมายความว่าถึงการทำไร่ ไถนา การทำนาทุ่งไม่ใช่การประกอบอาชีพกลีกรรมตามความหมายดังกล่าว ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยในความผิดดังกล่าวและศาลอุทธรณ์ภาค 8 พิพากษายืนจึงไม่ถูกต้อง ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยปรับบทและแก้ไขโทษให้ถูกต้องได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดฐานลักทรัพย์ในเวลากลางคืน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (1) วรรคแรก ประกอบมาตรา 86 ลดโทษให้หนึ่งในสามแล้ว คงจำคุก 6 เดือน นอกจากนี้ที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 8

⁷¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (11) บัญญัติว่า “ในประมวลกฎหมายนี้...กลางคืน หมายความว่าเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้น...”

ด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป...”⁷² ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (11) เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าการลักทรัพย์โดยมีผู้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปนั้น ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดสามารถลักทรัพย์ได้สะดวกยิ่งขึ้น เพราะมีการแบ่งงานกันทำระหว่างผู้กระทำความผิดด้วยกันเอง อีกทั้งการกระทำความผิดยังมีโอกาสที่จะบรรลุผลสำเร็จได้สูงขึ้นอีกด้วย

4) การมี หรือการใช้อาวุธ

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดมี หรือใช้อาวุธหรือไม่ ดังปรากฏในต้วบทกฎหมาย มาตรา 335 (7) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์...โดยมีอาวุธ...” และมาตรา 336 ทวิ ที่ว่า “ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 334 มาตรา 335 มาตรา 335 ทวิ...โดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด...” ปัจจัยนี้มีข้อสังเกต 2 ประการ คือ ประการแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (7) ประการที่สอง กรณีที่จะต้องด้วยปัจจัยตามมาตรา 336 ทวินั้น อาวุธที่ผู้กระทำความผิดมี หรือใช้จะต้องเป็นปืน หรือวัตถุระเบิดด้วย แต่ปัจจัยตามมาตรา 335 (7) วรรคแรก ไม่จำกัดชนิดของอาวุธ เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่าการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดมี หรือใช้อาวุธโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาวุธปืน หรือวัตถุระเบิดนั้น มีความเสี่ยงสูงมากที่ผู้กระทำความผิดจะใช้อาวุธประทุษร้ายจนเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของเจ้าทรัพย์ ด้วยเหตุนี้กฎหมายจึงได้บัญญัติอัตราโทษสำหรับผู้กระทำความผิดที่ลักทรัพย์โดยมีอาวุธไว้เป็นกรณีพิเศษ และหากผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดยมี หรือใช้อาวุธปืน หรือวัตถุระเบิดด้วยแล้ว อัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ยิ่งหนักเพิ่มขึ้นไปอีก

⁷² มีคำพิพากษาศาลฎีกาบางฉบับที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 15491/2553 โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งสามร่วมกันปล้นทรัพย์รถจักรยานยนต์ของผู้ตาย โดยใช้อาวุธตีประทุษร้ายผู้ตาย โดยมีเจตนาฆ่าผู้ตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน หากทางพิจารณาฟังได้ว่าจำเลยทั้งสามร่วมกันฆ่าผู้ตาย และร่วมกันลักรถจักรยานยนต์ของผู้ตายไป ถือได้ว่าความผิดตามฟ้องรวมการกระทำหลายอย่างซึ่งแต่ละอย่างเป็นความผิดได้อยู่ในตัวเอง ศาลย่อมลงโทษจำเลยทั้งสามในการกระทำตามที่ทางพิจารณาได้ความก็ได้ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 ฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยทั้งสามร่วมกันฆ่าผู้ตายและร่วมกันลักรถจักรยานยนต์ของผู้ตาย แต่ให้ลงโทษเพียงกระทงเดียวในความผิดฐานฆ่าผู้ตายซึ่งเป็นบทหนักที่สุด แม้โจทก์ไม่ฎีกาก็มิได้หมายความว่าความผิดฐานลักทรัพย์ยุติไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยที่ 2 และที่ 3 มิได้ร่วมกับจำเลยที่ 1 ฆ่าผู้ตาย แต่จำเลยที่ 2 และที่ 3 ร่วมกันลักรถจักรยานยนต์ของผู้ตาย ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจลงโทษจำเลยที่ 2 และที่ 3 ในความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (7) ได้

5) การแต่งกาย การแต่งเครื่องแบบ

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้แต่งเครื่องแบบทหาร หรือตำรวจ หรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหาร หรือตำรวจหรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา 336 ทวิ ที่ว่า “ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 334 มาตรา 335 มาตรา 335 ทวิ...โดยแต่งเครื่องแบบทหารหรือตำรวจหรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหารหรือตำรวจ...” เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากผู้กระทำความผิดได้ใช้อำนาจรัฐเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกแก่การกระทำความผิดของตน บางกรณีอาจทำให้เจ้าทรัพย์หวาดกลัวเพราะคิดว่าผู้กระทำความผิดเป็นทหาร หรือตำรวจจริง และบางกรณียังอาจทำให้ประชาชนทั่วไปที่เห็นเหตุการณ์เข้าใจผิดจนมีทัศนคติต่อทหาร หรือตำรวจในทางที่ไม่ดีอีกด้วย

6) การใช้ยานพาหนะ

ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดได้ใช้ยานพาหนะเพื่อความสะดวกแก่การลักทรัพย์ หรือการพาทรัพย์ที่ลักไป หรือเพื่อให้พ้นจากการจับกุมหรือไม่ ดังปรากฏในตัวอย่างกฎหมายมาตรา 336 ทวิ ที่ว่า “ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 334 มาตรา 335 มาตรา 335 ทวิ...โดยใช้ยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิดหรือการพาทรัพย์นั้นไปหรือเพื่อให้พ้นการจับกุม...”⁷³ มีข้อสังเกตว่าการใช้ยานพาหนะที่จะเข้าหลักเกณฑ์ของปัจจัยตามมาตรานี้ การใช้นั้นจะต้องมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย คือ ใช้เพื่อความสะดวกแก่การกระทำความผิด ใช้เพื่อพาทรัพย์ที่ลักไป หรือใช้เพื่อให้พ้นการจับกุม เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ เนื่องจากการใช้ยานพาหนะในลักษณะดังกล่าวเป็นการสร้างความสะดวกแก่การกระทำความผิด และสร้างความ

⁷³ มีคำพิพากษาศาลฎีกาบางฉบับที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยปัจจัยจากบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9193/2552 แม้ทรัพย์ที่จำเลยกับพวกร่วมกันลักเป็นพระพุทธรูป และอยู่ในวัดผู้เสียหาย แต่พระพุทธรูปดังกล่าวเก็บไว้ในศาลาบำเพ็ญกุศลหลังเก่าอยู่ในสภาพถูกปล้นทิ้งร้าง และรกรุงรัง มิได้จัดวางไว้ในที่ที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนสักการบูชา รวมทั้งไม่มีเครื่องบูชา จึงยังถือไม่ได้ว่าพระพุทธรูปดังกล่าวเป็นที่สักการบูชาของประชาชน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 ทวิ วรรคแรก แม้จำเลยกับพวกร่วมกันลักพระพุทธรูปดังกล่าวภายในวัดผู้เสียหายก็ไม่เป็นความผิดตามมาตรา 335 ทวิ วรรคสอง ทั้งศาลาบำเพ็ญกุศลมีไว้เพื่อใช้จัดงานพิธีศพ จึงมิใช่เป็นสถานที่บูชาสาธารณะ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (9) การกระทำของจำเลยคงเป็นความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์โดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป และโดยใช้ยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิด การพาทรัพย์นั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (7) วรรคแรก ประกอบมาตรา 336 ทวิ, 83 เท่านั้น

สะดวกแก่การพาทรัพย์ที่ลักหลบหนีไป รวมถึงสร้างความยากลำบากแก่การติดตามตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมายอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญานั้นได้ถูกบัญญัติไว้แต่เพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ โดยไม่ได้ชี้ชัดลงไปว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด ทั้งนี้ ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ประกอบไปด้วย **ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหาย** ได้แก่ ทรัพย์ที่เป็นของนายจ้างหรืออยู่ในความครอบครองของนายจ้าง และทรัพย์ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรมหรือทรัพย์ที่มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม **ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่ถูกลัก** ได้แก่ ประเภททรัพย์ที่ถูกลัก และทรัพย์ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ **ปัจจัยเกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด** ได้แก่ การทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์ การผ่านสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์เข้าไปด้วยประการใดๆ การเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้า การเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้ การแปลงตัว การปลอมตัวเป็นผู้อื่น การมอมหน้าหรือทำด้วยประการอื่นเพื่อไม่ให้เห็นหรือจำหน้าได้ และการลวงว่าเป็นเจ้าพนักงาน **ปัจจัยเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิด** ได้แก่ การลักทรัพย์ในเคหสถาน การลักทรัพย์ในสถานที่ราชการ การลักทรัพย์ในสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณที่ผู้กระทำความผิดเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้นๆ การลักทรัพย์ในสถานที่บูชาสาธารณ การลักทรัพย์ในสถานีรถไฟ การลักทรัพย์ในท่าอากาศยาน การลักทรัพย์ในที่จอดรถสาธารณ การลักทรัพย์ในที่จอดเรือสาธารณ การลักทรัพย์ในสาธารณสถานสำหรับขนถ่ายสินค้า การลักทรัพย์ในยวดยานสาธารณ การลักทรัพย์ในวัด การลักทรัพย์ในสำนักสงฆ์ การลักทรัพย์ในสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา การลักทรัพย์ในโบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน และการลักทรัพย์ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ **และปัจจัยอื่นๆ** ได้แก่ การลักทรัพย์ในที่หรือบริเวณที่เกิดภัยพิบัติหรืออาศัยโอกาสจากการเกิดภัยพิบัติหรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวภัยอันตรายใดๆ เวลาที่ลงมือกระทำความผิด จำนวนผู้ลงมือกระทำความผิด การมีหรือใช้อาวุธ การแต่งกาย การแต่งเครื่องแบบ และการใช้ยานพาหนะ

การพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ภายหลังประมวลกฎหมายอาญามีผลบังคับใช้ว่าประกอบไปด้วยปัจจัยใดบ้าง และแต่ละปัจจัยมีแนวคิดอย่างไรนั้น นอกเหนือจากการพิจารณาประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นกฎหมายที่ได้บัญญัติให้การลักทรัพย์เป็นความผิดทางอาญาแล้ว การพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษตาม

ประมวลกฎหมายอาญาก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เพราะบ่อยครั้งที่ศาลฎีกาได้หยิบยกปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษนอกเหนือจากที่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาขึ้นพิจารณา ซึ่งบางปัจจัยเมื่อผู้เขียนได้นำมาวิเคราะห์แล้วก็พบว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เพราะฉะนั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่รอบด้าน มีความสมบูรณ์เพียงพอต่อการวิเคราะห์หาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมเพื่อนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา ประกอบกับยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาที่ชัดเจนแน่นอนในประเด็นนี้มาก่อน ในลำดับต่อไปผู้เขียนจึงจะพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏในคำพิพากษาศาลฎีกา ดังนี้

2.2.2 ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏในคำพิพากษาศาลฎีกา

การทำคำพิพากษาเป็นขั้นตอนหนึ่งในหลายๆ ขั้นตอนของกระบวนการดำเนินคดีอาญาในชั้นศาล ขั้นตอนนี้ถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญมากเพราะวัตถุประสงค์หลักของการดำเนินอาญาก็เพื่อให้ศาลพิจารณาว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริงตามฟ้องหรือไม่ หากศาลเห็นว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดจริงตามฟ้องศาลก็ต้องมีคำพิพากษายกฟ้อง แต่หากศาลเห็นว่าจำเลยกระทำความผิดจริงตามฟ้องศาลก็ต้องมีคำพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ ในส่วนของคดีความผิดฐานลักทรัพย์นั้นหากศาลเห็นว่าจำเลยกระทำความผิดจริงตามฟ้องศาลก็สามารถใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษจำคุก และอัตราโทษปรับได้ตามที่เห็นสมควรภายใต้กรอบที่ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติไว้ การใช้ดุลพินิจของศาลในกรณีนี้ศาลสามารถนำข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีใดๆ ก็ได้มาใช้เป็นข้อคำนึงในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งโดยปกติแล้วศาลก็มักนำข้อเท็จจริงแห่งคดีที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาดังที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษามาแล้วในหัวข้อที่ผ่านมาเป็นข้อคำนึง แต่บ่อยครั้งก็พบว่าศาลได้นำข้อเท็จจริงแห่งคดีที่ไม่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญามาเป็นข้อคำนึง ในหัวข้อนี้ จึงเป็นการพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏในคำพิพากษาศาลฎีกากว่าประกอบไปด้วยปัจจัยใดบ้าง และแต่ละปัจจัยมีแนวคิดอย่างไร

ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏในคำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา ในส่วนของความผิดฐานลักทรัพย์นั้นมีหลายปัจจัย สรุปได้ดังนี้

2.2.2.1 ตัวผู้กระทำความผิด

1) ความโลภของผู้กระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับความโลภของผู้กระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1651/2530 แม้คดีนี้จะเป็นคดีที่จำเลยฎีกาขอให้ศาลพิพากษารอการลงโทษแก่จำเลย แต่ก็มีข้อความบางช่วงบางตอนของคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ที่แสดงให้เห็นว่าศาลฎีกาได้นำปัจจัยเกี่ยวกับความโลภของผู้กระทำความผิดมาเป็นเกณฑ์พิจารณาถึงความเหมาะสมของอัตราโทษที่ศาลอุทธรณ์ลงแก่ผู้กระทำความผิดด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1651/2530 จำเลยฎีกาขอให้ศาลฎีการอการลงโทษจำเลย ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยมีอายุ 25 ปี รู้สึกผิดชอบชั่วดีแล้ว ยังมีความโลภถึงขนาดลักทรัพย์ของน้ำซึ่งมีราคามากมายทั้งๆ ที่น้ำมีความทุกข์ต้องหนีร้อนมาพึ่งเย็น จำเลยก็ได้มีจิตเมตตา กลับซ้ำเติมด้วยการลักทรัพย์ของมีค่าจนแทบจะหมดตัว แล้วยังสร้างหลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดีอีก เมื่อคำนึงถึงเหตุทั้งปวงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 แล้ว จำเลยไม่สมควรจะได้รับการปรานีให้รอการลงโทษ ที่ศาลอุทธรณ์ลงโทษจำคุกจำเลย 2 ปี ก็เป็นคุณแก่จำเลยมากแล้ว ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น ศาลฎีกาพิพากษายืน

ข้อความที่แสดงให้เห็นว่าศาลฎีกาได้คำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับความโลภของผู้กระทำความผิดคือข้อความที่ว่า “...ยังมีความโลภถึงขนาดลักทรัพย์ของน้ำซึ่งมีราคามากมาย...” และข้อความที่แสดงให้เห็นว่าศาลฎีกานำปัจจัยเกี่ยวกับความโลภของผู้กระทำความผิดมาเป็นเกณฑ์พิจารณาถึงความเหมาะสมของอัตราโทษที่ศาลอุทธรณ์ลงแก่ผู้กระทำความผิดคือข้อความที่ว่า “...ที่ศาลอุทธรณ์ลงโทษจำคุกจำเลย 2 ปี ก็เป็นคุณแก่จำเลยมากแล้ว...” การที่ศาลฎีกากล่าวว่าที่ศาลอุทธรณ์ลงโทษจำคุกจำเลย 2 ปี ก็เป็นคุณแก่จำเลยมากแล้วนั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ศาลฎีกาได้คำนึงข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ มาก่อนแล้วในตอนต้น ซึ่งก็รวมถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับความโลภของผู้กระทำความผิดด้วย ศาลฎีกาจึงได้กล่าวไว้ในทำนองว่าโทษที่ลงแก่จำเลยก็นับว่าเป็นคุณแก่จำเลยมากแล้ว

เหตุที่ศาลฎีกาในคดีนี้ให้นำปัจจัยเกี่ยวกับความโลภของผู้กระทำความผิดมาใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาถึงความเหมาะสมของอัตราโทษที่ลงแก่ผู้กระทำความผิดด้วยนั้น เนื่องจากเห็นว่าหากจำเลยมีความโลภเป็นอย่างมากโดยการลักทรัพย์ที่มีราคาสูง ความเสียหายที่เกิดแก่ผู้เสียหายก็ย่อมสูงขึ้นตามไปด้วย

2) ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของผู้กระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของผู้กระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1651/2530 คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ ผู้เขียนได้กล่าวมาแล้วในปัจจัยเกี่ยวกับความโลภของผู้กระทำความผิด จึงไม่ขอนำเนื้อหาของคำพิพากษามากกล่าวซ้ำอีก แต่จะอธิบายให้เห็นว่ามีเนื้อหาบางช่วงบางตอนของคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับดังกล่าวที่แสดงให้เห็นว่าศาลฎีกาได้นำปัจจัยเกี่ยวกับความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของผู้กระทำความผิดมาเป็นเกณฑ์พิจารณาถึงความเหมาะสมของอัตราโทษที่ศาลอุทธรณ์ลงแก่ผู้กระทำความผิดด้วย ซึ่งก็คือข้อความที่ว่า “...ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยมีอายุ 25 ปี **รู้สึกผิดชอบชั่วดีแล้ว...**” ส่วนข้อความที่แสดงให้เห็นว่าศาลฎีกานำปัจจัยเกี่ยวกับความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของผู้กระทำความผิดมาเป็นเกณฑ์พิจารณาถึงความเหมาะสมของอัตราโทษที่ศาลอุทธรณ์ลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นคือข้อความเดียวกัน และเหตุผลเดียวกันกับปัจจัยเกี่ยวกับความโลภของผู้กระทำความผิดซึ่งผู้เขียนได้อธิบายมาแล้ว เหตุที่ศาลคำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับความรู้สึกผิดชอบชั่วดีด้วยนั้น เนื่องจากการแสดงให้เห็นว่าในขณะที่จำเลยลงมือกระทำความผิดนั้น จำเลยมีอายุมากพอที่จะสามารถทราบได้แล้วว่าการกระทำของตนเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่จำเลยก็ยังตัดสินใจลงมือกระทำความผิด

3) ความเมตตาของผู้กระทำความผิดที่มีต่อเหยื่อ

ปัจจัยเกี่ยวกับความเมตตาของผู้กระทำความผิดที่มีต่อเหยื่อเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1651/2530 (คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ได้กล่าวมาแล้วในปัจจัยเกี่ยวกับความโลภของผู้กระทำความผิด) สำหรับข้อความที่แสดงให้เห็นว่าศาลฎีกาได้คำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับความเมตตาของผู้กระทำความผิดที่มีต่อเหยื่อคือข้อความที่ว่า “...**ทั้งๆ ที่น้ำมี ความทุกข์ต้องหนีร้อนมาพึ่งเย็น จำเลยก็มีได้มีจิตเมตตา กลับซ้ำเติมด้วยการลักทรัพย์ของมีค่าจนแทบจะหมดตัว...**” ส่วนข้อความที่แสดงให้เห็นว่าศาลฎีกานำปัจจัยเกี่ยวกับความเมตตาของผู้กระทำความผิดที่มีต่อเหยื่อมาเป็นเกณฑ์พิจารณาถึงความเหมาะสมของอัตราโทษที่ศาลอุทธรณ์ลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นคือข้อความเดียวกัน และเหตุผลเดียวกันกับปัจจัยเกี่ยวกับความโลภของผู้กระทำความผิดซึ่งผู้เขียนได้อธิบายมาแล้ว เหตุที่ศาลคำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับความเมตตาของผู้กระทำความผิดที่มีต่อเหยื่อด้วยนั้น เนื่องจากการเห็นว่าการกระทำของจำเลยเป็นการสร้างความทุกข์ซ้ำเติมความทุกข์ที่ผู้เสียหายมีอยู่ก่อนแล้ว (ถ้อยคำที่ว่าแสดงให้เห็นว่าผู้เสียหายมีความทุกข์อยู่ก่อนแล้วคือข้อความที่ว่า “...**ทั้งๆ ที่น้ำมีความทุกข์ต้องหนีร้อนมาพึ่งเย็น...**”)

2.2.2.2 ปัจจัยอื่นๆ

1) การกระทำความผิดหลายครั้งหลายคราติดต่อกัน

ปัจจัยเกี่ยวกับการกระทำความผิดหลายครั้งหลายคราติดต่อกันเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1104/2545 คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้เป็นคดีความผิดฐานลักทรัพย์ที่จำเลยฎีกาขอให้ศาลพิพากษาลงโทษสถานเบา และให้รอกการลงโทษ เมื่อศาลฎีกาได้พิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ แล้ว ก็เห็นว่าที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ใช้ดุลพินิจไม่รอกการลงโทษจำคุกแก่จำเลยนั้นชอบแล้ว แต่ก็เห็นสมควรลงโทษให้เบาลงตามความเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1104/2545 จำเลยฎีกาขอให้ลงโทษน้อยลงและรอกการลงโทษ ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยกระทำการลักทรัพย์หลายครั้งหลายคราติดต่อกันตามพฤติการณ์แห่งคดีที่ศาลล่างทั้งสองใช้ดุลพินิจไม่รอกการลงโทษจำคุกจำเลยไว้ที่นั้นชอบแล้ว แต่ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยทุกกระทงความผิดกระทงละ 2 ปี รวม 20 ปี มานั้นเห็นว่าจำนวนเงินที่จำเลยลักทรัพย์ไปมีมากบ้างน้อยบ้าง ทั้งไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยกระทำความผิดอย่างใดมาก่อน ดังนั้น ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยกระทงละ 2 ปี นั้น จึงหนักเกินไป ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย แต่เห็นสมควรลงโทษให้เบากว่านี้ตามความเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด

ข้อความที่แสดงให้เห็นว่าศาลฎีกาได้คำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับการกระทำความผิดหลายครั้งหลายคราติดต่อกันด้วยนั้นคือข้อความที่ว่า “...ศาลฎีกาเห็นว่า**จำเลยกระทำการลักทรัพย์หลายครั้งหลายคราติดต่อกัน** ตามพฤติการณ์แห่งคดีที่ศาลล่างทั้งสองใช้ดุลพินิจไม่รอกการลงโทษจำคุกจำเลยไว้ที่นั้นชอบแล้ว...” เหตุที่ศาลคำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับการกระทำความผิดหลายครั้งหลายคราติดต่อกันด้วยนั้น เนื่องจากเห็นว่าการกระทำความผิดหลายครั้งหลายคราติดต่อกันเป็นการแสดงออกถึงความไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมายบ้านเมืองเป็นอย่างมาก และเป็นการสร้างเดือดร้อนเสียหายให้แก่ผู้เสียหายเป็นจำนวนหลายครั้ง โดยที่บางครั้งอาจมีผู้เสียหายเป็นจำนวนหลายราย

2) การสร้างความเดือดร้อนให้แก่เจ้าของทรัพย์สิน

ปัจจัยเกี่ยวกับการสร้างความเดือดร้อนให้แก่เจ้าของทรัพย์สินเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3613/2549 คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้เป็นคดีความผิดฐานลักทรัพย์ที่จำเลยฎีกาขอให้ศาลพิพากษาลงโทษสถานเบา หรือให้รอการลงโทษ แต่เมื่อศาลฎีกาได้พิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ แล้ว ก็เห็นว่าไม่สมควรรอการลงโทษ จำคุกให้แก่จำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3613/2549 จำเลยฎีกาขอให้ลงโทษสถานเบา หรือรอการลงโทษ ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยลักทรัพย์ราคา 15,000 บาท ของผู้เสียหาย ในสถานที่ราชการ โดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สิน และเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนองให้เป็นทางคนเข้า ลักษณะของการกระทำความผิดเป็นไปโดยอุกอาจ ไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมาย สร้างความเดือดร้อนแก่เจ้าของทรัพย์สิน ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคม พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้จำเลยไม่เคยกระทำความผิดมาก่อน และมีภาระต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว ก็เป็นเหตุผลและความจำเป็นส่วนตัว ยังไม่เพียงพอที่จะรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลย อย่างไรก็ตาม ปรากฏจากคำฟ้องว่าผู้เสียหายได้รับการชดใช้ราคาทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้ายแล้ว นับว่าจำเลยได้บรรเทาผลร้ายแห่งคดีมาบ้างแล้ว ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 ลงโทษจำคุกจำเลยถึง 3 ปี ก่อนลดโทษนั้นหนักเกินไป จึงเห็นสมควรแก้ไขกำหนดโทษเสียใหม่ให้เหมาะสม ฎีกาของจำเลยฟังขึ้นบางส่วน พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (3) (4) (8) วรรคสอง ให้จำคุก 2 ปี ลดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 1 ปี นอกจากนี้ที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3

ข้อความที่แสดงให้เห็นว่าศาลฎีกาได้คำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับการสร้างความเดือดร้อนให้แก่เจ้าของทรัพย์สินด้วยนั้นคือข้อความที่ว่า “...ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยลักทรัพย์ราคา 15,000 บาท ของผู้เสียหายในสถานที่ราชการ โดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สิน และเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนองให้เป็นทางคนเข้า ลักษณะของการกระทำความผิดเป็นไปโดยอุกอาจไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมาย สร้างความเดือดร้อนแก่เจ้าของทรัพย์สิน...” เหตุที่ศาลคำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับการสร้างความเดือดร้อนให้แก่เจ้าของทรัพย์สินด้วย เนื่องจากเห็นว่าในบางกรณีทรัพย์สินที่ถูกลักเป็นทรัพย์สินที่มีความจำเป็นมากต่อเจ้าของทรัพย์สิน หากถูกลักไปแล้วย่อมสร้างความเดือดร้อนให้แก่เจ้าของทรัพย์สินเป็นอย่างมาก

3) ผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคม

ปัจจัยเกี่ยวกับผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคมเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3613/2549 (คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ได้กล่าวมาแล้วในปัจจัยเกี่ยวกับการสร้างความเดือดร้อนให้แก่เจ้าของทรัพย์สิน) สำหรับข้อความที่แสดงให้เห็นว่าศาลฎีกาได้คำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคมด้วยนั้นคือข้อความที่ว่า “...ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยลักทรัพย์ราคา 15,000 บาท ของผู้เสียหายในสถานที่ราชการ โดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สิน และเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนองให้เป็นทางคนเข้า ลักษณะของการกระทำความผิดเป็นไปโดยอุกอาจ ไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมาย สร้างความเดือดร้อนแก่เจ้าของทรัพย์สิน ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคม พฤติกรรมแห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง...” เหตุที่ศาลคำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคมด้วย เนื่องจากเห็นว่าการลักทรัพย์ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคมนั้น ย่อมส่งผลให้ประชาชนทั่วไปในสังคมเกิดความวิตกกังวลในการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งบางคนอาจถึงขนาดไม่สามารถดำเนินชีวิตได้โดยปกติสุข

4) ความเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคม

ปัจจัยเกี่ยวกับความเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคมเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 15630/2553 คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้เป็นคดีความผิดฐานลักทรัพย์ที่จำเลยถูกขอให้ศาลพิพากษาการลงโทษ แต่เมื่อศาลฎีกาได้พิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ แล้ว ก็เห็นว่าไม่สมควรรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 15630/2553 ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าการที่จำเลยสนับสนุนให้คนร้ายลักเงินของผู้เสียหายโดยใช้บัตรเอทีเอ็มของผู้เสียหายที่ลักมาจนเป็นผลสำเร็จ เป็นภัยต่อสุจริตชนทั่วไปที่ต้องได้รับความเสียหายจากการกระทำของมิจฉาชีพจึงถือเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคม ดังนั้น แม้จำเลยจะขอใช้เงินทั้งหมดคืนให้แก่ผู้เสียหายจนเป็นที่พอใจแล้ว ก็ยังไม่เพียงพอแก่การปรานีที่ศาลฎีกาจะรอการลงโทษให้แก่จำเลยได้⁷⁴

ข้อความที่แสดงให้เห็นว่าศาลฎีกาได้คำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับความเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคมด้วยนั้นคือข้อความที่ว่า “...จำเลยสนับสนุนให้คนร้ายลักเงินของผู้เสียหายโดยใช้บัตรเอทีเอ็มของผู้เสียหายที่ลักมาจนเป็นผลสำเร็จ เป็นภัยต่อสุจริตชนทั่วไปที่ต้องได้รับความเสียหาย

⁷⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับอื่นๆ โปรดดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7008/2541 และ 5168/2552

จากการกระทำของมิจฉาชีพจึงถือเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคม...” เหตุที่ศาลคำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับความเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคมด้วย เนื่องจากการกระทำของจำเลยส่งผลถึงความไม่ปลอดภัยต่อทรัพย์สินของประชาชนทั่วไปในสังคม

5) ความอู้อาจไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมาย

ปัจจัยเกี่ยวกับความอู้อาจไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมายเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3613/2549 (คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ได้กล่าวมาแล้วในปัจจัยเกี่ยวกับการสร้างความเดือดร้อนให้แก่เจ้าของทรัพย์สิน) สำหรับข้อความที่แสดงให้เห็นว่าศาลฎีกาได้คำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับความอู้อาจไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมายนั้นคือข้อความที่ว่า “...จำเลยลักทรัพย์ราคา 15,000 บาท ของผู้เสียหายในสถานที่ราชการ โดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สิน และเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้าลักษณะของการกระทำความผิดเป็นไปโดยอู้อาจไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมาย สร้างความเดือดร้อนแก่เจ้าของทรัพย์สิน ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคม พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง...” เหตุที่ศาลคำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับความอู้อาจไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมายด้วยนั้น เนื่องจากการกระทำของจำเลยเป็นการแสดงออกถึงความเป็นปฏิปักษ์ต่อกฎหมายบ้านเมือง ทำให้ประชาชนในบ้านเมืองเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยในทรัพย์สินของตน

6) การเตรียมการมาก่อนกระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับการเตรียมการมาก่อนกระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1281/2546 คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้เป็นคดีความผิดฐานลักทรัพย์ที่จำเลยถูกขอให้ศาลพิพากษาลงโทษสถานเบา และให้รอการลงโทษ แต่เมื่อศาลฎีกาได้พิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ แล้ว ก็เห็นว่าไม่สมควรลงโทษสถานเบา และให้รอการลงโทษแก่จำเลย และเห็นอีกด้วยว่าอัตราโทษจำคุกที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษแก่จำเลยนั้นเหมาะสมแล้ว จึงพิพากษายืนตามศาลอุทธรณ์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1281/2546 ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยได้ลักทรัพย์และพยายามลักทรัพย์ในรถยนต์ถึง 9 คัน แม้จำเลยอาจจะเมาสุราขาดสติเพียงครั้งเดียว และได้กระทำความผิดในคราวเดียวกันตามที่อ้างมาในฎีกา แต่จำเลยได้กระทำต่อรถยนต์ถึง 9 คัน ซึ่งเป็นของผู้เสียหายคนละคนกัน โดยจำเลยกระทำความผิดทีละคันและคนละเวลาทั้งนั้น แม้จะเป็น

เวลาที่ต่อเนื่องใกล้ชิดกัน แต่การกระทำความคิดในรถยนต์แต่ละคันก็เป็นความคิดสำเร็จเด็ดขาดไปแล้ว และเป็นความคิดหลายกรรมต่างกันตามที่ได้กระทำต่อรถยนต์ทุกคันมิใช่กรรมเดียว ที่จำเลยฎีกาขอให้ลงโทษสถานเบา และรอกการลงโทษนั้น เห็นว่าจำเลยกระทำความผิดในเวลากลางวัน และต่อรถยนต์ถึง 9 คัน พฤติการณ์การกระทำของจำเลยออกอาจและไม่ยำเกรงต่อกฎหมายบ้านเมือง ควรลงโทษให้หนักเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่บุคคลอื่น ที่จำเลยอ้างว่าได้กระทำความผิดไปเพราะดื่มสุราจนเมาขาดสติและประสาทหลอนนั้นจำเลยเคยเป็นมาก่อน จำเลยจึงย่อมจะต้องทราบที่อยู่แล้วว่า เมื่อจำเลยดื่มสุรามากจะทำให้ขาดสติและประสาทหลอน จำเลยก็ไม่ควรที่จะดื่มสุราให้มาก แต่จำเลยยังคงดื่มสุรามากทั้งที่รู้ว่าจะทำให้เมาขาดสติและประสาทหลอนซึ่งจะเป็นโทษแก่จำเลย และเป็นเหตุให้จำเลยกระทำความผิดครั้งนี้ จำเลยจึงไม่อาจอ้างว่าขาดสติและประสาทหลอนมาเป็นข้อแก้ตัวเพื่อขอให้ลงโทษสถานเบาขั้นต่ำสุดของกฎหมายและขอให้รอกการลงโทษ และที่จำเลยอ้างว่าจำเลยตกงาน ภริยามีรายได้คนเดียวไม่พอกับค่าใช้จ่ายและหนี้สิน ครอบครัวกำลังเดือดร้อน ทำให้จำเลยกลุ่มใจและเครียด จึงดื่มสุราและกระทำความผิดไปนั้น แต่ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่าเจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยได้พร้อมของกลางถุงผ้าใช้บรรจุทรัพย์สินของผู้เสียหายที่จำเลยลักไป แสดงว่าจำเลยเตรียมการมาก่อนเพื่อจะกระทำความผิด มิได้กระทำความผิดเพราะความยากจน กำลังกลุ่มใจ และเครียดจริง จึงไม่สมควรที่จะลงโทษขั้นต่ำสุดของกฎหมาย และรอกการลงโทษให้จำเลย ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยมานั้นจึงชอบและเหมาะสมแล้ว ฎีกาของจำเลยทุกข้อฟังไม่ขึ้น ศาลฎีกาพิพากษายืน

ข้อความที่แสดงให้เห็นว่าศาลฎีกาได้คำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับการเตรียมการมาก่อนกระทำความผิดคือข้อความที่ว่า “...แต่ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่าเจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยได้พร้อมของกลางถุงผ้าใช้บรรจุทรัพย์สินของผู้เสียหายที่จำเลยลักไป แสดงว่าจำเลยเตรียมการมาก่อนเพื่อจะกระทำความผิด มิได้กระทำความผิดเพราะความยากจน กำลังกลุ่มใจ และเครียดจริง...” เหตุที่ศาลคำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับการเตรียมการมาก่อนกระทำความผิดด้วยนั้น เห็นว่าการเตรียมการมาก่อนกระทำความผิดนั้น ผู้กระทำความผิดได้มีการวางแผนมาก่อนแล้วจึงทำให้สามารถลงมือกระทำความผิดได้ง่าย สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น

7) การสร้างหลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดี

การสร้างหลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดีเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1651/2530 (คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ได้กล่าวมาแล้วในปัจจัยเกี่ยวกับความโลภของผู้กระทำความผิด) สำหรับข้อความที่แสดงให้เห็นว่าศาลฎีกาได้คำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับการสร้างหลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดีคือข้อความที่ว่า “...จำเลยก็มีได้มีจิตเมตตากลับซ้ำเติม

ด้วยการลักทรัพย์ของมีค่าจนแทบจะหมดตัว **แล้วยังสร้างหลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดีอีก...**” เหตุที่ศาลคำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวกับการสร้างหลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดีด้วยนั้น เนื่องจากการเพิ่มความยากลำบากในการสืบหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย และยังเพิ่มความยากลำบากในการพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำความผิดอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษโดยอาศัยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาในส่วนของความผิดฐานลักทรัพย์นั้นมีหลายปัจจัย ประกอบด้วย **ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิด** ได้แก่ ความโลภของผู้กระทำความผิด ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของผู้กระทำความผิด และความเมตตาของผู้กระทำความผิดที่มีต่อเหยื่อ **และปัจจัยอื่นๆ** ได้แก่ การกระทำความผิดหลายครั้งหลายคราติดต่อกัน การสร้างความเดือดร้อนให้แก่เจ้าของทรัพย์ ผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคม ความเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคม ความอู้อ้อไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมาย การเตรียมการมาก่อนกระทำความผิด และการสร้างหลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดี

สรุป จากการที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษา ค้นคว้าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่ามีปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษเป็นจำนวนมาก ทั้งที่ถูกบัญญัติขึ้น หรือถูกนำมาปรับใช้บนแนวคิดที่เหมือนกัน และบนแนวคิดที่แตกต่างกัน เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับการที่ผู้กระทำความผิดปลอมตัวเป็นผู้อื่น และปัจจัยเกี่ยวกับการที่ผู้กระทำความผิดแปลงตัวเข้าไปลักทรัพย์ ทั้ง 2 ปัจจัยนี้ถูกบัญญัติขึ้นในกฎหมายลักษณะอาญา และในประมวลกฎหมายบนแนวคิดที่เหมือนกันคือการกระทำของผู้กระทำความผิดเป็นการเพิ่มความยากลำบากในการระบุตัวผู้กระทำความผิด เป็นต้น ในส่วนของปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ถูกบัญญัติขึ้น หรือถูกนำมาปรับใช้บนแนวคิดที่แตกต่างกันนั้น เช่น ในกฎหมายตราสามดวงปัจจัยเกี่ยวกับเพศของผู้กระทำความผิดถูกบัญญัติขึ้นบนแนวคิดที่ว่าเพศชายมีความสมบูรณ์แข็งแรงร่างกายมากกว่าเพศหญิง ประกอบกับเพศชายมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย หรือก่อให้เกิดอันตรายแก่เจ้าทรัพย์ได้มากกว่าเพศหญิง กฎหมายจึงได้บัญญัติอัตราโทษที่ลงแก่เนื้อตัวร่างกาย ซึ่งก็คือโทษทวนด้วยลวดหนังก่อผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นชายไว้ในอัตราที่หนักกว่าผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นหญิง แม้ทั้งชาย และหญิงนั้นจะได้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์มาตราเดียวกันก็ตาม หรือในกฎหมายลักษณะอาญาปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์ในที่ที่เกิดภัยพิบัติถูกบัญญัติขึ้นบนแนวคิดที่ว่าผู้กระทำความผิดได้ซ้ำเติมผู้ประสบเคราะห์ร้ายจากภัยพิบัติซึ่งถือเป็นเรื่องที่ไม่ดีศีลธรรมอย่างร้ายแรง กฎหมายจึงได้บัญญัติอัตราโทษจำคุกให้หนักขึ้นไว้เป็นกรณีพิเศษ หรือในประมวลกฎหมาย

อาญาปัจจัยเกี่ยวกับประเพณีที่ถูกลักจำพวกพระพุทธรูปอันเป็นที่สักการบูชาของประชาชน ถูกบัญญัติขึ้นบนแนวคิดที่ว่าทรัพย์ดังกล่าวเป็นทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติทั้งในแง่ของ ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม กฎหมายจึงได้บัญญัติอัตราโทษจำคุกให้หนักขึ้นไว้เป็นกรณีพิเศษ เช่นกัน หรือในคำพิพากษาศาลฎีกาปัจจัยเกี่ยวกับการกระทำความผิดหลายครั้งหลายคราติดต่อกัน ถูกนำมาปรับใช้บนแนวคิดที่ว่า การกระทำของผู้กระทำความผิดเป็นการแสดงออกถึงความไม่เคารพ ยำเกรงต่อกฎหมายบ้านเมืองเป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นการสร้างเดือดร้อนเสียหายให้แก่ผู้เสียหายเป็น จำนวนหลายครั้ง ซึ่งบางครั้งอาจมีผู้เสียหายเป็นจำนวนหลายราย เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังพบอีกว่าในอดีตประเทศไทยเคยมีแนวคิดเกี่ยวกับบัญชีอัตราโทษมาก่อนแล้ว ก่อนที่จะถูกยกเลิกไป กล่าวคือ ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษส่วนใหญ่ที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมาย ตราสามดวงในส่วนของพระไอยการพรมศักดิ์ (กฎหมายฉบับนี้ไม่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานลักทรัพย์ โดยตรง) และปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์บางส่วนที่ถูกบัญญัติไว้ใน พระไอยการลักษณโจรนั้น ได้ถูกบัญญัติไว้ในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้ ศาลควรจะต้อง กำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด เช่น พระไอยการลักษณโจร มาตรา 22 กำหนดว่า หากผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ประเภทข้าง ก็ให้ศาลกำหนดโทษทวนด้วยลวดหนังกแก่ผู้กระทำความผิดเป็นจำนวน 30 ครั้ง เป็นต้น

การพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันทำให้ทราบข้อมูลว่ามีปัจจัยใดบ้าง และแต่ละปัจจัยมีแนวคิดอย่างไร นอกจากนี้ ยังทราบอีกด้วยว่าในอดีตประเทศไทยเคยมีแนวคิดเกี่ยวกับบัญชีอัตราโทษมาก่อนแล้ว ก่อนที่จะถูกยกเลิกไป อย่างไรก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวนี้ก็ยังไม่สมบูรณ์เพียงพอต่อการวิเคราะห์หาปัจจัย ในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมเพื่อนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา ทั้งในแง่ของจำนวนปัจจัยที่จะนำมาวิเคราะห์ และในแง่ของรูปแบบ บัญชีอัตราโทษที่จะสร้างขึ้นด้วย ดังนั้น จึงสมควรที่จะศึกษาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับ ความผิดฐานลักทรัพย์ของต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่ใช้ระบบบัญชีอัตราโทษด้วย เพื่อช่วยให้การวิเคราะห์หาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมมีความรอบด้านมากขึ้น และช่วย ให้รูปแบบของบัญชีอัตราโทษที่จะสร้างขึ้นมีความเป็นทันสมัย และมีความเป็นสากลอีกด้วย

บทที่ 3

พัฒนาการและแนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ ของต่างประเทศ

ภายหลังจากที่ได้ทำการศึกษาบทที่ 2 จนทราบถึงประเภท และแนวความคิดของปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศไทยแล้ว เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดทำอันตรายสิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์ถูกบัญญัติขึ้นบนแนวคิดที่ว่าผู้กระทำความผิดไม่เคารพต่อเจตจำนงในการครอบครองทรัพย์ของเจ้าทรัพย์ที่ได้แสดงออกโดยการคุ้มครองทรัพย์ไว้เป็นพิเศษ เป็นต้น และยังทราบอีกด้วยว่าในอดีตประเทศไทยเคยมีแนวความคิดเกี่ยวกับบัญชีอัตราโทษมาก่อนแล้วก่อนที่จะถูกยกเลิกไป แต่ข้อมูลที่ได้มานี้ก็ยังไม่สมบูรณ์เพียงพอต่อการวิเคราะห์หาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมเพื่อนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา ทั้งในแง่ของจำนวนปัจจัยที่จะนำมาวิเคราะห์ และในแง่ของรูปแบบบัญชีอัตราโทษที่จะสร้างขึ้นด้วย ดังนั้น เพื่อให้การวิเคราะห์หาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมมีความรอบด้านมากยิ่งขึ้น ประกอบกับเพื่อให้รูปแบบของบัญชีอัตราโทษที่จะสร้างขึ้นมีความทันสมัย และมีความเป็นสากล ในบทนี้จึงจะเป็นการพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่ใช้ระบบบัญชีอัตราโทษว่าประกอบไปด้วยปัจจัยใดบ้าง และแต่ละปัจจัยมีแนวคิดอย่างไร

การพิจารณาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของต่างประเทศนั้น จะเริ่มพิจารณาตั้งแต่หัวข้อ 3.1 ซึ่งจะกล่าวถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์เฉพาะที่ปรากฏอยู่ในบัญชีอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกาในฐานะที่เป็นประเทศต้นแบบแห่งการนำบัญชีอัตราโทษมาปรับใช้อย่างเป็นระบบ แต่โดยเหตุที่ประเทศสหรัฐอเมริกานั้นใช้ระบบการปกครองแบบสหรัฐ (United States) ทำให้แต่ละมลรัฐต่างมีบัญชีอัตราโทษเป็นของตนเอง ซึ่งมีเป็นจำนวนมากเกินกว่าที่จะนำมาทำการศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ทั้งหมด ผู้เขียนจึงหยิบยกเฉพาะปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในบัญชีอัตราโทษกลางแห่งสหรัฐ (Federal Sentencing Guidelines) ซึ่งมีชื่อว่า 2012 USSC Guidelines Manual มาเป็นตัวอย่างในการศึกษา จากนั้นหัวข้อ 3.2 จะเป็นการพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศอังกฤษซึ่งเป็นอีกประเทศหนึ่งที่น่าระบบบัญชีอัตราโทษมาปรับใช้ โดยจะศึกษาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์เฉพาะที่ปรากฏอยู่ในบัญชีอัตราโทษที่มีชื่อว่า Theft and Burglary in a building other than a dwelling และในหัวข้อสุดท้ายหัวข้อ 3.3 จะเป็นการพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิด

ฐานหลักทรัพย์ของประเทศออสเตรเลีย โดยจะศึกษาเฉพาะปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานหลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในแนวทางการกำหนดอัตราโทษที่มีชื่อว่า Judge for yourself เท่านั้น

อนึ่ง เนื่องจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งเน้นที่จะนำปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานหลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นสำคัญ ฉะนั้น แต่ละช่วงของการนำเสนอเนื้อหาในบทนี้ ผู้เขียนจะสอดแทรกให้ผู้อ่านได้เห็นถึงพัฒนาการ หลักการ แนวความคิด ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดทำ และการปรับใช้บัญญัติอัตราโทษของต่างประเทศควบคู่กันไปด้วย

3.1 ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานหลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ใช้ระบบการปกครองแบบสหรัฐ (United States) อันประกอบไปด้วยมลรัฐต่างๆ หลายมลรัฐรวมกัน¹ โดยที่แต่ละมลรัฐต่างก็มีอำนาจบัญญัติกฎหมายอาญาขึ้นใช้ภายในมลรัฐของตนเองได้โดยอิสระตราบท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐ ส่งผลให้แต่ละมลรัฐต่างมีกฎหมายอาญา (State Criminal Law) และหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญา (Sentencing Guidelines) เป็นของตนเอง² ทั้งนี้ กฎหมายอาญา และหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญาของแต่ละมลรัฐนั้นมีผลบังคับใช้เฉพาะผู้กระทำความผิดอาญาซึ่งได้กระทำความผิดทั้งหมด หรือแต่บางส่วนในมลรัฐนั้นๆ เท่านั้น ไม่มีผลบังคับใช้ข้ามไปถึงมลรัฐอื่นๆ ด้วย โดยศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญาในระดับมลรัฐก็คือศาลมลรัฐ (State Court) นั่นเอง³

ส่วนในระดับรัฐบาลกลาง (Federal Government) ก็มีกฎหมายอาญาของสหรัฐ (Federal Criminal Law) และหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญาแห่งสหรัฐ (Federal Sentencing Guidelines) เช่นกัน ทั้งนี้ โดยที่กฎหมายอาญาของสหรัฐ และหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญาแห่งสหรัฐนั้นมีผลบังคับใช้ครอบคลุมในทุกๆ มลรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกาทั้งสิ้น ไม่ใช่เฉพาะ

¹ ปัจจุบันประเทศสหรัฐอเมริกามีมลรัฐทั้งหมดจำนวน 50 มลรัฐ

² เกียรติภูมิ แสงศศิธร, “กระบวนการกำหนดโทษจำเลยคดีอาญา : เปรียบเทียบของไทยกับต่างประเทศ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533), หน้า 12.

³ ณรงค์ ใจหาญ และคณะ, การกำหนดชั้นโทษและการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา, หน้า 114.

แต่เพียงบางมลรัฐเท่านั้น⁴ ซึ่งศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญาในระดับสหรัฐนั้นก็คือศาลสหรัฐ (Federal Court) นั่นเอง

หลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญาแห่งสหรัฐที่ศาลสหรัฐนำมาใช้ในปัจจุบันคือบัญญัติอัตราโทษกลางที่มีชื่อว่า “2012 USSC Guidelines Manual”⁵ หรือเรียกโดยย่อว่า “2012 Guidelines Manual” โดยศาลสหรัฐได้นำบัญญัติอัตราโทษกลางฉบับนี้มาปรับใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญาแห่งสหรัฐตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ. 2012 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน⁶ บัญชีอัตราโทษกลางฉบับนี้ถูกจัดทำขึ้นโดยองค์กรอิสระที่ไม่ขึ้นตรงต่อหน่วยงานใดในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีชื่อว่า United States Sentencing Commission (USSC) องค์กรนี้จัดตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจจาก The Sentencing Reform Act of 1984 (SRA) มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้ง 3 ประการ ได้แก่ 1) จัดทำนโยบาย และหลักเกณฑ์ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของศาลสหรัฐในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญาแห่งสหรัฐในรูปแบบของบัญญัติอัตราโทษกลางให้เป็นไปอย่างเหมาะสม 2) เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับความผิดอาญาแห่งสหรัฐ และบัญญัติอัตราโทษกลางที่สร้างขึ้นแก่องค์กรฝ่ายบริหาร รัฐสภา ศาลยุติธรรม นักวิชาการ และประชาชนทั่วไป และ 3) ประเมินผลถึงกระทบที่เกิดจากการนำบัญญัติอัตราโทษกลางมาปรับใช้ประกอบดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญาแห่งสหรัฐ⁷

อนึ่ง มีข้อสังเกตว่าในอดีตก่อนที่ศาลสหรัฐจะนำบัญญัติอัตราโทษกลาง หรือ 2012 USSC Guidelines Manual มาปรับใช้ประกอบดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญาแห่งสหรัฐนั้น ทางปฏิบัติมักปรากฏปัญหาอยู่เสมอว่าการใช้ดุลพินิจของศาลสหรัฐเกิดความลักลั่นไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยที่ปัญหานี้เกิดขึ้น และดำรงอยู่มาเป็นระยะเวลายาวนานกว่าทศวรรษ ทั้งยังเป็นปัญหาสำคัญที่รัฐสภาแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาวิตกกังวล และพยายามหาวิธีการแก้ไขปัญหานี้ตลอดมา จนกระทั่งในที่สุดรัฐสภาแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาก็ได้ตัดสินใจที่จะวางระบบการใช้ดุลพินิจของศาลสหรัฐให้มีโครงสร้างที่ชัดเจนแน่นอน มีความเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเกิดความเหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิด จึงได้ลงมติแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ในการจัดทำบัญญัติอัตราโทษกลางสำหรับใช้ประกอบดุลพินิจของศาลสหรัฐ

⁴ เรื่องเดียวกัน

⁵ USSC ย่อมาจาก United States Sentencing Commission

⁶ UNITED STATES SENTENCING COMMISSION, **2012 USSC Guidelines Manual** [Online], 10 November 2012. Available from <http://www.ussc.gov/Guidelines/index.cfm>

⁷ UNITED STATES SENTENCING COMMISSION, **An Overview of the UNITED STATES SENTENCING COMMISSION** [Online], 10 November 2012. Available from http://www.ussc.gov/About_the_Commission/Overview_of_the_USSC/USSC_Overview.pdf

ในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญาแห่งสหรัฐ โดยบัญญัติอัตราโทษกลางฉบับแรกได้จัดทำสำเร็จในวันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ. 1987⁸ จากนั้น USSC ก็ได้แก้ไขปรับปรุงและออกบัญญัติอัตราโทษกลางฉบับใหม่ๆ เรื่อยมาอีกหลายฉบับ จนกระทั่งมาถึงฉบับที่ศาลสหรัฐนำมาปรับใช้ในปัจจุบันซึ่งก็คือ 2012 USSC Guidelines Manual นั่นเอง

เนื้อหาโดยรวมของบัญญัติอัตราโทษกลาง หรือ 2012 USSC Guidelines Manual ที่ถูกสร้างขึ้นโดย USSC นั้นมีลักษณะเด่น 3 ประการ ได้แก่ 1) รวบรวมทฤษฎีการลงโทษเข้าไว้ด้วยกัน เช่น การลงโทษให้เหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิด (Just Punishment) การลงโทษเพื่อการป้องกัน (Deterrence) การลงโทษเพื่อตัดความสามารถในการกระทำความผิด (Incapacitation) การลงโทษเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitation) เป็นต้น 2) สร้างความแน่นอน และความยุติธรรมในการปรับใช้ทฤษฎีการลงโทษโดยการกำหนดให้ศาลสหรัฐพิจารณาถึงทฤษฎีการลงโทษก่อนที่จะกำหนดอัตราโทษแก่ผู้กระทำความผิดเสมอ ส่งผลทำให้การใช้ดุลพินิจของศาลเกิดความแน่นอน และเกิดความยุติธรรมแก่ผู้กระทำความผิดในคดีต่างๆ อีกด้วย นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจในการเพิ่มโทษ หรือลดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดได้อย่างยืดหยุ่น โดยการพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ ได้อีกด้วย และ 3) สะท้อนให้เห็นถึงขอบเขตการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมในทางปฏิบัติ⁹

เมื่อพิจารณาเนื้อหาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับแนวทางการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในบัญญัติอัตราโทษกลางฉบับนี้แล้ว พบว่าถูกกำหนดไว้ในหมวดที่ว่าด้วยความผิดพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (Basic Economic Offense) ซึ่งในหมวดนี้ประกอบไปด้วยแนวทางการกำหนดอัตราโทษของหลายฐานความผิด ได้แก่ ความผิดฐานลักทรัพย์ (Theft) ความผิดฐานยักยอก (Embezzlement) ความผิดฐานรับของโจร (Receipt of Stolen Property) ความผิดฐานทำให้เสียหายทรัพย์สิน (Property Destruction) และความผิดฐานฉ้อโกง (Offenses Involving Fraud or Deceit) ทั้งนี้ โดยบัญญัติอัตราโทษกลางฉบับนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ออกเป็น 3 ส่วน โดยส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่ว่าด้วยการกำหนดระดับขั้นความร้ายแรงที่เป็นฐาน (Base Offense Level) ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่ว่าด้วยการเพิ่มระดับขั้นความร้ายแรงโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ

⁸ Ibid.

⁹ Ibid.

(Specific Offense Characteristics) และส่วนที่ 3 เป็นส่วนที่ว่าด้วยการแปลงผลลัพธ์จากผลรวมของส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 เป็นอัตราโทษจำคุกเบื้องต้นที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด¹⁰

การกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในบัญญัติอัตราโทษกลางฉบับนี้ เริ่มตั้งแต่การกำหนดระดับขั้นความร้ายแรงที่เป็นฐาน (Base Offense Level) ซึ่งบัญญัติอัตราโทษกลางฉบับนี้ได้กำหนดไว้ในเบื้องต้นที่ระดับ 6 แต่หากการกระทำของผู้กระทำความผิดต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามที่ระบุไว้ในบัญญัติอัตราโทษกลางฉบับนี้ หรือการกระทำของผู้กระทำความผิดต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามที่ได้มีการระบุไว้ในพระราชบัญญัติอื่นๆ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป บัญชีอัตราโทษกลางฉบับนี้ก็กำหนดระดับขั้นความร้ายแรงที่เป็นฐานที่ระดับ 7¹¹ จากนั้นก็จะเข้าสู่กระบวนการเพิ่มระดับขั้นความร้ายแรงโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ (Specific Offense Characteristics) ดังจะกล่าวต่อไปนี้

3.1.1 ตัวผู้เสียหาย

ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหายมีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ จำนวนผู้เสียหาย ซึ่งปัจจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เสียหายนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้นก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายเป็นจำนวนกี่คน หลักการของการกำหนดปัจจัยนี้ก็คือยิ่งการลักทรัพย์มีผู้เสียหายเป็นจำนวนมากเท่าใด อัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดก็ยิ่งหนักขึ้นเท่านั้น เหตุที่บัญญัติอัตราโทษกลางกำหนดไว้เช่นนี้เนื่องจากเห็นว่ายิ่งการลักทรัพย์มีผู้เสียหายจำนวนมากเท่าใด ยิ่งแสดงให้เห็นว่าการกระทำของ

¹⁰ UNITED STATES SENTENCING COMMISSION, 2012 USSC Guidelines Manual [Online], 10 November 2012. Available from <http://www.ussc.gov/Guidelines/index.cfm>

¹¹ 2012 USSC Guidelines Manual, §2B1.1. "...*(a) Base Offense Level:*

(1) 7, if (A) the defendant was convicted of an offense referenced to this guideline; and (B) that offense of conviction has a statutory maximum term of imprisonment of 20 years or more; or

(2) 6, otherwise."

See Ibid.

ผู้กระทำความผิดนั้นก่อให้เกิดความเสียหาย และเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคมในวงกว้างมากเท่านั้น สำหรับปัจจัยนี้มีหลักเกณฑ์ดังนี้¹²

หากผู้เสียหายมีจำนวนตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 2 ระดับ
หากผู้เสียหายมีจำนวนตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 4 ระดับ
หากผู้เสียหายมีจำนวนตั้งแต่ 250 คนขึ้นไป	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 6 ระดับ

3.1.2 ทรัพย์สินที่ถูกลัก

ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกลักมีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ **ราคาทรัพย์สินที่ถูกลัก** ซึ่งปัจจัยเกี่ยวกับราคาทรัพย์สินที่ถูกลักนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์สินที่ให้ศาลพิจารณาว่าทรัพย์สินที่ผู้กระทำความผิดลักไปนั้นมีราคาเท่าใด หลักการของการกำหนดปัจจัยนี้ขึ้นมา ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับการกำหนดปัจจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เสียหาย กล่าวคือ ยิ่งทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูงเท่าใด อัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดก็ยิ่งหนักขึ้นเท่านั้น เหตุที่บัญญัติอัตราโทษกลางกำหนดไว้เช่นนี้ เนื่องจากเห็นว่ายิ่งทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูงมากเท่าใด ก็ยิ่งสร้างความเสียหายให้แก่เจ้าทรัพย์สินมากขึ้นเท่านั้น สำหรับปัจจัยนี้มีหลักเกณฑ์ดังนี้¹³

¹² 2012 USSC Guidelines Manual, §2B1.1. “...(b) Specific Offense Characteristics...

(2) (Apply the greatest) If the offense—

(A) (i) involved 10 or more victims; or (ii) was committed through mass-marketing, increase by 2 levels;

(B) involved 50 or more victims, increase by 4 levels; or

(C) involved 250 or more victims, increase by 6 levels.”

See Ibid.

¹³ 2012 USSC Guidelines Manual, §2B1.1. “...(b) Specific Offense Characteristics

(1) If the loss exceeded \$5,000, increase the offense level as follows:

หากทรัพย์สินที่ถูกล้มมีราคาไม่เกิน \$5,000	ไม่เพิ่มระดับความร้ายแรง
หากทรัพย์สินที่ถูกล้มมีราคาสูงกว่า \$5,000	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 2 ระดับ
หากทรัพย์สินที่ถูกล้มมีราคาสูงกว่า \$10,000	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 4 ระดับ
หากทรัพย์สินที่ถูกล้มมีราคาสูงกว่า \$30,000	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 6 ระดับ
หากทรัพย์สินที่ถูกล้มมีราคาสูงกว่า \$70,000	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 8 ระดับ
หากทรัพย์สินที่ถูกล้มมีราคาสูงกว่า \$120,000	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 10 ระดับ
หากทรัพย์สินที่ถูกล้มมีราคาสูงกว่า \$200,000	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 12 ระดับ

Loss (Apply the Greatest)

Increase in Level

(A) \$5,000 or less

no increase

(B) More than \$5,000

add 2

(C) More than \$10,000

add 4

(D) More than \$30,000

add 6

(E) More than \$70,000

add 8

(F) More than \$120,000

add 10

(G) More than \$200,000

add 12

(H) More than \$400,000

add 14

(I) More than \$1,000,000

add 16

(J) More than \$2,500,000

add 18

(K) More than \$7,000,000

add 20

(L) More than \$20,000,000

add 22

(M) More than \$50,000,000

add 24

(N) More than \$100,000,000

add 26

(O) More than \$200,000,000

add 28

(P) More than \$400,000,000

add 30.”

See Ibid.

หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูงกว่า \$400,000	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 14 ระดับ
หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูงกว่า \$1,000,000	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 16 ระดับ
หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูงกว่า \$2,500,000	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 18 ระดับ
หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูงกว่า \$7,000,000	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 20 ระดับ
หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูงกว่า \$20,000,000	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 22 ระดับ
หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูงกว่า \$50,000,000	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 24 ระดับ
หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูงกว่า \$100,000,000	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 26 ระดับ
หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูงกว่า \$200,000,000	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 28 ระดับ
หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูงกว่า \$400,000,000	เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 30 ระดับ

3.1.3 สถานที่กระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิดมีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ การลักทรัพย์สินในสุสาน หรืออนุสรณ์สถานทหารผ่านศึก ซึ่งปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์สินในสุสาน หรืออนุสรณ์สถานทหารผ่านศึก (Theft of property from a national cemetery or veterans' memorial) นี้ เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์สินที่ถูกกำหนดไว้บัญญัติอัตราโทษกลางแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ หากการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์สินนั้นผู้กระทำความผิดได้ลักทรัพย์สินในสุสาน หรืออนุสรณ์สถานทหารผ่านศึกแล้ว ก็ให้เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 2 ระดับ¹⁴ เหตุที่บัญญัติอัตราโทษกลางกำหนดไว้เช่นนี้ เห็นว่าสุสานเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญต่อการรำลึกถึงผู้เสียชีวิต ส่วนอนุสรณ์สถานทหารผ่านศึกนั้นเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญต่อคนในชาติที่จะรำลึกถึงความกล้าหาญ คุณงามความดีของทหารที่ได้ออกรบเพื่อประเทศชาติ เป็นต้น

¹⁴ 2012 USSC Guidelines Manual, §2B1.1. "...(b) Specific Offense Characteristics...

(6) If the offense involved theft of, damage to, destruction of, or trafficking in, property from a national cemetery or veterans' memorial, increase by 2 levels." See Ibid.

3.1.4 ปัจจัยอื่นๆ

1) การลักทรัพย์จากบุคคลอื่น

ปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์จากบุคคลอื่น (Theft from the person of another) เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในบัญชีอัตราโทษกลาง แห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ความหมายของการลักทรัพย์จากบุคคลอื่นตามที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราโทษกลางฉบับนี้ คือ การลักทรัพย์ไปจากตัวเจ้าทรัพย์โดยตรงโดยปราศจากการใช้กำลัง ประทุษร้ายเจ้าทรัพย์ เช่น การล้วงกระเป๋า การลักกระเป๋าเงินที่เจ้าทรัพย์วางไว้บนรถเข็นในขณะที่ เจ้าทรัพย์กำลังเดินเลือกซื้อสินค้าอยู่ในห้างสรรพสินค้า เป็นต้น ทั้งนี้ หากการกระทำความผิดฐาน ลักทรัพย์เป็นการลักทรัพย์จากบุคคลอื่นแล้ว ก็ให้เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 2 ระดับ เหตุที่ บัญชีอัตราโทษกลางกำหนดไว้เช่นนี้ เห็นว่าการกระทำของจำเลยในลักษณะนี้แม้ไม่ได้ใช้กำลัง ประทุษร้ายจนเกิดอันตรายแก่เจ้าทรัพย์ แต่ก็เสี่ยงต่อการที่ผู้กระทำความผิดจะใช้กำลังประทุษร้าย เจ้าทรัพย์¹⁵ และก็มีลักษณะที่เป็นภัยร้ายแรงต่อสังคมเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการลักทรัพย์ไปจาก ตัวของเจ้าทรัพย์โดยตรง ทั้งๆ ที่เจ้าทรัพย์พกพาทรัพย์นั้นอยู่กับตัว

2) การลักทรัพย์โดยการฉ้อฉล

บัญชีอัตราโทษกลางได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์โดยการฉ้อฉลไว้ว่า หากจำเลยกระทำการลักทรัพย์โดยการฉ้อฉล หรือสำแดงเท็จว่าตนเป็นตัวแทน หรือกระทำการแทน องค์กรการกุศล องค์กรทางการศึกษา องค์กรทางศาสนา องค์กรทางการเมือง หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง กับรัฐบาล ฉ้อฉล หรือสำแดงเท็จด้วยประการใดๆ ในระหว่างการดำเนินคดีล้มละลาย ฯลฯ ก็ให้เพิ่ม ระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 2 ระดับ แต่ถ้าระดับความร้ายแรงรวมกันทั้งหมดแล้วน้อยกว่าระดับ 10 ก็ให้เพิ่มระดับความร้ายแรงเป็นระดับ 10¹⁶ เหตุที่บัญชีอัตราโทษกลางกำหนดไว้เช่นนี้ เห็นว่าการ

¹⁵ 2012 USSC Guidelines Manual, §2B1.1. "...*(b) Specific Offense Characteristics...*

(3) If the offense involved a theft from the person of another, increase by 2 levels." See *Ibid.*

¹⁶ 2012 USSC Guidelines Manual, §2B1.1. "...*(b) Specific Offense Characteristics...*

(9) If the offense involved (A) a misrepresentation that the defendant was acting on behalf of a charitable, educational, religious, or political organization, or a

ลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดฉ้อฉล หรือสำแดงเท็จด้วยประการใดๆ นั้น เป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรม เพราะเป็นการลักทรัพย์โดยการหลอกลวงเหยื่อจนเหยื่อเกิดความไว้วางใจ หรือความเชื่อใจในตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งบางกรณีกว่าที่เหยื่อจะทราบว่าตนถูกหลอก ผู้กระทำความผิดก็ได้หลบหนีไปไกลแล้ว เป็นต้น

3) การลักทรัพย์โดยคาดหมายได้ว่าจะก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ชีวิต หรือร่างกายของบุคคลอื่นโดยจำเลยมีอาวุธอันตรายไว้ในความครอบครอง

บัญชีอัตราโทษกลางได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์โดยคาดหมายได้ว่าจะก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ชีวิต หรือร่างกายของบุคคลอื่นโดยจำเลยมีอาวุธอันตรายไว้ในความครอบครองไว้ว่าหากจำเลยกระทำการลักทรัพย์โดยคาดหมายได้ว่าจะก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ชีวิต หรือร่างกายของบุคคลอื่นโดยที่จำเลยมีอาวุธอันตรายไว้ในความครอบครอง เช่น อาวุธปืน วัตถุระเบิด เป็นต้น ก็ให้เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 2 ระดับ แต่ถ้าระดับความร้ายแรงรวมกันทั้งหมดแล้วน้อยกว่าระดับ 14 ก็ให้เพิ่มระดับความร้ายแรงเป็นระดับ 14¹⁷ เหตุที่บัญชีอัตราโทษกลางกำหนดไว้เช่นนี้ เห็นว่าการลักทรัพย์ในลักษณะนี้มีความเสี่ยงสูงที่ผู้กระทำความผิดจะใช้อาวุธอันตรายประทุษร้ายจนเจ้าทรัพย์ได้รับอันตรายแก่ชีวิต และร่างกาย

government agency; (B) a misrepresentation or other fraudulent action during the course of a bankruptcy proceeding; (C) a violation of any prior, specific judicial or administrative order, injunction, decree, or process not addressed elsewhere in the guidelines; or (D) a misrepresentation to a consumer in connection with obtaining, providing, or furnishing financial assistance for an institution of higher education, increase by 2 levels. If the resulting offense level is less than level 10, increase to level 10.” See Ibid.

¹⁷ 2012 USSC Guidelines Manual, §2B1.1. “...(b) Specific Offense Characteristics...

(14) If the offense involved (A) the conscious or reckless risk of death or serious bodily injury; or (B) possession of a dangerous weapon (including a firearm) in connection with the offense, increase by 2 levels. If the resulting offense level is less than level 14, increase to level 14.” See Ibid.

เมื่อศาลได้ทำการกำหนดระดับชั้นความร้ายแรงที่เป็นฐานใน ส่วนที่ 1 และทำการเพิ่มระดับชั้นความร้ายแรงโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ ในส่วนที่ 2 แล้ว ในส่วนที่ 3 ซึ่งเป็นส่วนสุดท้ายของการกำหนดอัตราโทษตามหลักเกณฑ์ที่ระบุไว้บัญญัติอัตราโทษกลางฉบับนี้ก็คือ การแปลงผลลัพธ์ออกมาเป็นอัตราโทษจำคุกเบื้องต้นที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด รายละเอียดดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางแปลงผลลัพธ์เป็นอัตราโทษจำคุกเบื้องต้นที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด
(จำนวนเดือนจำคุก)¹⁸

ระดับชั้น ความ ร้ายแรง	ประวัติการประกอบอาชญากรรมจำแนกตามประเภท					
	ประเภท 1 (0 หรือ 1)	ประเภท 2 (2 หรือ 3)	ประเภท 3 (4, 5, 6)	ประเภท 4 (7, 8, 9)	ประเภท 5 (10, 11, 12)	ประเภท 6 (13 ขึ้นไป)
1	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6
2	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	1-7
3	0-6	0-6	0-6	0-6	2-8	3-9
4	0-6	0-6	0-6	2-8	4-10	6-12
5	0-6	0-6	1-7	4-10	6-12	9-15
6	0-6	1-7	2-8	6-12	9-15	12-18
7	0-6	2-8	4-10	8-14	12-18	15-21
8	0-6	4-10	6-12	10-16	15-21	18-24
9	4-10	6-12	8-14	12-18	18-24	21-27
10	6-12	8-14	10-16	15-21	21-27	24-30
11	8-14	10-16	12-18	18-24	24-30	27-33
12	10-16	12-18	15-21	21-27	27-33	30-37
13	12-18	15-21	18-24	24-30	30-37	33-41
14	15-21	18-24	21-27	27-33	33-41	37-46
15	18-24	21-27	24-30	30-37	37-46	41-51

¹⁸ UNITED STATES SENTENCING COMMISSION, 2012 USSC Guidelines Manual [Online], 10 November 2012. Available from <http://www.ussc.gov/Guidelines/index.cfm>

16	21-27	24-30	27-33	33-41	41-51	46-57
17	24-30	27-33	30-37	37-46	46-57	51-63
18	27-33	30-37	33-41	41-51	51-63	57-71
19	30-37	33-41	37-46	46-57	57-71	63-78
20	33-41	37-46	41-51	51-63	63-78	70-87
21	37-46	41-51	46-57	57-71	70-87	77-96
22	41-51	46-57	51-63	63-78	77-96	84-105
23	46-57	51-63	57-71	70-87	84-105	92-115
24	51-63	57-71	63-78	77-96	92-115	100-125
25	57-71	63-78	70-87	84-105	100-125	110-137
26	63-78	70-87	78-97	92-115	110-137	120-150
27	70-87	78-97	87-108	100-125	120-150	130-162
28	78-97	87-108	97-121	110-137	130-162	140-175
29	87-108	97-121	108-135	121-151	140-175	151-188
30	97-121	108-135	121-151	135-168	151-188	168-210
31	108-135	121-151	135-168	151-188	168-210	188-235
32	121-151	135-168	151-188	168-210	188-235	210-262
33	135-168	151-188	168-210	188-235	210-262	235-293
34	151-188	168-210	188-235	210-262	235-293	262-327
35	168-210	188-235	210-262	235-293	262-327	292-365
36	188-235	210-262	235-293	262-327	292-365	324-405

37	210-262	235-293	262-327	292-365	324-405	360- ตลอดชีวิต
38	235-293	262-327	292-365	324-405	360- ตลอดชีวิต	360- ตลอดชีวิต
39	262-327	292-365	324-405	360- ตลอดชีวิต	360- ตลอดชีวิต	360- ตลอดชีวิต
40	292-365	324-405	360- ตลอดชีวิต	360- ตลอดชีวิต	360- ตลอดชีวิต	360- ตลอดชีวิต
41	324-405	360- ตลอดชีวิต	360- ตลอดชีวิต	360- ตลอดชีวิต	360- ตลอดชีวิต	360- ตลอดชีวิต
42	360- ตลอดชีวิต	360- ตลอดชีวิต	360- ตลอดชีวิต	360- ตลอดชีวิต	360- ตลอดชีวิต	360- ตลอดชีวิต
43	ตลอดชีวิต	ตลอดชีวิต	ตลอดชีวิต	ตลอดชีวิต	ตลอดชีวิต	ตลอดชีวิต

จากตารางแปลงผลลัพธ์เป็นอัตราโทษจำคุกเบื้องต้นที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าแนวตั้งของตารางได้ระบุถึงผลรวมระหว่างระดับชั้นความร้ายแรงที่เป็นฐาน (ส่วนที่ 1) กับการเพิ่มระดับชั้นความร้ายแรงโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ (ส่วนที่ 2) ซึ่งมีทั้งสิ้น 43 ระดับ ส่วนแนวนอนได้จำแนกประวัติการประกอบอาชญากรรม (Criminal History Category) ของผู้กระทำความผิดออกมาเป็นกลุ่มตามระดับคะแนน ซึ่งมีทั้งหมด 6 กลุ่ม

การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ของบัญชีอัตราโทษฉบับนี้นั้น เบื้องต้นศาลต้องทำการกำหนดระดับชั้นความร้ายแรงที่เป็นฐานก่อน จากนั้นก็ทำการเพิ่มระดับชั้นความร้ายแรงโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในบัญชีอัตราโทษ เช่น หากทรัพย์ที่ถูกลักมีราคาสูง ก็ต้องเพิ่มระดับชั้นความร้ายแรงขึ้นอีก เป็นต้น เมื่อหาผลรวมระหว่าง 2 ขั้นตอนดังกล่าวมาข้างต้นได้แล้ว ลำดับต่อไปจึงเป็นการพิจารณาว่าผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์เคยกระทำความผิดมาก่อนแล้วหรือไม่ ถ้าเคยเป็นจำนวนกี่ครั้ง เป็นความผิดประเภทใดบ้าง จากนั้นก็ทำการคำนวณคะแนนประวัติการประกอบอาชญากรรมจากข้อมูลที่ได้โดยอาศัยวิธีการคำนวณตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน

ส่วนอื่นของบัญชีอัตราโทษฉบับนี้ (ผู้เขียนไม่ขอศึกษารายละเอียดก้าวล่วงไปถึงส่วนนี้) เมื่อได้ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นทั้งหมดแล้วก็จะสามารถระบุได้ว่าโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นคืออัตราใด ยกตัวอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรม เช่น นายดำที่เพิ่งพ้นโทษจำคุกมาไม่ถึง 2 ปี ได้ก่อเหตุลักนาฬิกาข้อมือของผู้เสียหายราคา 7,000 เหรียญ การพิจารณากำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่นายดำสามารถทำได้ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดระดับขั้นความร้ายแรงที่เป็นฐานซึ่งก็คือระดับ 6 ขั้นตอนที่ 2 เพิ่มระดับขั้นความร้ายแรงโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ ดังนี้ ทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคา มากกว่า 5,000 เหรียญขึ้นไปก็เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นอีก 2 ระดับ ในกรณีนี้ผลรวมของทั้ง 2 ขั้นตอนได้เท่ากับ 8 (ได้จาก 6+2) ขั้นตอนที่ 3 พิจารณาประวัติการประกอบอาชญากรรมของนายดำ ปรากฏว่าตามข้อเท็จจริงนายดำได้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์สินนี้ภายในระยะเวลา 2 ปี นับแต่วันพ้นโทษ บัญชีอัตราโทษฉบับนี้ก็ให้บวกคะแนนประวัติการประกอบอาชญากรรม 2 คะแนน ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาตารางแปลงผลลัพธ์เป็นอัตราโทษจำคุกเบื้องต้นที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด แนวตั้งที่ระดับ 8 และแนวนอนที่ระดับ 2 แล้วก็จะพบว่าอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่นายดำคือ อัตราโทษจำคุกระหว่าง 4 เดือน ถึง 10 เดือน เป็นต้น¹⁹

3.1.5 ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์

ข้อสังเกตประการแรก การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ทางปฏิบัติศาลสหรัฐไม่ได้คำนึงแต่เฉพาะปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในบัญชีอัตราโทษฉบับนี้เท่านั้น เพราะประมวลกฎหมายอาญาแห่งสหรัฐ หรือ United States Code (USC) ลักษณะ (Title) 18 มาตรา 3661 ได้กำหนดไว้ว่าไม่มีข้อจำกัดในการที่ศาลจะนำข้อมูลต่างๆ มาใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด และในมาตรา 3553 ยังได้กำหนดปัจจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางให้ศาลใช้ดุลพินิจในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอีกด้วย ดังนี้ 1) ให้ศาลพิจารณาถึงสภาพความผิด และประวัติการประกอบอาชญากรรม 2) ให้ศาลพิจารณาถึงความจำเป็นในการลงโทษว่าเป็นไปเพื่อข่มขู่ยับยั้ง เพื่อคุ้มครองสังคม เพื่อฝึกอาชีพ เพื่อให้การศึกษา และเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดหรือไม่ 3) ให้ศาลพิจารณาถึงประเภทของโทษที่ศาลสามารถกำหนดได้ 4) ให้ศาลพิจารณาถึงแนวทางปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษแก่ผู้กระทำความผิด และนโยบายของคณะกรรมการกำหนดอัตราโทษแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา 5) ให้ศาลพิจารณาถึงความจำเป็นของการ

¹⁹ ณรงค์ ใจหาญ และคณะ, การกำหนดชั้นโทษและการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา, หน้า 129-130.

หลีกเลี่ยงความไม่เสมอภาคในการลงโทษ และ 6) ให้ศาลพิจารณาถึงความจำเป็นในการชดเชยให้แก่ผู้เสียหาย²⁰ นอกจากนี้ ในหมวดความผิดฐานลักทรัพย์และรับของโจรของประมวลกฎหมายอาญาแห่งสหรัฐ (USC) ฉบับนี้ ยังได้บัญญัติให้เห็นถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์กรณีต่างๆ ไว้ด้วย เช่น มาตรา 655 บัญญัติปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดมีสถานะเป็นผู้ตรวจสอบทางการเงินของธนาคาร (Bank Examiner) มาตรา 656 บัญญัติปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดมีสถานะเป็นพนักงาน หรือลูกจ้างของธนาคาร (Bank Officer or Employee) มาตรา 664 บัญญัติปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์จากเงินในแผนจัดการผลประโยชน์ด้านสวัสดิการ และบำนาญให้แก่ลูกจ้าง (Employee Welfare Benefit Plan or Employee Pension Benefit Plan) มาตรา 667 บัญญัติปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์ประเภทปศุสัตว์ (Livestock) มาตรา 668 บัญญัติปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์ประเภทผลงานศิลปะชิ้นสำคัญ (Major Artwork) มาตรา 670 บัญญัติปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์ประเภทผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ (Medical Products) แต่ทั้งนี้ ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแห่งสหรัฐ (USC) นั้น ก็ถูกบัญญัติไว้แต่เพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ ไม่ได้ถูกกำหนดให้แน่ชัดลงไปเลยว่าหากเป็นการลักทรัพย์ประเภทปศุสัตว์แล้ว ศาลควรที่จะต้องกำหนดโทษซึ่งจะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด คงบัญญัติไว้แต่เพียงระวางโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดเท่านั้น (กรณีลักทรัพย์ประเภทปศุสัตว์ประมวลกฎหมายอาญาแห่งสหรัฐ (USC) มาตรา 667 ได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ไม่เกิน 5 ปี)²¹ เป็นต้น

ข้อสังเกตประการที่สอง บัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาฉบับนี้ไม่ได้บังคับให้ศาลต้องปฏิบัติตามโดยที่ศาลไม่สามารถใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษได้เองแต่อย่างใด เพียงแต่หากศาลกำหนดอัตราโทษตามที่ได้มีการให้คำแนะนำไว้ในบัญชีอัตราโทษฉบับนี้แล้ว ศาลก็ไม่จำเป็นต้องให้เหตุผลประกอบคำพิพากษาอีก แต่หากศาลประสงค์จะกำหนดอัตราโทษให้แตกต่างไปจากที่ได้มีการให้คำแนะนำไว้ในบัญชีอัตราโทษฉบับนี้แล้ว ศาลก็ต้องระบุเหตุผลไว้ในคำพิพากษาให้ชัดเจนด้วย ทั้งนี้ โดยศาลอุทธรณ์จะเป็นผู้ที่มีอำนาจตรวจสอบว่าศาลชั้นต้นได้ใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษตามที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราโทษหรือไม่ และหากศาลชั้นต้นใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษแตกต่างไปจากบัญชีอัตราโทษแล้ว เหตุผลที่ศาลชั้นต้นระบุไว้ในคำพิพากษานั้นเป็นเหตุผลที่สมควรหรือไม่²² ด้วยเหตุนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าบัญชีอัตราโทษสำหรับ

²⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 126, 128.

²¹ Office of the Law Revision Counsel, **United States Code** [Online], 6 January 2014. Available from <http://uscode.house.gov/browse.xhtml?jsessionid=46442C80F4B8C40F48DE5AD2ACA13CAD>

²² ณรงค์ ใจหาญ และคณะ, การกำหนดชั้นโทษและการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา, หน้า 129.

ความผิดฐานลักทรัพย์ฉบับนี้นั้น ไม่ได้ตัด หรือจำกัดอำนาจดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์แต่อย่างใด

ข้อสังเกตประการสุดท้าย มีผู้เห็นว่าบัญชีอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น ได้ให้ความสำคัญแต่เฉพาะโทษจำคุก และยังได้กำหนดปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับแต่ละฐานความผิด (รวมถึงความผิดฐานลักทรัพย์) ไว้แต่เพียงบางปัจจัยซึ่งยังไม่ครอบคลุมข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน จึงเห็นว่าคณะกรรมการกำหนดอัตราโทษแห่งประเทศไทย หรือ United States Sentencing Commission (USSC) ควรแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีอัตราโทษให้มีโทษทางเลือกอื่นๆ มากขึ้น และที่สำคัญควรแก้ไขเพิ่มเติมให้มีปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานต่างๆ เพิ่มขึ้นด้วย เพื่อให้การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดเบี่ยงเบนไปจากบัญชีอัตราโทษน้อยที่สุด²³ นอกจากนี้ ยังมีผู้เห็นว่าบัญชีอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น บางฐานความผิดก็ยังมีตารางการกำหนดอัตราโทษที่ซับซ้อนมากจนเกินไป ส่งผลให้เกิดความไม่สะดวกแก่ศาลในการใช้ดุลพินิจตามคำแนะนำของบัญชีอัตราโทษ²⁴ ทั้งนี้ เมื่อผู้เขียนนำความคิดเห็นดังกล่าวนี้มาพิจารณาแล้ว ก็เห็นพ้องด้วยว่าบัญชีอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกานั้นกำลังเผชิญกับปัญหาดังกล่าวอยู่จริง ฉะนั้น ในการจัดทำบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบัญชีอัตราโทษควรพยายามวิเคราะห์หาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมให้ได้มากที่สุด เพื่อนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา และที่สำคัญควรหลีกเลี่ยงการจัดทำบัญชีอัตราโทษในลักษณะที่มีความซับซ้อน หากทำได้ดังนี้แล้วผู้เขียนก็เห็นว่า จะช่วยให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจได้สะดวกยิ่งขึ้น และเป็นการลดโอกาสที่ศาลจะใช้ดุลพินิจเบี่ยงเบนไปจากบัญชีอัตราโทษด้วย

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาเฉพาะที่ปรากฏอยู่ในบัญชีอัตราโทษที่มีชื่อว่า 2012 USSC Guidelines Manual นั้น

²³ J.P. Hanlon, Sean Hecker and David Gopstein, “Feature Expanding the Zones a Modest Proposal to Increase the Use of Alternatives to Incarceration in Federal Sentencing” American Bar Association Criminal Justice 24 Crim. Just. 26 (Winter, 2010) Available from <http://www.lexisnexis.com>

²⁴ Frank O. Bowman, “Symposium: Panel Four: The Institutional Concerns Inherent in Sentencing Regimes: The Failure of the Federal Sentencing Guidelines: A Structural Analysis” The Columbia Law Review 105 Colum. L. Rev. 1315 (May, 2005) Available from <http://www.lexisnexis.com>

มีหลายปัจจัย ประกอบด้วย **ปัจจัยเกี่ยวกับตัวเสียหาย** มีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ จำนวนผู้เสียหาย **ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกลัก** มีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ ราคาทรัพย์สินที่ถูกลัก **ปัจจัยเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิด** มีเพียงปัจจัยเดียวเช่นกัน ได้แก่ การลักทรัพย์ในสุสานหรืออนุสรณ์สถานทหารผ่านศึก **และปัจจัยอื่นๆ** ได้แก่ การลักทรัพย์จากบุคคลอื่น การลักทรัพย์โดยการฉ้อฉล และการลักทรัพย์โดยคาดหมายได้ว่าจะก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายของบุคคลอื่นโดยจำเลยมีอาวุธอันตรายไว้ในความครอบครอง

3.2 ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศอังกฤษ

ความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศอังกฤษได้ถูกบัญญัติขึ้นในรูปแบบของพระราชบัญญัติ (Act) ซึ่งก็คือ The Theft Act 1968 นั่นเอง โดยมาตรา 1 (1) แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ให้คำนิยามเบื้องต้นของความผิดฐานลักทรัพย์ (Basic Definition of Theft) ไว้ว่า “A person is guilty of theft, if he dishonestly appropriates property belonging to another with the intention of permanently depriving the other of it; and “thief” and “steal” shall be construed accordingly.”²⁵ ซึ่งเมื่อพิจารณาคำนิยามดังกล่าวข้างต้นแล้วจะเห็นว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดว่าหากบุคคลใดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปโดยทุจริต ประกอบกับมีเจตนาที่ยึดถือเอาทรัพย์สินนั้นเป็นของตนโดยเด็ดขาดแล้ว ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

สำหรับบัญญัติอัตราโทษที่ศาลได้นำมาใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ในปัจจุบันคือบัญญัติอัตราโทษที่มีชื่อว่า “Theft and Burglary in a building other than a dwelling” โดยศาลได้เริ่มนำมาปรับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม ค.ศ. 2009 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน บัญชีอัตราโทษฉบับนี้ถูกจัดทำขึ้นโดยองค์กรอิสระที่มีชื่อว่า Sentencing Guidelines Council (องค์กรนี้จัดตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติมาตรา 170 (9) แห่ง The Criminal Justice Act (CJA) 2003)²⁶ ซึ่งเมื่อพิจารณาโครงสร้างของบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ฉบับนี้แล้วก็พบว่าถูกออกแบบมาเพื่อช่วยให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ได้อย่างเหมาะสม และเป็นไปในแนวทางเดียวกันมากขึ้น โดยเนื้อหาของบัญญัติอัตราโทษได้ระบุถึงลำดับขั้นของอัตราโทษในลักษณะที่ว่าหากคดีมี

²⁵ The Theft Act 1968, Section 1 (1)

²⁶ Criminal Justice Act 2003, Section 170 (9) “Guidelines relating to sentencing and allocation...The Council may, after making any amendment of the draft guidelines which it considers appropriate, issue the guidelines as definitive guidelines.”

ข้อเท็จจริงแห่งคดีตรงกับปัจจัยตามที่บัญญัติอัตราโทษได้กำหนดไว้ ศาลก็ควรกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดตามที่ได้มีการให้คำแนะนำไว้ในบัญญัติอัตราโทษ²⁷

ส่วนขั้นตอนของการใช้ดุลพินิจในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดความผิดฐานลักทรัพย์นั้น บัญชีอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดไว้ 6 ขั้นตอนหลัก²⁸ ได้แก่ 1) การกำหนดจุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) 2) การพิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ 3) การพิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษ 4) การลดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดซึ่งให้การรับสารภาพ 5) การพิจารณา และทำคำสั่งให้ความช่วยเหลือแก่เหยื่อ 6) การกำหนดผลรวมแห่งอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด และ 7) การให้เหตุผลประกอบคำพิพากษา²⁹

นอกจากนี้ บัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ฉบับนี้ยังได้แบ่งปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ออกเป็น 4 กรณีหลัก ได้แก่ 1) การลักทรัพย์ซึ่งตนได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ดูแลรักษา 2) การลักทรัพย์ในเคหสถาน 3) การลักทรัพย์จากบุคคลอื่น และ 4) การลักทรัพย์จากร้านค้า ซึ่งการลักทรัพย์ในแต่ละกรณีประกอบไปด้วยปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.2.1 การลักทรัพย์ซึ่งตนได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ดูแลรักษา

การลักทรัพย์ซึ่งตนได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ดูแลรักษา หรือ Theft in Breach of Trust บัญชีอัตราโทษของประเทศอังกฤษได้กำหนดอัตราโทษขั้นสูงสุด (Maximum Penalty) ไว้ที่

²⁷ SENTENCING COUNCIL, *Theft and Burglary in a building other than a dwelling* [Online], 20 November 2012. Available from http://sentencingcouncil.judiciary.gov.uk/docs/web_Theft_and_Burglary_of_a_building_other_than_a_dwelling.pdf

²⁸ Ibid.

²⁹ *Criminal Justice Act 2003, Section 174 (2) (a)* ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้เหตุผลประกอบคำพิพากษาไว้มีใจความว่า “Duty to give reasons for, and explain effect of, sentence... In complying with subsection (1) (a), the court must- where guidelines indicate that a sentence of a particular kind, or within a particular range, would normally be appropriate for the offence and the sentence is of a different kind, or is outside that range, state the court’s reasons for deciding on a sentence of a different kind or outside that range...”

7 ปี³⁰ โดยปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ในกรณีนี้ ประกอบไปด้วย ปัจจัยดังต่อไปนี้

3.2.1.1 ทรัพย์ที่ถูกลัก

ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่ถูกลักมีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ **ราคาทรัพย์ที่ถูกลัก** ซึ่ง Theft and Burglary in a building other than a dwelling ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้³¹

- หากทรัพย์ที่ถูกลักมีราคาตั้งแต่ \$125,000 ขึ้นไป ได้กำหนดจุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ไว้ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 3 ปี และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษแล้วไว้ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลาระหว่าง 2 ปี ถึง 6 ปี

- หากทรัพย์ที่ถูกลักมีราคาตั้งแต่ \$20,000 ขึ้นไป แต่น้อยกว่า \$125,000 ได้กำหนดจุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ไว้ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 2 ปี และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษแล้วไว้ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลาระหว่าง 12 เดือน ถึง 3 ปี

- หากทรัพย์ที่ถูกลักมีราคาตั้งแต่ \$2,000 ขึ้นไป แต่น้อยกว่า \$20,000 ได้กำหนดจุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ไว้ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 18 สัปดาห์ และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษแล้วไว้ให้ทำงานบริการสังคมในอัตราขั้นสูงสุด ถึงให้จำคุกเป็นระยะเวลา 12 เดือน

- หากทรัพย์ที่ถูกลักมีราคาน้อยกว่า \$2,000 ได้กำหนดจุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ไว้ให้ทำงานบริการสังคมในอัตราขั้นปานกลาง และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษแล้วไว้ให้ลงโทษปรับถึงให้จำคุกเป็นระยะเวลา 26 สัปดาห์

³⁰ SENTENCING COUNCIL, *Theft and Burglary in a building other than a dwelling* [Online], 20 November 2012. Available from http://sentencingcouncil.judiciary.gov.uk/docs/web_Theft_and_Burglary_of_a_building_other_than_a_dwelling.pdf

³¹ Ibid.

เหตุที่บัญญัติอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับราคาทรัพย์สินที่ถูกลักไว้ในลักษณะที่ว่ายิ่งทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูง อัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดก็ยิ่งหนักขึ้นด้วย เนื่องจากเห็นว่ายิ่งทรัพย์สินที่ถูกลักมีราสูงมากเท่าใด ก็ยิ่งสร้างความเสียหายให้แก่เจ้าทรัพย์มากขึ้นเท่านั้น

3.2.2 การลักทรัพย์ในเคหสถาน

การลักทรัพย์ในเคหสถาน หรือ Theft in a Dwelling บัญชีอัตราโทษของประเทศอังกฤษได้กำหนดอัตราโทษขั้นสูงสุด (Maximum Penalty) ไว้ที่ 7 ปี³² โดยปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ในกรณีนี้ ประกอบไปด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

3.2.2.1 ตัวผู้เสียหาย

ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหายมีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ **เหยื่อที่มีความอ่อนแอ** ซึ่ง Theft and Burglary in a building other than a dwelling ได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับเหยื่อที่มีความอ่อนแอไว้ว่าหากการลักทรัพย์ประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าจำเลยได้ลงมือกระทำความผิดต่อเหยื่อที่มีความอ่อนแอ เช่น เหยื่อที่เป็นเด็ก เหยื่อที่เป็นคนพิการ เป็นต้น จุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ก็จะอยู่ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 18 สัปดาห์ และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษแล้วไว้ที่ให้ทำงานบริการสังคมในอัตราขั้นสูงสุดถึงให้จำคุกเป็นระยะเวลา 12 เดือน³³

อนึ่ง หากการลักทรัพย์ในเคหสถานนั้น จำเลยไม่ได้ลงมือกระทำความผิดต่อเหยื่อที่มีความอ่อนแอ จุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ก็จะอยู่ที่ให้ทำงานบริการสังคมในอัตราขั้นปานกลาง และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษแล้วไว้ที่ให้ลงโทษปรับถึงให้จำคุกเป็นระยะเวลา 18 สัปดาห์³⁴

³² Ibid.

³³ Ibid.

³⁴ Ibid.

เหตุที่บัญญัติอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับเหยื่อที่มีความอ่อนแอไว้ด้วยนั้น เนื่องจากการลงมือลักทรัพย์ต่อเหยื่อที่มีความอ่อนแอ นั้นสามารถกระทำได้สะดวก เพราะโดยปกติแล้วเหยื่อที่มีความอ่อนแอ เช่น เด็ก คนพิการ หรือคนชรา ฯลฯ เป็นบุคคลที่อาจถูกหลอกลวงได้ง่าย และไม่มีพลังกำลังเพียงพอที่จะป้องกันขัดขวางการกระทำของผู้กระทำความผิด

3.2.2.2 พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด

1) การขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่อที่มีความอ่อนแอ (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์)

Theft and Burglary in a building other than a dwelling ได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่อที่มีความอ่อนแอ (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์) ไว้ว่าหากการลักทรัพย์ประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าจำเลยได้ลงมือกระทำความผิดโดยขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่อที่มีความอ่อนแอ ซึ่งการขู่ นั้นไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์ จุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ก็จะอยู่ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 18 เดือน และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษแล้วไว้ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 12 เดือน ถึง ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 3 ปี³⁵ เหตุที่บัญญัติอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่อที่มีความอ่อนแอ (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์) ไว้ด้วยนั้น เนื่องจากการกระทำของผู้กระทำความผิดเป็นการกระทำที่อุกอาจ ขนาดเหยื่อเป็นบุคคลที่มีความอ่อนแออยู่แล้ว ผู้กระทำความผิดก็ยังข่มขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่ออีก ซึ่งบางกรณีอาจส่งผลให้เหยื่อที่มีความอ่อนแอเกิดความกลัวในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นๆ ในสังคมอีกด้วย เป็นต้น

2) การใช้อุบายหลอกลวงเหยื่อที่มีความอ่อนแอ

Theft and Burglary in a building other than a dwelling ได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการใช้อุบายหลอกลวงเหยื่อที่มีความอ่อนแอไว้ว่า หากการลักทรัพย์ประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าจำเลยได้ลงมือกระทำความผิดโดยใช้อุบายหลอกลวงเหยื่อที่มีความอ่อนแอ เช่น จำเลยเข้าไปลักทรัพย์ในบ้านเหยื่อ โดยออกอุบายหลอกลวงเหยื่อว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของการไฟฟ้า

³⁵ Ibid.

ขอเข้าไปตรวจสภาพสายไฟฟ้าภายในบ้าน ฯลฯ จุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ก็จะอยู่ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 18 เดือน และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษ แล้วไว้ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 12 เดือน ถึง ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 3 ปี³⁶ เหตุที่บัญญัติอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการใช้อุบายหลอกลวงเหยื่อที่มีความอ่อนแอไว้ด้วยนั้น เนื่องจากการลักทรัพย์ในลักษณะนี้ผู้กระทำความผิดสามารถหลอกลวงเหยื่อที่มีความอ่อนแอ เช่น เด็ก คนพิการ หรือคนชรา ฯลฯ ได้ง่ายกว่าคนปกติทั่วไป ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดสามารถลงมือลักทรัพย์ได้ง่าย และสะดวกยิ่งขึ้น

อนึ่ง Theft and Burglary in a building other than a dwelling ได้กำหนดปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษไว้ด้วย แต่ทั้งนี้ ปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษดังกล่าวไม่ได้ถูกกำหนดไว้โดยชัดแจ้งว่าหากการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ในเคสสถานประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงซึ่งต้องด้วยปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษแล้ว จะต้องเพิ่มโทษที่จะลงแก่จำเลยในอัตราเท่าใด คงปล่อยให้เป็นการดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่จำเลยตามที่เห็นสมควร โดยปราศจากการแนะนำจากบัญญัติอัตราโทษ

ปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษประกอบไปด้วยปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้³⁷

1) การแก้แค้น

ปัจจัยเกี่ยวกับการแก้แค้นเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษ เหตุที่บัญญัติอัตราโทษได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการแก้แค้นไว้ด้วยนั้น เนื่องจากไม่ต้องการให้ผู้กระทำความผิดลงโทษ (แก้แค้น) ผู้ถูกลักทรัพย์ด้วยตนเอง เพราะอำนาจลงโทษบุคคลนั้นโดยปกติแล้วหากเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาย่อมเป็นอำนาจของรัฐ ไม่ใช่ของประชาชนคนใดคนหนึ่ง

³⁶ Ibid.

³⁷ Ibid.

2) ความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย

ปัจจัยเกี่ยวกับความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหายนั้นเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษ เหตุที่บัญญัติอัตราโทษกำหนดปัจจัยนี้ไว้ด้วยนั้น เนื่องจากเห็นว่าเป็นการลักทรัพย์ในลักษณะที่อุกอาจ เพราะนอกจากผู้กระทำความผิดจะมีเจตนาลักทรัพย์เป็นตั้งต้นแล้ว ยังมีความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของเจ้าทรัพย์อีกด้วย

3) การเผชิญหน้าเหยื่อ

ปัจจัยเกี่ยวกับการเผชิญหน้าเหยื่อนั้นเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษ เหตุที่บัญญัติอัตราโทษกำหนดปัจจัยนี้ไว้ด้วยนั้น เนื่องจากเห็นว่าการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดเผชิญหน้ากับเหยื่อนั้น เป็นการแสดงออกโดยชัดแจ้งให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่เคารพต่อการครอบครองทรัพย์สินของเหยื่อเลย

4) การชู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์)

ปัจจัยเกี่ยวกับการชู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์) เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษ เหตุที่บัญญัติอัตราโทษกำหนดปัจจัยนี้ไว้ด้วยนั้น เนื่องจากเห็นว่าการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดชู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่อนั้นเป็นการกระทำที่อุกอาจ และไม่เคารพต่อสิทธิครอบครองทรัพย์สินของเหยื่อเลย (ปัจจัยข้อนี้แตกต่างไปจากปัจจัยในหัวข้อข้อ 3.2.2.2 ในส่วนของปัจจัยเกี่ยวกับการชู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่อที่มีความอ่อนแอกว่า (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์) ตรงที่ว่าปัจจัยข้อนี้ไม่ได้จำกัดครัดเคร่งว่าผู้กระทำความผิดจะต้องกระทำต่อเหยื่อที่มีความอ่อนแอกว่า)

5) การใช้อุบายหลอกลวง

ปัจจัยเกี่ยวกับการใช้อุบายหลอกลวงเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษ เหตุที่บัญญัติอัตราโทษกำหนดปัจจัยนี้

ไว้ด้วยนั้น เนื่องจากการใช้อุบายหลอกลวงเหยื่อเป็นการสร้างความสะดวกแก่การลงมือกระทำ ความผิดฐานลักทรัพย์เป็นอย่างมาก เพราะเป็นการทำให้เหยื่อเชื่อใจ หรือไว้วางใจก่อนแล้วจึงค่อย ทำการลักทรัพย์ (ปัจจัยข้อนี้แตกต่างไปจากปัจจัยในหัวข้อ 3.2.2.2 ในส่วนของปัจจัยเกี่ยวกับการใช้อุบายหลอกลวงเหยื่อที่มีความอ่อนแอ ตรงที่ว่าปัจจัยข้อนี้ไม่ได้จำกัดครั้งคราวว่าจำเลยจะต้อง กระทำต่อเหยื่อที่มีความอ่อนแอ)

6) การขัดขวางไม่ให้เหยื่อขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น

ปัจจัยเกี่ยวกับการขัดขวางไม่ให้เหยื่อขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษ สำหรับพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดขัดขวางไม่ให้เหยื่อขอความช่วยเหลือจาก บุคคลอื่น เช่น จำเลยตัดสายสัญญาณโทรศัพท์ภายในบ้านของเหยื่อ เพื่อไม่ให้เหยื่อโทรแจ้งเจ้าหน้าที่ ตำรวจ หรือเพื่อไม่ให้เหยื่อโทรขอความช่วยเหลือจากบุคคลภายนอก เป็นต้น³⁸ เหตุที่บัญญัติอัตราโทษ กำหนดปัจจัยนี้ไว้ด้วยนั้น เนื่องจากการกระทำของผู้กระทำความผิดในลักษณะนี้เป็นการจำกัดสิทธิ เสรีภาพของเหยื่อในการที่จะติดต่อสื่อสารเพื่อขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เมื่อตนกำลังตกอยู่ใน สถานะอันตรายอันเกิดจากการกระทำของผู้กระทำความผิด

3.2.3 การลักทรัพย์จากบุคคลอื่น

การลักทรัพย์จากบุคคลอื่น หรือ Theft from the Person บัญชีอัตราโทษของ ประเทศอังกฤษได้กำหนดอัตราโทษขั้นสูงสุด (Maximum Penalty) ไว้ที่ 7 ปี³⁹ โดยปัจจัยในการ กำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ในกรณีนี้ ประกอบไปด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

3.2.3.1 ตัวผู้เสียหาย

ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหายมีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ **เหยื่อที่มีความอ่อนแอ** ซึ่ง Theft and Burglary in a building other than a dwelling ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า หากการลักทรัพย์ประกอบไปด้วยพฤติการณ์ที่จำเลยได้ลงมือกระทำความผิดต่อเหยื่อที่มีความอ่อนแอ

³⁸ Ibid.

³⁹ Ibid.

เช่น เหยื่อที่เป็นเด็ก เหยื่อที่เป็นคนพิการ เป็นต้น จุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ก็จะอยู่ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 18 สัปดาห์ และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษ แล้วไว้ที่ให้ทำงานบริการสังคมในอัตราขั้นสูงสุดถึงให้จำคุกเป็นระยะเวลา 12 เดือน⁴⁰

อนึ่ง หากเหยื่อมิใช่บุคคลอ่อนแอ จุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ก็จะอยู่ที่ให้ทำงานบริการสังคมในอัตราขั้นปานกลาง และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษแล้วไว้ให้ลงโทษปรับถึงให้จำคุกเป็นระยะเวลา 18 สัปดาห์⁴¹

เหตุที่บัญญัติอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับเหยื่อที่มีความอ่อนแอไว้ด้วยนั้น เนื่องจากการระแวดระวังการลักทรัพย์เพราะโดยปกติแล้วเหยื่อที่มีความอ่อนแอ เช่น เด็ก คนพิการ หรือคนชรา ฯลฯ เป็นบุคคลที่อาจถูกหลอกลวงได้ง่าย และไม่มีพลังกำลังเพียงพอที่จะป้องกันขัดขวางการกระทำของผู้กระทำความผิด

3.2.3.2 พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด

1) การขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่อที่มีความอ่อนแอ (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์)

Theft and Burglary in a building other than a dwelling ได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่อที่มีความอ่อนแอ (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์) ไว้ว่าหากการลักทรัพย์ประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าจำเลยได้ลงมือกระทำความผิดโดยขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่อที่มีความอ่อนแอ ซึ่งการขู่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์ จุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ก็จะอยู่ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 18 เดือน และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษแล้วไว้ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 12 เดือนถึงให้จำคุกเป็นระยะเวลา 3 ปี⁴² เหตุที่บัญญัติอัตราโทษกำหนดปัจจัยนี้ไว้ด้วยนั้น เนื่องจากการกระทำ

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Ibid.

⁴² Ibid.

ของผู้กระทำความผิดเป็นการกระทำที่อุกอาจ ขนาดเหยื่อเป็นบุคคลที่มีความอ่อนแออยู่แล้ว ผู้กระทำความผิดก็ยังข่มขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่ออีก ซึ่งบางกรณีอาจส่งผลให้เหยื่อที่มีความอ่อนแอเกิดความกลัวในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นๆ ในสังคมอีกด้วย เป็นต้น

2) การใช้อุบายหลอกลวงเหยื่อที่มีความอ่อนแอ

Theft and Burglary in a building other than a dwelling ได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการใช้อุบายหลอกลวงเหยื่อที่มีความอ่อนแอไว้ว่าหากการลักทรัพย์ประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าจำเลยได้ลงมือกระทำความผิดโดยใช้อุบายหลอกลวงเหยื่อที่มีความอ่อนแอ เช่น จำเลยเข้าไปลักทรัพย์ในบ้านเหยื่อโดยออกอุบายหลอกลวงเหยื่อว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของการไฟฟ้าขอเข้าไปตรวจสอบสภาพสายไฟฟ้าภายในบ้าน ฯลฯ จุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ก็จะอยู่ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 18 เดือน และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษแล้วไว้ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 12 เดือน ถึง ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 3 ปี⁴³ เหตุที่บัญญัติอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการใช้อุบายหลอกลวงเหยื่อที่มีความอ่อนแอไว้ด้วยนั้น เนื่องจากการลักทรัพย์ในลักษณะนี้ผู้กระทำความผิดสามารถหลอกลวงเหยื่อที่มีความอ่อนแอ เช่น เด็ก คนพิการ หรือคนชรา ฯลฯ ได้ง่ายกว่าคนปกติทั่วไป ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดสามารถลงมือลักทรัพย์ได้ง่าย และสะดวกยิ่งขึ้น

อนึ่ง Theft and Burglary in a building other than a dwelling ได้กำหนดปัจจัยเพิ่มเติมทำยบัญญัติอัตราโทษไว้ด้วย แต่ทั้งนี้ ปัจจัยเพิ่มเติมทำยบัญญัติอัตราโทษดังกล่าวไม่ได้ถูกกำหนดไว้โดยชัดแจ้งว่าหากการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์จากบุคคลอื่นประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงซึ่งต้องด้วยปัจจัยเพิ่มเติมทำยบัญญัติอัตราโทษแล้ว จะต้องเพิ่มโทษที่จะลงแก่จำเลยในอัตราเท่าใด คงปล่อยให้เป็นดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่จำเลยตามความเห็นสมควร โดยปราศจากการแนะนำจากบัญญัติอัตราโทษ

ปัจจัยเพิ่มเติมทำยบัญญัติอัตราโทษประกอบไปด้วยปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้⁴⁴

⁴³ Ibid.

⁴⁴ Ibid.

1) การแก้แค้น

ปัจจัยเกี่ยวกับการแก้แค้นเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษเช่นเดียวกับความผิดฐานลักทรัพย์ในเคสดังที่ผู้เขียนได้อธิบายมาแล้ว เหตุที่บัญญัติอัตราโทษได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการแก้แค้นไว้ด้วยนั้น เนื่องจากไม่ต้องการให้ผู้กระทำความผิดลงโทษ (แก้แค้น) ผู้ถูกลักทรัพย์ด้วยตนเอง เพราะอำนาจลงโทษบุคคลนั้นโดยปกติแล้วหากเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาย่อมเป็นอำนาจของรัฐ ไม่ใช่ของประชาชนคนใดคนหนึ่ง

2) ความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย

ปัจจัยเกี่ยวกับความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหายนั้นเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษเช่นเดียวกับความผิดฐานลักทรัพย์ในเคสดังที่ผู้เขียนได้อธิบายมาแล้ว เหตุที่บัญญัติอัตราโทษกำหนดปัจจัยนี้ไว้ด้วยนั้น เนื่องจากเห็นว่าเป็นการลักทรัพย์ในลักษณะที่อุกอาจ เพราะนอกจากผู้กระทำความผิดจะมีเจตนาลักทรัพย์เป็นตั้งต้นแล้ว ยังมีความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของเจ้าทรัพย์อีกด้วย

3) การเผชิญหน้าเหยื่อ

ปัจจัยเกี่ยวกับการเผชิญหน้าเหยื่อนั้นเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษเช่นเดียวกับความผิดฐานลักทรัพย์ในเคสดังที่ผู้เขียนได้อธิบายมาแล้ว เหตุที่บัญญัติอัตราโทษกำหนดปัจจัยนี้ไว้ด้วยนั้น เนื่องจากเห็นว่าการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดเผชิญหน้ากับเหยื่อนั้น เป็นการแสดงออกโดยชัดแจ้งให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่เคารพต่อการครอบครองทรัพย์สินของเหยื่อเลย

4) การชู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์)

ปัจจัยเกี่ยวกับการชู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์) เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษเช่นเดียวกับความผิดฐานลักทรัพย์ในเคสดังที่ผู้เขียนได้อธิบายมาแล้ว เหตุที่

บัญญัติอัตราโทษกำหนดปัจจัยนี้ไว้ด้วยนั้น เนื่องจากเห็นว่าการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดชู้ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่อนั้นเป็นการกระทำที่อุกอาจ และไม่เคารพต่อสิทธิครอบครองทรัพย์ของเหยื่อเลย มีข้อสังเกตว่าปัจจัยข้อนี้แตกต่างไปจากปัจจัยในหัวข้อ 3.2.3.2 ในส่วนของปัจจัยเกี่ยวกับการชู้ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่อที่มีความอ่อนแอ (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์) ตรงที่ว่าปัจจัยข้อนี้ไม่ได้จำกัดครัดเคร่งว่าจำเลยจะต้องกระทำต่อเหยื่อที่มีความอ่อนแอ

5) การก่อให้เกิดความไม่สะดวกเป็นอย่างสูงแก่เหยื่อ

ปัจจัยเกี่ยวกับการก่อให้เกิดความไม่สะดวกเป็นอย่างสูงแก่เหยื่อเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษ สำหรับการลักทรัพย์ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกเป็นอย่างสูงแก่เหยื่อนั้น เช่น ทำให้เหยื่อต้องเปลี่ยนแปลงกุญแจบ้านใหม่ ทำให้เหยื่อต้องเปลี่ยนแปลงบัตรเครดิตใหม่ เป็นต้น⁴⁵ เหตุที่บัญญัติอัตราโทษกำหนดปัจจัยนี้ไว้ด้วยนั้น เนื่องจากการลักษณะในลักษณะนี้สร้างความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายเพิ่มขึ้นเป็นกรณีพิเศษ

3.2.4 การลักทรัพย์จากร้านค้า

การลักทรัพย์จากร้านค้า หรือ Theft from a Shop บัญญัติอัตราโทษของประเทศอังกฤษได้กำหนดอัตราโทษขั้นสูงสุด (Maximum Penalty) ไว้ที่ 7 ปี⁴⁶ โดยปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ในกรณีนี้ ประกอบไปด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

3.2.4.1 ทรัพย์ที่ถูกลัก

ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่ถูกลักมีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ **ราคาทรัพย์ที่ถูกลัก** ซึ่ง Theft and Burglary in a building other than a dwelling ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับราคาทรัพย์ที่ถูกลักไว้ว่าหากการลักทรัพย์จากร้านค้านั้นเป็นผลให้จำเลยได้ไปซึ่งทรัพย์ที่มีราคาเพียงเล็กน้อย จุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ก็จะอยู่ที่โทษปรับ และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Ibid.

และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษแล้วไว้ที่ให้ปล่อยตัวจำเลยโดยมีเงื่อนไขการปล่อยตัวถึงให้ทำงานบริการสังคมในอัตราขั้นต่ำสุด⁴⁷ เหตุที่บัญญัติอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับราคาทรัพย์สินที่ถูกลักไว้ด้วยนั้น เนื่องจากเห็นว่าอัตราโทษที่เหมาะสมซึ่งจะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ย่อมแปรผันไปตามราคาทรัพย์สินที่ผู้กระทำความผิดลักด้วย หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาเพียงเล็กน้อย อัตราโทษที่เหมาะสมจะลงแก่ผู้กระทำความผิดก็ควรเป็นอัตราโทษที่เบา เพราะผู้เสียหายได้รับความเสียหายน้อย แต่หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูง อัตราโทษที่เหมาะสมจะลงแก่ผู้กระทำความผิดก็ควรเป็นอัตราโทษที่หนักขึ้นเพราะผู้เสียหายได้รับความเสียหายมาก

3.2.4.2 พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดมีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ การกระทำความผิดเป็นกลุ่มโดยชู้ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์) ซึ่ง Theft and Burglary in a building other than a dwelling ได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นกลุ่มโดยชู้ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์) ไว้ว่าหากการลักทรัพย์ประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าจำเลยได้ร่วมกันลงมือกระทำความผิดเป็นกลุ่ม (Group or Gang) โดยชู้ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่อ ซึ่งการชู้นั้นไม่ถึงขนาดเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์ จุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ก็จะอยู่ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 12 เดือน และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษแล้วไว้ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 36 เดือนถึง 4 ปี⁴⁸ เหตุที่บัญญัติอัตราโทษได้กำหนดปัจจัยนี้ไว้ด้วยนั้น เนื่องจากเห็นว่า การลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นการกระทำที่ออกอาจเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในแง่ของการชู้ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายต่อเหยื่อ และในแง่ของการลงมือกระทำความผิดเป็นกลุ่ม อันเป็นการสร้างความหวาดกลัวให้กับคนในสังคมเป็นอย่างมาก

3.2.4.3 ปัจจัยอื่นๆ

ปัจจัยอื่นๆ มีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ การเตรียมการมาก่อนที่จะลงมือกระทำความผิด ซึ่ง Theft and Burglary in a building other than a dwelling ได้กำหนดปัจจัย

⁴⁷ Ibid.

⁴⁸ Ibid.

เกี่ยวกับการเตรียมการมาก่อนที่จะกระทำความผิดไว้ว่าหากการลักทรัพย์จากร้านค้านั้น จำเลยได้เตรียมการ หรือได้วางแผนมาเป็นอย่างดีก่อนที่จะลงมือกระทำความผิด จุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ก็จะอยู่ที่ให้จำคุกเป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษแล้วไว้ที่ให้ทำงานบริการสังคมในอัตราขั้นสูงสุดถึงให้จำคุกเป็นระยะเวลา 36 เดือน⁴⁹

แต่หากการเตรียมการ หรือการวางแผนมาก่อนที่จะลงมือกระทำความผิดนั้นอยู่ในขั้นปานกลาง (ไม่ถึงขนาดกับการเตรียมการ หรือวางแผนมาเป็นอย่างดี) จุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ก็จะอยู่ที่ให้ทำงานบริการสังคมในอัตราขั้นต่ำสุด และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษแล้วไว้ที่ให้ลงโทษปรับถึงให้ทำงานบริการสังคมในอัตราขั้นปานกลาง⁵⁰

หรือหากการเตรียมการ หรือการวางแผนมาก่อนที่จะกระทำความผิดของจำเลยนั้นมีเพียงเล็กน้อยไม่ซับซ้อน จุดเริ่มต้นของอัตราโทษในระดับที่เหมาะสม (Starting Points) ก็จะอยู่ที่ให้ลงโทษปรับ และกำหนดขอบเขตการกำหนดอัตราโทษภายหลังจากที่ได้พิจารณาถึงปัจจัยซึ่งเป็นเหตุเพิ่มโทษ และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษแล้วไว้ที่ปล่อยตัวจำเลยโดยมีเงื่อนไขการปล่อยตัวถึงให้ทำงานบริการสังคมในอัตราขั้นต่ำสุด⁵¹

เหตุที่บัญญัติอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการเตรียมการมาก่อนที่จะลงมือกระทำความผิดด้วยนั้น เนื่องจากการเตรียมการมาก่อนเป็นการสร้างความสะดวก และสร้างความรวดเร็วในการลงมือกระทำความผิดมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการแสดงให้เห็นอีกว่าผู้กระทำความผิดมีเจตนาทุจริตถึงขนาดที่ได้ไตร่ตรองมาเป็นอย่างดีก่อนที่จะลงมือกระทำความผิดอีกด้วย

อนึ่ง Theft and Burglary in a building other than a dwelling ได้กำหนดปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษไว้ด้วย แต่ทั้งนี้ ปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษดังกล่าวไม่ได้ถูกกำหนดไว้โดยชัดแจ้งว่าหากการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์จากร้านค้าประกอบไปด้วยข้อเท็จจริง

⁴⁹ Ibid.

⁵⁰ Ibid.

⁵¹ Ibid.

ซึ่งต้องด้วยปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญชีอัตราโทษแล้ว จะต้องเพิ่มโทษที่จะลงแก่จำเลยในอัตราเท่าใด คงปล่อยให้เป็นดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่จำเลยตามที่เห็นสมควร โดยปราศจากการแนะนำจากบัญชีอัตราโทษ

ปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญชีอัตราโทษประกอบไปด้วยปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้⁵²

1) ความมุ่งหมายต่อสินค้าที่มีราคาสูง

ปัจจัยเกี่ยวกับความมุ่งหมายต่อสินค้าที่มีราคาสูงเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญชีอัตราโทษ เหตุที่บัญชีอัตราโทษกำหนดปัจจัยนี้ไว้ด้วยนั้น เนื่องจากเห็นว่าราคาทรัพย์สินที่ถูกลักนั้นย่อมมีส่วนสัมพันธ์กับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ผู้เสียหายด้วย กล่าวคือ หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาเพียงเล็กน้อย อัตราโทษที่เหมาะสมจะลงแก่ผู้กระทำความผิดก็ควรเป็นอัตราโทษที่เบาเพราะผู้เสียหายได้รับความเสียหายน้อย แต่หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูง อัตราโทษที่เหมาะสมจะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นก็ควรเป็นอัตราโทษที่หนักขึ้น เพราะผู้เสียหายได้รับความเสียหายมาก

2) ความมุ่งหมายต่อร้านค้าที่สามารถเข้าไปลักทรัพย์ได้โดยง่าย

ปัจจัยเกี่ยวกับความมุ่งหมายต่อร้านค้าที่สามารถเข้าไปลักทรัพย์ได้โดยง่าย เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญชีอัตราโทษ เหตุที่บัญชีอัตราโทษกำหนดปัจจัยนี้ไว้ด้วยนั้น เนื่องจากเห็นว่าร้านค้าที่สามารถเข้าไปลักทรัพย์ได้โดยง่าย เป็นสถานที่ที่สะดวกแก่การลงมือลักทรัพย์ เช่น ร้านค้าซึ่งตกเป็นเหยื่อเป็นร้านค้าเล็กๆ ที่ไม่มีระบบรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวด เป็นต้น⁵³

3) การกระทำความผิดอย่างมืออาชีพ

ปัจจัยเกี่ยวกับการกระทำความผิดอย่างมืออาชีพเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญชีอัตราโทษ เหตุที่บัญชีอัตราโทษได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการกระทำความผิดอย่างมืออาชีพไว้ด้วยนั้น เนื่องจากการลักทรัพย์ใน

⁵² Ibid.

⁵³ Ibid.

ลักษณะนี้สร้างความยากลำบากแก่การติดตามตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีเป็นอย่างยิ่ง เช่น ผู้กระทำความผิดปิดระบกกห้องวงจรปิดของร้านค้าทั้งหมดด้วยคอมพิวเตอร์ของตนเอง แล้วจึงเข้าไปทำการลักทรัพย์ภายในร้านค้านั้น เป็นต้น

4) การแก้แค้น

ปัจจัยเกี่ยวกับการแก้แค้นเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษเช่นเดียวกับความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถาน และความผิดฐานลักทรัพย์จากบุคคลอื่นดังที่ผู้เขียนได้อธิบายมาแล้ว เหตุที่บัญญัติอัตราโทษได้กำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการแก้แค้นไว้ด้วยนั้น เนื่องจากไม่ต้องการให้ผู้กระทำความผิดลงโทษ (แก้แค้น) ผู้ถูกลักทรัพย์ด้วยตนเอง เพราะอำนาจลงโทษบุคคลนั้นโดยปกติแล้วหากเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาย่อมเป็นอำนาจของรัฐ ไม่ใช่ของประชาชนคนใดคนหนึ่ง

5) ความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย

ปัจจัยเกี่ยวกับความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหายนั้นเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งถูกกำหนดไว้ในส่วนของปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษเช่นเดียวกับความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถาน และความผิดฐานลักทรัพย์จากบุคคลอื่นดังที่ผู้เขียนได้อธิบายมาแล้ว เหตุที่บัญญัติอัตราโทษกำหนดปัจจัยนี้ไว้ด้วยนั้น เนื่องจากเห็นว่าเป็นการลักทรัพย์ในลักษณะที่อุกฉกรรจ์ เพราะนอกจากผู้กระทำความผิดจะมีเจตนาลักทรัพย์เป็นตั้งต้นแล้ว ยังมีความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของเจ้าทรัพย์อีกด้วย

3.2.5 ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์

ข้อสังเกตประการแรก การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ทางปฏิบัติศาลอังกฤษไม่ได้คำนึงแต่เฉพาะปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในบัญญัติอัตราโทษฉบับนี้เท่านั้น เพราะ The Criminal Justice Act 2003 ตอนที่ 12 (Part 12) ว่าด้วยเรื่องการกำหนดอัตราโทษ

มาตรา 142 (1)⁵⁴ ได้กำหนดให้ศาลคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการลงโทษ (Purposes of Sentencing) ด้วยว่าเป็นการลงโทษเพื่อลดการประกอบอาชญากรรมในอนาคต (Reduction of Crime) หรือเป็นการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Reform and Rehabilitation of Offenders) หรือเป็นการลงโทษเพื่อปกป้องสังคม (Protection of the Public) เป็นต้น นอกจากนี้ มาตรา 143 (1)⁵⁵ ยังได้กำหนดให้ศาลคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งความผิด (Seriousness of the Offence) ของแต่ละคดีเป็นรายกรณีๆ ไปอีกด้วย

ข้อสังเกตประการที่สอง บัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ฉบับนี้ไม่ได้บังคับให้ศาลต้องปฏิบัติตามโดยที่ศาลไม่สามารถใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษได้เองแต่อย่างใด เพียงแต่หากศาลกำหนดอัตราโทษตามที่ได้มีการให้คำแนะนำไว้ในบัญชีอัตราโทษฉบับนี้แล้ว ศาลก็ไม่จำเป็นต้องให้เหตุผลประกอบคำพิพากษาอีก แต่หากศาลประสงค์จะกำหนดอัตราโทษให้แตกต่างไปจากที่ได้มีการให้คำแนะนำไว้ในบัญชีอัตราโทษฉบับนี้แล้ว ศาลก็ต้องระบุเหตุผลไว้ในคำพิพากษาให้ชัดเจนด้วยว่าเหตุใดจึงกำหนดโทษในอัตราเช่นนั้น⁵⁶ ด้วยเหตุนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ฉบับนี้นั้นไม่ได้ตัด หรือจำกัดอำนาจดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์แต่อย่างใด

ข้อสังเกตประการสุดท้าย เนื่องจากบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศอังกฤษฉบับนี้ บางส่วนก็กำหนดปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์

⁵⁴ Criminal Justice Act 2003, Section 142 (1) “Purposes of sentencing...Any court dealing with an offender in respect of his offence must have regard to the following purposes of sentencing—

- (a) the punishment of offenders,
- (b) the reduction of crime (including its reduction by deterrence),
- (c) the reform and rehabilitation of offenders,
- (d) the protection of the public, and
- (e) the making of reparation by offenders to persons affected by their offences.”

⁵⁵ Criminal Justice Act 2003, Section 143 (1) “Determining the seriousness of an offence ...In considering the seriousness of any offence, the court must consider the offender’s culpability in committing the offence and any harm which the offence caused, was intended to cause or might foreseeably have caused.”

⁵⁶ SENTENCING COUNCIL, *Theft and Burglary in a building other than a dwelling* [Online], 20 November 2012. Available from http://sentencingcouncil.judiciary.gov.uk/docs/web_Theft_and_Burglary_of_a_building_other_than_a_dwelling.pdf

ไว้ในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้แล้ว ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด แต่บางส่วน (ปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษ) ก็กำหนดไว้แต่เพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ โดยไม่ได้ชี้ชัดลงไปว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้แล้ว ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด ประกอบกับบัญญัติอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ไว้แต่เพียงบางปัจจัยซึ่งยังไม่ค่อยครอบคลุมข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงเห็นว่าบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศอังกฤษฉบับนี้ยังไม่สามารถช่วยให้ศาลใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันได้อย่างเต็มที่ ฉะนั้น ในการจัดทำบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบัญญัติอัตราโทษนั้นควรพยายามวิเคราะห์หาปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมให้ได้มากที่สุด เพื่อนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา และควรกำหนดปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษทุกปัจจัยไว้ในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้แล้ว ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด หากทำได้ดังนี้แล้ว ผู้เขียนก็เห็นว่า จะช่วยให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจได้สะดวกยิ่งขึ้น และเป็นการลดโอกาสที่ศาลจะใช้ดุลพินิจเบี่ยงเบนไปจากบัญญัติอัตราโทษอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศอังกฤษเฉพาะที่ปรากฏอยู่ในบัญญัติอัตราโทษที่มีชื่อว่า Theft and Burglary in a building other than a dwelling ประกอบไปด้วยหลายปัจจัย แบ่งตามประเภทของความผิดฐานลักทรัพย์ได้ดังนี้

ความผิดฐานลักทรัพย์ซึ่งตนได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ดูแลรักษา มีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ ราคาศรัพย์ที่ถูกลัก (ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกลัก)

ความผิดฐานลักทรัพย์ในเคสสถาน ประกอบไปด้วย ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหาย มีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ เหยื่อที่มีความอ่อนแอ ปัจจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมแห่งการกระทำความผิด ได้แก่ การชู้ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่อที่มีความอ่อนแอ (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์) และการใช้อุบายหลอกลวงเหยื่อที่มีความอ่อนแอ และปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติอัตราโทษ ได้แก่ การแค้น ความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย การเผชิญหน้าเหยื่อ การชู้ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์) การใช้อุบายหลอกลวง และการขัดขวางไม่ให้เหยื่อขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น

ความผิดฐานลักทรัพย์จากบุคคลอื่น ประกอบไปด้วย **ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหาย** มีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ **เหยื่อที่มีความอ่อนแอ ปัจจัยเกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด** ได้แก่ การชู้ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเหยื่อที่มีความอ่อนแอ (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์) และการใช้อุบายหลอกลวงเหยื่อที่มีความอ่อนแอ **และปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติตราโทษ** ได้แก่ การแก้แค้น ความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย การเผชิญหน้าเหยื่อ การชู้ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์) และการก่อให้เกิดความไม่สะดวกเป็นอย่างสูงแก่เหยื่อ

ความผิดฐานลักทรัพย์จากร้านค้า ประกอบไปด้วย **ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่ถูกลัก** มีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ **ราคาทรัพย์ที่ถูกลัก ปัจจัยเกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด** มีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ การกระทำความผิดเป็นกลุ่มโดยชู้ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย (ที่ไม่ถึงขนาดกับเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์) **ปัจจัยอื่นๆ** มีเพียงปัจจัยเดียวเช่นกัน ได้แก่ การเตรียมการมาก่อนที่จะลงมือกระทำความผิด **และปัจจัยเพิ่มเติมท้ายบัญญัติตราโทษ** ได้แก่ ความมุ่งหมายต่อสินค้าที่มีราคาสูง ความมุ่งหมายต่อร้านค้าที่สามารถเข้าไปลักทรัพย์ได้โดยง่าย การกระทำความผิดอย่างมืออาชีพ การแก้แค้น และความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย

3.3 ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศที่ใช้ระบบการปกครองแบบสหพันธรัฐ (Federal State) ซึ่งประกอบไปด้วยมลรัฐต่างๆ หลายมลรัฐรวมกัน ระบบการบริหารราชการ ระบบนิติบัญญัติ และระบบตุลาการ จึงแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับสหพันธรัฐ และระดับมลรัฐ ทั้งนี้ โดยที่แต่ละมลรัฐต่างมีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง ไม่ขึ้นตรงต่อมลรัฐอื่น

การพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศออสเตรเลีย ผู้เขียนจะขอศึกษาเฉพาะในระดับรัฐบาลกลางเท่านั้น โดยในระดับรัฐบาลกลางปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ได้ถูกกำหนดไว้ในแนวทางการกำหนดอัตราโทษที่มีชื่อว่า Judge for yourself (A Guide to Sentencing in Australia) เหตุที่ผู้เขียนเรียก Judge for yourself ว่าแนวทางการกำหนดอัตราโทษโดยไม่เรียกว่าบัญญัติตราโทษ เนื่องจาก Judge for yourself ได้กำหนดปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ไว้แต่เพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ ในลักษณะข้อควรคำนึงของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดเท่านั้น ไม่มีส่วนใดเลยที่ได้มีการกำหนดไว้ในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด ด้วยเหตุนี้ ลักษณะของ Judge for yourself

จึงไม่ต้องด้วยความหมายของคำว่าบัญชีอัตราโทษตามที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้กำหนดไว้ในตอนต้น
อนึ่ง แนวทางการกำหนดอัตราโทษฉบับนี้ได้ถูกจัดทำขึ้น และถูกเผยแพร่โดยคณะกรรมการตุลาการ
แห่งประเทศออสเตรเลีย (Judicial Conference of Australia) ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการจัดทำ
และเผยแพร่แนวทางการกำหนดอัตราโทษฉบับนี้ก็เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูล และแหล่งอ้างอิงของศาล
ในการใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญา รวมถึงให้ประชาชนทั่วไป
สามารถเข้าถึง และเข้าใจถึงระบบการกำหนดอัตราโทษของศาลในประเทศออสเตรเลียได้ดียิ่งขึ้น
อีกด้วย⁵⁷

มีข้อสังเกตว่าถึงแม้ Judge for yourself จะไม่ได้กำหนดปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษ
สำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลควรจะต้อง
กำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด แต่ระบบการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำ
ความผิดอาญาของประเทศออสเตรเลียก็มีจุดเด่นตรงที่ว่าได้มีการรวบรวมข้อมูลคำพิพากษาที่ได้มีการ
กำหนดอัตราโทษซึ่งลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญาทั่วประเทศออสเตรเลียไว้ในระบบคอมพิวเตอร์
โดยการรวบรวมนี้เป็นการรวบรวมในเชิงสถิติ (Statistic) ซึ่งศาลสามารถเข้าไปสืบค้นข้อมูลการ
กำหนดอัตราโทษของศาลในคดีก่อนๆ ได้ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลในคดีก่อนๆ
ใช้อำนาจดุลพินิจกำหนดโทษลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใดบ้าง ยกตัวอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรม
เช่น หากศาลในคดีนี้ต้องการทราบว่าถ้าคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลในคดีก่อนๆ ใช้อำนาจ
ดุลพินิจกำหนดโทษแก่จำเลยในอัตราใดบ้าง ศาลในคดีนี้ก็จะได้เข้าไปกรอกข้อมูลข้อเท็จจริงแห่งคดีนี้
ในระบบคอมพิวเตอร์ จากนั้นระบบคอมพิวเตอร์ก็จะทำการประมวลผลออกมาว่าศาลทั่วทั้งประเทศ
ออสเตรเลียส่วนใหญ่แล้วเคยกำหนดโทษในอัตราใด ส่วนน้อยเคยกำหนดในอัตราใด และส่วนน้อย
ลงมาอีกเคยกำหนดในอัตราใด เป็นต้น แต่ก็ยังถือไม่ได้ว่าระบบการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่
ผู้กระทำความผิดอาญาของประเทศออสเตรเลียดังกล่าวนี้มีลักษณะเป็นบัญชีอัตราโทษ เพราะไม่ได้
มีการกำหนดปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษไว้โดยชัดเจนในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้
ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด

อนึ่ง เมื่อย้อนกลับมาพิจารณาถึงปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์
ของประเทศออสเตรเลียเฉพาะที่ปรากฏอยู่ในแนวทางการกำหนดอัตราโทษที่มีชื่อว่า Judge for
yourself แล้วก็พบว่ามียังปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดควรรับโทษในอัตราที่หนักขึ้น
และปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดควรรับโทษในอัตราที่เบาลง ในหัวข้อนี้ผู้เขียนจะศึกษา
เฉพาะปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดควรรับโทษในอัตราที่หนักขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิด

⁵⁷ SENTENCING ADVISORY COUNCIL, *Judge for Yourself: A Guide to Sentencing in Australia* [Online], 18 June 2013. Available from <https://sentencingcouncil.vic.gov.au/content/publications/judge-yourself-guide-sentencing-australia>

ความสอดคล้องกับแนวทางของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่มีจุดประสงค์จะนำปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสม (เฉพาะปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดควรรับโทษในอัตราที่หนักขึ้น) มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา เนื่องจากโดยทั่วไปแล้ว บัญชีอัตราโทษของต่างประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งของประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษได้รวบรวมปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษไว้แต่เพียงเฉพาะปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้นเท่านั้น ส่วนปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษในอัตราที่เบาลงไม่ได้ถูกนำมารวบรวมไว้ในบัญชีอัตราโทษด้วยโดยตรง แต่จะถือว่าเป็นเหตุบรรเทาโทษซึ่งถูกรวบรวมไว้ในส่วนอื่นๆ แทน สำหรับประเทศไทยก็เช่นกัน ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดควรได้รับโทษในอัตราที่เบาลงปรากฏเป็นเหตุบรรเทาโทษตามที่ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติไว้ในมาตรา 78⁵⁸ อยู่แล้ว ประกอบกับ มาตรา 71⁵⁹ ของกฎหมายฉบับเดียวกันก็ได้บัญญัติเหตุยกเว้นโทษ และเหตุลดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ไว้เป็นกรณีพิเศษอยู่แล้ว ดังนั้น ปัจจัยซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดควรได้รับโทษในอัตราที่เบาลงจึงไม่ควรนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาอีก

ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ (รวมถึงความผิดอาชญาฐานอื่นๆ) ของประเทศออสเตรเลียที่ปรากฏอยู่ใน Judge for yourself ประกอบไปด้วยปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁵⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏว่ามีเหตุบรรเทาโทษ ไม่ว่าจะได้มีการเพิ่มหรือการลดโทษตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่นแล้วหรือไม่ ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นก็ได้

เหตุบรรเทาโทษนั้น ได้แก่ ผู้กระทำความผิดเป็นผู้โศกเศร้าเบาปัญญาตกอยู่ในความทุกข์อย่างสาหัส มีคุณความดีมาแต่ก่อน รู้สึกผิดและพยายามบรรเทาผลร้ายแห่งความผิดนั้น ลุแก่โทษต่อเจ้าพนักงาน หรือให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา หรือเหตุอื่นที่ศาลเห็นว่ามิลักษณะทำนองเดียวกัน”

⁵⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 71 บัญญัติว่า “ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 334 ถึงมาตรา 336 วรรคแรก และมาตรา 341 ถึงมาตรา 364 นั้น ถ้าเป็นการกระทำที่สามมีกระทำต่อภริยา หรือภริยากระทำต่อสามี ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ

ความผิดดังระบุนานี้ ถ้าเป็นการกระทำที่ผู้บุพการีกระทำต่อผู้สืบสันดาน ผู้สืบสันดานกระทำต่อผู้บุพการี หรือพี่หรือน้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกระทำต่อกัน แม้กฎหมายมิได้บัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้ ก็ให้เป็นความผิดอันยอมความได้ และนอกจากนั้น ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้”

3.3.1 ตัวผู้กระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิดมีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ **สภาพจิตใจของผู้กระทำความผิด**⁶⁰ ซึ่งปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในแนวทางการกำหนดอัตราโทษของประเทศออสเตรเลียที่มีชื่อว่า Judge for yourself เหตุที่แนวทางการกำหนดอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดแนะนำให้ศาลคำนึงถึงปัจจัยนี้ด้วยนั้น เห็นว่าต้องการให้ศาลพิจารณาหว่าในขณะที่ผู้กระทำความผิดลงมือกระทำการลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดมีสภาพจิตใจเป็นอย่างไร ซึ่งหากศาลสามารถทราบได้ว่าในขณะที่ลงมือกระทำความผิดผู้กระทำความผิดมีสภาพจิตใจเป็นอย่างไรแล้ว ศาลก็สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดได้ เช่น หากในขณะที่ลงมือกระทำความผิดผู้กระทำความผิดมีสภาพจิตใจที่เป็นปกติทั่วไป ศาลก็ควรกำหนดอัตราโทษในระดับปานกลาง หรือหากผู้กระทำความผิดมีสภาพจิตใจซึ่งไม่ยอกที่จะกระทำการลักทรัพย์ของเจ้าทรัพย์เลยแต่มีเหตุผลส่วนตัวจึงจำเป็นต้องทำ ศาลก็ควรกำหนดอัตราโทษในระดับเบา หรือหากผู้กระทำความผิดมีสภาพจิตใจที่ยอกได้ทรัพย์ของเจ้าทรัพย์เป็นอย่างมาก ศาลก็ควรกำหนดอัตราโทษในระดับหนัก เป็นต้น

3.3.2 ตัวผู้เสียหาย

ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหายมีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ **เหยื่อที่มีความอ่อนแอ** ซึ่งปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ถูกกำหนดไว้ใน Judge for yourself เหตุที่แนวทางการกำหนดอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดแนะนำให้ศาลคำนึงถึงปัจจัยนี้ด้วยนั้น เห็นว่าการลักทรัพย์ที่ได้กระทำต่อเหยื่อที่มีความอ่อนแอ เช่น เหยื่อที่เป็นเด็ก เหยื่อที่เป็นคนชรา เหยื่อที่เป็นคนพิการ เป็นต้น บุคคลดังกล่าวเหล่านี้ไม่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งทางด้านร่างกาย และสติปัญญา ทำให้สามารถตกเป็นเหยื่อการประกอบอาชญากรรมได้ง่ายกว่าเหยื่อที่เป็นบุคคลปกติทั่วไป⁶¹ ทั้งนี้ หากศาลนำปัจจัยนี้มาปรับใช้แล้ว ก็ย่อมอนุมานได้ว่าจำเลยซึ่งลักทรัพย์เหยื่อที่มีความอ่อนแอนั้นย่อมได้รับโทษในอัตราที่หนักกว่าจำเลยซึ่งลักทรัพย์เหยื่อที่เป็นบุคคลปกติทั่วไป

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ Ibid.

3.3.3 ทรัพย์สินที่ถูกลัก

ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกลักมีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ **ราคาทรัพย์สินที่ถูกลัก**⁶² ซึ่งปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ถูกกำหนดไว้ใน Judge for yourself เหตุที่แนวทางการกำหนดอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดแนะนำให้ศาลคำนึงถึงปัจจัยนี้ด้วยนั้น เห็นว่าราคาทรัพย์สินที่ถูกลักกับอัตราโทษที่ศาลจะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้นย่อมมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาต่ำ อัตราโทษที่ศาลจะลงแก่ผู้กระทำความผิดก็ควรเป็นอัตราโทษเบา ในทางตรงกันข้าม หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูง อัตราโทษที่ศาลจะลงแก่ผู้กระทำความผิดก็ควรเป็นอัตราโทษหนัก ทั้งนี้ เนื่องจากยิ่งทรัพย์สินที่ถูกลักมีราสูงมากเท่าใด ก็ยิ่งสร้างความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายมากขึ้นเท่านั้น

3.3.4 ปัจจัยอื่นๆ

1) ประวัติการประกอบอาชญากรรมของผู้กระทำความผิด⁶³

ปัจจัยเกี่ยวกับประวัติการประกอบอาชญากรรมของผู้กระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ถูกกำหนดไว้ใน Judge for yourself เหตุที่แนวทางการกำหนดอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดแนะนำให้ศาลคำนึงถึงปัจจัยนี้ด้วยนั้น เห็นว่าหากผู้กระทำความผิดได้เคยประกอบอาชญากรรมมาก่อนแล้วไม่ว่าครั้งเดียว หรือหลายครั้งก็ตาม ย่อมเป็นการแสดงให้เห็นเบื้องต้นว่าผู้กระทำความผิดไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมายบ้านเมือง และหากว่าผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์เคยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษทางอาญามาก่อนแล้วยังมากระทำความผิดฐานลักทรัพย์อีก นอกจากจะเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมายบ้านเมืองแล้ว ยังเป็นการแสดงให้เห็นอีกว่าผู้กระทำความผิดไม่เข็ดหลาบ ด้วยเหตุนี้ หากศาลนำปัจจัยนี้มาปรับใช้แล้วก็ย่อมอนุมานได้ว่าจำเลยที่เคยมีประวัติการประกอบอาชญากรรมมาก่อนย่อมได้รับโทษในอัตราที่หนักกว่าจำเลยซึ่งไม่เคยมีประวัติการประกอบอาชญากรรมมาก่อนเลย

⁶² Ibid.

⁶³ Ibid.

2) การเตรียมการมาก่อนลงมือกระทำความผิด⁶⁴

ปัจจัยเกี่ยวกับการเตรียมการมาก่อนลงมือกระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ถูกกำหนดไว้ใน Judge for yourself เหตุที่แนวทางการกำหนดอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดแนะนำให้ศาลคำนึงถึงปัจจัยนี้ด้วยนั้น เห็นว่าการเตรียมการมาก่อนลงมือกระทำความผิดนั้นย่อมส่งผลให้การกระทำความผิดฐานลักทรัพย์บรรลุผลสำเร็จได้รวดเร็ว และสะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการลดความเสี่ยงที่ผู้กระทำความผิดจะถูกจับกุมอีกด้วย เพราะได้มีการวางแผนมาแล้วก่อนที่จะลงมือกระทำความผิด ทั้งนี้ หากศาลนำปัจจัยนี้มาปรับใช้แล้วก็ย่อมอนุมานได้ว่าจำเลยซึ่งเตรียมการมาก่อนที่จะลงมือลักทรัพย์นั้นย่อมได้รับโทษในอัตราที่หนักกว่าจำเลยที่ลักทรัพย์โดยไม่ได้เตรียมการมาก่อน

3) จำนวนผู้ลงมือกระทำความผิด⁶⁵

ปัจจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้ลงมือกระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ถูกกำหนดไว้ใน Judge for yourself เหตุที่แนวทางการกำหนดอัตราโทษฉบับนี้ได้กำหนดแนะนำให้ศาลคำนึงถึงปัจจัยนี้ด้วยนั้น เห็นว่ายิ่งการลักทรัพย์มีจำนวนผู้ลงมือกระทำความผิดมากเท่าใด ก็ยิ่งทำให้การลักทรัพย์นั้นมีโอกาสที่จะบรรลุผลสำเร็จได้รวดเร็ว และสะดวกขึ้นเท่านั้น เนื่องจากมีการแบ่งงานกันทำ และมีการช่วยเหลือกันระหว่างผู้กระทำความผิดด้วยกันเอง นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มความเสี่ยงที่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์จะกระทำความผิดที่หนักขึ้นด้วย เช่น ความผิดฐานชิงทรัพย์ ความผิดฐานปล้นทรัพย์ เป็นต้น

3.3.5 ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์

นอกจากปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษดังกล่าวมาข้างต้นแล้ว แนวทางการกำหนดอัตราโทษของประเทศออสเตรเลียฉบับนี้ ก็ยังได้กำหนดให้คำแนะนำแก่ศาลของประเทศออสเตรเลียไว้อีกด้วยว่าในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ศาลควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์แห่งการลงโทษด้วยว่าเป็นการลงโทษเพื่อวัตถุประสงค์ใด เช่น เป็นการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitation) หรือเป็นการลงโทษเพื่อป้องกันทั่วไป (General

⁶⁴ Ibid.

⁶⁵ Ibid.

Deterrence) หรือเป็นการลงโทษเพื่อป้องกันแบบเฉพาะเจาะจง (Special Deterrence) หรือเป็นการลงโทษเพื่อประณามผู้กระทำความผิด (Denunciation) หรือเป็นการลงโทษเพื่อปกป้องสังคม (Community Protection) เป็นต้น⁶⁶

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Statute) ของประเทศออสเตรเลียที่มีชื่อว่า The Criminal Code Act 1995 ได้กำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ค่อนข้างกว้างขวาง คือได้กำหนดอัตราโทษจำคุกขั้นสูงไว้ไม่เกิน 10 ปี โดยที่ไม่ได้กำหนดอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำเอาไว้ด้วย⁶⁷ ส่งผลให้เกิดความยากลำบากแก่ศาลในการใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ซึ่งคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีไม่แตกต่างกันมากนักให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งแนวทางการกำหนดอัตราโทษของประเทศออสเตรเลียฉบับนี้ (Judge for yourself) ก็ไม่สามารถช่วยให้การใช้ดุลพินิจของศาลเกิดความสะดวกรวดเร็วขึ้นมากนัก เพราะไม่ได้มีการกำหนดปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษไว้ในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้แล้ว ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงเห็นว่าแนวทางการกำหนดอัตราโทษของประเทศออสเตรเลียในลักษณะนี้ ไม่เหมาะสมที่จะนำมาเป็นแนวทางประกอบการใช้ดุลพินิจของศาลไทยในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศออสเตรเลียเฉพาะที่ปรากฏอยู่ในแนวทางการกำหนดอัตราโทษที่มีชื่อว่า Judge for yourself (A Guide to Sentencing in Australia) นั้นมีหลายปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิด มีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ สภาพจิตใจของผู้กระทำความผิด ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหาย มีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ เหตุที่มีความอ่อนแอ ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกลัก มีเพียงปัจจัยเดียวเช่นกัน ได้แก่ ราคาทรัพย์สินที่ถูกลัก และปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ประวัติการประกอบอาชญากรรมของผู้กระทำความผิด การเตรียมการมาก่อนลงมือกระทำความผิด และจำนวนผู้ลงมือกระทำความผิด

⁶⁶ Ibid.

⁶⁷ The Criminal Code Act, Section 131.1 (1) “A person is guilty of an offence if:
(a) the person dishonestly appropriates property belonging to another with the intention of permanently depriving the other of the property; and
(b) the property belongs to a Commonwealth entity.

Penalty: Imprisonment for 10 years.”

สรุป จากการที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของต่างประเทศ พบว่ามีปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษเป็นจำนวนมาก ซึ่งแต่ละปัจจัยก็มีแนวคิดที่แตกต่างกันออกไป เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์โดยคาดหมายได้ว่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต หรือร่างกายของบุคคลอื่นโดยจำเลยมีอาวุธอันตรายไว้ในความครอบครอง เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ถูกกำหนดไว้ในบัญชีอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกา ปัจจัยนี้ถูกกำหนดขึ้นบนแนวคิดที่ว่า การลักทรัพย์ในลักษณะนี้มีความเสี่ยงสูงที่ผู้กระทำความผิดจะใช้อาวุธอันตรายประทุษร้าย จนเจ้าทรัพย์ได้รับอันตรายแก่ชีวิต และร่างกาย ปัจจัยเกี่ยวกับการขัดขวางไม่ให้เหยื่อขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ถูกกำหนดไว้ในบัญชีอัตราโทษของประเทศอังกฤษ ปัจจัยนี้ถูกกำหนดขึ้นบนแนวคิดที่ว่า การกระทำของผู้กระทำความผิดในลักษณะนี้เป็นการจำกัดสิทธิ เสรีภาพของเหยื่อในการที่จะติดต่อสื่อสารเพื่อขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เมื่อตนกำลังตกอยู่ในสภาวะอันตรายอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้กระทำความผิด ปัจจัยเกี่ยวกับการเตรียมการมาก่อนลงมือกระทำความผิด เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ถูกกำหนดไว้ในแนวทางการกำหนดอัตราโทษของประเทศออสเตรเลีย ปัจจัยนี้ถูกกำหนดขึ้นบนแนวคิดที่ว่า การเตรียมการมาก่อนลงมือกระทำความผิดนั้นย่อมส่งผลให้การกระทำความผิดฐานลักทรัพย์บรรลุผลสำเร็จได้รวดเร็ว และสะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการลด ความเสี่ยงที่ผู้กระทำความผิดอาจถูกจับกุมอีกด้วย เพราะได้มีการวางแผนมาแล้วก่อนที่จะลงมือกระทำความผิด เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังพบอีกด้วยว่าบัญชีอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกานั้นได้กำหนดปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ในลักษณะที่ว่า หากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด ส่วนบัญชีอัตราโทษของประเทศอังกฤษนั้นบางส่วนก็กำหนดไว้ในลักษณะเช่นเดียวกับบัญชีอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกา แต่บางส่วนก็กำหนดไว้แต่เพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ โดยไม่ได้ชี้ชัดลงไปว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้แล้ว ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด

เมื่อพิจารณาจนทราบประเภท และแนวความคิดของปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ทั้งของประเทศไทย และของต่างประเทศแล้ว ในบทต่อไปซึ่งเป็นบทที่ 4 จะเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศออสเตรเลีย ซึ่งมีเป็นจำนวนมากมาทำการวิเคราะห์ว่าปัจจัยใดบ้างที่มีความเหมาะสมจะนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา เพราะมีฉะนั้น หากนำปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ไม่เหมาะสมมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว แม้จะเป็นการช่วยให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจได้สะดวก และเป็นไปในแนวทางเดียวกันยิ่งขึ้น แต่ก็ไม่อาจอำนวยความสะดวกให้แกผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีได้อย่างแท้จริง

บทที่ 4

ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่จะนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 ว่าระวางโทษจำคุกสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาค่อนข้างกว้างขวาง และมีได้มีการกำหนดปัจจัยที่ใช้สำหรับการพิจารณากำหนดอัตราโทษไว้อย่างครอบคลุม และชัดเจน ส่งผลให้เกิดความยากลำบากแก่ผู้พิพากษาในการใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ซึ่งกระทำความผิดตามบทบัญญัติมาตราเดียวกัน และข้อเท็จจริงแห่งคดีไม่แตกต่างกันมากนักให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้แม้ทางปฏิบัติจะมีการนำยึดตอกมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดอัตราโทษ แต่ยึดตอกก็ช่วยให้การใช้ดุลพินิจของศาลเป็นไปในแนวทางเดียวกันได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น เพราะยึดตอกไม่ได้ถูกจัดทำขึ้นให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งหมดทุกศาล และยึดตอกก็ไม่อาจอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีได้อย่างแท้จริง เพราะยึดตอกระบุไว้แต่เพียงอัตราโทษที่แน่นอนตายตัวโดยมิได้ระบุถึงปัจจัย หรือข้อควรคำนึงที่จะใช้สำหรับการพิจารณากำหนดอัตราโทษแก่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีไว้อย่างครอบคลุม และชัดเจนแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งที่จะเสนอถึงความเป็นไปได้ในการจัดทำเครื่องมือขึ้นมาเพื่อช่วยให้การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์เกิดความสะดวก มีความเป็นเอกภาพ และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีไปพร้อมๆ กัน ซึ่งเครื่องมือที่ว่านี้ก็คือบัญชีอัตราโทษนั่นเอง

การจัดทำบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้น จะเป็นการนำปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ได้จากการศึกษาในบทที่ 2 และบทที่ 3 มาทำการวิเคราะห์ว่าปัจจัยใดบ้างที่ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษ ทั้งนี้การวิเคราะห์จะเริ่มพิจารณาตั้งแต่หัวข้อ 4.1 ว่าด้วยปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิด จากนั้นจะพิจารณาต่อไปในหัวข้อ 4.2 ว่าด้วยปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหาย หัวข้อ 4.3 ว่าด้วยปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกลัก หัวข้อ 4.4 ว่าด้วยปัจจัยเกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด หัวข้อ 4.5 ว่าด้วยปัจจัยเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิด และหัวข้อสุดท้ายหัวข้อ 4.6 ว่าด้วยปัจจัยอื่นๆ นอกเหนือจากปัจจัยที่กล่าวมาในหัวข้อ 4.1 ถึง 4.5

อนึ่ง เนื่องจากปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญานั้น ส่วนใหญ่แล้วได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญาแทบทั้งสิ้น ดังที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษามาแล้วในบทที่ 2 ด้วยเหตุนี้ หากปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับ

ความผิดฐานลักทรัพย์ปัจจัยใดมีความซ้ำซ้อนกัน ผู้เขียนจะยึดปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาเป็นหลักในการวิเคราะห์ เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน และได้บัญญัติความผิดฐานลักทรัพย์เอาไว้

4.1 ตัวผู้กระทำความผิด

1) ความเมตตาของผู้กระทำความผิดที่มีต่อเหยื่อ

ปัจจัยเกี่ยวกับความเมตตาของผู้กระทำความผิดที่มีต่อเหยื่อเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1651/2530¹ การปรับใช้ปัจจัยนี้ต้องมีข้อเท็จจริงประกอบด้วยว่าผู้เสียหายเป็นบุคคลที่สมควรได้รับความเมตตา เช่น ผู้เสียหายเป็นขอทานหาเลี้ยงชีพ ผู้เสียหายเป็นคนตาบอดขายสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อเลี้ยงชีพ เป็นต้น ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากหากผู้กระทำความผิดไร้ซึ่งความเมตตาต่อเหยื่อด้วยการลักทรัพย์เหยื่อที่สมควรได้รับความเมตตาแล้ว ก็ย่อมเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดนั้นสร้างความทุกข์ซ้ำเติมความทุกข์ที่เหยื่อต้องประสบอยู่แล้ว ด้วยเหตุนี้หากผู้กระทำความผิดรายใดไร้ซึ่งความเมตตาต่อเหยื่อด้วยการลักทรัพย์เหยื่อที่สมควรได้รับความเมตตาแล้ว ผู้กระทำความผิดรายนั้นก็ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1651/2530 จำเลยฎีกาขอให้ศาลฎีการอการลงโทษจำเลย ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยมีอายุ 25 ปี รู้สึกผิดชอบชั่วดีแล้ว ยังมีความโลภถึงขนาดลักทรัพย์ของน้ำซึ่งมีราคามากมายทั้งๆ ที่น้ำมีความทุกข์ต้องหนีร้อนมาพึ่งเย็น จำเลยก็มีได้มีจิตเมตตากลับซ้ำเติมด้วยการลักทรัพย์ของมีค่าจนแทบจะหมดตัวแล้วยังสร้างหลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดีอีก เมื่อคำนึงถึงเหตุทั้งปวงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 แล้วจำเลยไม่สมควรจะได้รับการปรานีให้รอการลงโทษ ที่ศาลอุทธรณ์ลงโทษจำคุกจำเลย 2 ปี ก็เป็นคุณแก่จำเลยมากแล้ว ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น ศาลฎีกาพิพากษายืน

2) ความโลภของผู้กระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับความโลภของผู้กระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1651/2530² ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา เนื่องจากความโลภของผู้กระทำความผิดนั้น ศาลสามารถพิเคราะห์ได้จากมูลค่าของทรัพย์ที่ถูกลักอยู่แล้ว³

3) ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของผู้กระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของผู้กระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1651/2530⁴ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา เนื่องจากความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของผู้กระทำความผิดย่อมผันแปรไปตามอายุของผู้กระทำความผิดด้วย กล่าวคือ ยิ่งผู้กระทำความผิดมีอายุมากขึ้นก็ยิ่งมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเมื่อผู้เขียนได้วิเคราะห์ผ่านมาแล้วว่าปัจจัยเกี่ยวกับอายุของผู้กระทำความผิดเป็นปัจจัยซึ่งไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้น ปัจจัยเกี่ยวกับความรู้สึกผิดชอบชั่วดีซึ่งมีความสัมพันธ์กับอายุของผู้กระทำความผิดก็ย่อมเช่นกัน

4) เพศของผู้กระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับเพศของผู้กระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการลักขณโจร โดยกฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการลักขณโจรได้บัญญัติปัจจัยเกี่ยวกับเพศของผู้กระทำความผิดไว้อย่างชัดเจนว่าหากคดีลักทรัพย์ผู้กระทำความผิดมีเพศชาย ศาลจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่

² อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 1 ปัจจัยเกี่ยวกับความโลภของผู้กระทำความผิด ปรากฏตามถ้อยคำที่ว่า *ยังมี ความโลภถึงขนาด*

³ มูลค่าของทรัพย์ที่ถูกลักนั้น ผู้เขียนจะได้กล่าวต่อไปในหัวข้อ 4.3 ว่าด้วยปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่ถูกลัก

⁴ อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 1 ปัจจัยเกี่ยวกับความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของผู้กระทำความผิด ปรากฏตามถ้อยคำที่ว่า *รู้สึกผิดชอบชั่วดีแล้ว*

ผู้กระทำความผิดในอัตราใด ถ้าผู้กระทำความผิดมีเพศหญิง ศาลจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด แต่ก็มีข้อสังเกตว่าปัจจัยเกี่ยวกับเพศของผู้กระทำความผิดนั้นไม่ได้ถูกถ่ายทอดมาสู่กฎหมายลักษณะอาญา หรือประมวลกฎหมายอาญาโดยตรงแต่อย่างใด ทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากในปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญาได้นำปัจจัยเกี่ยวกับเพศของผู้กระทำความผิดมากำหนดไว้แต่เพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ เพื่อประกอบการใช้ดุลพินิจของศาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอยู่แล้ว เช่น การใช้ดุลพินิจกำหนดลักษณะ หรือประเภทของงานบริการสังคม หรืองานสาธารณประโยชน์แก่ผู้ต้องโทษปรับแทนการเสียค่าปรับ ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 30/1 วรรคสาม⁵ เป็นต้น ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550⁶ ได้กำหนดให้บุคคลมีความเสมอภาคกันในทางกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน⁷ นอกจากนี้ยังได้กำหนดอีกด้วยว่าชาย และหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน⁸ ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงเห็นว่ากระบวนการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้นไม่ควรนำปัจจัยเกี่ยวกับเพศของผู้กระทำความผิดมาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาด้วย

5) อายุของผู้กระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับอายุของผู้กระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการลักษณะโจร โดยกฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการลักษณะโจรได้บัญญัติปัจจัยเกี่ยวกับอายุของผู้กระทำความผิดไว้อย่างชัดเจนว่าหากคดีลักทรัพย์ผู้กระทำความผิดมีอายุเท่านี้ ศาลจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด ซึ่งมีข้อสังเกตว่าปัจจัยเกี่ยวกับอายุของผู้กระทำความผิดไม่ได้ถูกถ่ายทอดมาสู่กฎหมายลักษณะอาญา หรือประมวลกฎหมายอาญาโดยตรง กล่าวคือ แนวคิดเกี่ยวกับ

⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 30/1 วรรคสาม บัญญัติว่า “...กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ผู้ต้องโทษปรับทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ ให้ศาลกำหนดลักษณะหรือประเภทของงาน ผู้ดูแลการทำงาน วันเริ่มทำงาน ระยะเวลาทำงาน และจำนวนชั่วโมงที่ถือเป็นการทำงานหนึ่งวัน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึง **เพศ** อายุ ประวัติ การนับถือศาสนา ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อมหรือสภาพความผิดของผู้ต้องโทษปรับประกอบด้วย และศาลจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดให้ผู้ต้องโทษปรับปฏิบัติเพื่อแก้ไขฟื้นฟูหรือป้องกันมิให้ผู้นั้นกระทำความผิดซ้ำอีกก็ได้...”

⁶ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก, วันที่ 24 สิงหาคม 2550, หน้า 1.

⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 30 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน...”

⁸ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 30 วรรคสอง บัญญัติว่า “...ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน”

อายุของผู้กระทำความผิดตามกฎหมายตราสามดวงนั้นมีอยู่ว่ายิ่งผู้กระทำความผิดมีอายุมากก็ยิ่งได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น แต่แนวคิดของกฎหมายลักษณะอาญา และประมวลกฎหมายอาญานั้น มีอยู่ว่ายิ่งผู้กระทำความผิดมีอายุน้อยก็ยิ่งได้รับโทษในอัตราที่เบาลง หรือบางกรณีก็ไม่จำเป็นต้องรับโทษเลย ผู้เขียนจึงเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากในปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอายุของผู้กระทำความผิดไว้อย่างชัดเจนอยู่แล้วว่าเด็กที่มีอายุไม่เกิน 10 ปีบริบูรณ์ กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ⁹ และยังสามารถได้อีกด้วยว่าเด็กที่มีอายุกว่า 10 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์ กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นก็ไม่ต้องรับโทษเช่นกัน แต่กฎหมายก็กำหนดให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการตามวิธีการที่ระบุไว้ในมาตรา 74 แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้¹⁰ นอกจากนี้ ยังได้กำหนดไว้อีกด้วยว่าบุคคลที่มีอายุกว่า 15 ปีบริบูรณ์ แต่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด หากศาลพิจารณาถึงความรู้สึกผิดชอบ และสิ่งทั้งปวงเกี่ยวกับผู้นั้นแล้ว ศาลอาจใช้ดุลพินิจไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดได้เช่นกัน¹¹

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553¹² ก็ได้เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับอายุของผู้กระทำความผิดโดยตรงอีกด้วย กล่าวคือ พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้เด็กที่มีอายุไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์ หรือเยาวชนที่มีอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษา หรือมีคำสั่งของศาลเยาวชนและครอบครัว¹³ ซึ่งศาลเยาวชนและครอบครัวนี้เป็นศาลชำนาญพิเศษที่มีอำนาจใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนแทนการลงโทษอาญาได้ เช่น การเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรม การเปลี่ยนโทษปรับเป็นการคุมความประพฤติ¹⁴ เป็นต้น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ โทษทางอาญาตามที่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 นั้นจะไม่นำมาใช้กับเด็กและเยาวชน แต่จะใช้วิธีการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนด้วยวิธีการต่างๆ แทน อนึ่ง พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังได้กำหนดไว้อีกด้วยว่าบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกิน 20 ปีบริบูรณ์ ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา ศาลที่มีอำนาจ

⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73

¹⁰ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74

¹¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75

¹² ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 72 ก, วันที่ 22 พฤศจิกายน 2553, หน้า 12.

¹³ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

มาตรา 10 (1)

¹⁴ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 142 (1) และ (2)

พิจารณาคดีธรรมดาที่มีอำนาจสั่งโอนคดีไปพิจารณาในศาลเยาวชนและครอบครัวที่มีอำนาจได้ หากพิจารณาโดยคำนึงถึงสภาพร่างกาย สภาพจิต สติปัญญา และนิสัยส่วนตัวแล้ว เห็นว่าบุคคลนั้น ยังมีสภาพเช่นเดียวกับเด็กหรือเยาวชน ซึ่งในกรณีเช่นนี้พระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ให้ถือว่าบุคคลนั้น เป็นเด็กหรือเยาวชนด้วย สำหรับผู้ที่มีอายุเกิน 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปนั้น ผู้เขียนก็เห็นว่าเป็นผู้ที่มี สมบูรณ์พร้อมทั้งทางด้านร่างกาย และสติปัญญา (ไม่นับรวมบุคคลซึ่งมีร่างกายพิการ หรือมีสภาพ บกพร่องทางจิต) จึงไม่จำเป็นต้องจำแนกช่วงอายุของผู้กระทำความผิดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ ในอัตราที่แตกต่างกันแต่อย่างใด

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ ผู้เขียนจึงเห็นว่าไม่สมควรที่จะนำปัจจัยเกี่ยวกับอายุของ ผู้กระทำความผิดมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมาย อาญาด้วย

4.2 ตัวผู้เสียหาย

1) จำนวนผู้เสียหาย

ปัจจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เสียหายเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐาน ลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในบัญชีอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีชื่อว่า 2012 USSC Guidelines Manual¹⁵ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิด ฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากจำนวนผู้เสียหายเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึง ความเสียหายที่เกิดแก่สังคมอันเนื่องมาจากการกระทำของจำเลย กล่าวคือ ยิ่งจำเลยกระทำความผิด ฐานลักทรัพย์แล้วมีผู้เสียหายเป็นจำนวนมากเท่าใด สังคมก็ยิ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำของ จำเลยเป็นวงกว้างมากเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับ ความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าจำเลยในคดีลักทรัพย์ที่มี ผู้เสียหายเป็นจำนวนมากควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้นไปเรื่อยๆ ตามจำนวนผู้เสียหาย เช่น คดีลักทรัพย์ที่มีผู้เสียหายจำนวน 5 คน อัตราโทษจำคุกที่ควรลงแก่จำเลยก็ควรจะเป็นระยะเวลา 10 เดือน หากคดีลักทรัพย์มีผู้เสียหายจำนวน 10 คน อัตราโทษจำคุกที่ควรลงแก่จำเลยก็ควรจะเป็น

¹⁵ UNITED STATES SENTENCING COMMISSION, 2012 USSC Guidelines Manual [Online], 10 November 2012. Available from <http://www.ussc.gov/Guidelines/index.cfm>

ระยะเวลา 20 เดือน หรือหากคดีลักทรัพย์มีผู้เสียหายจำนวน 15 คน อัตราโทษจำคุกที่ควรลงแก่จำเลยก็ควรจะเป็นระยะเวลา 30 เดือน เป็นต้น

2) เหตุที่มีความอ่อนแอ

ปัจจัยเกี่ยวกับเหตุที่มีความอ่อนแอเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในบัญญัติอัตราโทษของประเทศอังกฤษที่มีชื่อว่า Theft and Burglary in a building other than a dwelling¹⁶ และแนวทางการกำหนดอัตราโทษของประเทศออสเตรเลียที่มีชื่อว่า Judge for yourself (A Guide to Sentencing in Australia)¹⁷ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากเหตุที่มีความอ่อนแอ เช่น เด็ก คนพิการ คนชรา ฯลฯ เป็นบุคคลที่ไม่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งทางด้านร่างกาย และสติปัญญา ส่งผลให้อาจตกเป็นเหยื่อการประกอบอาชญากรรมได้ง่ายกว่าเหยื่อที่เป็นบุคคลปกติทั่วไป จึงจำเป็นที่จะต้องให้ความคุ้มครองเหตุที่มีความอ่อนแอไว้เป็นพิเศษด้วยเหตุนี้หากผู้กระทำความผิดรายใดทำการลักทรัพย์เหตุที่มีความอ่อนแอแล้ว ผู้กระทำความผิดรายนั้นก็ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

3) ทรัพย์ที่เป็นของนายจ้าง หรืออยู่ในความครอบครองของนายจ้าง

ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่เป็นของนายจ้าง หรืออยู่ในความครอบครองของนายจ้างเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (11) วรรคแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (5) ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นกรณีฉ้อโกงโดยอาศัยความไว้วางใจ (Abuse of Trust) ที่นายจ้างมีให้แก่ลูกจ้าง ส่งผลให้ลูกจ้างสามารถลงมือลักทรัพย์ได้ง่าย และสะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้ แม้สัญญา

¹⁶ SENTENCING COUNCIL, *Theft and Burglary in a building other than a dwelling* [Online], 20 November 2012. Available from http://sentencingcouncil.judiciary.gov.uk/docs/web_Theft_and_Burglary_of_a_building_other_than_a_dwelling.pdf

¹⁷ SENTENCING ADVISORY COUNCIL, *Judge for Yourself: A Guide to Sentencing in Australia* [Online], 18 June 2013. Available from <https://sentencingcouncil.vic.gov.au/content/publications/judge-yourself-guide-sentencing-australia>

จ้างแรงงานจะเป็นสัญญาต่างตอบแทนระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง แต่ก็ต้องถือว่านายจ้างเป็นผู้จ้างงานจนทำลูกจ้างเกิดรายได้ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งในบางกรณีนายจ้างยังอาจให้ความช่วยเหลือแก่ลูกจ้างในด้านต่างๆ อีกด้วย เช่น การให้ที่พักอาศัย การออกค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน การออกค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารเช้า เป็นต้น จึงถือได้ว่านายจ้างเป็นผู้ที่มีพระคุณต่อลูกจ้างเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้วก็ย่อมกำหนดได้ว่าผู้กระทำความผิดซึ่งลักทรัพย์ที่เป็นของนายจ้าง หรืออยู่ในความครอบครองของนายจ้างควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

4) ทรัพย์ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม หรือทรัพย์ที่ผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม

ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม หรือทรัพย์ที่ผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรมเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (12) วรรคแรก และมาตรา 335 วรรคสาม ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 292 และมาตรา 294 (6) มีข้อสังเกตว่ากรณีจะต้องด้วยปัจจัยตามมาตรา 335 (12) วรรคแรก ทรัพย์ที่ถูกลักนั้นจะต้องเป็นเป็นผลิตภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์หรือเครื่องมืออันมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม หรือได้มาจากกสิกรรมนั้นด้วย ส่วนกรณีจะต้องด้วยปัจจัยตามมาตรา 335 วรรคสาม ทรัพย์ที่ถูกลักนั้นจะต้องเป็นโค กระบือ เครื่องกล หรือเครื่องจักรที่ผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรมด้วย จึงมีข้อสังเกตว่าปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหายข้อนี้จะต้องพิจารณาประกอบกับปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่ถูกลักในส่วนของประเภททรัพย์ที่ถูกลักด้วย¹⁸

ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับอาชีพกสิกรรมเป็นอาชีพหลักของคนไทยมาตั้งแต่อดีต แม้กระทั่งในปัจจุบันก็ยังคงมีผู้ประกอบอาชีพกสิกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งผู้ประกอบอาชีพกสิกรรมส่วนใหญ่ก็มีฐานะที่ค่อนข้างยากจนถึงฐานะปานกลาง หากทรัพย์ที่ระบุมาดังกล่าวข้างต้นถูกลักไปแล้วก็ย่อมสร้างความเดือดร้อนเสียหายให้แก่ผู้ประกอบอาชีพกสิกรรมเป็นอย่างมาก เพราะไม่มีทรัพย์มาใช้ในการประกอบกสิกรรมได้ต่อไป เช่น ไม่มีกระบือมาใช้ในการไถนา ไม่มีเมล็ดพืชไว้เพาะปลูก เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมาย

¹⁸ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในเนื้อหาที่จะทำการวิเคราะห์ ผู้เขียนจึงทำการวิเคราะห์ปัจจัยข้อนี้ไว้ในส่วนนี้ โดยจะไม่นำไปวิเคราะห์ไว้ในส่วนของปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่ถูกลักอีก

อาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าผู้กระทำความผิดซึ่งลักทรัพย์ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม หรือทรัพย์ที่ผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรมควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

4.3 ทรัพย์ที่ถูกลัก

1) ประเภททรัพย์ที่ถูกลัก

ปัจจัยเกี่ยวกับประเภททรัพย์ที่ถูกลักเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 ทวิ วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา ถ้าทรัพย์นั้นเป็นที่สักการบูชาของประชาชน หรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูปหรือวัตถุดังกล่าว...” ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับทรัพย์ประเภทที่กล่าวมานี้เป็นทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ ทั้งในแง่ของประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้มีการลักไปจำหน่ายยังต่างประเทศที่นับวันจะยิ่งทวีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องให้ความคุ้มครองทรัพย์ประเภทดังกล่าวนี้ไว้เป็นพิเศษ ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงเห็นว่าหากผู้กระทำความผิดรายใดลักทรัพย์ประเภทดังกล่าวมาข้างต้นแล้วผู้กระทำความผิดรายนั้นก็ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

2) ราคาทรัพย์ที่ถูกลัก

ปัจจัยเกี่ยวกับราคาทรัพย์ที่ถูกลักเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในกฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการลักขโมจฺร บัญชีอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีชื่อว่า 2012 USSC Guidelines Manual¹⁹ บัญชีอัตราโทษของประเทศอังกฤษที่มีชื่อว่า Theft and Burglary in a building other than a dwelling²⁰ และแนวทางการ

¹⁹ UNITED STATES SENTENCING COMMISSION, 2012 USSC Guidelines Manual [Online], 10 November 2012. Available from <http://www.ussc.gov/Guidelines/index.cfm>

²⁰ SENTENCING COUNCIL, Theft and Burglary in a building other than a dwelling [Online], 20 November 2012. Available from http://sentencingcouncil.judiciary.gov.uk/docs/web_Theft_and_Burglary_of_a_building_other_than_a_dwelling.pdf

กำหนดอัตราโทษของประเทศออสเตรเลียที่มีชื่อว่า Judge for yourself (A Guide to Sentencing in Australia)²¹ ผู้เขียนเห็นว่าควรนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากราคาทรัพย์ที่ถูกลักนั้นคือสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่เจ้าทรัพย์ได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ ยิ่งทรัพย์ที่ถูกลักมีราคาสูงมากเท่าใด เจ้าทรัพย์ก็ยิ่งได้รับความเสียหายมากขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้ การนำปัจจัยนี้มาปรับใช้เป็นแนวทางในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้นก็มีข้อสังเกตบางประการดังนี้

ข้อสังเกตประการแรก ทรัพย์บางอย่างเมื่อตีราคาภายนอกแล้วเป็นทรัพย์ที่มีราคาต่ำ แต่ภายในของทรัพย์นั้นบรรจุไปด้วยข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ในกรณีเช่นนี้ ผู้เขียนเห็นว่าควรถือตามมูลค่าที่แท้จริงของทรัพย์นั้น กล่าวคือ ศาลควรพิจารณาทั้งราคาภายนอก และมูลค่าภายในของทรัพย์ที่ถูกลัก เช่น จำเลยลักแผ่นซีดีราคา 5 บาท ซึ่งภายในแผ่นซีดีนั้นบรรจุไปด้วยข้อมูลสินค้าที่เป็นความลับของบริษัทมูลค่า 10 ล้านบาท ศาลก็ควรพิจารณาทั้งราคาภายนอก (5 บาท) และมูลค่าภายใน (10 ล้านบาท) ของซีดีที่จำเลยลักไป ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้น ควรใช้คำว่า “มูลค่าทรัพย์ที่ถูกลัก” แทนคำว่า “ราคาทรัพย์ที่ถูกลัก” จะเป็นการเหมาะสม และครอบคลุมกับพฤติการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันมากกว่า

ข้อสังเกตประการที่สอง ทรัพย์บางอย่างเมื่อตีราคาแล้วเป็นทรัพย์ที่มีราคาต่ำ แต่เป็นทรัพย์ที่มีคุณค่าทางจิตใจสำหรับบุคคลบางคน ในกรณีเช่นนี้ ผู้เขียนเห็นว่าไม่ควรนำคุณค่าทางจิตใจมาเป็นข้อพิจารณาเพื่อกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ด้วย เพราะเป็นการยาก และไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนที่จะนำมาใช้เป็นมาตรฐานในการตีคุณค่าทางจิตใจออกมาเป็นมูลค่าทางตัวเงิน

ข้อสังเกตประการสุดท้าย ผู้เขียนเห็นว่าควรนำปัจจัยเกี่ยวกับจำนวนทรัพย์ที่ถูกลักมารวมอยู่ในความหมาย และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยเกี่ยวกับมูลค่าทรัพย์ที่ถูกลักด้วย เพื่อไม่ให้บัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาที่จะสร้างขึ้นนั้นเกิดความซ้ำซ้อนกันทางปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษมากเกินไป เพราะจำนวนทรัพย์ที่ถูกลักนั้นสามารถแสดงออกในรูปของมูลค่าทรัพย์ที่ถูกลักได้อยู่แล้ว กล่าวคือ ยิ่งทรัพย์ที่ถูกลักมีจำนวนมากขึ้นเท่าใด มูลค่าของทรัพย์ที่ถูกลักก็ย่อมสูงขึ้นเท่านั้น

²¹ SENTENCING ADVISORY COUNCIL, *Judge for Yourself: A Guide to Sentencing in Australia* [Online], 18 June 2013. Available from <https://sentencingcouncil.vic.gov.au/content/publications/judge-yourself-guide-sentencing-australia>

ด้วยเหตุนี้ หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้วก็ย่อมกำหนดได้ว่าจำเลยที่ลักทรัพย์ซึ่งมีมูลค่าสูงก็ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้นไปเรื่อยๆ ตามมูลค่าของทรัพย์ที่ถูกลัก เช่น ทรัพย์ที่ถูกลักมีมูลค่า 1,000 บาท อัตราโทษจำคุกที่ควรลงแก่ผู้กระทำความผิดคือ 12 เดือน หากทรัพย์ที่ถูกลักมีมูลค่า 50,000 บาท อัตราโทษจำคุกที่ควรลงแก่ผู้กระทำความผิดคือ 17 เดือน หากทรัพย์ที่ถูกลักมีมูลค่า 200,000 บาท อัตราโทษจำคุกที่ควรลงแก่ผู้กระทำความผิดคือ 25 เดือน เป็นต้น

3) ทรัพย์ที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์

ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (10) วรรคแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (4) ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับทรัพย์ที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์นั้นเป็นทรัพย์ที่สามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ประชาชนในสังคมโดยรวม หากผู้กระทำความผิดลักไปแล้วประชาชนในสังคมก็ย่อมไม่สามารถที่จะใช้สอยประโยชน์จากทรัพย์นั้นได้อีกต่อไป เช่น การลักหลอดไฟที่ติดอยู่ในศาลารอรถมหรสพ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หากผู้กระทำความผิดรายใดลักทรัพย์ที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์แล้ว ผู้กระทำความผิดรายนั้นก็ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

4) ทรัพย์ที่ใช้สำหรับราชการ

ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่ใช้สำหรับราชการเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา แต่ไม่ได้ถูกถ่ายทอดมาสู่ประมวลกฎหมายอาญาด้วย ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากทรัพย์ที่ใช้สำหรับราชการเป็นทรัพย์ที่ทำให้ระบบการดำเนินงานของทางราชการเป็นไปโดยสะดวกเรียบร้อย หากผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ที่ใช้สำหรับราชการไปแล้ว ก็ย่อมส่งผลให้การทำงานของพนักงานราชการเกิดความขัดข้อง ไม่เป็นไปโดยระเบียบเรียบร้อย เช่น การลักรถยนต์ของทางราชการที่ใช้สำหรับขนส่งเอกสารราชการไปยังหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ย่อมก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่พนักงานราชการในการส่งเอกสารราชการไปยังหน่วยงานภาครัฐต่างๆ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐาน

ลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าผู้กระทำความผิดซึ่งลักทรัพย์ที่ใช้สำหรับราชการควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

4.4 พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด

1) การพาเอาสิ่งที่เป็นของทรัพย์ใช้บรรจทรัพย์ไป

ปัจจัยเกี่ยวกับการพาเอาสิ่งที่เป็นของทรัพย์ใช้บรรจทรัพย์ไปเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา แต่ไม่ได้ถูกถ่ายทอดมาสู่ประมวลกฎหมายอาญาด้วย มีข้อสังเกตว่าสิ่งบรรจทรัพย์ตามที่กฎหมายลักษณะอาญาได้บัญญัติไว้นั้น หมายถึง สิ่งที่ใช้เก็บทรัพย์เพื่อป้องกันมิให้ทรัพย์ถูกลักไปโดยง่าย²² ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดพาเอาสิ่งบรรจทรัพย์ไปด้วยนั้น เป็นการสร้างความเสียหายให้แก่เจ้าทรัพย์มากกว่ากรณีลักเฉพาะตัวทรัพย์โดยไม่ได้ลักสิ่งบรรจทรัพย์ไปด้วย เช่น การลักตู้เซฟที่เต็มไปด้วยทรัพย์มีค่าโดยยกตู้เซฟไปทั้งตู้ย่อมสร้างความเสียหายให้แก่เจ้าทรัพย์มากกว่าการลักทรัพย์เพียงบางชิ้นที่อยู่ในตู้เซฟ (ตู้เซฟคือสิ่งบรรจทรัพย์) ทั้งนี้ ทั้งในแง่ของมูลค่าทรัพย์ที่อยู่ในตู้เซฟ ราคาของตู้เซฟ และบางกรณีเจ้าของทรัพย์ไม่สามารถหาตู้เซฟใหม่มาใส่ทรัพย์มีค่าอื่นๆ ได้ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หากผู้กระทำความผิดรายใดลักทรัพย์โดยพาเอาสิ่งที่เป็นของทรัพย์ใช้บรรจทรัพย์ไปด้วยแล้ว ผู้กระทำความผิดรายนั้นก็ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

2) การทำอันตรายสิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์

ปัจจัยเกี่ยวกับการทำอันตรายสิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (3) วรรคแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (5) ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการลักทรัพย์

²² หยุต แสงอุทัย, คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน จำกัด, 2548). หน้า 434.

โดยผู้กระทำความผิดทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สินนั้น เป็นการไม่เคารพต่อเจตจำนงในการครอบครองทรัพย์สินของเจ้าทรัพย์สินที่ได้แสดงออกโดยการคุ้มครองทรัพย์สินไว้เป็นพิเศษ²³ ซึ่งพฤติการณ์ที่ถือได้ว่าเป็นการทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สินนั้น เช่น การใช้ค้อนทุบกุญแจบ้านให้เปิดออกเพื่อที่จะเข้าไปลักทรัพย์ภายในตัวบ้าน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญญัติตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าผู้กระทำความผิดซึ่งทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สิน ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

3) การผ่านสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สินเข้าไปด้วยประการใดๆ

ปัจจัยเกี่ยวกับการผ่านสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สินเข้าไปด้วยประการใดๆ เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (3) วรรคแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (2) ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดได้ผ่านสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สินเข้าไปด้วยประการใดๆ นั้นเป็นการไม่เคารพต่อเจตจำนงในการครอบครองทรัพย์สินของเจ้าทรัพย์สินที่ได้แสดงออกโดยการคุ้มครองทรัพย์สินไว้เป็นพิเศษ²⁴ พฤติการณ์ที่ถือได้ว่าเป็นการผ่านสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สินเข้าไปด้วยประการใดๆ เช่น การปีนกำแพงบ้านที่มีรั้วลวดหนามล้อมรอบ เพื่อที่จะเข้าไปลักทรัพย์ภายในตัวบ้าน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หากผู้กระทำความผิดรายใดลักทรัพย์โดยผ่านสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สินเข้าไปด้วยประการใดๆ แล้ว ผู้กระทำความผิดรายนั้นก็ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

4) การเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้า

ปัจจัยเกี่ยวกับการเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้าเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (4) วรรคแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (3)

²³ คณิศ ญ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด. หน้า 316-317.

²⁴ เรื่องเดียวกัน

ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นการฉวยโอกาส²⁵ โดยผู้กระทำความผิดมีเจตนาที่จะลักทรัพย์ถึงขนาดต้องเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้า เช่น เข้าทางช่องระบายอากาศ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าผู้กระทำความผิดซึ่งลักทรัพย์โดยเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้าควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

5) การเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้

ปัจจัยเกี่ยวกับการเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (4) วรรคแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (3) ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการกระทำของผู้เป็นใจเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้กระทำความผิดเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถลงมือลักทรัพย์ได้ง่าย และสะดวกยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าผู้กระทำความผิดที่เข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

6) การแปลงตัว

ปัจจัยเกี่ยวกับการแปลงตัวเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (5) วรรคแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (8) ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นการสร้างความยากลำบากให้แก่เจ้าทรัพย์ พยาน รวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจในการระบุนหาตัวผู้กระทำความผิด เช่น ผู้กระทำ

²⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 317.

ความผิดติดหนวดใส่เคราไปสักทรัพย์²⁶ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หากผู้กระทำความผิดรายใดสักทรัพย์โดยการแปลงตัวแล้ว ผู้กระทำความผิดรายนั้นก็ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

7) การปลอมตัวเป็นผู้อื่น

ปัจจัยเกี่ยวกับการปลอมตัวเป็นผู้อื่นเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (5) วรรคแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (9) ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นการสร้างความยากลำบากในการสืบหาตัวผู้กระทำความผิดที่แท้จริงเป็นอย่างมาก เช่น ผู้กระทำความผิดทราบว่าจะมีคนกำลังตั้งกลั่นแกล้งที่ใดก็อาจหากรรมฐานลักทรัพย์เอาไว้มากมายหลายจังหวัด จึงได้ปลอมตัวให้ลม้ายคล้ายคลึงกับนายฉ่อย เพื่อให้เจ้าทรัพย์ หรือพยาน เข้าใจผิดว่าผู้กระทำความผิดเป็นนายฉ่อย เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หากผู้กระทำความผิดรายใดสักทรัพย์โดยการปลอมตัวเป็นผู้อื่นแล้ว ผู้กระทำความผิดรายนั้นก็ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

8) การมอมหน้า หรือทำด้วยประการอื่นเพื่อไม่ให้เห็น หรือจำหน้าได้

ปัจจัยเกี่ยวกับการมอมหน้า หรือทำด้วยประการอื่นเพื่อไม่ให้เห็น หรือจำหน้าได้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (5) วรรคแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (8) ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการลักทรัพย์ในลักษณะนี้เพิ่มความยากลำบากในการสืบหาตัวผู้กระทำความผิดเช่นเดียวกับการแปลงตัวและการปลอมตัวเป็นผู้อื่น เช่น การที่ผู้กระทำความผิดใช้สีทาบริเวณใบหน้า เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าผู้กระทำความผิดที่ลักทรัพย์โดยใช้วิธีการมอมหน้า หรือทำด้วยประการอื่นเพื่อไม่ให้เห็น หรือจำหน้าได้ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

²⁶ เรื่องเดียวกัน

9) การลงว่าเป็นเจ้าพนักงาน

ปัจจัยเกี่ยวกับการลงว่าเป็นเจ้าพนักงานเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (6) วรรคแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (10) ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการการลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นการที่ผู้กระทำความผิดอ้างอำนาจรัฐโดยที่ตนเองไม่มีสิทธิจะอ้าง²⁷ ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดสามารถลงมือลักทรัพย์ได้โดยสะดวกมากยิ่งขึ้น เพราะเจ้าทรัพย์ไม่ทันได้ระแวงสงสัยว่าตนกำลังจะถูกลักทรัพย์หรือหากระแวงสงสัยก็มักไม่กล้าที่จะป้องกันขัดขวางการกระทำของผู้กระทำความผิด เพราะเข้าใจว่าผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าพนักงาน เช่น ผู้กระทำความผิดอ้างว่าตนเป็นตำรวจนอกเครื่องแบบขอตรวจค้นตัวเจ้าทรัพย์ เมื่อได้ทรัพย์แล้วก็พาทรัพย์นั้นไป เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าผู้กระทำความผิดที่ลักทรัพย์โดยใช้วิธีการลงว่าเป็นเจ้าพนักงานนั้นควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

10) ลักษณะแห่งการพาเอาทรัพย์ที่ลักไป

ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะแห่งการพาเอาทรัพย์ที่ลักไปเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการลักษณะโจร ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ให้ศาลพิจารณาว่าในการที่ผู้กระทำความผิดลงมือกระทำการลักทรัพย์นั้น ผู้กระทำความผิดพาเอาทรัพย์ไปในลักษณะใด ปล้นเอาไป หรือลอบเอาไป ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากในปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญาได้แยกความผิดฐานลักทรัพย์กับความผิดฐานปล้นทรัพย์ออกจากกันอย่างชัดเจน โดยถือว่าความผิดฐานลักทรัพย์นั้นเป็นเพียงความผิดพื้นฐานที่นำไปสู่ความผิดฐานปล้นทรัพย์เท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การที่จะมีความผิดฐานปล้นทรัพย์ได้นั้นจะต้องเป็นความผิดฐานลักทรัพย์มาก่อนเสมอ ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

²⁷ เรื่องเดียวกัน

4.5 สถานที่กระทำความผิด

1) การลักทรัพย์ในเคหสถาน

ปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์ในเคหสถานเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (8) วรรคแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (1) และมาตรา 295 ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าว เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการลงมือลักทรัพย์ในเคหสถานนั้นถือว่าการกระทำที่ออกอาจ และการละเมิดสิทธิของเจ้า²⁸ ด้วยเหตุนี้หากผู้กระทำความผิดรายใดเข้าไปลักทรัพย์ในเคหสถานแล้ว ผู้กระทำความผิดรายนั้นก็ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์เป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิดที่จะกล่าวต่อไปนี้ (ปัจจัยที่ 2-10) เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งผู้เขียนเห็นว่าควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าวทั้งหมด ด้วยเหตุผลเดียวกันคือปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับผู้กระทำความผิดได้อาศัยโอกาสเนื่องจากเป็นสถานที่ที่มีผู้คนพลุกพล่าน ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดสามารถลงมือลักทรัพย์ได้สะดวกยิ่งขึ้น ได้แก่ 2) การลักทรัพย์ในสถานที่ราชการ ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (8) วรรคแรก และมาตรา 335 ทวิ วรรคสอง ซึ่งมีข้อสังเกตว่ากรณีจะต้องด้วยปัจจัยตามมาตรา 335 ทวิ วรรคสองนั้น ทรัพย์ที่ถูกลักจะต้องเป็นพระพุทธรูป หรือวัตถุในทางศาสนา อันเป็นที่สักการบูชาของประชาชน หรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูป หรือวัตถุดังกล่าวด้วย ส่วนมาตรา 335 (8) วรรคแรกนั้นไม่จำกัดประเภทของทรัพย์ที่ถูกลัก 3) การลักทรัพย์ในสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณสุขที่ผู้กระทำความผิดเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้นๆ ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (8) วรรคแรก 4) การลักทรัพย์ในสถานที่บูชาสาธารณสุข ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (9) วรรคแรก มีข้อสังเกตว่าปัจจัยนี้ได้รับ

²⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 319.

การถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (2) 5) **การลักทรัพย์ในสถานีรถไฟ** ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (9) วรรคแรก มีข้อสังเกตว่าปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (3) 6) **การลักทรัพย์ในท่าอากาศยาน** ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (9) วรรคแรก เหตุผลหลักที่ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้มีความเหมาะสมที่จะนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานี้ก็คือท่าอากาศยานเป็นสถานที่ที่มีผู้ใช้บริการทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้การลักทรัพย์ในท่าอากาศยานจึงเป็นการสร้างความเสื่อมเสียแก่ชื่อเสียงของประเทศไทยเป็นอย่างมาก 7) **การลักทรัพย์ในที่จอดรถสาธารณะ** ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (9) วรรคแรก 8) **การลักทรัพย์ในที่จอดรถเรือสาธารณะ** ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (9) วรรคแรก มีข้อสังเกตว่าปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (3) 9) **การลักทรัพย์ในสาธารณสถานสำหรับขนถ่ายสินค้า** ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (9) วรรคแรก มีข้อสังเกตว่าปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 294 (3) เช่นกัน และ 10) **การลักทรัพย์ในสวนสาธารณะ** ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (9) วรรคแรก ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิดต่างๆ เหล่านี้มากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าผู้กระทำความผิดซึ่งลงมือลักทรัพย์ในสถานที่ดังกล่าวมาข้างต้นควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

นอกจากปัจจัยที่ 2-10 ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีความเหมาะสมจะนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วยเหตุผลเดียวกันแล้ว ปัจจัยที่จะกล่าวต่อไปนี้ (ปัจจัยที่ 11-15) ก็เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษซึ่งผู้เขียนเห็นว่าควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาทั้งหมด เช่นกัน ด้วยเหตุผลเดียวกันคือปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับสถานที่ดังจะกล่าวต่อไปนี้เป็นสถานที่ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นสถานที่ที่ใช้ประดิษฐาน หรือใช้เก็บวัตถุที่ทรงคุณค่าในทางประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรมของประเทศชาติ จำพวกพระพุทธรูป หรือวัตถุในทางศาสนาอันเป็นที่สักการะบูชาของประชาชน หรือเก็บไว้เป็นสมบัติของชาติ ได้แก่ 11) **การลักทรัพย์ในวัด** 12) **การลักทรัพย์ในสำนักสงฆ์** 13) **การลักทรัพย์ในสถาน**

อันเป็นที่เคารพในทางศาสนา 14) การลักทรัพย์ในโบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน และ 15) การลักทรัพย์ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่าปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ได้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 ทวิ วรรคสอง ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยต่างๆ เหล่านี้มากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าผู้กระทำความผิดซึ่งลงมือลักทรัพย์ในสถานที่ดังกล่าวมาข้างต้นควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

16) ความยากง่ายของสถานที่ลงมือกระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับความยากง่ายของสถานที่ลงมือกระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการลักษณะโจร โดยกฎหมายตราสามดวงได้กำหนดให้ศาลพิจารณาว่าสถานที่ที่ผู้กระทำความผิดลงมือกระทำการลักทรัพย์นั้นเป็นสถานที่ที่ผู้กระทำความผิดสามารถลักเอาทรัพย์ไปได้โดยง่าย หรือยาก ซึ่งมีข้อสังเกตว่าปัจจัยนี้ไม่ได้ถูกถ่ายทอดมาสู่กฎหมายลักษณะอาญา หรือประมวลกฎหมายอาญาแต่อย่างใด ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากความยากง่ายของสถานที่ลงมือกระทำความผิดนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญของผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล ในสถานที่หนึ่งผู้กระทำความผิดคนหนึ่งอาจเห็นว่าง่ายแก่การลงมือกระทำความผิด ในขณะที่ผู้กระทำความผิดอีกคนหนึ่งอาจเห็นว่ายากแก่การลงมือกระทำความผิด ฉะนั้น ความยากง่ายของสถานที่ลงมือกระทำความผิดนั้นจึงเป็นเรื่องความรู้สึกภายในของผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล ซึ่งไม่ควรจะนำมาเป็นเกณฑ์พิจารณาเพื่อกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดให้แตกต่างกันออกไป

17) การลักทรัพย์ในสุสาน หรืออนุสรณ์สถานทหารผ่านศึก

ปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์ในสุสาน หรืออนุสรณ์สถานทหารผ่านศึกเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในบัญญัติอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่มีชื่อว่า 2012 USSC Guidelines Manual²⁹ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากสุสาน

²⁹ UNITED STATES SENTENCING COMMISSION, 2012 USSC Guidelines Manual [Online], 10 November 2012. Available from <http://www.ussc.gov/Guidelines/index.cfm>

หรืออนุสรณ์สถานทหารผ่านศึกนั้นยังไม่ใช่สถานที่ที่ควรให้ความสำคัญถึงขนาดต้องกำหนดให้ผู้ลักทรัพย์ในสถานที่ดังกล่าวควรรับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

18) ความมุ่งหมายต่อร้านค้าที่สามารถเข้าไปลักทรัพย์ได้โดยง่าย

ปัจจัยเกี่ยวกับความมุ่งหมายต่อร้านค้าที่สามารถเข้าไปลักทรัพย์ได้โดยง่ายเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในบัญชีอัตราโทษของประเทศอังกฤษ ที่มีชื่อว่า Theft and Burglary in a building other than a dwelling³⁰ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากเห็นว่าไม่ว่าจะเป็นร้านค้าที่สามารถเข้าไปลักทรัพย์ได้โดยง่าย หรือยาก หากผู้กระทำความผิดเข้าไปลักทรัพย์แล้วก็ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่ร้านค้าเหมือนกัน ประกอบกับผู้เขียนได้วิเคราะห์ผ่านมาแล้วว่าควรนำปัจจัยเกี่ยวกับมูลค่าทรัพย์ที่ถูกลักมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย ซึ่งปัจจัยเกี่ยวกับมูลค่าทรัพย์ที่ถูกลักนั้นสามารถนำมาใช้ได้กับกรณีผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในร้านค้าอยู่แล้ว จึงไม่ควรนำปัจจัยเกี่ยวกับความมุ่งหมายต่อร้านค้าที่สามารถเข้าไปลักทรัพย์ได้โดยง่ายมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาอีก

4.6 ปัจจัยอื่นๆ

1) การลักทรัพย์ในที่ หรือบริเวณที่เกิดภัยพิบัติ หรืออาศัยโอกาสจากการเกิดภัยพิบัติ หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวอันตรายใดๆ

ปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์ในที่ หรือบริเวณที่เกิดภัยพิบัติ หรืออาศัยโอกาสจากการเกิดภัยพิบัติ หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวอันตรายใดๆ เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (2) วรรคแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (6) ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

³⁰ SENTENCING ADVISORY COUNCIL, *Judge for Yourself: A Guide to Sentencing in Australia* [Online], 18 June 2013. Available from <https://sentencingcouncil.vic.gov.au/content/publications/judge-yourself-guide-sentencing-australia>

เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการลักทรัพย์ในช่วงเวลาที่เกิดภัยพิบัติ หรือช่วงเวลาที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวอันตรายใดๆ ผู้กระทำความผิดสามารถลงมือลักทรัพย์ได้โดยสะดวก และที่สำคัญการลักทรัพย์ในช่วงเวลาดังกล่าวนี้เป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมอย่างร้ายแรง เพราะเป็นการซ้ำเติมผู้ประสบเคราะห์ร้ายจากภัยพิบัติ³¹ ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าผู้กระทำความผิดที่ลักทรัพย์ในที่ หรือบริเวณที่เกิดภัยพิบัติ หรืออาศัยโอกาสจากการเกิดภัยพิบัติ หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวอันตรายใดๆ ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

2) เวลาที่ลงมือกระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับเวลาที่ลงมือกระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (1) วรรคแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 295 ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการลักทรัพย์ในเวลากลางคืน หรือเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้นนั้น³² ผู้กระทำความผิดสามารถลงมือลักทรัพย์ได้อย่างสะดวก นอกจากนี้ยังทำให้เจ้าทรัพย์ หรือพยานไม่สามารถเห็นรูปพรรณสัณฐานของผู้กระทำความผิดได้อย่างชัดเจนอีกด้วย ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าแม้ในปัจจุบันนี้บางสถานที่ เช่น ห้างสรรพสินค้า ฯลฯ จะมีการติดตั้งหลอดไฟเพื่อให้แสงสว่างภายในตัวห้างสรรพสินค้า ส่งผลให้แสงสว่างที่ได้จากหลอดไฟในเวลากลางคืนแทบจะไม่แตกต่างไปจากแสงสว่างที่ได้จากพระอาทิตย์ในเวลากลางวันมากนัก ในกรณีเช่นนี้หากมีการลักทรัพย์ภายในตัวห้างสรรพสินค้าในเวลากลางคืนซึ่งมีแสงสว่างจากหลอดไฟเข้าถึง ผู้เขียนก็ยังคงเห็นว่าเป็นการลักทรัพย์ในเวลากลางคืน ซึ่งยังสามารถปรับใช้กับปัจจัยข้อนี้ได้อยู่ เพราะแม้ในขณะที่ผู้กระทำความผิดลงมือลักทรัพย์นั้นจะมีแสงสว่างจากหลอดไฟเข้าถึง แต่เมื่อผู้กระทำความผิดหลบหนีไปภายนอกตัวห้างสรรพสินค้าแล้ว ความมืดภายนอกตัวห้างสรรพสินค้าย่อมทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถหลบหนีต่อไปได้สะดวก และเป็นการยากแก่การติดตามตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย

³¹ หยุต แสงอุทัย, กฎหมายอาญา ภาค 2-3, หน้า 272. อ้างใน คณิต ฌ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, หน้า 316.

³² ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (11) บัญญัติว่า “ในประมวลกฎหมายนี้...กลางคืน หมายความว่าเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้น...”

3) จำนวนผู้ลงมือกระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้ลงมือกระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (7) วรรคแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (11) โดยกฎหมายได้กำหนดให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้นมีผู้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปหรือไม่ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการลักทรัพย์โดยมีผู้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปนั้น ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดสามารถลงมือลักทรัพย์ได้สะดวกยิ่งขึ้น เพราะมีการแบ่งงานกันทำระหว่างผู้กระทำความผิดด้วยกันเอง อีกทั้งยังทำให้การลงมือลักทรัพย์มีโอกาสที่จะบรรลุผลสำเร็จได้สูงขึ้นอีกด้วย ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าการลักทรัพย์โดยมีผู้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ผู้กระทำความผิดทุกคนควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

4) การมี หรือใช้อาวุธ

ปัจจัยเกี่ยวกับการมี หรือใช้อาวุธเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (7) วรรคแรก ที่ว่า “ผู้ใดลักทรัพย์... โดยมีอาวุธ...” และมาตรา 336 ทวิ ที่ว่า “ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 334 มาตรา 335 มาตรา 335 ทวิ... โดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด...” ปัจจัยนี้มีข้อสังเกต 2 ประการ คือ ประการแรก ปัจจัยนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 (7) ประการที่สอง กรณีที่จะต้องด้วยปัจจัยตามมาตรา 336 ทวินั้น อาวุธที่ผู้กระทำความผิดมี หรือใช้นั้นจะต้องเป็นอาวุธปืน หรือวัตถุระเบิดด้วย แต่ปัจจัยตามมาตรา 335 (7) วรรคแรกนั้นไม่จำกัดชนิดของอาวุธ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาดังนั้น เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดมี หรือใช้อาวุธโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาวุธปืน หรือวัตถุระเบิดนั้น มีความเสี่ยงสูงมากที่ผู้กระทำความผิดจะใช้อาวุธประทุษร้ายจนเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของเจ้าทรัพย์ ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดมี หรือใช้อาวุธนั้น ผู้กระทำความผิดควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

5) การแต่งกาย การแต่งเครื่องแบบ

ปัจจัยเกี่ยวกับการแต่งกาย การแต่งเครื่องแบบเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 336 ทวิ โดยกฎหมายได้กำหนดให้ศาลพิจารณาว่าผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ได้แต่งเครื่องแบบทหาร หรือตำรวจ หรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหาร หรือตำรวจหรือไม่ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการลักทรัพย์ในลักษณะนี้ผู้กระทำความผิดได้แอบอ้างการใช้อำนาจรัฐโดยทางอ้อม (การแต่งกาย การแต่งเครื่องแบบ) เพื่อใช้เป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกแก่การกระทำความผิดของตน ซึ่งบางกรณีอาจทำให้เจ้าทรัพย์หวาดกลัว เพราะคิดว่าผู้กระทำความผิดเป็นทหาร หรือตำรวจจริง และบางกรณียังอาจทำให้ประชาชนทั่วไปที่เห็นเหตุการณ์เข้าใจผิดจนมีทัศนคติต่อทหารซึ่งเป็นกำลังหลักของชาติ หรือตำรวจซึ่งเป็นที่พึ่งของประชาชนในทางที่ไม่ดีอีกด้วย ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้วก็จะยอมกำหนดได้ว่าการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดแต่งเครื่องแบบทหาร หรือตำรวจ หรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหาร หรือตำรวจ ผู้กระทำความผิดควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

6) การใช้ยานพาหนะ

ปัจจัยเกี่ยวกับการใช้ยานพาหนะเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 336 ทวิ โดยกฎหมายได้กำหนดให้ศาลพิจารณาว่าผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ได้ใช้ยานพาหนะเพื่อความสะดวกแก่การลักทรัพย์ หรือการพาทรัพย์ที่ลักไป หรือเพื่อให้พ้นจากการจับกุมหรือไม่ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ประกอบกับการใช้ยานพาหนะในลักษณะดังกล่าวเป็นการสร้างความสะดวกแก่การลงมือกระทำความผิดฐานลักทรัพย์เป็นอย่างยิ่ง และยังสร้างความสะดวกแก่การพาทรัพย์ที่ลักหลบหนีไป รวมถึงสร้างความยากลำบากแก่การติดตามตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมายอีกด้วย ด้วยเหตุนี้หากผู้กระทำความผิดรายใดลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะเพื่อความสะดวกแก่การลักทรัพย์ หรือการพาทรัพย์ที่ลักไป หรือเพื่อให้พ้นจากการจับกุมแล้ว ผู้กระทำความผิดรายนั้นก็ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

7) การกระทำความผิดหลายครั้งหลายคราติดต่อกัน

ปัจจัยเกี่ยวกับการกระทำความผิดหลายครั้งหลายคราติดต่อกันเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1104/2545³³ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากการกระทำความผิดหลายครั้งหลายคราติดต่อกันนั้นเป็นการแสดงออกถึงความไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมายบ้านเมืองเป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นการสร้างเดือดร้อนเสียหายให้แก่ผู้เสียหายเป็นจำนวนหลายครั้ง โดยที่บางครั้งอาจมีผู้เสียหายเป็นจำนวนหลายราย ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ที่ได้กระทำความผิดหลายครั้งหลายคราติดต่อกันควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

อนึ่ง ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยเกี่ยวกับการกระทำความผิดหลายครั้งหลายคราติดต่อกันที่จะนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้น ไม่จำเป็นที่การกระทำความผิดในครั้งก่อนๆ ศาลจะต้องมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เพียงแค่การกระทำความผิดในครั้งก่อนๆ เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาก็เพียงพอแล้ว

8) ผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคม

ปัจจัยเกี่ยวกับผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคมเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3613/2549³⁴

³³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1104/2545 จำเลยฎีกาขอให้ลงโทษน้อยลงและรอกการลงโทษ ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยกระทำการลักทรัพย์หลายครั้งหลายคราติดต่อกัน ตามพฤติการณ์แห่งคดีที่ศาลล่างทั้งสองใช้ดุลพินิจไม่รอกการลงโทษจำคุกจำเลยไว้ก่อนแล้ว แต่ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยทุกกระทงความผิดกระทงละ 2 ปี รวม 20 ปี มานั้น เห็นว่าจำนวนเงินที่จำเลยลักทรัพย์ไปมีมากบ้างน้อยบ้าง ทั้งไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยกระทำความผิดอย่างใดมาก่อน ดังนั้น ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยกระทงละ 2 ปี นั้น จึงหนักเกินไป ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย แต่เห็นสมควรลงโทษให้เบากว่านี้ตามความเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด

³⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3613/2549 จำเลยฎีกาขอให้ลงโทษสถานเบา หรือรอกการลงโทษ ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยลักทรัพย์ราคา 15,000 บาท ของผู้เสียหายในสถานที่ราชการ โดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์ และเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จ้างให้เป็นทางคนเข้า ลักษณะของการกระทำความผิดเป็นไปโดยอุกอาจ ไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมาย สร้างความเดือดร้อนแก่เจ้าของทรัพย์ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคม พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้จำเลยไม่เคยกระทำความผิดมาก่อน

ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากการลักทรัพย์ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคมนั้น ย่อมส่งผลให้ประชาชนทั่วไปในสังคมเกิดความวิตกกังวลในการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งบางคนอาจถึงขนาดไม่สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้โดยปกติสุข เช่น การลักเงินจากตู้กดเงินสดอัตโนมัติ (ตู้ ATM) โดยใช้วิธีการติดตั้งอุปกรณ์สำหรับอ่านข้อมูลจากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (Skimmer) เพื่อดักข้อมูลรหัสผ่านของบัตรกดเงินสด (บัตร ATM) แล้วทำการลักเงินในบัญชีเงินฝากนั้นๆ การลักทรัพย์ในลักษณะนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคม ทำให้คนในสังคมเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยในทรัพย์สิน (เงินฝากในบัญชี) หากนำบัตร ATM ไปกดเงินสดจากตู้กดเงินสดอัตโนมัติ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หากผู้กระทำความผิดรายใดลักทรัพย์ในลักษณะที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคมแล้ว ผู้กระทำความผิดรายนั้นก็ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

อนึ่ง ผู้เขียนเห็นว่าควรนำปัจจัยเกี่ยวกับความเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคมซึ่งเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 15630/2553³⁵ มารวมอยู่ในความหมาย และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยเกี่ยวกับผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคมด้วย เพื่อไม่ให้บัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาที่จะสร้างขึ้นมีปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ซ้ำซ้อนกันมากเกินไป

9) การเตรียมการมาก่อนกระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับการเตรียมการมาก่อนกระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1281/2546³⁶ ผู้เขียนเห็นว่า

และมีภาระต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว ก็เป็นเหตุผลและความจำเป็นส่วนตัว ยังไม่เพียงพอที่จะรอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลย อย่างไรก็ตาม ปรากฏจากคำฟ้องว่าผู้เสียหายได้รับการชดเชยค่าทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้ายแล้ว นับว่าจำเลยได้บรรเทาผลร้ายแห่งคดีมาบ้างแล้ว ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 ลงโทษจำคุกจำเลยถึง 3 ปี ก่อนลดโทษนั้นหนักเกินไป จึงเห็นสมควรแก้ไขกำหนดโทษเสียใหม่ให้เหมาะสม ฎีกาของจำเลยฟังขึ้นบางส่วน พิพากษาแก้เป็นว่าจำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (3) (4) (8) วรรคสอง ให้จำคุก 2 ปี ลดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 1 ปี นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3

³⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 15630/2553 ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าการที่จำเลยสนับสนุนให้คนร้ายลักเงินของผู้เสียหายโดยใช้บัตรเอทีเอ็มของผู้เสียหายที่ลักมาจนเป็นผลสำเร็จ เป็นภัยต่อสุจริตชนทั่วไปที่ต้องได้รับความเสียหายจากการกระทำของมิถิฉาชีพจึงถือเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคม ดังนั้น แม้จำเลยจะชดเชยเงินทั้งหมดคืนให้แก่ผู้เสียหายจนเป็นที่พอใจแล้ว ก็ยังไม่เพียงพอแก่การปรานีที่ศาลฎีกาจะรอกการลงโทษให้แก่จำเลยได้

³⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1281/2546 ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยได้ลักทรัพย์และพยายามลักทรัพย์ในรถยนต์ถึง 9 คัน แม้จำเลยอาจจะเมาสุราขาดสติเพียงครั้งเดียว และได้กระทำความผิดในคราวเดียวกันตามที่อ้างมาในฎีกา แต่จำเลยได้กระทำต่อรถยนต์ถึง 9 คัน ซึ่งเป็นของผู้เสียหายคนละคนกัน โดยจำเลยกระทำความผิดทีละคัน

ปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากการเตรียมการมาก่อนกระทำความผิดนั้น ผู้กระทำความผิดได้มีการวางแผนมาก่อนแล้วจึงทำให้สามารถลงมือกระทำความผิดได้ง่าย สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญญัติตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ซึ่งได้เตรียมการมาก่อนกระทำความผิดนั้น ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

10) การสร้างหลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดี

ปัจจัยเกี่ยวกับการสร้างหลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดีเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1651/2530³⁷ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากการสร้างหลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดีเป็นการเพิ่มความยากลำบากในการสืบหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย และยังเป็นการเพิ่มความยากลำบากในการพิสูจน์

และคนละเวลากัน แม้จะเป็นเวลาที่ต่อเนื่องใกล้ชิดกัน แต่การกระทำความผิดในรถยนต์แต่ละคันก็เป็นความผิดสำเร็จเด็ดขาดไปแล้ว และเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันตามที่ได้กระทำต่อรถยนต์ทุกคันมิใช่กรรมเดียว ที่จำเลยฎีกาขอให้ลงโทษสถานเบา และรอกการลงโทษนั้น เห็นว่าจำเลยกระทำความผิดในเวลากลางวัน และต่อรถยนต์ถึง 9 คัน พฤติการณ์การกระทำของจำเลยออกอาจและไม่ยำเกรงต่อกฎหมายบ้านเมือง ควรลงโทษให้หนักเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่บุคคลอื่น ที่จำเลยอ้างว่าได้กระทำความผิดไปเพราะดื่มสุราจนเมาขาดสติและประสาทหลอนนั้น จำเลยเคยเป็นมาก่อน จำเลยจึงย่อมจะต้องทราบที่อยู่แล้วว่าเมื่อจำเลยดื่มสุรามากจะทำให้ขาดสติและประสาทหลอน จำเลยก็ไม่ควรที่จะดื่มสุราให้มาก แต่จำเลยยังคงดื่มสุรามากทั้งที่รู้ว่าจะทำให้เมาขาดสติและประสาทหลอนซึ่งจะเป็นโทษแก่จำเลย และเป็นเหตุให้จำเลยกระทำความผิดครั้งนี้ จำเลยจึงไม่อาจอ้างว่าขาดสติและประสาทหลอนมาเป็นข้อแก้ตัว เพื่อขอให้ลงโทษสถานเบาขึ้นต่ำสุดของกฎหมายและขอให้รอกการลงโทษ และที่จำเลยอ้างว่าจำเลยตกงาน ภริยามีรายได้คนเดียวไม่พอกับค่าใช้จ่ายและหนี้สิน ครอบครัวยากลำบากเดือดร้อน ทำให้จำเลยกลุ่มใจและเครียด จึงดื่มสุราและกระทำความผิดไปนั้น แต่ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่าเจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยได้พร้อมของกลางถุงผ้าใช้บรรจุทรัพย์สินของผู้เสียหายที่จำเลยลักไป แสดงว่าจำเลยเตรียมการมาก่อนเพื่อจะกระทำความผิด มิได้กระทำความผิดเพราะความยากจน กำลังกลุ่มใจและเครียดจริง จึงไม่สมควรที่จะลงโทษขึ้นต่ำสุดของกฎหมาย และรอกการลงโทษให้จำเลย ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยมานั้นจึงชอบและเหมาะสมแล้ว ฎีกาของจำเลยทุกข้อฟังไม่ขึ้น ศาลฎีกาพิพากษายืน

³⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1651/2530 จำเลยฎีกาขอให้ศาลฎีการอกการลงโทษจำเลย ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยมีอายุ 25 ปี รู้สึกผิดชอบชั่วดีแล้ว ยังมีความโลภถึงขนาดลักทรัพย์ของน้ำซึ่งมีราคามากมายทั้งๆ ที่น้ำมีความทุกข์ต้องหนีร้อนมาพึ่งเย็น จำเลยก็ได้มีจิตเมตตากลบซ้ำเติมด้วยการลักทรัพย์ของมีค่าจนแทบจะหมดตัวแล้วยังสร้างหลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดีอีก เมื่อคำนึงถึงเหตุทั้งปวงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 แล้วจำเลยไม่สมควรจะได้รับการปรานีให้รอกการลงโทษ ที่ศาลอุทธรณ์ลงโทษจำคุกจำเลย 2 ปี ก็เป็นคุณแก่จำเลยมากแล้ว ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น ศาลฎีกาพิพากษายืน

ความผิดของผู้กระทำความผิดอีกด้วย ด้วยเหตุนี้หากผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์รายใด สร้างหลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดีแล้ว ผู้กระทำความผิดรายนั้นก็ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

11) การลักทรัพย์โดยการฉ้อฉล

ปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์โดยการฉ้อฉลเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในบัญชีอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีชื่อว่า 2012 USSC Guidelines Manual³⁸ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากการลักทรัพย์โดยการฉ้อฉลนั้น ผู้กระทำความผิดมีความประสงค์ที่จะลักทรัพย์เหยื่อถึงขนาดที่ต้องใช้วิธีการหลอกลวงเหยื่อ เพื่อให้เหยื่อเกิดความไว้วางใจ หรือเกิดความเชื่อใจในตัวผู้กระทำความผิด ทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถลงมือลักทรัพย์ได้สะดวกยิ่งขึ้น ซึ่งบางกรณีกว่าที่เหยื่อจะรู้ว่าถูกหลอก ผู้กระทำความผิดก็ได้หลบหนีไปไกลแล้ว ด้วยเหตุนี้หากผู้กระทำความผิดรายใดลักทรัพย์โดยใช้วิธีการฉ้อฉลเหยื่อแล้ว ผู้กระทำความผิดรายนั้นก็ควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

12) ความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย

ปัจจัยเกี่ยวกับความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหายเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในบัญชีอัตราโทษของประเทศอังกฤษที่มีชื่อว่า Theft and Burglary in a building other than a dwelling³⁹ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากการลักทรัพย์ในลักษณะนี้นอกจากผู้กระทำความผิดจะมีเจตนาลักทรัพย์เป็นตั้งต้นแล้ว ยังมีความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของเจ้าทรัพย์อีกด้วย จึงนับว่าเป็นกรณีที่มีความร้ายแรงสมควรที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่า

³⁸ UNITED STATES SENTENCING COMMISSION, 2012 USSC Guidelines Manual [Online], 10 November 2012. Available from <http://www.ussc.gov/Guidelines/index.cfm>

³⁹ SENTENCING COUNCIL, Theft and Burglary in a building other than a dwelling [Online], 20 November 2012. Available from http://sentencingcouncil.judiciary.gov.uk/docs/web_Theft_and_Burglary_of_a_building_other_than_a_dwelling.pdf

ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ซึ่งมีความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของเจ้าทรัพย์ ด้วยนั้นควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

13) การขัดขวางไม่ให้เหยื่อขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น

ปัจจัยเกี่ยวกับการขัดขวางไม่ให้เหยื่อขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในบัญชีอัตราโทษของประเทศอังกฤษ ที่มีชื่อว่า Theft and Burglary in a building other than a dwelling⁴⁰ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากการกระทำของผู้กระทำความผิดในลักษณะนี้เป็นการจำกัดสิทธิ เสรีภาพของเหยื่อในการที่จะติดต่อสื่อสารเพื่อขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เมื่อตนกำลังตกอยู่ในสภาวะอันตรายอันเกิดจากการกระทำของผู้กระทำความผิด เช่น ผู้กระทำความผิดตัดสายสัญญาณโทรศัพท์ภายในบ้านของเหยื่อ เพื่อไม่ให้เหยื่อโทรแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเพื่อไม่ให้เหยื่อโทรขอความช่วยเหลือจากบุคคลภายนอก เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าผู้กระทำความผิดที่ลักทรัพย์แล้วทำการขัดขวางไม่ให้เหยื่อขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

14) การกระทำความผิดอย่างมืออาชีพ

ปัจจัยเกี่ยวกับการกระทำความผิดอย่างมืออาชีพเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในบัญชีอัตราโทษของประเทศอังกฤษที่มีชื่อว่า Theft and Burglary in a building other than a dwelling⁴¹ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากการลักทรัพย์ในลักษณะนี้สร้างความยากลำบากแก่การติดตามตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีเป็นอย่างยิ่ง เช่น ผู้กระทำความผิดปิดระบบกล้องวงจรปิดของร้านค้าทั้งหมดด้วยคอมพิวเตอร์ของตนเอง ส่งผลให้กล้องวงจรปิดไม่สามารถบันทึกภาพของผู้กระทำความผิดได้ แล้วจึงเข้าไปทำการลักทรัพย์ภายในร้านค้านั้น เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หากนำปัจจัยนี้มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐาน

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Ibid.

ลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ย่อมกำหนดได้ว่าการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดลงมือกันอย่างมืออาชีพนั้นผู้กระทำความผิดควรได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้น

15) การเผชิญหน้าเหยื่อ

ปัจจัยเกี่ยวกับการเผชิญหน้าเหยื่อเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในบัญญัติอัตราโทษของประเทศอังกฤษที่มีชื่อว่า Theft and Burglary in a building other than a dwelling⁴² ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดได้เผชิญหน้ากับเหยื่อนั้นเป็นการลักทรัพย์โดยฉกฉวยเอาซึ่งหน้า ซึ่งเข้าองค์ประกอบของความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 336 วรรคแรก⁴³ อยู่แล้ว จึงไม่ควรนำปัจจัยนี้มาใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาเพื่อกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ให้แตกต่างกันออกไป

16) ความยากง่ายแห่งการกระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับความยากง่ายแห่งการกระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการลักขโมยโจร โดยกฎหมายตราสามดวงได้กำหนดให้ศาลพิจารณาว่าในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้นผู้กระทำความผิดพึงรู้เทศกาล่ง่าย หรือยาก ซึ่งมีข้อสังเกตว่าปัจจัยนี้ไม่ได้ถูกถ่ายทอดมาสู่กฎหมายลักษณะอาญา หรือประมวลกฎหมายอาญาแต่อย่างใด ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากความยากง่ายแห่งการกระทำความผิดนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญของผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล ในเหตุการณ์หนึ่งผู้กระทำความผิดคนหนึ่งอาจเห็นว่าง่ายแก่การกระทำความผิด ในขณะที่ผู้กระทำความผิดอีกคนหนึ่งอาจเห็นว่ายากแก่การกระทำความผิด ฉะนั้น ความยากง่ายแห่งการกระทำความผิด จึงเป็นเรื่องความรู้สึกภายใน และประสบการณ์เฉพาะตัวของผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล จึงไม่ควรนำมาเป็นเกณฑ์พิจารณาเพื่อกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดให้แตกต่างกันออกไป

⁴² Ibid.

⁴³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 336 วรรคแรก บัญญัติว่า “ผู้ใดลักทรัพย์โดยฉกฉวยเอาซึ่งหน้า ผู้นั้นกระทำความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์...”

17) ความเป็นอยู่ของประชากรในบ้านเมืองในขณะลงมือกระทำความผิด

ปัจจัยเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของประชากรในบ้านเมืองในขณะลงมือกระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายตราสามดวงในส่วน of พระไอยการลักขณโจร โดยกฎหมายตราสามดวงได้กำหนดให้ศาลพิจารณาว่าในขณะที่ผู้กระทำความผิดลงมือลักทรัพย์นั้น ประชากรในบ้านเมืองมีความเป็นอยู่กันอย่างสงบสุข หรือมีแต่ความทุกข์ ซึ่งมีข้อสังเกตว่าปัจจัยนี้ไม่ได้ถูกถ่ายถอดมาสู่กฎหมายลักษณะอาญา หรือประมวลกฎหมายอาญา แต่อย่างไร ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากปัจจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสภาพของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นสังคมใหญ่ และมีประชากรเป็นจำนวนมากเกินกว่าที่จะทำการประเมินความเป็นอยู่ของประชากรในบ้านเมืองได้ว่ามีความเป็นอยู่กันอย่างสงบสุข หรือมีแต่ความทุกข์

18) การสร้างความเดือดร้อนให้แก่เจ้าของทรัพย์

ปัจจัยเกี่ยวกับการสร้างความเดือดร้อนให้แก่เจ้าของทรัพย์เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3613/2549⁴⁴ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากการกระทำความผิดอาญาไม่ว่าในความผิดฐานใดก็ตาม โดยปกติแล้วย่อมสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้เสียหายทั้งสิ้น การกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ก็เช่นกัน ย่อมสร้างความเดือดร้อนให้แก่เจ้าของทรัพย์เป็นปกติธรรมดาอยู่แล้ว จึงไม่ควรนำปัจจัยนี้มาเป็นเกณฑ์พิจารณาเพื่อกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดให้หนักขึ้น

⁴⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3613/2549 จำเลยฎีกาขอให้ลงโทษสถานเบา หรือรอการลงโทษ ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยลักทรัพย์ราคา 15,000 บาท ของผู้เสียหายในสถานที่ราชการ โดยทำอันตรายถึงชีวิตกันสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์ และเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้า ลักษณะของการกระทำความผิดเป็นไปโดยออกอาจ ไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมาย สร้างความเดือดร้อนแก่เจ้าของทรัพย์ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคม พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้จำเลยไม่เคยกระทำความผิดมาก่อน และมีภาระต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว ก็เป็นเหตุผลและความจำเป็นส่วนตัว ยังไม่เพียงพอที่จะรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลย อย่างไรก็ตาม ปรากฏจากคำฟ้องว่าผู้เสียหายได้รับการชดเชยราคาทรัพย์ที่ถูกประทุษร้ายแล้ว นับว่าจำเลยได้บรรเทาผลร้ายแห่งคดีมาบ้างแล้ว ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 ลงโทษจำคุกจำเลยถึง 3 ปี ก่อนลดโทษนั้นหนักเกินไป จึงเห็นสมควรแก้ไขกำหนดโทษเสียใหม่ให้เหมาะสม ฎีกาของจำเลยฟังขึ้นบางส่วน พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (3) (4) (8) วรรคสอง ให้จำคุก 2 ปี ลดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 1 ปี นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3

19) ความอู้อาจไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมาย

ปัจจัยเกี่ยวกับความอู้อาจไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมายเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3613/2549⁴⁵ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากความอู้อาจไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมายนั้นมีขอบเขตที่กว้างขวางมากจนเกินไปครอบคลุมพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดหลายกรณีซึ่งผู้เขียนได้วิเคราะห์ผ่านมาแล้ว เช่น การที่จำเลยกระทำความผิดหลายครั้งหลายคราวติดต่อกัน การที่จำเลยลักทรัพย์โดยมี หรือใช้อาวุธ การที่จำเลยลักทรัพย์ลักทรัพย์โดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์ เป็นต้น ตัวอย่างที่กล่าวมานี้ล้วนแล้วแต่เป็นพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดอู้อาจไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมายทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ปัจจัยนี้จึงไม่ควรที่จะนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาอีก

20) การลักทรัพย์จากบุคคลอื่น

ปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์จากบุคคลอื่นเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในบัญญัติอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีชื่อว่า 2012 USSC Guidelines Manual⁴⁶ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา เนื่องจากความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยนั้น กฎหมายได้กำหนดองค์ประกอบภายนอกในส่วนของวัตถุแห่งการกระทำ ซึ่งก็คือทรัพย์ของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไว้อยู่แล้ว จึงไม่ควรนำปัจจัยนี้นำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาอีก

⁴⁵ เรื่องเดียวกัน, ปัจจัยเกี่ยวกับความอู้อาจไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมาย ปรากฏตามถ้อยคำที่ว่า *ลักษณะของการกระทำความผิดเป็นไปโดยอู้อาจ ไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมาย*

⁴⁶ UNITED STATES SENTENCING COMMISSION, 2012 USSC Guidelines Manual [Online], 10 November 2012. Available from <http://www.ussc.gov/Guidelines/index.cfm>

21) การลักทรัพย์โดยคาดหมายได้ว่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต หรือร่างกายของบุคคลอื่นโดยจำเลยมีอาวุธไว้ในความครอบครอง

ปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์โดยคาดหมายได้ว่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต หรือร่างกายของบุคคลอื่นโดยจำเลยมีอาวุธไว้ในความครอบครองเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกกำหนดไว้ในบัญชีอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีชื่อว่า 2012 USSC Guidelines Manual⁴⁷ ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยนี้ไม่ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย เนื่องจากในการลักทรัพย์นั้นหากผู้กระทำความผิดคาดหมายได้ว่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต หรือร่างกายของบุคคลอื่นแล้ว ก็ถือได้ว่าผู้กระทำความผิดมีเจตนาเล็งเห็นผล ซึ่งอาจทำให้การลักทรัพย์นั้นเป็นความผิดต่อชีวิต และร่างกาย หรือเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาได้ ในส่วนของการมีอาวุธอันตรายไว้ในครอบครองนั้น ก็ต้องด้วยปัจจัยเกี่ยวกับการมี หรือใช้อาวุธซึ่งผู้เขียนได้วิเคราะห์ผ่านมาแล้ว ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงเห็นว่าไม่ควรนำปัจจัยนี้นำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาอีก

สรุป ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้นมีหลายปัจจัย ได้แก่ **ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิด** มีเพียงปัจจัยเดียว คือ ความเมตตาของผู้กระทำความผิดที่มีต่อเหยื่อ **ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหาย** ประกอบไปด้วย จำนวนผู้เสียหาย เหยื่อที่มีความอ่อนแอ ทรัพย์ที่เป็นของนายจ้างหรืออยู่ในความครอบครองของนายจ้าง และทรัพย์ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรมหรือทรัพย์ที่ผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม **ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่ถูกลัก** ประกอบไปด้วย ประเภททรัพย์ที่ถูกลัก มูลค่าทรัพย์ที่ถูกลัก ทรัพย์ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ และทรัพย์ที่ใช้สำหรับราชการ **ปัจจัยเกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด** ประกอบไปด้วย การพาเอาสิ่งที่เป็นของทรัพย์ใช้บรรจทรัพย์ไป การทำอันตรายหรือผ่านสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์เข้าไปด้วยประการใดๆ การเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้า การเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้ การแปลงตัว การปลอมตัวเป็นผู้อื่น การมอมหน้าหรือทำด้วยประการอื่นเพื่อไม่ให้เห็นหรือจำหน้าได้ และการลงว่าเป็นเจ้าพนักงาน **ปัจจัยเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิด** ประกอบไปด้วย การลักทรัพย์ในเคหสถาน ในสถานที่ราชการ ในสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณที่ผู้กระทำความผิดเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้นๆ ในสถานที่บูชาสาธารณ ในสถานี่รถไฟ ในท่าอากาศยาน ในที่จอดรถสาธารณ ในที่จอดเรือสาธารณ ในสาธารณสถานสำหรับ

⁴⁷ Ibid.

ขนถ่ายสินค้า ในอุทยานสาธารณะ ในวัด ในสำนักสงฆ์ ในสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา ในโบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน และการลักทรัพย์ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และปัจจัยอื่นๆ ประกอบไปด้วย การลักทรัพย์ในที่หรือบริเวณที่เกิดภัยพิบัติหรืออาศัยโอกาสจากการเกิดภัยพิบัติหรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวอันตรายใดๆ เวลาที่ลงมือกระทำความผิด จำนวนผู้ลงมือกระทำความผิด การมีหรือใช้อาวุธ การแต่งกายการแต่งเครื่องแบบ การใช้ยานพาหนะ การกระทำความผิดหลายครั้งหลายคราวติดต่อกัน ผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในสังคม การเตรียมการมาก่อนกระทำความผิด การสร้างหลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดี การลักทรัพย์โดยการฉ้อฉล ความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย การขัดขวางไม่ให้เหยื่อขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น และการกระทำความผิดอย่างมีอาชีวะ

อนึ่ง การที่ปัจจัยดังกล่าวมาข้างต้นนี้เป็นปัจจัยที่ควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้นก็ด้วยเหตุผลที่แตกต่างกันไป เช่น เหตุผลที่ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยเกี่ยวกับเวลาที่ลงมือกระทำความผิดควรนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาดังนั้น ก็เพราะว่าในเวลากลางคืนผู้กระทำความผิดสามารถลงมือลักทรัพย์ได้อย่างสะดวก และยังทำให้เจ้าทรัพย์ หรือพยานไม่สามารถเห็นรูปพรรณสัณฐานของผู้กระทำความผิดได้อย่างชัดเจนอีกด้วย เป็นต้น

เมื่อพิจารณาจนทราบถึงประเภท และเหตุผลของการนำปัจจัยแต่ละปัจจัยมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ในบทต่อไปซึ่งเป็นบทที่ 5 ผู้เขียนจะนำปัจจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 นี้มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษ เพื่อแสดงให้เห็นว่าบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาที่จะสร้างขึ้นจะมีลักษณะเป็นอย่างไรเมื่อนำมาปรับใช้จริงในทางปฏิบัติ

บทที่ 5

บัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา

เมื่อทราบว่าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมจะนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้นประกอบไปด้วยปัจจัยใดบ้างแล้ว เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับมูลค่าทรัพย์สินที่ถูกลัก ปัจจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เสียหาย ปัจจัยเกี่ยวกับเหยื่อที่มีความอ่อนแอ เป็นต้น ในบทนี้จะเป็นการนำบรรดาปัจจัยซึ่งได้จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 มากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษ เพื่อแสดงให้เห็นว่าบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาที่จะสร้างขึ้นนั้นจะมีลักษณะเป็นอย่างไรเมื่อนำมาปรับใช้จริงในทางปฏิบัติ

การจัดทำบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้นจะเริ่มพิจารณาตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำในหัวข้อ 5.1 ว่าบุคคลใดเป็นผู้มีอำนาจจัดทำ จัดทำในลักษณะใด ขอบเขตการใช้มีเพียงใด ประกาศใช้อย่างไร เริ่มมีผลใช้ในวันใด จากนั้นหัวข้อ 5.2 จะเป็นการพิจารณาถึงโครงสร้างของบัญชีอัตราโทษว่าประกอบไปด้วยโครงสร้างกี่ส่วน อะไรบ้าง และโครงสร้างแต่ละส่วนมีเนื้อหาอย่างไร

5.1 ขั้นตอนการจัดทำบัญชีอัตราโทษ

ผู้เขียนเห็นว่าผู้มีอำนาจจัดทำบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้น ควรเป็นหน่วยงาน หรือคณะกรรมการที่ถูกแต่งตั้งขึ้นมาโดยเฉพาะ ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดทั้งโดยทางตรง และทางอ้อม เช่น ผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ โจทก์ จำเลย ตำรวจ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ นักวิชาการ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น ทั้งนี้ โดยให้หน่วยงาน หรือคณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่หลักในการศึกษาวิจัยปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ทั้งของประเทศไทย และของต่างประเทศว่าปัจจัยใดบ้างที่มีความเหมาะสมจะนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา ภายหลังจากทำการศึกษาวิจัยจนทราบข้อมูลว่ามีปัจจัยใดบ้างแล้ว ก็ให้หน่วยงาน หรือคณะกรรมการดังกล่าวนำข้อมูลที่ได้นี้มาสมมติเป็นกรณีตัวอย่างว่าหากคดีลักทรัพย์มีข้อเท็จจริงเช่นนี้แล้ว ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด เช่น หากคดีลักทรัพย์มีข้อเท็จจริงว่าจำเลยลงมือกระทำความผิดในเวลาากลางคืน กับคดีลักทรัพย์ที่มีข้อเท็จจริงว่า

จำเลยลงมือกระทำความผิดในเวลากลางคืน ประกอบกับจำเลยมีอาวุธติดตัวไปลักทรัพย์ ทั้ง 2 กรณีนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด เป็นต้น

เมื่อหน่วยงาน หรือคณะกรรมการดังกล่าวได้ทำการศึกษาวิจัยจนทราบว่าหากคดีลักทรัพย์ มีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใดแล้ว ก็ให้นำปัจจัยต่างๆ ที่ได้จากการศึกษามากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตาม ประมวลกฎหมายอาญา โดยผู้เขียนเห็นว่าบัญญัติอัตราโทษดังกล่าวนี้ควรจัดทำขึ้นในรูปแบบของ “คำแนะนำของประธานศาลฎีกา”¹ เนื่องจากบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตาม ประมวลกฎหมายอาญาที่จะสร้างขึ้นนั้นเป็นเพียงแนวทางให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจได้สะดวก เพื่อให้ ระบบการใช้ดุลพินิจของศาลเกิดความเป็นเอกภาพ และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้กระทำความผิด ในแต่ละคดีมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ไม่ใช่ข้อบังคับให้ศาลต้องปฏิบัติตามโดยที่ศาลไม่สามารถใช้ดุลพินิจของ ตนเองได้แต่อย่างใด จึงไม่ควรออกเป็นข้อบังคับประธานศาลฎีกา หรือระเบียบราชการฝ่าย ตุลาการศาลยุติธรรม หรือสิ่งอื่นใดที่มีสภาพบังคับ ทั้งนี้ เมื่อจัดทำเป็นบัญญัติอัตราโทษในรูปแบบของ คำแนะนำของประธานศาลฎีกาแล้ว ก็ควรแบ่งโครงสร้างหลักของคำแนะนำของประธานศาลฎีกา ออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นส่วนของการอารัมภบทให้เห็นว่าบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิด ฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้นเป็นแต่เพียงแนวทาง (Guidelines) สำหรับใช้ประกอบ ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์เท่านั้น ไม่ใช่ บทบังคับที่ให้ศาลต้องปฏิบัติตามโดยที่ศาลไม่สามารถใช้ดุลพินิจได้เองแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม ควรกำหนดไว้ด้วยว่าหากศาลใช้ดุลพินิจนอกเหนือขอบเขตจากที่ได้มีการให้คำแนะนำไว้ในบัญญัติ อัตราโทษแล้ว ศาลก็ควรให้เหตุผลประกอบไว้ในคำพิพากษาดังกล่าวเหตุใดจึงได้กำหนดอัตราโทษ เช่นนั้น นอกจากนี้ยังควรกำหนดไว้อีกด้วยว่าบัญญัติอัตราโทษเป็นแต่เพียงแนวทางสำหรับใช้กำหนด อัตราโทษจำคุกในเบื้องต้นเท่านั้น ศาลสามารถลดโทษ หรือเพิ่มโทษตามหลักเกณฑ์ที่ประมวล กฎหมายอาญากำหนดไว้ได้ตามปกติ และส่วนที่ 2 เป็นส่วนของตัวบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิด ฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแนบท้าย

¹ ประธานศาลฎีกาสามารถออกคำแนะนำของประธานศาลฎีกาโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551 ได้ ทั้งนี้ โดยที่พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 5 ได้บัญญัติไว้ว่า “ให้ประธานศาลฎีกามีหน้าที่วางระเบียบราชการฝ่ายตุลาการของศาลยุติธรรม เพื่อให้กิจการของศาลยุติธรรมดำเนินไปโดยเรียบร้อย และเป็นระเบียบเดียวกัน และให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจให้คำแนะนำแก่ผู้พิพากษาในการปฏิบัติตามระเบียบวิธีการต่างๆ ที่กำหนดขึ้นโดยกฎหมายหรือโดยประการอื่นให้เป็นไปโดยถูกต้อง”

อนึ่ง ควรกำหนดไว้โดยชัดแจ้งในคำแนะนำของประธานศาลฎีกาที่จัดทำขึ้นแล้วว่าให้มีผลใช้ได้ในทุกๆ ศาลของระบบศาลยุติธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้ระบบการใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้นเกิดความเป็นเอกภาพทั้งในระหว่างศาลชั้นเดียวกันทุกๆ ศาล (ศาลจังหวัด ศาลอาญา) และในระหว่างชั้นศาลต่างระดับกัน (ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา) มากยิ่งขึ้น หลังจากนั้นก็ควรนำคำแนะนำของประธานศาลฎีกาดังกล่าวไปประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้ศาลในระบบศาลยุติธรรมทุกศาลนำไปปรับใช้ และเพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ในทางปฏิบัติอีกด้วย ทั้งนี้ ในคำแนะนำของประธานศาลฎีกาดังกล่าว ควรกำหนดไว้ด้วยว่าให้มีผลใช้ได้นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพราะบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้นไม่ใช่กฎหมายที่มีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิ เสรีภาพของประชาชนแต่อย่างใด เป็นแต่เพียงแนวทางปฏิบัติของศาลเท่านั้น จึงไม่จำเป็นต้องประกาศให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้าก่อนหลายวัน ในทางตรงกันข้าม บัญชีอัตราโทษฉบับนี้กลับเป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ในแต่ละคดีซึ่งคดีเป็นความผิดตามบทบัญญัติมาตราเดียวกัน และข้อเท็จจริงแห่งคดีไม่แตกต่างกัน มากนักให้ได้รับโทษในอัตราที่เสมอภาคกันมากยิ่งขึ้น

5.2 โครงสร้างและเนื้อหาของบัญชีอัตราโทษ

โครงสร้างของบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาที่จะจัดทำขึ้นนั้น ผู้เขียนเห็นว่าควรแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลักตามแนวคิดของบัญชีอัตราโทษแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีชื่อว่า 2012 USSC Guidelines Manual² ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่ว่าด้วยการกำหนดจุดเริ่มต้นของระดับความร้ายแรงแห่งความผิด ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่ว่าด้วยการเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ และส่วนที่ 3 เป็นส่วนที่ว่าด้วยการแปลงผลรวมของระดับความร้ายแรงแห่งความผิดเป็นอัตราโทษเบื้องต้นที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด³ ทั้งนี้ โดยที่โครงสร้างแต่ละส่วนประกอบไปด้วยเนื้อหาดังต่อไปนี้

² UNITED STATES SENTENCING COMMISSION, 2012 USSC Guidelines Manual [Online], 10 November 2012. Available from <http://www.ussc.gov/Guidelines/index.cfm>

³ มีข้อสังเกตว่าบัญชีอัตราโทษกลางของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีชื่อว่า 2012 USSC Guidelines Manual นั้น ได้ระบุปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ทั้งแนวตั้งซึ่งก็คือผลรวมระหว่างระดับชั้นความร้ายแรงที่เป็นฐาน (ส่วนที่ 1) กับการเพิ่มระดับชั้นความร้ายแรงโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ (ส่วนที่ 2) และแนวนอนซึ่งก็คือการจำแนกประวัติการประกอบอาชญากรรม (Criminal History

5.2.1 การกำหนดจุดเริ่มต้นของระดับความร้ายแรงแห่งความผิด

การที่จะกำหนดจุดเริ่มต้นของระดับความร้ายแรงแห่งความผิดในระดับใดนั้น ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบัญชีอัตราโทษย่อมต้องพิจารณาถึงขอบเขตของระวางโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ในแต่ละมาตราด้วยว่ากว้างขวางมากเพียงใด ประกอบกับต้องพิจารณาด้วยว่าหากข้อเท็จจริงแห่งคดีไม่ต้องด้วยปัจจัยตามที่ได้มีการกำหนดไว้ในบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาเลย อัตราโทษเบื้องต้นซึ่งเหมาะสมที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้นควรจะเป็นอัตราใด แล้วจึงนำอัตราโทษดังกล่าวมากำหนดเป็นจุดเริ่มต้นของระดับความร้ายแรงแห่งความผิด

ตัวอย่างการกำหนดจุดเริ่มต้นของระดับความร้ายแรงแห่งความผิดโดยผู้เขียนลำดับแรกต้องกำหนดค่าของระดับความร้ายแรงแห่งความผิดก่อนว่าระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 1 ระดับ จะมีค่าเท่ากับอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดเป็นระยะเวลาเท่าใด ซึ่งในกรณีนี้ผู้เขียนกำหนดให้ระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 1 ระดับ มีค่าเท่ากับอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดเป็นระยะเวลา 1 เดือน (1 ระดับ เท่ากับ 1 เดือน) แล้วจึงทำการกำหนดจุดเริ่มต้นของระดับความร้ายแรงแห่งความผิดฐานลักทรัพย์ในแต่ละมาตราว่าจะมีจุดเริ่มต้นอยู่ที่ระดับใด ดังนี้⁴

1) จุดเริ่มต้นระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 334

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 ได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ไม่เกิน 3 ปี หากแปลงเป็นจำนวนเดือนจะได้ 36 เดือน (หรือ 36 ระดับ) ผู้เขียนจึงเห็นว่าหากข้อเท็จจริงแห่งคดีไม่ต้องด้วยปัจจัยตามที่ได้มีการกำหนดไว้ในบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาเลย อัตราโทษจำคุกเบื้องต้นซึ่งเหมาะสมที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นควรจะเป็น 1 ปี หรือหากแปลงเป็นจำนวนเดือนก็จะได้ 12 เดือน จึงกำหนดจุดเริ่มต้นระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 334 ไว้ที่ระดับ 12

Category) ของผู้กระทำความผิดออกเป็นกลุ่มๆ ตามระดับคะแนน ซึ่งมีทั้งหมด 6 กลุ่ม ทั้งนี้ ในการจัดทำตัวอย่างบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนจะจัดทำเฉพาะแนวตั้งเท่านั้น ไม่ได้จัดทำแนวนอนด้วย

⁴ ตัวอย่างบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาฉบับเต็มโปรดดูข้อเสนอแนะในบทที่ 6 ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

2) จุดเริ่มต้นระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 335 วรรคแรก

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 วรรคแรก ได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ตั้งแต่ 1 ปี ถึง 5 ปี หากแปลงเป็นจำนวนเดือนจะได้ 12 เดือน ถึง 60 เดือน (หรือ 12 ระดับ ถึง 60 ระดับ) ผู้เขียนเห็นว่าอัตราโทษจำคุกเบื้องต้นซึ่งเหมาะสมที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นควรจะเป็น 2 ปี หรือหากแปลงเป็นจำนวนเดือนก็จะได้ 24 เดือน จึงกำหนดจุดเริ่มต้นระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 335 วรรคแรก ไว้ที่ระดับ 24

3) จุดเริ่มต้นระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 335 วรรคสอง

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 วรรคสอง ได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ตั้งแต่ 1 ปี ถึง 7 ปี หากแปลงเป็นจำนวนเดือนจะได้ 12 เดือน ถึง 84 เดือน (หรือ 12 ระดับ ถึง 84 ระดับ) ผู้เขียนเห็นว่าอัตราโทษจำคุกเบื้องต้นซึ่งเหมาะสมที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นควรจะเป็น 3 ปี หรือหากแปลงเป็นจำนวนเดือนก็จะได้ 36 เดือน จึงกำหนดจุดเริ่มต้นระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 335 วรรคสอง ไว้ที่ระดับ 36

4) จุดเริ่มต้นระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 335 วรรคสาม

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 วรรคสาม ได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ตั้งแต่ 3 ปี ถึง 10 ปี หากแปลงเป็นจำนวนเดือนจะได้ 36 เดือน ถึง 120 เดือน (หรือ 36 ระดับ ถึง 120 ระดับ) ผู้เขียนเห็นว่าอัตราโทษจำคุกเบื้องต้นซึ่งเหมาะสมที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นควรจะเป็น 5 ปี หรือหากแปลงเป็นจำนวนเดือนก็จะได้ 60 เดือน จึงกำหนดจุดเริ่มต้นระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 335 วรรคสาม ไว้ที่ระดับ 60

5) จุดเริ่มต้นระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 335 ทวิ วรรคแรก

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 ทวิ วรรคแรก ได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ตั้งแต่ 3 ปี ถึง 10 ปี หากแปลงเป็นจำนวนเดือนจะได้ 36 เดือน ถึง 120 เดือน (หรือ 36 ระดับ ถึง 120 ระดับ) ผู้เขียนเห็นว่าอัตราโทษจำคุกเบื้องต้นซึ่งเหมาะสมที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด

นั้นควรจะเป็น 5 ปี หรือหากแปลงเป็นจำนวนเดือนก็ได้ 60 เดือน จึงกำหนดจุดเริ่มต้นระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 335 ทวิ วรรคแรก ไว้ที่ระดับ 60

6) จุดเริ่มต้นระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 335 ทวิ วรรคสอง

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 ทวิ วรรคสอง ได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 15 ปี หากแปลงเป็นจำนวนเดือนจะได้ 60 เดือน ถึง 180 เดือน (หรือ 60 ระดับ ถึง 180 ระดับ) ผู้เขียนเห็นว่าอัตราโทษจำคุกเบื้องต้นซึ่งเหมาะสมที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นควรจะเป็น 8 ปี หรือหากแปลงเป็นจำนวนเดือนก็ได้ 96 เดือน จึงกำหนดจุดเริ่มต้นระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 335 ทวิ วรรคสอง ไว้ที่ระดับ 96

7) จุดเริ่มต้นระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 336 ทวิ

สำหรับมาตรา 336 ทวินั้น การที่จะเป็นความผิดตามบทบัญญัติมาตรานี้ได้จะต้องเป็นความผิดตามบทบัญญัติมาตรา 334 มาตรา 335 หรือมาตรา 335 ทวิ แล้วแต่กรณีมาก่อนแล้ว ผู้เขียนจึงเห็นว่าจุดเริ่มต้นระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 336 ทวินั้นควรเป็นผลรวมระหว่างส่วนที่ 1 ว่าด้วยการกำหนดจุดเริ่มต้นของระดับความร้ายแรงแห่งความผิดกับส่วนที่ 2 ว่าด้วยการเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ ของบทบัญญัติมาตรา 334 มาตรา 335 หรือมาตรา 335 ทวิ แล้วแต่กรณี

5.2.2 การเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ

การที่จะกำหนดว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้แล้วจะต้องเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดที่ระดับนั้น ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบัญชีอัตราโทษย่อมต้องพิจารณาถึงระดับความร้ายแรงของข้อเท็จจริงแห่งคดีเป็นรายกรณีๆ ไป (ข้อเท็จจริงแห่งคดีคือปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบัญชีอัตราโทษเห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา) หากเห็นว่าข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีใดมีความร้ายแรงน้อยก็ควรเพิ่มระดับ

ความร้ายแรงแห่งความผิดในระดับต่ำ แต่หากเห็นว่าข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีใดมีความร้ายแรงมาก ก็ควรเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดในระดับที่สูงขึ้นตามไปด้วย

ตัวอย่างการเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ นั้น สำหรับผู้เขียนจะแบ่งการเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่ว่าด้วยการเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดกรณีปกติ และส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่ว่าด้วยการเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดกรณีพิเศษ โดยที่แต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้⁵

1) การเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดกรณีปกติ

การเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดกรณีปกตินั้น เป็นการเพิ่มระดับความร้ายแรงของปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ซึ่งมีลักษณะที่แน่นอนตายตัว กล่าวคือ ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษ 1 ปัจจัย ก็จะมีการเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดที่แน่นอนตายตัว เช่น ถ้าผู้กระทำความผิดไว้ซึ่งความเมตตาที่มีต่อเหยื่อก็ให้เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 3 ระดับ ถ้าผู้กระทำความผิดลงว่าเป็นเจ้าพนักงานก็ให้เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 6 ระดับ เป็นต้น การเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดกรณีปกตินี้ ผู้เขียนจะแบ่งข้อเท็จจริงแห่งคดีออกเป็นกลุ่มๆ โดยที่แต่ละกลุ่มจะมีการเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดในระดับไม่เท่ากัน ดังนี้

1.1) กลุ่มที่ 1 เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 3 ระดับ

กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ข้อเท็จจริงแห่งคดีมีระดับความร้ายแรงแห่งความผิดน้อยที่สุด ซึ่งข้อเท็จจริงแห่งคดีที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นข้อเท็จจริงที่ไม่ปรากฏอยู่ในบทบัญญัติความผิดฐานลักทรัพย์มาตราที่จะทำการเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดโดยตรง เช่น การนำปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์ในวัดซึ่งเป็นข้อเท็จจริงแห่งคดีที่ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 335 ทวิ วรรคสอง มากำหนดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษของมาตรา 334 เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเป็นข้อเท็จจริงที่ได้มาจากคำพิพากษาศาลฎีกาของประเทศไทย บัญชีอัตราโทษ และแนวทางการกำหนดอัตราโทษของต่างประเทศอีกด้วย สำหรับปัจจัยที่เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 3 ระดับในกลุ่มนี้ประกอบไปด้วย

⁵ ตัวอย่างบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาบับเต็มโปรดดูข้อเสนอแนะในบทที่ 6 ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

1.1.1) ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิด มีเพียง
ปัจจัยเดียวได้แก่ ผู้กระทำความผิดไร้ซึ่งความเมตตาที่มีต่อเหยื่อ (เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่ง
ความผิดได้ทั้งมาตรา 334 มาตรา 335 และมาตรา 335 ทวิ)

1.1.2) ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหาย ได้แก่ ผู้กระทำ
ความผิดลักทรัพย์เหยื่อที่มีความอ่อนแอ (เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดได้ทั้งมาตรา 334
มาตรา 335 และมาตรา 335 ทวิ)

1.1.3) ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่ถูกลัก ได้แก่ ผู้กระทำ
ความผิดลักทรัพย์ที่ใช้สำหรับราชการ (เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดได้ทั้งมาตรา 334 มาตรา
335 และมาตรา 335 ทวิ)

1.1.4) ปัจจัยเกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด
ได้แก่ ผู้กระทำความผิดพาเอาสิ่งของที่เจ้าของทรัพย์ใช้บรรจุกทรัพย์ไป (เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่ง
ความผิด ได้ทั้งมาตรา 334 มาตรา 335 และมาตรา 335 ทวิ)

1.1.5) ปัจจัยเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิด ได้แก่
ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในวัด ในสำนักสงฆ์ ในสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา ในโบราณสถาน
อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน และในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด
3 ระดับ ได้เฉพาะมาตรา 334 และมาตรา 335 เท่านั้น เพราะเป็นปัจจัยที่ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา
335 ทวิ ซึ่งหากนำปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ไปใช้เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 335 ทวิ
โดยตรงแล้ว ก็จะมีการเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดในอัตราที่แตกต่างกันออกไปคือเพิ่ม
24 ระดับ สำหรับรายละเอียดผู้เขียนจะได้อธิบายในลำดับต่อไปเมื่อถึงหัวข้อการเพิ่ม ระดับความ
ร้ายแรงแห่งความผิด 24 ระดับ)

1.1.6) ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ผู้กระทำความผิดได้กระทำ
ความผิดหลายครั้งหลายคราวติดต่อกัน การกระทำของผู้กระทำความผิดส่งผลต่อความรู้สึกมั่นคง

ปลอดภัยในสังคม ผู้กระทำความผิดเตรียมการมาก่อนลงมือกระทำความผิด ผู้กระทำความผิดสร้างหลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดี ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดยการฉ้อฉล ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดยตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินใดๆ ผู้กระทำความผิดขัดขวางไม่ให้เหยื่อขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น และผู้กระทำความผิดลงมือกระทำความผิดอย่างมีอาชีพ (เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดได้ทั้งมาตรา 334 มาตรา 335 และมาตรา 335 ทวิ)

1.2) กลุ่มที่ 2 เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 6 ระดับ

กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ข้อเท็จจริงแห่งคดีมีระดับความร้ายแรงแห่งความผิดมากกว่ากลุ่มที่ 1 แต่น้อยกว่ากลุ่มที่ 3 โดยข้อเท็จจริงแห่งคดีที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นข้อเท็จจริงที่ถูกบัญญัติไว้ในบทบัญญัติมาตรา 335 แห่งประมวลกฎหมายอาญาโดยตรงอยู่แล้ว ดังนั้น ข้อเท็จจริงแห่งคดีของกลุ่มนี้จึงไม่จำเป็นต้องนำไปใช้เพื่อเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของมาตรา 334 ด้วย เนื่องจากมาตรา 335 เป็นบทถ่วงดุลของมาตรา 334 เมื่อข้อเท็จจริงแห่งคดีเข้าองค์ประกอบความผิดของมาตรา 335 แล้ว ก็ไม่ต้องปรับบทมาตรา 334 อีก ปัจจัยที่เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 6 ระดับในกลุ่มนี้ประกอบไปด้วย

1.2.1) ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหาย แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 6 ระดับ ได้ทั้งมาตรา 335 และมาตรา 335 ทวิ ได้แก่ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ที่เป็นของนายจ้าง หรืออยู่ในความครอบครองของนายจ้าง กรณีที่ 2 เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 6 ระดับ ได้เฉพาะมาตรา 335 เท่านั้น เนื่องจากขัดต่อสภาพความผิดของบทบัญญัติมาตรา 335 ทวิ ได้แก่ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม หรือทรัพย์ของผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม

1.2.2) ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่ถูกลัก ได้แก่ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรมบรรดาที่เป็นผลิตภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์ หรือเครื่องมืออันมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม หรือได้มาจากกสิกรรมนั้น และผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ (เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดได้เฉพาะมาตรา 335 เท่านั้น เนื่องจากขัดต่อสภาพความผิดของบทบัญญัติมาตรา 335 ทวิ)

1.2.3) ปัจจัยเกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด ได้แก่ ผู้กระทำความผิดทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สิน ผู้กระทำความผิดผ่านสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์สินเข้าไปด้วยประการใดๆ ผู้กระทำความผิดเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้า ผู้กระทำความผิดเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้ ผู้กระทำความผิดแปลงตัว ผู้กระทำความผิดปลอมตัวเป็นผู้อื่น ผู้กระทำความผิดมอมหน้า หรือทำด้วยประการอื่นเพื่อไม่ให้เห็นหรือจำหน้าได้ และผู้กระทำความผิดลวงว่าเป็นเจ้าพนักงาน (เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดได้ทั้งมาตรา 335 และมาตรา 335 ทวิ)

1.2.4) ปัจจัยเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิด ได้แก่ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในเคหสถาน ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในสถานที่ราชการ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะที่ผู้กระทำความผิดเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้นๆ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในสถานที่บูชาสาธารณะ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในสถานีรถไฟ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในท่าอากาศยาน ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในที่จอดรถสาธารณะ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในที่จอดเรือสาธารณะ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในสาธารณสถานสำหรับขนถ่ายสินค้า และผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในยวดยานสาธารณะ (เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดได้ทั้งมาตรา 335 และมาตรา 335 ทวิ)

1.2.5) ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในที่หรือบริเวณที่เกิดภัยพิบัติ หรืออาศัยโอกาสจากการเกิดภัยพิบัติ หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวอันตรายใดๆ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในเวลากลางคืน ผู้กระทำความผิดร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป และผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดยมีอาวุธ (เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดได้ทั้งมาตรา 335 และมาตรา 335 ทวิ)

1.3) กลุ่มที่ 3 เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 24 ระดับ

กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ข้อเท็จจริงแห่งคดีมีระดับความร้ายแรงแห่งความผิดมากกว่ากลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 แต่น้อยกว่ากลุ่มที่ 4 โดยข้อเท็จจริงแห่งคดีที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นข้อเท็จจริงที่ถูกระบุไว้ในบทบัญญัติมาตรา 335 วรรคสาม และมาตรา 335 ทวิ แห่งประมวล

กฎหมายอาญาโดยตรง สำหรับปัจจัยที่เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 24 ระดับในกลุ่มนี้ ประกอบไปด้วย

1.3.1) ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่ถูกลัก แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 24 ระดับ ได้เฉพาะมาตรา 335 วรรคสามเท่านั้น ได้แก่ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ที่เป็นโค กระบือ เครื่องกล หรือเครื่องจักรที่ผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม และกรณีที่ 2 เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 24 ระดับ ได้เฉพาะมาตรา 335 ทวิเท่านั้น ได้แก่ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูป หรือวัตถุในทางศาสนา อันเป็นที่สักการบูชาของประชาชน หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูป หรือวัตถุดังกล่าว สาเหตุที่ต้องเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของทั้ง 2 กรณี เป็นจำนวนถึง 24 ระดับ เนื่องจากผู้เขียนเห็นว่าระวางโทษของทั้ง 2 กรณี มีขอบเขตที่กว้างขวางเป็นอย่างมากเมื่อเทียบกับระวางโทษของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 กล่าวคือ ทั้งมาตรา 335 วรรคสาม และมาตรา 335 ทวิ วรรคแรก ต่างมีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี ถึง 10 ปี หรือหากแปลงเป็นจำนวนเดือนก็จะได้ 36 เดือน ถึง 120 เดือน (หรือ 36 ระดับ ถึง 120 ระดับ) ดังนั้น การกำหนดระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของทั้ง 2 กรณี ไว้ที่ระดับ 24 ผู้เขียนจึงเห็นว่าเป็นการเหมาะสมแล้ว

1.3.2) ปัจจัยเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิด ได้แก่ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในวัด ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในสำนักสงฆ์ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในโบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน และผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ใช้เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดได้เฉพาะมาตรา 335 ทวิ วรรคสองเท่านั้น สาเหตุที่ต้องเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดเป็นจำนวนถึง 24 ระดับ เนื่องจากผู้เขียนเห็นว่าบทบัญญัติมาตรา 335 ทวิ วรรคสองนั้น ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดระวางโทษไว้กว้างขวางมาก คือ กำหนดระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปี ถึง 15 ปี หรือหากแปลงเป็นจำนวนเดือนก็จะได้ 60 เดือน ถึง 180 เดือน (หรือ 60 ระดับ ถึง 180 ระดับ) ดังนั้น การกำหนดระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของแต่ละปัจจัยไว้ที่ระดับ 24 ผู้เขียนจึงเห็นว่าเป็นการเหมาะสมแล้วเช่นกัน

1.4) กลุ่มที่ 4 เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดโดยพิจารณาจากขอบเขตระวางโทษของแต่ละมาตรา

กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ข้อเท็จจริงแห่งคดีมีความร้ายแรงมากที่สุด ซึ่งข้อเท็จจริงแห่งคดีที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นข้อเท็จจริงที่ถูกบัญญัติไว้ในบทบัญญัติมาตรา 336 ทวิ โดยตรง ได้แก่ ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดยมี หรือใช้อาวุธปืน หรือวัตถุระเบิด ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดยแต่งเครื่องแบบทหาร หรือตำรวจ หรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหาร หรือตำรวจ และผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะเพื่อความสะดวกแก่การกระทำความผิด หรือการพาทรัพย์นั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม

อนึ่ง เนื่องจากมาตรา 336 ทวิ เป็นบทลดโทษของทั้งมาตรา 334 มาตรา 335 และมาตรา 335 ทวิ โดยที่ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดให้ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ กิ่งหนึ่ง ดังนั้น การเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของปัจจัยในกลุ่มนี้ในแต่ละมาตรานั้น ย่อมขึ้นอยู่กับขอบเขตระวางโทษของแต่ละมาตราด้วยว่ากว้างขวางมากเพียงใด ส่งผลให้การเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดของแต่ละมาตราย่อมมีความแตกต่างกันไป แม้จะเป็นข้อเท็จจริงแห่งคดีเดียวกันก็ตาม ดังนี้

1.4.1) มาตรา 334 ประกอบมาตรา 336 ทวิ ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ไม่เกิน 4 ปี 6 เดือน หรือหากแปลงเป็นจำนวนเดือนก็จะได้ 54 เดือน (หรือ 54 ระดับ) ผู้เขียนเห็นว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีตรงกับปัจจัยในกลุ่มนี้ (ยกเว้นกรณีที่ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดยมี หรือใช้อาวุธปืน หรือวัตถุระเบิด เพราะจะเข้าองค์ประกอบของมาตรา 335 ซึ่งเป็นเหตุลดโทษของมาตรา 334) ก็ควรเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดปัจจัยละ 18 ระดับ

1.4.2) มาตรา 335 วรรคแรก ประกอบมาตรา 336 ทวิ ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ตั้งแต่ 1 ปี 6 เดือน ถึง 7 ปี 6 เดือน หรือหากแปลงเป็นจำนวนเดือนก็จะได้ 18 เดือน ถึง 90 เดือน (หรือ 18 ระดับ ถึง 90 ระดับ) ผู้เขียนเห็นว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีตรงกับปัจจัยในกลุ่มนี้ ก็ควรเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดปัจจัยละ 30 ระดับ

1.4.3) มาตรา 335 วรรคสอง ประกอบมาตรา 336 ทวิ ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ตั้งแต่ 1 ปี 6 เดือน ถึง 10 ปี 6 เดือน หรือหากแปลงเป็นจำนวนเดือนก็จะได้ 18 เดือน ถึง 126 เดือน (หรือ 18 ระดับ ถึง 126 ระดับ) ผู้เขียนเห็นว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีตรงกับปัจจัยในกลุ่มนี้ ก็ควรเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดปัจจัยละ 42 ระดับ

1.4.4) มาตรา 335 วรรคสาม ประกอบมาตรา 336 ทวิ ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ตั้งแต่ 4 ปี 6 เดือน ถึง 15 ปี หรือหากแปลงเป็นจำนวนเดือนก็จะได้ 54 เดือน ถึง 180 เดือน (หรือ 54 ระดับ ถึง 180 ระดับ) ผู้เขียนเห็นว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีตรงกับปัจจัยในกลุ่มนี้ ก็ควรเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดปัจจัยละ 60 ระดับ

1.4.5) มาตรา 335 ทวิ วรรคแรก ประกอบมาตรา 336 ทวิ ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ตั้งแต่ 4 ปี 6 เดือน ถึง 15 ปี หรือหากแปลงเป็นจำนวนเดือนก็จะได้ 54 เดือน ถึง 180 เดือน (หรือ 54 ระดับ ถึง 180 ระดับ) ผู้เขียนเห็นว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีตรงกับปัจจัยในกลุ่มนี้ ก็ควรเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดปัจจัยละ 60 ระดับ

1.4.6) มาตรา 335 ทวิ วรรคสอง ประกอบมาตรา 336 ทวิ ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ตั้งแต่ 7 ปี 6 เดือน ถึง 22 ปี 6 เดือน หรือหากแปลงเป็นจำนวนเดือนก็จะได้ 90 เดือน ถึง 270 เดือน (หรือ 90 ระดับ ถึง 270 ระดับ) ผู้เขียนเห็นว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีตรงกับปัจจัยในกลุ่มนี้ ก็ควรเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดปัจจัยละ 90 ระดับ

2) การเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดกรณีพิเศษ

การเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดกรณีพิเศษนั้น เป็นการเพิ่มระดับความร้ายแรงของปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ซึ่งมีลักษณะที่ไม่

แน่นอนตายตัว กล่าวคือ ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษ 1 ปัจจัย สามารถเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดได้หลายระดับ เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เสียหาย หากการลักทรัพย์มีผู้เสียหายจำนวนไม่เกิน 3 คน ก็เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 3 ระดับ หากการลักทรัพย์มีผู้เสียหายจำนวนเกิน 3 คน แต่ไม่เกิน 6 คน ก็เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 5 ระดับ หากการลักทรัพย์มีผู้เสียหายจำนวนเกิน 6 คน แต่ไม่เกิน 9 คน ก็เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 7 ระดับ เป็นต้น ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่อยู่ในส่วนของการเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดกรณีพิเศษนี้ ประกอบไปด้วย

2.1) ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหาย ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เสียหาย ซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังนี้คือ หากผู้เสียหายมีจำนวนไม่เกิน 3 คน เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 3 ระดับ หากผู้เสียหายมีจำนวนเกิน 3 คน แต่ไม่เกิน 6 คน เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 5 ระดับ หากผู้เสียหายมีจำนวนเกิน 6 คน แต่ไม่เกิน 9 คน เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 7 ระดับ หากผู้เสียหายมีจำนวนเกิน 9 คน แต่ไม่เกิน 12 คน เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 9 ระดับ หากผู้เสียหายมีจำนวนเกิน 12 คน แต่ไม่เกิน 15 คน เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 11 ระดับ และหากผู้เสียหายมีจำนวนเกินกว่า 15 คนขึ้นไป เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 13 ระดับ

2.2) ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกลัก ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับมูลค่าทรัพย์สินที่ถูกลักซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังนี้คือ หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีมูลค่าไม่เกิน 5,000 บาท เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 3 ระดับ หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีมูลค่าเกิน 5,000 บาท แต่ไม่เกิน 15,000 บาท เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 5 ระดับ หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีมูลค่าเกิน 15,000 บาท แต่ไม่เกิน 35,000 บาท เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 7 ระดับ หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีมูลค่าเกิน 35,000 บาท แต่ไม่เกิน 65,000 บาท เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 9 ระดับ หากทรัพย์สินที่ถูกลักมีมูลค่าเกิน 65,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาท เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 11 ระดับ และหากทรัพย์สินที่ถูกลักมีมูลค่าเกิน 100,000 บาทขึ้นไป เพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 13 ระดับ⁶

⁶ มีข้อสังเกตว่าทรัพย์สินบางอย่างเมื่อตีราคาภายนอกแล้วเป็นทรัพย์สินที่มีราคาต่ำ แต่ภายในของทรัพย์สินนั้นบรรจุไปด้วยของที่มีมูลค่าสูง ในกรณีเช่นนี้ ผู้เขียนเห็นว่าควรถือตามมูลค่าที่แท้จริงของทรัพย์สินนั้น กล่าวคือ ศาลควรพิจารณาทั้งราคาภายนอก และมูลค่าภายในของทรัพย์สินที่ถูกลัก ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงใช้คำว่ามูลค่าทรัพย์สิน

5.2.3 การแปลงผลรวมของระดับความร้ายแรงแห่งความผิดเป็นอัตราโทษเบื้องต้นที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด

การแปลงผลรวมของระดับความร้ายแรงแห่งความผิดเป็นอัตราโทษเบื้องต้นที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น โดยทั่วไปแล้วสามารถทำได้ 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 แปลงเป็นระวางโทษอย่างแคบ เช่น ประมวลกฎหมายอาญากำหนดระวางโทษจำคุกไว้ไม่เกิน 3 ปี (หรือ 36 เดือน) การแปลงเป็นระวางโทษอย่างแคบก็จะได้ว่าศาลควรกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดเป็นระยะเวลาระหว่าง 12 เดือน ถึง 15 เดือน เป็นต้น (การแปลงเป็นระวางโทษอย่างแคบใช้อยู่ในบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีชื่อว่า 2012 USSC Guidelines Manual) กรณีที่ 2 แปลงเป็นอัตราโทษที่แน่นอน เช่น ประมวลกฎหมายอาญากำหนดระวางโทษจำคุกไว้ไม่เกิน 3 ปี (หรือ 36 เดือน) การแปลงเป็นอัตราโทษที่แน่นอนก็จะได้ว่าศาลควรกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดเป็นระยะเวลาระหว่าง 17 เดือน เป็นต้น

ผู้เขียนมีความเห็นโดยส่วนตัวว่าหากใช้วิธีแปลงผลรวมของระดับความร้ายแรงแห่งความผิดเป็นอัตราโทษที่แน่นอนจะเหมาะสมกับบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาที่จะสร้างขึ้นมากกว่า เพราะบัญชีอัตราโทษเป็นเพียงแนวทางไม่ใช่ข้อบังคับ การจัดทำบัญชีอัตราโทษจึงควรอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิพากษามากที่สุดเท่าที่จะทำได้ มิฉะนั้นแล้ว หากใช้วิธีแปลงเป็นระวางโทษอย่างแคบ ผู้พิพากษาก็ต้องมาพิจารณาอีกว่าควรจะกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด สำหรับบัญชีอัตราโทษที่ผู้เขียนจัดทำเป็นตัวอย่างนี้ ผู้เขียนได้กำหนดให้ระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 1 ระดับ มีค่าเท่ากับอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดเป็นระยะเวลา 1 เดือน (1 ระดับ เท่ากับ 1 เดือน)⁷

สรุป บัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาที่จะจัดทำขึ้นนั้น ควรแบ่งโครงสร้างหลักออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การกำหนดจุดเริ่มต้นของระดับความร้ายแรงแห่งความผิด ส่วนที่ 2 การเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ และส่วนที่ 3 การแปลงผลรวมของระดับความร้ายแรงแห่งความผิดเป็นอัตราโทษเบื้องต้นที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด ทั้งนี้ โดยการนำปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิด

⁷ ที่ถูกหักแทนค่าว่าราคาทรัพย์สินที่ถูกลัก ซึ่งจะเป็นการเหมาะสม และครอบคลุมกับพฤติการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันมากกว่า รายละเอียดดังที่ได้วิเคราะห์มาแล้วในหน้า 127-128

⁷ ตัวอย่างบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาระบบเพิ่มเติมโปรดดูข้อเสนอแนะในบทที่ 6 ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ฐานหลักทรัพย์ที่เหมาะสมซึ่งได้จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 มากำหนดเป็นข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ ในส่วนที่ 2 นั้นเอง

อนึ่ง การจัดทำบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานหลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้น ผู้เขียนเห็นว่าควรจัดทำในรูปแบบของคำแนะนำของประธานศาลฎีกา โดยการแต่งตั้งหน่วยงานหรือคณะกรรมการขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อทำหน้าที่ในการจัดทำบัญชีอัตราโทษดังกล่าวโดยตรง ทั้งนี้ โดยกำหนดให้บัญชีอัตราโทษดังกล่าวมีผลใช้ได้ในทุกศาลของระบบศาลยุติธรรม และนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยให้มีผลใช้ได้นับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

จากการศึกษาค้นคว้าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศไทย และของต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่ใช้ระบบบัญชีอัตราโทษ (ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ) เพื่อที่จะได้วิเคราะห์ว่าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษใดบ้างที่มีความเหมาะสมจะนำมากำหนดเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา พบว่าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศไทย และของต่างประเทศนั้นมีเป็นจำนวนมาก ดังนี้

ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศไทยนั้น ผู้เขียนได้ศึกษาค้นคว้าจากทั้งกฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการลักษณะโจร กฎหมายลักษณะอาญา ประมวลกฎหมายอาญา และคำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษา และกำหนดอัตราโทษตามประมวลกฎหมายอาญา พบว่าประกอบไปด้วยปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษหลายปัจจัย และแต่ละปัจจัยก็มีแนวคิดที่แตกต่างกันออกไป เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับเพศของผู้กระทำความผิดเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการลักษณะโจร โดยกฎหมายตราสามดวงได้กำหนดให้ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นชายได้รับโทษที่ลงแก่เนื้อตัวร่างกาย (โทษทวนด้วยลวดหนังก) ในอัตราที่หนักกว่าผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นหญิง แม้ทั้งชาย และหญิงนั้นจะได้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์มาตราเดียวกันก็ตาม เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้เนื่องจากเพศชายเป็นเพศที่มีความสมบูรณ์แข็งแรงทางร่างกายมากกว่าเพศหญิง ประกอบกับเพศชายมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย หรือก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่เจ้าทรัพย์ได้มากกว่าเพศหญิง หรือปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดปลอมตัวเป็นผู้อื่น เป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา และประมวลกฎหมายอาญา เหตุที่กฎหมายทั้ง 2 ฉบับดังกล่าวได้กำหนดปัจจัยนี้ไว้ เนื่องจากการลักทรัพย์ในลักษณะนี้เป็นการเพิ่มความยากลำบากในการระบุตัวผู้กระทำความผิดเป็นอย่างมาก เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังพบอีกว่าในอดีตประเทศไทยเคยมีแนวคิดเกี่ยวกับบัญชีอัตราโทษมาก่อนแล้ว ก่อนที่จะถูกยกเลิกไป กล่าวคือ ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษส่วนใหญ่ที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการพรมศักดิ์ (กฎหมายฉบับนี้ไม่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานลักทรัพย์

โดยตรง) และปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์บางส่วนที่ถูกบัญญัติไว้ใน พระโยยการลักขณโจรนั้นได้ถูกบัญญัติไว้ในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้ ศาลควรจะต้อง กำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด เช่น พระโยยการลักขณโจร มาตรา 22 กำหนดว่า หากผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ประเภทข้าง ก็ให้ศาลกำหนดโทษทวนด้วยลวดหนึ่งแก่ผู้กระทำความผิดเป็นจำนวน 30 ครั้ง เป็นต้น

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น เนื่องจากมีการรวบรวมปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษ สำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ในบัญญัติอัตราโทษที่มีชื่อว่า 2012 USSC Guidelines Manual ผู้เขียนจึงทำการศึกษาค้นคว้าเฉพาะปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในบัญญัติอัตราโทษ ฉบับนี้เท่านั้น ซึ่งพบว่าประกอบไปด้วยปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษหลายปัจจัย โดยแต่ละปัจจัยก็มี แนวคิดที่แตกต่างกันออกไป เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับราคาทรัพย์สินที่ถูกลักถูกกำหนดขึ้นบนแนวคิดที่ว่า ยิ่งทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูง เจ้าทรัพย์สินก็ยิ่งได้รับความเสียหายมาก ด้วยเหตุนี้บัญญัติอัตราโทษของ ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้กำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์โดยพิจารณา จากราคาทรัพย์สินที่ถูกลักไว้ในลักษณะที่ว่ายิ่งทรัพย์สินที่ถูกลักมีราคาสูงเท่าใด ผู้กระทำความผิดก็ควร ได้รับโทษในอัตราที่หนักขึ้นเท่านั้น เป็นต้น

ในส่วนของประเทศอังกฤษก็ได้มีการรวบรวมปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิด ฐานลักทรัพย์ไว้ในรูปแบบของบัญญัติอัตราโทษเช่นเดียวกัน โดยได้มีการรวบรวมไว้ในบัญญัติอัตราโทษ ที่มีชื่อว่า Theft and Burglary in a building other than a dwelling บัญชีอัตราโทษฉบับนี้ ได้กำหนดปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ไว้หลายปัจจัย เช่น ปัจจัย เกี่ยวกับการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดใช้กุญแจหรือกุญแจปลอมที่ที่มีความอ่อนแอ ปัจจัยนี้ถูก กำหนดขึ้นบนแนวคิดที่ว่าเหยื่อที่มีความอ่อนแอนั้น เป็นผู้ที่ไม่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งทางด้าน ร่างกาย และสติปัญญา ทำให้อาจถูกหลอกลวง และตกเป็นเหยื่อการประกอบอาชญากรรมได้ง่ายกว่า เหยื่อที่เป็นบุคคลปกติทั่วไป บัญชีอัตราโทษของประเทศอังกฤษจึงได้กำหนดไว้ว่าหากผู้กระทำความผิด ใดลักทรัพย์โดยใช้กุญแจหรือกุญแจปลอมที่ที่มีความอ่อนแอแล้ว ศาลก็ควรกำหนดโทษจำคุก ที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดรายนั้นในอัตราที่หนักขึ้น เป็นต้น

อนึ่ง มีข้อสังเกตว่าบัญญัติอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดปัจจัยในการกำหนด อัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้ ศาลควรจะต้อง กำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด ส่วนบัญญัติอัตราโทษของประเทศอังกฤษนั้น บางส่วนก็กำหนดไว้ในลักษณะเช่นเดียวกับบัญญัติอัตราโทษของประเทศสหรัฐอเมริกา แต่บางส่วน ก็กำหนดไว้แต่เพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ โดยไม่ได้ชี้ชัดลงไปว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้แล้ว ศาลควร จะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด

สำหรับประเทศออสเตรเลียนั้นไม่ได้มีการรวบรวมปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ในรูปแบบของบัญญัติอัตราโทษอย่างเช่นประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ แต่ก็ได้มีการจัดทำแนวทางการกำหนดอัตราโทษที่มีชื่อว่า Judge for yourself (A Guide to Sentencing in Australia) เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานต่างๆ ซึ่งรวมถึงความผิดฐานลักทรัพย์ด้วย ตัวอย่างปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ปรากฏอยู่ในแนวทางการกำหนดอัตราโทษฉบับนี้ เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับการเตรียมการมาก่อนกระทำความผิด ปัจจัยนี้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้ศาลพิจารณาว่าในการลักทรัพย์นั้นผู้กระทำความผิดได้มีการเตรียมการมาก่อนลงมือกระทำความผิดหรือไม่ เพราะหากผู้กระทำความผิดได้เตรียมการมาก่อนลงมือกระทำความผิดแล้ว ย่อมทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถลงมือลักทรัพย์ได้สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การลงมือลักทรัพย์ยังมีโอกาสที่จะบรรลุผลสำเร็จได้สูงขึ้นอีกด้วย เป็นต้น

เมื่อผู้เขียนได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ของประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศออสเตรเลียมาทำการวิเคราะห์แล้ว ก็พบว่าปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษหลายปัจจัยมีความเหมาะสมที่จะนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา แต่ก็มีหลายปัจจัยที่ไม่เหมาะสมจะนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา ทั้งนี้ ก็ด้วยเหตุผลที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ไม่เหมาะสมจะนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้น เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับเพศของผู้กระทำความผิด เนื่องจากผู้เขียนเห็นว่าในปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญาได้นำปัจจัยเกี่ยวกับเพศของผู้กระทำความผิดมากำหนดไว้แต่เพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ เพื่อประกอบการใช้ดุลพินิจของศาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอยู่แล้ว เช่น การใช้ดุลพินิจกำหนดลักษณะ หรือประเภทของงานบริการสังคม หรืองานสาธารณประโยชน์แก่ผู้ต้องโทษปรับแทนการเสียค่าปรับ ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 30/1 วรรคสาม เป็นต้น ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้บุคคลมีความเสมอภาคกันในทางกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ยังได้กำหนดอีกด้วยว่าชาย และหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงเห็นว่ากระบวนการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์นั้น ไม่ควรนำปัจจัยเกี่ยวกับเพศของผู้กระทำความผิดมาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาด้วย เป็นต้น

ส่วนปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมจะนำมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญานั้น เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดทำอันตรายสิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครองบุคคล หรือทรัพย์ เนื่องจากการลักทรัพย์ในลักษณะนี้ผู้กระทำความผิดไม่เคารพต่อเจตจำนงในการครอบครองทรัพย์ของเจ้าทรัพย์ที่ได้แสดงออกโดยการคุ้มครองทรัพย์ไว้เป็นพิเศษ หรือปัจจัยเกี่ยวกับการลักทรัพย์ในเวลากลางคืน เนื่องจากความมืดในเวลากลางคืนนี้นอกจากจะทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความสะดวกแก่การลักทรัพย์แล้ว ยังทำให้เจ้าทรัพย์ หรือพยานไม่สามารถเห็นรูปร่างลักษณะของผู้กระทำความผิดได้อย่างชัดเจนอีกด้วย เป็นต้น

ทั้งนี้ เมื่อผู้เขียนได้นำปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมทั้งหมดมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา ในลักษณะที่ว่าถ้าคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใดแล้ว พบว่าหากทุกศาลนำบัญญัติอัตราโทษฉบับที่ผู้เขียนจัดทำเป็นตัวอย่างนี้มาปรับใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์แล้ว ย่อมช่วยให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจได้สะดวกยิ่งขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้การใช้ดุลพินิจของศาลเกิดความเป็นเอกภาพ และยังเป็น การอำนวยความสะดวกให้แก่อุบัติการณ์ให้แก่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีมากยิ่งขึ้นด้วย

6.2 ข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนขอเสนอแนะให้จัดทำบัญญัติอัตราโทษ โดยการนำปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมมากำหนดเป็นบัญญัติอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาในรูปแบบคำแนะนำของประธานศาลฎีกา ดังนี้

(ร่าง)

**คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุก
ที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์**

โดยที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 มาตรา 335 มาตรา 335 ทวิ และมาตรา 336 ทวิ ได้กำหนดระวางโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ค่อนข้างกว้างขวาง ทั้งมิได้กำหนดปัจจัยที่ใช้สำหรับการพิจารณากำหนดอัตราโทษไว้อย่างครอบคลุมและชัดเจน ส่งผลให้เกิดความยากลำบากแก่ศาลในการใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ซึ่งกระทำความผิดตามบทบัญญัติมาตราเดียวกัน และข้อเท็จจริงแห่งคดีไม่แตกต่างกันมากนัก ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การใช้ดุลพินิจของศาลในกรณีดังกล่าวเกิดความเป็นเอกภาพและอำนวยความสะดวกให้ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551 ประธานศาลฎีกาจึงออกคำแนะนำ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 การใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 มาตรา 335 มาตรา 335 ทวิ และมาตรา 336 ทวินั้น ศาลควรพิจารณาจากบัญชีอัตราโทษแนบท้ายคำแนะนำฉบับนี้ โดยมีข้อสังเกตว่า

(1) บัญชีอัตราโทษแนบท้ายไม่ตัด หรือจำกัดดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย

(2) หากศาลใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราโทษจำคุกนอกเหนือจากที่ได้ให้คำแนะนำไว้ในบัญชีอัตราโทษแนบท้ายแล้ว ศาลก็ควรให้เหตุผลประกอบไว้ในคำพิพากษาด้วยว่าเพราะเหตุใด

(3) บัญชีอัตราโทษแนบท้ายเป็นเพียงแนวทางสำหรับใช้ประกอบดุลพินิจกำหนดอัตราโทษจำคุกในเบื้องต้นเท่านั้น ศาลสามารถลดโทษหรือเพิ่มโทษตามหลักเกณฑ์ที่ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติไว้ได้ตามปกติ

ข้อ 2 บัญชีอัตราโทษแนบท้าย มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1

การกำหนดจุดเริ่มต้นของระดับความร้ายแรงแห่งความผิด

	มาตรา 334	มาตรา 335	มาตรา 335 ทวิ	มาตรา 336 ทวิ
จุดเริ่มต้นของระดับความร้ายแรงแห่งความผิด	12 ระดับ	วรรคแรก 24 ระดับ วรรคสอง 36 ระดับ วรรคสาม 60 ระดับ	วรรคแรก 60 ระดับ วรรคสอง 96 ระดับ	ผลรวมระหว่างจุดเริ่มต้นของระดับความร้ายแรงแห่งความผิดกับการเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆของบทบัญญัติมาตรา 334 มาตรา 335 หรือมาตรา 355 ทวิแล้วแต่กรณี

ส่วนที่ 2

การเพิ่มระดับความร้ายแรงแห่งความผิดโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงแห่งคดีกรณีต่างๆ

	มาตรา 334	มาตรา 335	มาตรา 335 ทวิ	มาตรา 336 ทวิ
1. ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิด				
ผู้กระทำความผิดไว้ซึ่งความเมตตา ที่มีต่อเหยื่อ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	
2. ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เสียหาย				
2.1 จำนวนผู้เสียหาย				
2.1.1 ผู้เสียหายมีจำนวน ไม่เกิน 3 คน	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	
2.1.2 ผู้เสียหายมีจำนวนเกิน 3 คน แต่ไม่เกิน 6 คน	+ 5 ระดับ	+ 5 ระดับ	+ 5 ระดับ	
2.1.3 ผู้เสียหายมีจำนวนเกิน 6 คน แต่ไม่เกิน 9 คน	+ 7 ระดับ	+ 7 ระดับ	+ 7 ระดับ	
2.1.4 ผู้เสียหายมีจำนวนเกิน 9 คน แต่ไม่เกิน 12 คน	+ 9 ระดับ	+ 9 ระดับ	+ 9 ระดับ	
2.1.5 ผู้เสียหายมีจำนวนเกิน 12 คน แต่ไม่เกิน 15 คน	+ 11 ระดับ	+ 11 ระดับ	+ 11 ระดับ	
2.1.6 ผู้เสียหายมีจำนวนเกิน กว่า 15 คน ขึ้นไป	+ 13 ระดับ	+ 13 ระดับ	+ 13 ระดับ	

2.2 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์เหยื่อ ที่มีความอ่อนแอ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	
2.3 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ที่เป็น ของนายจ้าง หรืออยู่ในความ ครอบครองของนายจ้าง		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
2.4 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ที่เป็น ของผู้มีอาชีพกสิกรรม หรือทรัพย์ที่ ผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับ ประกอบกสิกรรม		+ 6 ระดับ		
3. ปัจจัยเกี่ยวกับทรัพย์ที่ถูกลัก				
3.1 ประเภททรัพย์ที่ถูกลัก				
3.1.1 ผู้กระทำความผิด ลักทรัพย์ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม บรรดาที่เป็นผลิตภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์ หรือเครื่องมืออันมีไว้สำหรับ ประกอบกสิกรรม หรือได้มาจาก กสิกรรมนั้น		+ 6 ระดับ		
3.1.2 ผู้กระทำความผิด ลักทรัพย์ที่เป็นโค กระบือ เครื่องกล หรือเครื่องจักรที่มีอาชีพกสิกรรม มีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม		+ 24 ระดับ		
3.1.3 ผู้กระทำความผิด ลักทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูป หรือวัตถุ ในทางศาสนา ถ้าทรัพย์นั้นเป็นที่ สักการบูชาของประชาชน หรือ ส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูป หรือวัตถุดังกล่าว			+ 24 ระดับ	
3.2 มูลค่าทรัพย์ที่ถูกลัก				
3.2.1 ทรัพย์ที่ถูกลักมีมูลค่า ไม่เกิน 5,000 บาท	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	

3.2.2 ทรัพย์สินที่ถูกลักมีมูลค่า เกิน 5,000 บาท แต่ไม่เกิน 15,000 บาท	+ 5 ระดับ	+ 5 ระดับ	+ 5 ระดับ	
3.2.3 ทรัพย์สินที่ถูกลักมีมูลค่า เกิน 15,000 บาท แต่ไม่เกิน 35,000 บาท	+ 7 ระดับ	+ 7 ระดับ	+ 7 ระดับ	
3.2.4 ทรัพย์สินที่ถูกลักมีมูลค่า เกิน 35,000 บาท แต่ไม่เกิน 65,000 บาท	+ 9 ระดับ	+ 9 ระดับ	+ 9 ระดับ	
3.2.5 ทรัพย์สินที่ถูกลักมีมูลค่า เกิน 65,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาท	+ 11 ระดับ	+ 11 ระดับ	+ 11 ระดับ	
3.2.6 ทรัพย์สินที่ถูกลักมีมูลค่า เกินกว่า 100,000 บาท ขึ้นไป	+ 13 ระดับ	+ 13 ระดับ	+ 13 ระดับ	
3.3 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์สินที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์		+ 6 ระดับ		
3.4 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์สินที่ใช้ สำหรับราชการ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ		
4. ปัจจัยเกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด				
4.1 ผู้กระทำความผิดพาเอาสิ่ง เจ้าของทรัพย์สินไป	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	
4.2 ผู้กระทำความผิดทำอันตราย สิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือ ทรัพย์สิน		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
4.3 ผู้กระทำความผิดผ่านสิ่งกีดกัน สำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สิน เข้าไปด้วยประการใดๆ		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
4.4 ผู้กระทำความผิดเข้าทาง ช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้ เป็นทางคนเข้า		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	

4.5 ผู้กระทำความผิดเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
4.6 ผู้กระทำความผิดแปลงตัว		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
4.7 ผู้กระทำความผิดปลอมตัวเป็นผู้อื่น		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
4.8 ผู้กระทำความผิดมอมหน้าหรือทำด้วยประการอื่น เพื่อไม่ให้เห็น หรือจำหน้าได้		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
4.9 ผู้กระทำความผิดลวงว่าเป็นเจ้าพนักงาน		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
5. ปัจจัยเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิด				
5.1 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในเคหสถาน		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
5.2 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในสถานที่ราชการ		+ 6 ระดับ	+ 24 ระดับ	
5.3 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะที่ผู้กระทำความผิดเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้นๆ		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
5.4 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในสถานที่บูชาสาธารณะ		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
5.5 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในสถานีรถไฟ		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
5.6 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในท่าอากาศยาน		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
5.7 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในที่จอดรถสาธารณะ		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
5.8 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในที่จอดเรือสาธารณะ		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
5.9 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในสาธารณสถานสำหรับขนถ่ายสินค้า		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
5.10 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในยวดยานสาธารณะ		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	

5.11 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในวัด	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 24 ระดับ	
5.12 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในสำนักสงฆ์	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 24 ระดับ	
5.13 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 24 ระดับ	
5.14 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในโบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 24 ระดับ	
5.15 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 24 ระดับ	
6. ปัจจัยอื่นๆ				
6.1 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในที่หรือบริเวณที่เกิดภัยพิบัติ หรืออาศัยโอกาสจากการเกิดภัยพิบัติ หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวภัยอันตรายใดๆ		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
6.2 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์ในเวลากลางคืน		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
6.3 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	
6.4 การมี หรือใช้อาวุธ 6.4.1 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดยมีอาวุธ 6.4.2 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดยมี หรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด		+ 6 ระดับ	+ 6 ระดับ	มาตรา 335 วรรคแรก + 30 ระดับ

				มาตรา 335 วรรคสอง + 42 ระดับ มาตรา 335 วรรคสาม + 60 ระดับ มาตรา 335 ทวิ วรรคแรก + 60 ระดับ มาตรา 335 ทวิ วรรคสอง + 90 ระดับ
6.5 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดย แต่งเครื่องแบบทหาร หรือตำรวจ หรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหาร หรือตำรวจ				มาตรา 334 + 18 ระดับ มาตรา 335 วรรคแรก + 30 ระดับ มาตรา 335 วรรคสอง + 42 ระดับ มาตรา 335 วรรคสาม + 60 ระดับ มาตรา 335 ทวิ วรรคแรก + 60 ระดับ

				มาตรา 335 ทวิ วรรคสอง + 90 ระดับ
6.6 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะเพื่อความสะดวก แก่การกระทำความผิด หรือการพา ทรัพย์นั้นไปหรือเพื่อให้พ้นการจับกุม				มาตรา 334 + 18 ระดับ มาตรา 335 วรรคแรก + 30 ระดับ มาตรา 335 วรรคสอง + 42 ระดับ มาตรา 335 วรรคสาม + 60 ระดับ มาตรา 335 ทวิ วรรคแรก + 60 ระดับ มาตรา 335 ทวิ วรรคสอง + 90 ระดับ
6.7 ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดหลายครั้งหลายคราว ติดต่อกัน	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	
6.8 การกระทำของผู้กระทำความผิด ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยในสังคม	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	
6.9 ผู้กระทำความผิดเตรียมการมา ก่อนลงมือกระทำความผิด	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	

6.10 ผู้กระทำความผิดสร้าง หลักฐานเท็จเพื่ออำพรางคดี	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	
6.11 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดย การฉ้อฉล	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	
6.12 ผู้กระทำความผิดลักทรัพย์โดย ตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ ทรัพย์สิ้นใดๆ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	
6.13 ผู้กระทำความผิดขัดขวางไม่ให้ เหยื่อขอความช่วยเหลือจากบุคคล อื่น	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	
6.14 ผู้กระทำความผิดลงมือกระทำ ความผิดอย่างมืออาชีพ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	+ 3 ระดับ	

ส่วนที่ 3

การแปลงผลรวมของระดับความร้ายแรงแห่งความผิดเป็นอัตราโทษเบื้องต้นที่จะลงแก่
ผู้กระทำความผิด

ระดับความร้ายแรงแห่งความผิด 1 ระดับ มีค่าเท่ากับ อัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด
เป็นระยะเวลา 1 เดือน

ประกาศ ณ วันที่

(ลงชื่อ)

(.....)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

อนึ่ง หากมีการนำบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้เพื่อประกอบดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์แล้ว ผู้เขียนก็มีความเห็นต่อไปว่าในทุกๆ ศาลควรมีการจัดตั้ง “ศูนย์รวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงแห่งคดี” เพื่อทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นข้อเท็จจริงแห่งคดีของคดีลักทรัพย์คดีต่างๆ ที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลว่าในแต่ละคดีประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงแห่งคดีประการใดบ้าง และมีข้อเท็จจริงแห่งคดีใดบ้างตรงตามปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษที่ระบุไว้ในบัญชีอัตราโทษ แล้วจึงนำเสนอข้อมูลดังกล่าวต่อศาลเพื่อพิจารณากำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดต่อไป¹

บัญชีอัตราโทษที่ผู้เขียนจัดทำขึ้นนี้ เป็นเพียงตัวอย่างของการนำบัญชีอัตราโทษมาปรับใช้ประกอบดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น ในทางวิชาการ และทางปฏิบัติบัญชีอัตราโทษยังสามารถนำมาปรับใช้ได้กับทุกฐานความผิดที่ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้ เป็นต้นว่า ความผิดฐานยักยอก ความผิดฐานฉ้อโกง ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ฯลฯ ซึ่งบรรดาความผิดฐานต่างๆ ที่ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดระวางโทษจำคุกไว้นั้น ล้วนแล้วแต่เป็นฐานความผิดที่ควรมีบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานนั้นๆ ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นกรณีที่มีความน่าสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้ากันต่อไป

จากการศึกษาค้นคว้าจนเป็นวิทยานพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ ดังนี้

1) ทำให้ทราบว่าในต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษนั้นได้ให้ความสำคัญกับความเป็นเอกภาพ และความเป็นธรรมแก่การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีเป็นอย่างมาก ถึงขนาดต้องจัดทำเป็นบัญชีอัตราโทษสำหรับความผิดฐานต่างๆ ไว้มากมาย และในทุกๆ ปีก็จะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีอัตราโทษดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงแห่งความผิดที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย

¹ ในระหว่างการจัดตั้งศูนย์รวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงแห่งคดีนั้น ผู้เขียนเห็นว่าศาลควรใช้อำนาจตาม มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 โดยสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะ และพินิจข้อมูลซึ่งเป็นข้อเท็จจริงแห่งคดีของคดีลักทรัพย์คดีต่างๆ แล้วรายงานต่อศาลเพื่อพิจารณากำหนดอัตราโทษจำคุกที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดเป็นการชั่วคราวก่อน

2) ทำให้ทราบว่าในอดีตประเทศไทยเคยมีแนวคิดเกี่ยวกับบัญญัติตราโทษมาก่อนแล้วก่อนที่จะถูกยกเลิกไป กล่าวคือ ปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษส่วนใหญ่ที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายตราสามดวงในส่วนของพระไอยการกรมศักดิ์ (กฎหมายฉบับนี้ไม่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานลักทรัพย์โดยตรง) และปัจจัยในการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์บางส่วนที่ถูกบัญญัติไว้ในพระไอยการลักษณโจรนั้นได้ถูกบัญญัติไว้ในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด

3) ทำให้ทราบว่าแนวทางการกำหนดอัตราโทษจำคุกของศาลไทยในทางปฏิบัติที่เรียกว่า “ยึดตอก” นั้น ไม่ได้นำมาใช้กับทุกฐานความผิด แต่นำมาใช้เฉพาะบางฐานความผิดเท่านั้น และยึดตอกไม่ได้ถูกจัดทำขึ้นให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งหมดทุกศาล ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาของยึดตอกก็จะระบุไว้แต่เพียงอัตราโทษที่แน่นอนตายตัว โดยมีได้ระบุถึงปัจจัยที่ใช้สำหรับการพิจารณากำหนดอัตราโทษไว้อย่างครอบคลุม และชัดเจนในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใดแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ ยึดตอกจึงช่วยให้การใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดเป็นไปในแนวทางเดียวกันในระดับหนึ่งเท่านั้น และไม่อาจอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้กระทำความผิดในแต่ละคดีได้อย่างแท้จริง

4) ทำให้ทราบว่าระบบการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญาของประเทศออสเตรเลียนั้นมีลักษณะพิเศษตรงที่ว่าได้มีการรวบรวมข้อมูลค่าพิพาคษาที่ได้มีการกำหนดอัตราโทษซึ่งลงแก่ผู้กระทำความผิดอาญาทั่วประเทศออสเตรเลียไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ โดยการรวบรวมนี้เป็นการรวบรวมในเชิงสถิติ (Statistic) ซึ่งศาลสามารถเข้าไปสืบค้นข้อมูลการกำหนดอัตราโทษของศาลในคดีก่อนๆ ได้ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลในคดีก่อนๆ ใช้อำนาจดุลพินิจกำหนดโทษลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใดบ้าง

5) มีบุคคลหลายท่านที่มีความเห็นว่าการนำบัญญัติตราโทษมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยนั้นจะเป็นการตัด หรือจำกัดอำนาจดุลพินิจของศาลในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด แต่ผู้เขียนเห็นว่าหากนำบัญญัติตราโทษมาใช้ในลักษณะของข้อแนะนำ (Recommendation) หรือแนวทาง (Guidelines) ที่ไม่ใช่ระเบียบ หรือสิ่งอื่นใดที่มี

สภาพบังคับแล้ว การนำบัญญัติอัตราโทษมาใช้ก็หาเป็นการตัด หรือจำกัดอำนาจดุลพินิจของศาล แต่อย่างใดไม่ ตรงกันข้ามกลับเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น

6) สำหรับประเทศไทยนั้น แม้จะยังไม่มีการจัดทำบัญญัติอัตราโทษโดยเปิดเผย อย่างเป็นทางการในลักษณะที่ว่าหากคดีมีข้อเท็จจริงแห่งคดีเช่นนี้ ศาลควรจะต้องกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในอัตราใด แต่เมื่อผู้เขียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากงานวิจัยต่างๆ แล้ว ก็พบว่า มีงานวิจัยบางเรื่อง² ที่เสนอแนะให้จัดทำบัญญัติอัตราโทษในลักษณะดังกล่าว อันเป็นการแสดงให้เห็นว่า มีนักวิจัยบางท่านได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดทำบัญญัติอัตราโทษเพื่อนำมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยเช่นกัน

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นการจุดประกายทางความคิดให้บุคคลที่มีความสนใจนำไปเป็นประเด็นในการศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนางานการกฎหมายของประเทศไทยต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

² อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ และคณะ, การบังคับใช้โทษประเภทอื่นที่มีได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา, และ ณรงค์ ใจหาญ และคณะ, การกำหนดชั้นโทษและการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา.

บรรณานุกรม

- Gresham M. Sykes. Criminology. New York : Harcourt Brace Jovanovich, 1978.
- Kenneth Culp Cavis. Discretionary Justice. 2nd ed. Louisiana : Edwards Bros, Inc., 1969.
- Stanley E. Grupp. Theories of Punishment. Bloomington : Indiana University Press, 1971.
- คณพล จันทน์หอม และคณะ. การบังคับใช้โทษทางอาญาประเภทอื่นที่มีได้มีอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย. วารสารกฎหมายคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ธันวาคม 2556).
- จรัญ ภัคศิธนากุล. ข้อพิจารณาเบื้องต้นในการใช้ดุลพินิจของศาล. วารสารรพี 2539 ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ (สิงหาคม 2539) : 13.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร. ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง การใช้อำนาจดุลพินิจของศาลยุติธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์, 2547.
- ปกรณ์ มณีปกรณ์. อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : เอ็ม.ที.เพรส, 2553.
- ประธาน วัฒนาวาณิชย์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร : โฟร์พรีนติ้ง, 2546.
- ประมาณ ชันชื้อ. หลักการใช้ดุลพินิจในการลงโทษ. วารสารตุลพาท 37,5 (กันยายน - ตุลาคม 2533) : 12.
- เพียว ศรีแสงทอง. การลงโทษและการแก้ไขผู้กระทำผิด. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : จามจู้โรโปรดักส์, 2555.
- พรชัย ชันตี. ทฤษฎีอาชญาวิทยา : หลักการ งานวิจัย และนโยบายประยุกต์. กรุงเทพมหานคร : สุเนตรฟิล์ม, 2553.
- วัลลภา แก้วพนาสิริ. การลดปริมาณคดีเข้าสู่ศาลอุทธรณ์โดยการกลั่นกรองการอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

วิชา มหาคุณ. ผู้พิพากษากับการใช้ดุลพินิจในการลงโทษ. วารสารตุลพาห 24,2 (มีนาคม - เมษายน 2520) : 64.

สรรเสริญ ไกรจิตติ. ดุลพินิจในการกำหนดโทษ. วารสารตุลพาห 27,1 (มกราคม - กุมภาพันธ์ 2523) : 34.

หยุด แสงอุทัย. การลดอาชญากรรมโดยออกกฎหมายกำหนดแนวทางให้ศาลใช้ดุลพินิจในการลงโทษ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2514.

อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. ทฤษฎีอาญา. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2548.

อุทิศ แสนโกศิก. หลักกฎหมายอาญา : การลงโทษ. กรุงเทพมหานคร : กรมสรรพสามิต, 2515.

อุทิศ สุภาพ. การใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษของศาลยุติธรรม. วารสารตุลพาห 53,2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2549) : 61.

รายการอ้างอิง

- Bryan A. Garner, Editor. Black's Law Dictionary. 8 ed. Minnesota: West Publishing Company, 2006.
- Detention in Europe. "Principle of Proportionality." http://detention-in-europe.org/index.php?option=com_content&view=article&id=174&Itemid=216.
- Frank O. Bowman. "Symposium: Panel Four: The Institutional Concerns Inherent in Sentencing Regimes: The Failure of the Federal Sentencing Guidelines: A Structural Analysis." The Columbia Law Review, <http://www.lexisnexis.com>.
- J.P. Hanlon, Sean Hecker and David Gopstein. "Feature Expanding the Zones a Modest Proposal to Increase the Use of Alternatives to Incarceration in Federal Sentencing." American Bar Association Criminal Justice, <http://www.lexisnexis.com>.
- Office of the Law Revision Counsel. "United States Code " <http://uscode.house.gov/browse.xhtml;jsessionid=46442C80F4B8C40F48DE5AD2ACA13CAD>.
- Sentencing Advisory Council. "Judge for Yourself : A Guide to Sentencing in Australia." <https://sentencingcouncil.vic.gov.au/content/publications/judge-yourself-guide-sentencing-australia>.
- Sentencing Council. "Reduction in Sentence for a Guilty Plea." http://sentencingcouncil.judiciary.gov.uk/docs/Reduction_in_Sentence_for_a_Guilty_Plea_-_Revised_2007.pdf.
- . "Theft and Burglary in a Building Other Than a Dwelling." http://sentencingcouncil.judiciary.gov.uk/docs/web_Theft_and_Burglary_of_a_building_other_than_a_dwelling.pdf.
- United States Sentencing Commission. "2012 Ussc Guidelines Manual." http://www.ussc.gov/Guidelines/2012_Guidelines/Manual_PDF/Sentencing_Table.pdf.
- . "An Overview of the United States Sentencing Commission." http://www.ussc.gov/About_the_Commission/Overview_of_the_USSC/USSC_Overview.pdf.
- กนิษฐา ชิตช่วง. "มูลเหตุของการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127." มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.
- กำธร เลี้ยงสังธรรม, บรรณาธิการ. กฎหมายตรา 3 ดวง เล่ม 1 ฉบับพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง แก้ไขปรับปรุงใหม่. กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ, 2548.
- เกียรติภูมิ แสงศศิธร. "กระบวนการกำหนดโทษจำเลยคดีอาญา : เปรียบเทียบของไทยกับต่างประเทศ." จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

คณพล จันทน์หอม. "การบังคับใช้โทษทางอาญาประเภทอื่นที่มีได้มีอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย , รายงานการสัมมนาการบังคับใช้โทษทางอาญาประเภทอื่นที่มีได้มีอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย." จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

———. เหตุใดหลักการในกฎหมายลักษณะอาญา รัตนโกสินทรศก 127 จึงทันสมัยข้ามศตวรรษ? กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

คณิต ฅ นคร. กฎหมายอาญาภาคความผิด. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2553.

นพพร โพธิ์รังสียากร. "การใช้ดุลพินิจของศาลในการลงโทษ." จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

พัชรินทร์ ไนพรมาราช. "ความผิดอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ : ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของฐานความผิดตั้งแต่สมัยกฎหมายตราสามดวงจนถึงสมัยกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127." จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ราชบัณฑิตยสถาน. กฎหมายตราสามดวงฉบับราชบัณฑิตยสถาน จัดพิมพ์ตามต้นฉบับหลวง เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งพับลิชชิ่ง, 2550.

———. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2556.

———. ศัพท์นิติศาสตร์ อังกฤษ-ไทย ไทย-อังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2549.

วินัย พงศ์ศรีเพียร, บรรณาธิการ. กฎหมายตราสามดวง : แฉ่งส่องสังคัมไทย ผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ลำดับที่ 2 โครงสร้างกฎหมายตราสามดวง : การพิจารณาใหม่. กรุงเทพมหานคร: เฟื่องฟ้า, 2547.

สำนักงานกิจการยุติธรรม, สถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม. การกำหนดชั้นโทษและการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2551.

หยุด แสงอุทัย. คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2548.

อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. "การบังคับใช้โทษทางอาญาประเภทอื่นที่มีได้มีอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย, รายงานการสัมมนาการบังคับใช้โทษทางอาญาประเภทอื่นที่มีได้มีอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย." จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย., 2554.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายวิวรรณ ดำรงค์กุลนันท์ สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง เจริญรางวัลเกียรติยศผลการเรียนดีเด่นที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เข้าศึกษาต่อชั้นปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้วยทุนโครงการผลิตอาจารย์สำหรับบัณฑิตมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่มีผลการเรียนดีเด่นเพื่อศึกษาวิชาภายในประเทศระดับปริญญาโท

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY